

I

(Akty ustawodawcze)

ROZPORZĄDZENIA

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE, EURATOM) NR 966/2012

z dnia 25 października 2012 r.

w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002

SPIS TREŚCI

		<i>Strona</i>
CZĘŚĆ PIERWSZA	PRZEPISY WSPÓLNE	17
TYTUŁ I	PRZEDMIOT, ZAKRES I DEFINICJE	17
Artykuł 1	Przedmiot	17
Artykuł 2	Definicje	17
Artykuł 3	Zgodność prawa wtórnego z niniejszym rozporządzeniem	18
Artykuł 4	Okresy, daty i terminy	18
Artykuł 5	Ochrona danych osobowych	18
TYTUŁ II	ZASADY BUDŻETOWE	18
Artykuł 6	Poszanowanie dla zasad budżetowych	18
Rozdział 1	Zasady jedności i rzetelności budżetowej	18
Artykuł 7	Zakres budżetu	18
Artykuł 8	Reguły szczególne dotyczące zasad jedności i rzetelności budżetowej	18
Rozdział 2	Zasada jednoroczności	19
Artykuł 9	Definicja	19
Artykuł 10	Rodzaje środków	19
Artykuł 11	Rachunkowość dla dochodów i środków	19
Artykuł 12	Zaciąganie zobowiązań	19
Artykuł 13	Anulowanie i przenoszenie środków	19
Artykuł 14	Zasady dotyczące przenoszenia dochodów przeznaczonych na określony cel	20
Artykuł 15	Umorzenie środków	20
Artykuł 16	Zasady mające zastosowanie w przypadku opóźnionego przyjęcia budżetu	20
Rozdział 3	Zasada równowagi	21
Artykuł 17	Definicja i zakres	21
Artykuł 18	Saldo roku budżetowego	21

		<i>Strona</i>
Rozdział 4	Zasada jednostki rozliczeniowej	21
Artykuł 19	Stosowanie euro	21
Rozdział 5	Zasada uniwersalności	21
Artykuł 20	Definicja i zakres	21
Artykuł 21	Dochody przeznaczone na określony cel	21
Artykuł 22	Darowizny	22
Artykuł 23	Zasady dotyczące odpisów oraz korekt z tytułu różnic kursowych	22
Rozdział 6	Zasada specyfikacji	23
Artykuł 24	Przepisy ogólne	23
Artykuł 25	Przesunięcia dokonywane przez instytucje inne niż Komisja	23
Artykuł 26	Przesunięcia dokonywane przez Komisję	23
Artykuł 27	Wnioski w sprawie przesunięcia przedkładane Parlamentowi Europejskiemu i Radzie przez instytucje	23
Artykuł 28	Zasady szczególne dotyczące przesunięć	24
Artykuł 29	Przesunięcia podlegające zasadom szczegółowym	24
Rozdział 7	Zasada należytego zarządzania finansami	24
Artykuł 30	Zasady oszczędności, wydajności i skuteczności	24
Artykuł 31	Obowiązkowa ocena skutków finansowych	25
Artykuł 32	Wewnętrzna kontrola wykonania budżetu	25
Artykuł 33	Oplącalne systemy kontroli	26
Rozdział 8	Zasada przejrzystości	26
Artykuł 34	Publikacja sprawozdań rocznych, budżetów i sprawozdań	26
Artykuł 35	Publikacja informacji o odbiorcach i innych informacji	26
TYTUŁ III	UCHWALANIE I STRUKTURA BUDŻETU	26
Rozdział 1	Uchwalanie budżetu	26
Artykuł 36	Preliminarz dochodów i wydatków	26
Artykuł 37	Preliminarze budżetowe organów, o których mowa w art. 208	26
Artykuł 38	Projekt budżetu	26
Artykuł 39	List w sprawie poprawek do projektu budżetu	29
Artykuł 40	Obowiązki państw członkowskich wynikające z przyjęcia budżetu	29
Artykuł 41	Projekty budżetów korygujących	29
Artykuł 42	Wcześniejsze przekazanie preliminarzy i projektów budżetów	29
Rozdział 2	Struktura i prezentacja budżetu	29
Artykuł 43	Struktura budżetu	29
Artykuł 44	Nomenklatura budżetowa	29
Artykuł 45	Zakaz dotyczący dochodów ujemnych	30
Artykuł 46	Środki tymczasowe	30
Artykuł 47	Rezerwa ujemna	30

		<i>Strona</i>
Artykuł 48	Rezerwa na pomoc nadzwyczajną	30
Artykuł 49	Prezentacja budżetu	30
Artykuł 50	Zasady dotyczące planów zatrudnienia personelu	32
Rozdział 3	Dyscyplina budżetowa	32
Artykuł 51	Zgodność z wieloletnimi ramami finansowymi	32
Artykuł 52	Zgodność aktów Unii z budżetem	32
TYTUŁ IV	WYKONANIE BUDŻETU	32
Rozdział 1	Przepisy ogólne	32
Artykuł 53	Wykonywanie budżetu zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami	32
Artykuł 54	Akt podstawowy oraz wyjątki	32
Artykuł 55	Wykonywanie budżetu przez instytucje inne niż Komisja	33
Artykuł 56	Delegowanie uprawnień do wykonywania budżetu	33
Artykuł 57	Konflikt interesów	33
Rozdział 2	Metody wykonywania	34
Artykuł 58	Metody wykonywania budżetu	34
Artykuł 59	Zarządzanie dzielone z państwami członkowskimi	35
Artykuł 60	Zarządzanie pośrednie	36
Artykuł 61	Ocena ex ante i umowy o delegowaniu zadań	38
Artykuł 62	Agencje wykonawcze	38
Artykuł 63	Ograniczenia w delegowaniu uprawnień	38
Rozdział 3	Podmioty upoważnione do działań finansowych	38
Sekcja 1	Zasada rozdzielania obowiązków	38
Artykuł 64	Rozdzielenie obowiązków	38
Sekcja 2	Urzędnik zatwierdzający	38
Artykuł 65	Urzednik zatwierdzający	38
Artykuł 66	Uprawnienia i obowiązki urzędnika zatwierdzającego	39
Artykuł 67	Uprawnienia i obowiązki szefów delegatur Unii	40
Sekcja 3	Księgowy	41
Artykuł 68	Uprawnienia i obowiązki księgowego	41
Artykuł 69	Uprawnienia, które mogą być delegowane przez księgowego	42
Sekcja 4	Administrator rachunków zaliczkowych	42
Artykuł 70	Rachunki zaliczkowe	42
Rozdział 4	Odpowiedzialność podmiotów upoważnionych do działań finansowych	42
Sekcja 1	Zasady ogólne	42
Artykuł 71	Wycofanie uprawnień delegowanych na podmioty upoważnione do działań finansowych i ich zawieszenie w wykonywaniu obowiązków	42
Artykuł 72	Odpowiedzialność urzędnika zatwierdzającego za nielegalną działalność, nadużycia finansowe lub korupcję	42
Sekcja 2	Zasady mające zastosowanie do właściwych urzędników zatwierdzających	42

		<i>Strona</i>
Artykuł 73	Zasady mające zastosowanie do urzędników zatwierdzających	42
Sekcja 3	Zasady mające zastosowanie do księgowych oraz administratorów rachunków zaliczkowych	43
Artykuł 74	Zasady mające zastosowanie do księgowych	43
Artykuł 75	Zasady mające zastosowanie do administratorów rachunków zaliczkowych	44
Rozdział 5	Operacje po stronie dochodów	44
Sekcja 1	Udostępnianie zasobów własnych	44
Artykuł 76	Zasoby własne	44
Sekcja 2	Prognoza należności	44
Artykuł 77	Prognoza należnych kwot	44
Sekcja 3	Ustalanie należności	44
Artykuł 78	Ustalanie należności	44
Sekcja 4	Zezwolenie na odzyskanie środków	45
Artykuł 79	Zezwolenie na odzyskanie środków	45
Sekcja 5	Odzyskiwanie środków	45
Artykuł 80	Zasady dotyczące odzyskiwania środków	45
Artykuł 81	Okres przedawnienia	45
Artykuł 82	Traktowanie należności Unii na szczeblu krajowym	46
Artykuł 83	Grzywny, kary i narosłe odsetki nałożone przez Komisję	46
Rozdział 6	Operacje po stronie wydatków	46
Artykuł 84	Decyzja w sprawie finansowania	46
Sekcja 1	Zaciąganie zobowiązań na wydatki	46
Artykuł 85	Rodzaje zobowiązań	46
Artykuł 86	Zasady mające zastosowanie do zobowiązań	47
Artykuł 87	Weryfikacje mające zastosowanie do zobowiązań	47
Sekcja 2	Poświadczanie zasadności wydatków	47
Artykuł 88	Poświadczanie zasadności wydatków	47
Sekcja 3	Zatwierdzanie wydatków	48
Artykuł 89	Zatwierdzanie wydatków	48
Sekcja 4	Realizacja wydatków	48
Artykuł 90	Rodzaje płatności	48
Artykuł 91	Płatność ograniczona do dostępnych środków	48
Sekcja 5	Terminy operacji po stronie wydatków	48
Artykuł 92	Terminy	48
Rozdział 7	Systemy informatyczne i e-administracja	49
Artykuł 93	Zarządzanie operacjami przy użyciu systemów elektronicznych	49
Artykuł 94	Przekazywanie dokumentów	49
Artykuł 95	e-Administracja	49
Rozdział 8	Zasady zarządzania	49
Artykuł 96	Dobra administracja	49

		<i>Strona</i>
Artykuł 97	Wskazanie środków odwoławczych	49
Rozdział 9	Audyt wewnętrzny	50
Artykuł 98	Powoływanie audytora wewnętrznego	50
Artykuł 99	Uprawnienia i obowiązki audytora wewnętrznego	50
Artykuł 100	Niezależność audytora wewnętrznego	50
TYTUŁ V	ZAMÓWIENIA PUBLICZNE	51
Rozdział 1	Przepisy ogólne	51
Sekcja 1	Zakres i zasady udzielania	51
Artykuł 101	Definicja zamówień publicznych	51
Artykuł 102	Zasady mające zastosowanie do zamówień publicznych	51
Sekcja 2	Publikacja	51
Artykuł 103	Publikacja zamówień publicznych	51
Sekcja 3	Procedury udzielania zamówień	51
Artykuł 104	Procedury udzielania zamówień	51
Artykuł 105	Zawartość dokumentacji przetargowej	52
Artykuł 106	Kryteria wykluczenia z udziału w procedurach udzielania zamówień	52
Artykuł 107	Kryteria wykluczenia mające zastosowanie do udzielania zamówień	53
Artykuł 108	Centralna baza danych o wykluczeniach	53
Artykuł 109	Kary administracyjne i finansowe	54
Artykuł 110	Kryteria udzielania zamówień	54
Artykuł 111	Składanie ofert	54
Artykuł 112	Zasady równego traktowania i przejrzystości	55
Artykuł 113	Decyzja o udzieleniu zamówienia	55
Artykuł 114	Unieważnienie procedury udzielenia zamówienia	55
Sekcja 4	Zabezpieczenia i działania naprawcze	55
Artykuł 115	Zabezpieczenia	55
Artykuł 116	Błędy, nieprawidłowości i nadużycia finansowe w toku procedury	56
Rozdział 2	Przepisy mające zastosowanie do zamówień udzielanych przez instytucje na ich własny rachunek	56
Artykuł 117	Instytucja zamawiająca	56
Artykuł 118	Obowiązujące progi	56
Artykuł 119	Zasady udziału w procedurach przetargowych	56
Artykuł 120	Zasady zamówień Światowej Organizacji Handlu	56
TYTUŁ VI	DOTACJE	57
Rozdział 1	Zakres i formy dotacji	57
Artykuł 121	Zakres dotacji	57
Artykuł 122	Beneficjenci	57
Artykuł 123	Formy dotacji	58

		<i>Strona</i>
Artykuł 124	Płatności ryczałtowe, koszty jednostkowe i finansowanie według stawek zryczałtowanych	58
Rozdział 2	Zasady	59
Artykuł 125	Ogólne zasady mające zastosowanie do dotacji	59
Artykuł 126	Koszty kwalifikowalne	59
Artykuł 127	Współfinansowanie w formie wkładu rzeczowego	60
Artykuł 128	Przejrzystość	61
Artykuł 129	Zasada niełączenia dotacji	61
Artykuł 130	Zasada niedziałania wstecz	61
Rozdział 3	Procedura udzielania dotacji	62
Artykuł 131	Wnioski o udzielenie dotacji	62
Artykuł 132	Kryteria wyboru i przyznawania	62
Artykuł 133	Procedura oceny	62
Rozdział 4	Płatności i kontrola	63
Artykuł 134	Zabezpieczenie płatności zaliczkowych	63
Artykuł 135	Wypłata dotacji i kontrole	63
Artykuł 136	Okres przechowywania dokumentacji	64
Rozdział 5	Realizacja	64
Artykuł 137	Umowy dotyczące wykonania i wsparcia finansowe dla osób trzecich	64
TYTUŁ VII	NAGRODY	64
Artykuł 138	Zasady ogólne	64
TYTUŁ VIII	INSTRUMENTY FINANSOWE	65
Artykuł 139	Zakres	65
Artykuł 140	Zasady i warunki dotyczące instrumentów finansowych	65
TYTUŁ IX	PREZENTACJA SPRAWOZDAŃ I RACHUNKOWOŚĆ	67
Rozdział 1	Prezentacja sprawozdań	67
Artykuł 141	Struktura sprawozdania finansowego	67
Artykuł 142	Sprawozdanie z zarządzania budżetem i finansami	67
Artykuł 143	Zasady sporządzania sprawozdań	67
Artykuł 144	Zasady rachunkowości	67
Artykuł 145	Sprawozdanie finansowe	68
Artykuł 146	Sprawozdania z wykonania budżetu	68
Artykuł 147	Wstępne sprawozdania rachunkowe	68
Artykuł 148	Zatwierdzenie końcowego skonsolidowanego sprawozdania rachunkowego	68
Rozdział 2	Informacje na temat wykonania budżetu	69
Artykuł 149	Sprawozdanie w sprawie gwarancji budżetowych i powiązanych rodzajów ryzyka	69
Artykuł 150	Informacje na temat wykonania budżetu	69

		<i>Strona</i>
Rozdział 3	Rachunkowość	69
Sekcja 1	Przepisy wspólne	69
Artykuł 151	System rachunkowości	69
Artykuł 152	Wymogi wspólne dotyczące systemu rachunkowości instytucji	69
Sekcja	Konta księgi głównej	69
Artykuł 153	Konta księgi głównej	69
Artykuł 154	Zapisy w księgach rachunkowych	69
Artykuł 155	Korekty księgowo	70
Sekcja 3	Konta budżetowe	70
Artykuł 156	Rachunkowość budżetowa	70
Rozdział 4	Ewidencja majątku	70
Artykuł 157	Ewidencja	70
TYTUŁ X	KONTROLA ZEWNĘTRZNA I UDZIELENIE ABSOLUTORIUM	70
Rozdział 1	Kontrola zewnętrzna	70
Artykuł 158	Kontrola zewnętrzna prowadzona przez Trybunał Obrachunkowy	70
Artykuł 159	Zasady i procedura kontroli	70
Artykuł 160	Weryfikacje dotyczące papierów wartościowych i środków pieniężnych	70
Artykuł 161	Prawo dostępu do informacji Trybunału Obrachunkowego	71
Artykuł 162	Sprawozdanie roczne Trybunału Obrachunkowego	71
Artykuł 163	Sprawozdanie specjalne Trybunału Obrachunkowego	72
Rozdział 2	Absolutorium	72
Artykuł 164	Harmonogram procedury udzielania absolutorium	72
Artykuł 165	Procedura udzielania absolutorium	72
Artykuł 166	Środki następcze	72
Artykuł 167	Przepisy szczególne dotyczące ESDZ	72
CZĘŚĆ DRUGA	PRZEPISY SZCZEGÓLNE	73
TYTUŁ I	EUROPEJSKI FUNDUSZ ROLNICZY GWARANCJI	73
Artykuł 168	Przepisy szczególne dotyczące Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji	73
Artykuł 169	Zobowiązania dotyczące środków finansowych EFRG	73
Artykuł 170	Tymczasowe zobowiązania globalne dotyczące środków EFRG	73
Artykuł 171	Harmonogram zobowiązań budżetowych EFRG	73
Artykuł 172	Księgowanie wydatków EFRG	74
Artykuł 173	Przesunięcia środków EFRG	74
Artykuł 174	Dochody przeznaczone na określony cel EFRG	74
TYTUŁ II	FUNDUSZE STRUKTURALNE, FUNDUSZ SPÓJNOŚCI, EUROPEJSKI FUNDUSZ RYBACKI, EUROPEJSKI FUNDUSZ ROLNY NA RZECZ ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH ORAZ FUNDUSZE W PRZESTRZENI WOLNOŚCI, BEZPIECZEŃSTWA I SPRAWIEDLIWOŚCI ZARZĄDZANE W TRYBIE ZARZĄDZANIA DZIELONEGO	74

		<i>Strona</i>
Artykuł 175	Przepisy szczególne	74
Artykuł 176	Przestrzeganie przydziałów środków na zobowiązania	74
Artykuł 177	Wypłaty wkładów, płatności okresowe i spłaty	74
Artykuł 178	Umorzenie środków	75
Artykuł 179	Przesunięcie środków	75
Artykuł 180	Zarządzanie, wybór i kontrola	75
TYTUŁ III	BADANIA	75
Artykuł 181	Środki finansowe na badania	75
Artykuł 182	Zobowiązania dotyczące środków finansowych na badania	76
Artykuł 183	Wspólne Centrum Badawcze	76
TYTUŁ IV	DZIAŁANIA ZEWNĘTRZNE	77
Rozdział 1	Przepisy ogólne	77
Artykuł 184	Działania zewnętrzne	77
Rozdział 2	Realizacja działań	77
Sekcja 1	Przepisy ogólne	77
Artykuł 185	Realizacja działań zewnętrznych	77
Sekcja 2	Wsparcie budżetowe i wielostronne fundusze powiernicze	77
Artykuł 186	Wykorzystanie wsparcia budżetowego	77
Artykuł 187	Fundusze powiernicze Unii na rzecz działań zewnętrznych	77
Sekcja 3	Inne tryby zarządzania	79
Artykuł 188	Realizacja działań zewnętrznych w trybie zarządzania pośredniego	79
Artykuł 189	Umowy w sprawie finansowania realizacji działań zewnętrznych	79
Rozdział 3	Udzielanie zamówień	79
Artykuł 190	Udzielanie zamówień w ramach działań zewnętrznych	79
Artykuł 191	Zasady udziału w procedurach przetargowych	80
Rozdział 4	Dotacje	80
Artykuł 192	Pełne finansowanie działania zewnętrznego	80
Artykuł 193	Zasady mające zastosowanie do udzielania dotacji na działania zewnętrzne	80
Rozdział 5	Kontrola rachunków	80
Artykuł 194	Unijna kontrola w ramach działań zewnętrznych	80
TYTUŁ V	URZĘDY EUROPEJSKIE	80
Artykuł 195	Urzędy europejskie	80
Artykuł 196	Środki finansowe dla urzędów europejskich	80
Artykuł 197	Urzędnik zatwierdzający urzędów europejskich	81
Artykuł 198	Konta rachunkowe międzyinstytucjonalnych urzędów europejskich	81

		<i>Strona</i>
Artykuł 199	Delegowanie uprawnień urzędnika zatwierdzającego na rzecz międzyinstytucjonalnych urzędów europejskich	81
Artykuł 200	Usługi na rzecz osób trzecich	81
TYTUŁ VI	ŚRODKI NA WYDATKI ADMINISTRACYJNE	81
Artykuł 201	Przepisy ogólne	81
Artykuł 202	Zobowiązania	81
Artykuł 203	Przepisy szczególne dotyczące środków na wydatki administracyjne	81
TYTUŁ VII	EKSPERCI	83
Artykuł 204	Wynagradzani eksperci	83
CZĘŚĆ TRZECIA	PRZEPISY KOŃCOWE	83
Artykuł 205	Przepisy przejściowe	83
Artykuł 206	Wnioski o udzielenie informacji kierowane przez Parlament Europejski i Radę	83
Artykuł 207	Progi i kwoty	83
Artykuł 208	Ramowe rozporządzenie finansowe dla organów ustanowionych na podstawie TFUE i Traktatu Euratom	83
Artykuł 209	Modelowe rozporządzenie finansowe dla organów realizujących partnerstwa publiczno-prywatne	84
Artykuł 210	Wykonywanie przekazanych uprawnień	84
Artykuł 211	Przegląd	84
Artykuł 212	Uchylenie	84
Artykuł 213	Przegląd dotyczący ESDZ	85
Artykuł 214	Wejście w życie	85
ZAŁĄCZNIK	TABELA KORELACJI	86
	Wspólne oświadczenie w sprawie kwestii związanych z wieloletnimi ramami finansowymi	95
	Wspólne oświadczenie w sprawie wydatków dotyczących nieruchomości w odniesieniu do art. 203	95
	Wspólne oświadczenie Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji w sprawie art. 203 ust. 3	96

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 322, w związku z Traktatem ustanawiającym Europejską Wspólnotę Energii Atomowej, w szczególności jego art. 106a,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Trybunału Obrachunkowego ⁽¹⁾,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą ⁽²⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do budżetu ogólnego Wspólnot Europejskich ⁽³⁾ zostało kilkakrotnie gruntownie zmienione. Ze względu na konieczność wprowadzenia dalszych zmian, w tym uwzględnienia wejścia w życie Traktatu z Lizbony, rozporządzenie (WE, Euratom) nr 1605/2002 należy uchylić i zastąpić niniejszym rozporządzeniem, w celu zapewnienia większej czytelności.
- (2) W rozporządzeniu (WE, Euratom) nr 1605/2002 ustanawia się zasady budżetowe i przepisy finansowe regulujące tworzenie i wykonywanie budżetu ogólnego Unii („budżet”), gwarantujące należyte i skuteczne zarządzanie, kontrolę i ochronę interesów finansowych Unii Europejskiej, a także zwiększenie przejrzystości; te zasady i przepisy muszą być przestrzegane we wszystkich aktach prawnych i przez wszystkie instytucje. Należy zachować najważniejsze zasady, a także koncepcję i strukturę tego rozporządzenia oraz podstawowe zasady zarządzania budżetowego i zarządzania finansami. Odstępstwa od tych najważniejszych zasad powinno się poddać przeglądowi i jak najbardziej uprościć ze względu na ich niesłabnące znaczenie, wartość dodaną dla budżetu oraz obciążenia, jakie niosą one ze sobą dla zainteresowanych stron. Należy utrzymać i umocnić najważniejsze elementy zasad finansowych: rolę podmiotów upoważnionych do działań finansowych, integrację kontroli w służbach operacyjnych, audytorów wewnętrznych, budżetowanie zadaniowe, modernizację reguł rachunkowości oraz przepisy i podstawowe zasady mające zastosowanie do dotacji.
- (3) Z zakresu niniejszego rozporządzenia należy wyłączyć Europejski Bank Centralny (EBC) ze względu na jego status i specyfikę jego zadań, w szczególności w związku z jego niezależnością pod względem zarządzania swoimi środkami finansowymi, o ile niniejsze rozporządzenie nie stanowi inaczej.

- (4) Praktyka wskazuje, że w niniejszym rozporządzeniu należy ująć zasady odzwierciedlające zmieniające się wymogi związane z wykonywaniem budżetu, takie jak współfinansowanie z udziałem innych darczyńców, aby zwiększyć wydajność pomocy zewnętrznej, ułatwić korzystanie ze specjalnych instrumentów finansowych, w tym umów zawieranych z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym (EBI) oraz ułatwić wykonywanie budżetu z wykorzystywaniem partnerstw publiczno-prywatnych („PPP”).
- (5) Rozporządzenie (WE, Euratom) nr 1605/2002 uwzględniło jedynie, zgodnie z regulacjami traktatowymi przepisy dotyczące ogólnych zasad budżetowych i zasad finansowych, natomiast przepisy wykonawcze zostały określone w rozporządzeniu Komisji (WE, Euratom) nr 2342/2002 z dnia 23 grudnia 2002 r. ustanawiającym szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 ⁽⁴⁾ w celu stworzenia lepszej hierarchii regulacji oraz zapewnienia większej czytelności rozporządzenia (WE, Euratom) nr 1605/2002. Artykuł 290 TFUE przewiduje, że w akcie ustawodawczym można przekazać Komisji uprawnienia do przyjęcia aktów o charakterze nieustawodawczym wyłącznie w celu uzupełnienia lub zmiany niektórych innych niż istotne elementów tego aktu ustawodawczego. W związku z tym do niniejszego rozporządzenia należy włączyć niektóre przepisy zawarte w rozporządzeniu (WE, Euratom) nr 2342/2002.
- (6) Współpraca policyjna i sądowa w sprawach karnych stały się nieodłącznym elementem innych polityk i działań wewnętrznych Unii. Nie ma już zatem uzasadnienia dla szczegółowych przepisów finansowych mających zastosowanie do tej dziedziny polityki i nie powinny być one włączane do niniejszego rozporządzenia.
- (7) W celu zapewnienia przejrzystości w budżecie powinno się ujmować gwarancje dla operacji Unii w zakresie udzielania i zaciągania pożyczek, w tym operacji europejskiego mechanizmu stabilizacji finansowej oraz instrumentu wsparcia bilansu płatniczego.
- (8) Obowiązujące zasady dotyczące odsetek generowanych przez płatności zaliczkowe należy uprościć, ponieważ powodują one nadmierne obciążenia administracyjne zarówno dla odbiorców, jak i dla służb Komisji oraz są źródłem nieporozumień między służbami Komisji a odbiorcami. Dla uproszczenia, szczególnie w odniesieniu do beneficjentów, oraz zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami należy znieść obowiązek generowania odsetek od płatności zaliczkowych oraz ich odzyskiwania. Powinna jednak istnieć możliwość wprowadzenia takiego obowiązku w umowie o delegowaniu zadań, aby pozwolić na ponowne wykorzystanie odsetek wygenerowanych z płatności zaliczkowych na programy, odliczenie takich odsetek od wniosków o płatność lub odzyskanie takich odsetek.
- (9) Zasady przenoszenia dochodów przeznaczonych na określony cel powinny uwzględniać rozróżnienie na zewnętrzne i wewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel. Aby zapewnić zgodność z przeznaczeniem określonym przez darczyńcę, zewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel powinny być przenoszone automatycznie i wykorzystywane do czasu przeprowadzenia wszystkich operacji związanych z programem

⁽¹⁾ Dz.U. C 145 z 3.6.2010, s. 1.

⁽²⁾ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 23 października 2012 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym) oraz decyzja Rady z dnia 25 października 2012 r.

⁽³⁾ Dz.U. L 248 z 16.9.2002, s. 1.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 357 z 31.12.2002, s. 1.

- lub działaniem, na które są przeznaczone. W przypadku otrzymania zewnętrznych dochodów przeznaczonych na określony cel w ostatnim roku trwania programu lub działania, powinna również istnieć możliwość wykorzystania ich w pierwszym roku trwania kolejnego programu lub działania. Przenoszenie wewnętrznych dochodów przeznaczonych na określony cel powinno być możliwe tylko na jeden rok, chyba że niniejsze rozporządzenie stanowi inaczej.
- (10) Zasady dotyczące dwunastych części środków tymczasowych należy wyjaśnić w odniesieniu zarówno do liczby dodatkowych dwunastych części, na które można składać wnioski, oraz sytuacji, w których Parlament Europejski podejmuje decyzję o ograniczeniu kwoty dodatkowych wydatków wykraczających poza dwunaste części środków tymczasowych przyjętych przez Radę.
- (11) Odstępstwo od zasady uniwersalności dotyczące dochodów przeznaczonych na określony cel należy zmodyfikować, aby uwzględnić – z jednej strony – specyfikę wewnętrznych dochodów przeznaczonych na określony cel pochodzących ze środków zatwierdzonych przez Parlament Europejski i Radę, a z drugiej strony – specyfikę zewnętrznych dochodów przeznaczonych na określony cel pobieranych od różnych darczyńców i przeznaczanych przez nich na określony program lub określone działanie. Ponadto darczyńcy zewnętrzni powinni mieć możliwość współfinansowania działań zewnętrznych, w szczególności operacji humanitarnych, nawet wtedy, gdy akt podstawowy nie przewiduje wyraźnie takiego współfinansowania.
- (12) Prezentacja dochodów przeznaczonych na określony cel w projekcie budżetu powinna być bardziej przejrzysta, dzięki wprowadzeniu przepisu, zgodnie z którym kwoty dochodów przeznaczonych na określony cel powinny być uwzględnione w projekcie budżetu w takich wysokościach, jakie są pewne w dniu uchwalania projektu budżetu.
- (13) W odniesieniu do zasady specyfikacji z uwagi na fakt, iż obecnie nie ma rozróżnienia na wydatki obowiązkowe i nieobowiązkowe, zasady dotyczące przesunięć środków powinny zostać odpowiednio dostosowane.
- (14) Zasady przesuwania środków należy również dostosować do zmian wynikających z wejścia w życie Traktatu z Lizbony. Ponadto niedawne doświadczenia wykazały znaczenie zwiększania elastyczności przesunięć środków na płatności z końcem roku, w szczególności w przypadku funduszy strukturalnych. Trzeba zapewnić lepsze wykonanie budżetu, szczególnie w odniesieniu do środków na płatności, dochodów przeznaczonych na określony cel oraz środków na wydatki administracyjne, które są wspólne dla kilku tytułów. W tym celu należy uprościć typologię przesunięć a procedura przyjmowania niektórych przesunięć powinna być bardziej elastyczna. W szczególności właściwe i wydajne okazało się umożliwienie Komisji podejmowania decyzji w sprawie przesunięć niewykorzystanych środków w przypadku międzynarodowych katastrof i kryzysów humanitarnych. Tę możliwość należy w związku z tym rozszerzyć na podobne zdarzenia, które mają miejsce po dniu 1 grudnia roku budżetowego. W takich przypadkach, z uwagi na konieczność zapewnienia przejrzystości,
- Komisja powinna bezzwłocznie informować Parlament Europejski i Radę o swojej decyzji dotyczącej przeniesienia niewykorzystanych środków.
- (15) W odniesieniu do przepisów o należyтым zarządzaniu finansami delegowany urzędnik zatwierdzający, przygotowując wnioski ustawodawcze i tworząc odpowiednie systemy zarządzania i kontroli, powinien uwzględniać spodziewany poziom ryzyka błędu oraz koszty i korzyści wynikające z kontroli. Delegowany urzędnik zatwierdzający powinien – składać sprawozdanie z wyników kontroli oraz kosztów i korzyści wynikających z tych kontroli w rocznym sprawozdaniu z działalności. Odnoszące się do tych systemów deklaracje zarządcze, przedkładane przez organy odpowiedzialne za zarządzanie unijnymi środkami finansowymi i ich kontrolę, wyznaczone przez państwa członkowskie są nieodłącznym warunkiem pełnej skuteczności krajowych systemów zarządzania i kontroli.
- (16) Zapisana w art. 15 TFUE zasada przejrzystości, która nakłada na instytucje obowiązek działania z jak największym poszanowaniem zasady otwartości, oznacza, że w kwestiach wykonywania budżetu obywatele mają dostęp do informacji o tym, gdzie i na jakie cele wydawane są środki finansowe Unii. Takie informacje sprzyjają demokratycznej debacie, zachęcają obywateli do udziału w procesie decyzyjnym Unii oraz poprawiają instytucjonalną kontrolę i nadzór nad wydatkami Unii. Cele te należy realizować przez publikowanie, w miarę możliwości z wykorzystaniem nowoczesnych metod komunikacji, istotnych informacji dotyczących ostatecznych wykonawców i końcowych beneficjentów środków unijnych, przy uwzględnieniu uzasadnionego prawa do poufności i bezpieczeństwa tych wykonawców i beneficjentów, a w przypadku osób fizycznych – ich prawa do prywatności i ochrony ich danych osobowych. Instytucje powinny zatem stosować wybiórcze podejście przy publikacji informacji, zgodne z zasadą proporcjonalności. Decyzje o publikacji powinny być podejmowane na podstawie odpowiednich kryteriów, tak aby zapewnić dostęp do istotnych informacji.
- (17) Zgodnie z art. 316 TFUE wydatki Rady Europejskiej i Rady powinny być ujmowane w tej samej sekcji budżetu.
- (18) W niniejszym rozporządzeniu należy odzwierciedlić zgodną z TFUE roczną procedurę budżetową.
- (19) W odniesieniu do uchwalania budżetu należy jasno określić strukturę i sposób prezentacji projektu budżetu opracowywanego przez Komisję. Treść ogólnego wprowadzenia poprzedzającego projekt budżetu należy określić bardziej szczegółowo. Konieczne jest także wprowadzenie przepisu dotyczącego programowania finansowego na nadchodzące lata, a także przepisu dotyczącego możliwości przedłożenia przez Komisję dokumentów roboczych na poparcie wniosków budżetowych.
- (20) W związku ze specyfiką wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa należy zaktualizować rodzaje aktów podstawowych, jakie mogą zostać przyjęte na podstawie TFUE oraz tytułów V i VI TUE. Należy również dostosować procedurę przyjmowania środków na działania przygotowawcze w obszarze działań zewnętrznych do TFUE.

- (21) Zasady dotyczące metod wykonywania budżetu, które regulują zwłaszcza warunki przekazywania uprawnień wykonawczych osobom trzecim, stały się z biegiem czasu zbyt złożone i należy je uprościć. Jednocześnie należy utrzymać pierwotne założenie przyjęte przy przekazywaniu uprawnień na zewnątrz, mianowicie zapewnienie wykonania wydatków przy zachowaniu poziomu kontroli i przejrzystości odpowiadającego poziomowi, jakiego oczekuje się od służb Komisji, bez względu na metodę wykonywania budżetu.
- (22) Należy dokonać wyraźnego rozróżnienia przypadków, w których budżet wykonywany jest bezpośrednio przez Komisję lub jej agencje wykonawcze, przypadków, w których budżet jest wykonywany przez państwa członkowskie w trybie zarządzania dzielonego, oraz przypadków, w których jest on wykonywany pośrednio z udziałem podmiotów trzecich. Powinno to umożliwić utworzenie ujednoczonych systemów zarządzania dzielonego i pośredniego, które mogą być dostosowane zgodnie z przepisami sektorowymi, zwłaszcza wtedy, gdy budżet wykonywany jest przez państwa członkowskie w trybie zarządzania dzielonego. Takie ujednoczone systemy powinny obejmować w szczególności podstawowe zasady, których powinna przestrzegać Komisja, gdy podejmuje decyzję o wykonywaniu budżetu w trybie zarządzania dzielonego lub pośredniego, oraz podstawowe zasady, których powinny przestrzegać podmioty, którym powierza się wykonanie budżetu. Komisja powinna być w stanie stosować unijne zasady i procedury lub zaakceptować stosowanie zasad i procedur przyjętych przez podmiot, któremu powierza się wykonanie zadań, pod warunkiem że gwarantują one równoważną ochronę interesów finansowych Unii. W ramach zadań nadzorczych Komisji konieczne jest również ustanowienie zakresu obowiązków w obszarze kontroli i audytu, w tym procedur badania i zatwierdzania sprawozdań finansowych, dla wszystkich metod wykonywania budżetu.
- (23) Zasady dotyczące oceny *ex ante* podmiotów i osób, którym powierza się zadania związane z wykonywaniem budżetu w trybie zarządzania pośredniego – należy dostosować w taki sposób, aby gwarantowały one zapewnienie przez wszystkie te podmioty i osoby poziomu ochrony interesów finansowych Unii, który będzie równoważny z poziomem wymaganym na mocy niniejszego rozporządzenia.
- (24) Doświadczenie z PPP, zinstytucjonalizowanymi jako organy Unii w myśl art. 185 rozporządzenia (WE, Euratom) nr 1605/2002, wskazuje, że należy przewidzieć dodatkowe kategorie PPP celem, zwiększenia wyboru instrumentów i, włączenia organów, których zasady są bardziej elastyczne i łatwiej dostępne dla partnerów prywatnych niż te, które stosuje się do instytucji unijnych. Takie dodatkowe kategorie powinny obejmować organy, w stosunku do których zastosowanie mają przepisy prawa prywatnego państw członkowskich oraz organy ustanowione aktem podstawowym oraz które stosują zasady finansowe, które respektują zasady niezbędne do zapewnienia należytego zarządzania środkami finansowymi Unii.
- (25) Do celów art. 317 TFUE niniejsze rozporządzenie powinno rozszerzać podstawowe obowiązki państw członkowskich w zakresie kontroli i audytu w przypadku wykonywania przez nie budżetu w trybie zarządzania dzielonego; z uwagi na fakt, iż obecnie obowiązki te regulowane są wyłącznie w przepisach sektorowych, konieczne jest wprowadzenie przepisów dotyczących zharmonizowanych struktur administracyjnych na szczeblu krajowym, które określą spójne ramy dla wszystkich obszarów danych polityk. Przepisy ramowe nie powinny wprowadzać żadnych dodatkowych rozwiązań w zakresie kontroli, powinny natomiast umożliwiać państwu członkowskim wyznaczanie organów, którym powierzą zarządzanie i kontrolę środków finansowych Unii. Ponadto w niniejszym rozporządzeniu należy wprowadzić przepisy dotyczące wspólnych obowiązków w zakresie zarządzania i kontroli dla tych struktur, coroczną deklarację zarządczą, w której podmioty zarządzające przyjmują na siebie odpowiedzialność za zarządzanie powierzonymi im środkami finansowymi Unii, mechanizmy badania i zatwierdzania sprawozdań finansowych oraz mechanizmy zawieszania i korekty stosowane przez Komisję, aby stworzyć spójne ramy ustawodawcze, co poprawi również ogólną pewność prawa oraz wydajność środków kontroli i działań naprawczych, a także ochronę interesów finansowych Unii. Szczegółowe przepisy powinny pozostać w rozporządzeniach sektorowych. W kontekście wspólnej metodologii kontroli i w celu ograniczenia dodatkowych obciążeń administracyjnych wynikających z wielokrotnych kontroli państwa członkowskie mogą przedstawiać Komisji deklaracje podpisane na odpowiednim szczeblu krajowym lub regionalnym, stosownie do ich wymogów konstytucyjnych.
- (26) Niektóre przepisy dotyczące obowiązków delegowanego urzędnika zatwierdzającego należy doprecyzować; w szczególności dotyczy to przepisów odnoszących się do prowadzonych przez niego procedur kontroli *ex ante* i *ex post* oraz jego obowiązków sprawozdawczych. W tym względzie zakres corocznego sprawozdania z działalności delegowanego urzędnika zatwierdzającego należy zaktualizować tak, aby uwzględnił wymagane informacje finansowe i informacje dotyczące zarządzania na poparcie jego poświadczenia wiarygodności dotyczącego wykonywanych obowiązków.
- (27) Należy doprecyzować zakres odpowiedzialności księgowego Komisji. W szczególności należy wskazać, że księgowy Komisji jest jedyną osobą uprawnioną do określania reguł rachunkowości i ujednoczonego planu kont, podczas gdy księgowi pozostałych instytucji określają procedury księgowe obowiązujące w ich instytucjach.
- (28) Aby ułatwić wdrażanie niektórych programów lub działań powierzonych w szczególności instytucjom finansowym, należy przewidzieć w niniejszym rozporządzeniu przepisy pozwalające na otwarcie rachunków powierniczych. Takie rachunki bankowe powinny być otwierane w imieniu lub na rzecz Komisji w systemie rachunkowości instytucji finansowej. Zarządzaniem tymi rachunkami powinna zajmować się instytucja finansowa poprzez urzędnika zatwierdzającego; powinna istnieć możliwość otwierania tego rodzaju rachunków w walutach innych niż euro.
- (29) W odniesieniu do operacji po stronie dochodów należy zracjonalizować zasady dotyczące prognoz należności, tak by uwzględnić potrzeby budżetowe. Ujęcie prognozowanych dochodów powinno być wymagane wtedy, gdy są one prawdopodobne i mogą być z odpowiednim przybliżeniem ujęte liczbowo. Celem uproszczenia, należy wprowadzić pewne szczególne przepisy dotyczące procedur korekty lub anulowania prognozy należności.

- (30) Zasady odzyskiwania środków należy doprecyzować i wzmocnić. W szczególności należy doprecyzować, że anulowanie ustalonej kwoty należnej nie oznacza odstąpienia od prawa do ustalonej należności Unii. Ponadto dla zapewnienia lepszej ochrony interesów finansowych Unii konieczne jest, aby środki finansowe Unii będące przedmiotem wniosków o zwrot nie były traktowane przez państwa członkowskie mniej korzystnie niż rozszczenia organów publicznych na ich terytorium.
- (31) Biorąc pod uwagę potrzebę zmniejszenia ryzyka związanego z zarządzaniem kwotami otrzymanymi tymczasowo, pochodzącymi z grzywien, kar i sankcji oraz, wszelkimi dochodami przez nie wygenerowanymi, kwoty te powinny być ujmowane jako dochody budżetowe jak najszybciej, najpóźniej w roku budżetowym następującym po wyczerpaniu wszystkich środków zaskarżenia decyzji o ich nałożeniu.
- (32) Należy doprecyzować przepisy dotyczące poszczególnych rodzajów płatności zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami. Ponadto płatności zaliczkowe powinny być rozliczane regularnie przez właściwego urzędnika zatwierdzającego zgodnie z regułami rachunkowości określonymi przez księgowego Komisji. W tym celu należy zawrzeć odpowiednie zapisy w zamówieniach, w decyzjach i umowach o udzielenie dotacji oraz w umowach o delegowaniu zadań.
- (33) Niniejsze rozporządzenie powinno sprzyjać realizacji celu, jakim jest e-administracja, w szczególności korzystaniu z elektronicznej wymiany informacji między instytucjami a osobami trzecimi.
- (34) Należy, pod pewnymi warunkami, zezwolić na prowadzenie wspólnych procedur udzielania zamówień z państwami Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu („EFTA”) lub krajami kandydującymi Unii.
- (35) Należy udoskonalić zasady wykluczenia, w szczególności wykluczenia od udziału w procedurach o udzielaniu zamówień, aby zapewnić lepszą ochronę interesów finansowych Unii.
- (36) Ponieważ korzystanie ze środków własnych przez EBC i EBI leży w interesie finansowym Unii, należy przyznać im dostęp do informacji zawartych w centralnej bazie danych o wykluczeniach, którą utworzono w celu ochrony interesów finansowych Unii.
- (37) Należy wprowadzić należyłą podstawę prawną do publikowania decyzji o zastosowaniu kar administracyjnych i finansowych, w szczególności w odniesieniu do zamówień publicznych zgodnie z wymogami ochrony danych. Taka publikacja powinna pozostać nieobowiązkowa ze względu na ochronę danych i bezpieczeństwo.
- (38) Wymóg zapewnienia gwarancji dla wykonawców nie powinien już być automatyczny, lecz powinien opierać się na analizie ryzyka.
- (39) Ze względu na pewność prawa należy doprecyzować zasady dotyczące relacji pomiędzy zakresami dotacji i instrumentów finansowych. Bardziej szczegółowa definicja dotycząca specjalnych warunków, mających zastosowanie do dotacji, z jednej strony, i instrumentów finansowych, z drugiej strony powinna także przyczynić się do optymalizacji wpływu tych dwóch form wsparcia finansowego.
- (40) Należy dostosować zasady dotyczące dotacji mające zastosowanie do podmiotów utworzonych specjalnie w celu realizacji danego działania tak aby ułatwić dostęp do środków finansowych Unii i zarządzania dotacjami przez wnioskodawców i beneficjentów, którzy zdecydowali się podjąć wspólne działania w ramach utworzonego zgodnie z prawem krajowym partnerstwa lub grupy, w szczególności w sytuacji, gdy forma prawna zapewnia rzetelne i wiarygodne warunki współpracy. Ponadto, w świetle ograniczonego poziomu ewentualnego ryzyka finansowego dla Unii i potrzeby unikania wprowadzania dodatkowych wymogów umownych do już istniejących rozwiązań strukturalnych, podmioty prawnie lub finansowo stowarzyszone z beneficjentem powinny być uprawnione do deklarowania kosztów kwalifikowalnych bez konieczności spełnienia wszystkich obowiązków beneficjenta.
- (41) Dotychczasowe doświadczenie w stosowaniu kwot zryczałtowanych lub stawek zryczałtowanych pokazuje, że takie formy finansowania znacząco uprościły procedury administracyjne i zmniejszyły ryzyko występowania poważnych błędów. W tym kontekście, warunki korzystania z uproszczonych form dotacji określonych w oparciu o kwoty ryczałtowe, koszty jednostkowe i stawki zryczałtowane powinny być bardziej elastyczne. W szczególności należy dopuścić możliwość określenia kwoty przy zastosowaniu indywidualnego podejścia do beneficjenta i deklarowania tych kwot przez beneficjenta zgodnie z jego zwyczajową praktyką księgowania kosztów, celem zmniejszenia obciążeń i kosztów administracyjnych ponoszonych przez beneficjenta, w szczególności związanych ze sprawozdawczością finansową Unii.
- (42) W celu usunięcia barier dotyczących udziału w programach dotacji Unii dla osób mających niezbędne doświadczenie, ale które nie otrzymują wynagrodzenia, co może mieć miejsce w przypadku osób pracujących w małych jednostkach, zasady dotyczące dotacji powinny uwzględniać szczególne systemy wynagrodzeń stosowane przez małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP), w rozumieniu zalecenia Komisji 2003/361/WE z dnia 6 maja 2003 r. w sprawie definicji mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw ⁽¹⁾.
- (43) Zasady niedochodowości (non-profit) i współfinansowania należy dostosowywać w świetle doświadczeń i rozbieżnych interpretacji i zastosowań tych zasad, skutkujących błędami, a nawet efektem przeciwnym do zamierzonego. Aby uprościć sprawozdawczość beneficjentów i zachęcić ich do różnicowania źródeł finansowania, definicja zysku powinna koncentrować się w szczególności na kosztach kwalifikowalnych i wpływach przeznaczonych specjalnie na finansowanie tych kosztów. Ponadto Komisja nie powinna zakładać, że inni darczyńcy nie uzyskują żadnych zysków generowanych z ich wkładów. W związku z tym generowane zyski powinny być należne Komisji tylko proporcjonalnie do wysokości dotacji. Należy zaznaczyć, iż zasada stopniowego obniżania dotacji nie okazała się skutecznym narzędziem

⁽¹⁾ Dz.U. L 124 z 20.5.2003, s. 36.

- ograniczania ryzyka uzależniania beneficjentów dotacji na działalność od środków finansowych Unii. Możliwość stosowania tej zasady znacznie ograniczyło wprowadzenie niezbędnych wyjątków w niektórych aktach podstawowych i w przypadkach uproszczonych form dotacji. Wobec tych niedogodności należy znieść wymóg stopniowego obniżania mający zastosowanie do dotacji na działalność.
- (44) Należy ułatwić podmiotom o ograniczonych zasobach administracyjnych, które mogą stanowić grupę priorytetową dla niektórych dotacji i być niezbędne dla osiągnięcia celów Unii, dostęp do środków finansowych Unii, poprzez uproszczenie procedur mających zastosowanie do dotacji o niskiej wartości.
- (45) W celu zapewnienia pewności prawa i ustanowienia jednakowych zasad finansowych, na które beneficjenci mogą powoływać się we wszystkich programach Unii, niniejsze rozporządzenie powinno ustalić kryteria kwalifikowalności kosztów i szczególne warunki mające zastosowanie do niektórych kategorii kosztów oraz powinno zapewnić jednolite ich stosowanie.
- (46) Należy ujednoclić warunki akceptowania współfinansowania w formie wkładów rzeczowych od podmiotów trzecich oraz określania wartości tych wkładów celem zmniejszenia ryzyka wystąpienia błędów i sporów.
- (47) Z myślą o przejrzystości i w celu uwzględnienia specyficznych ograniczeń w zakresie planowania, w zaproszeniach do składania wniosków należy informować wnioskodawców dotacji o przewidywanym terminie podpisania umów o udzielenie dotacji lub powiadomienia ich o udzieleniu dotacji. W tym samym celu w niniejszym rozporządzeniu należy ustanowić termin odniesienia, na podstawie doświadczenia i przewidywanych skutków wprowadzonych środków upraszczających.
- (48) W razie wykrycia systemowych lub powtarzających się błędów mających istotny wpływ na większą liczbę dotacji, aby zmniejszyć obciążenia finansowe i administracyjne wynikające z kontroli i audytów na miejscu, na ściśle określonych warunkach, należy zezwolić na rozszerzenie ustaleń z audytu na dotacje, które nie zostały poddane audytowi, ale na które wykryte błędy mają wpływ. Komisja powinna ekstrapolować stawki obniżania lub odzyskiwania środków na dotacje, w których wykazano systemowe lub powtarzające się błędy, tylko wtedy, gdy przy podjęciu współmiernych wysiłków nie jest możliwe lub wykonalne precyzyjne określenie wysokości kosztów niekwalifikowalnych dla każdej odnośnej dotacji.
- (49) Należy ustalić w niniejszym rozporządzeniu standardowe okresy przechowywania przez beneficjentów dokumentów związanych z dotacjami Unii, w celu unikania rozbieżnych lub nieproporcjonalnych wymogów umownych, jednocześnie nadal przewidując wystarczający okres dla Komisji i Trybunału Obrachunkowego na uzyskanie dostępu do takich danych i dokumentów oraz na przeprowadzenie kontroli ex post i audytów niezbędnych do ochrony interesów finansowych Unii.
- (50) Pod pewnymi warunkami należy rozszerzyć przysługującą beneficjentowi możliwość przyznawania wsparcia finansowego podmiotom trzecim, by ułatwić prawidłową realizację programów skierowanych między innymi do licznych osób fizycznych, do których można dotrzeć tylko przez dotacje kaskadowe. Należy jednak utrzymać zasadę, zgodnie z którą beneficjent nie może korzystać ze swobody podejmowania decyzji przy przyznawaniu wsparcia finansowego podmiotom trzecim, w szczególności by uniknąć nieporozumienia między zapewnioną beneficjentem możliwością planowania i wdrażania, na ich odpowiedzialność, działań obejmujących wsparcie finansowe jako działalności kwalifikowalnej, a możliwością powierzenia zadań związanych z wykonywaniem budżetu niektórym organom, jednostkom lub osobom w trybie zarządzania dzielonego lub pośredniego.
- (51) Należy uprościć stosowanie nagród jako cennej formy wsparcia finansowego i szczegółowo opisać zasady mające wobec nich zastosowanie, oddzielając nagrody od systemu dotacji i usuwając wszelkie odniesienia do przewidywalnych kosztów. Należy jednak zaznaczyć, iż nagrody nie są odpowiednim środkiem realizacji wszystkich celów polityk Unii. Powinny być one zatem postrzegane jako źródło uzupełniające, a nie jako zastępujące inne instrumenty finansowania, takie jak dotacje.
- (52) Instrumenty finansowe mogą zwielokrotnić efekt osiągnięty dzięki unijnym środkom finansowym, kiedy łączą się je z innymi środkami finansowymi oraz gdy przewidują one efekt mnożnikowy. Ponieważ takich instrumentów finansowych nie można przyrównać do usług lub dotacji, należy stworzyć nowy rodzaj wsparcia finansowego. Instrumenty finansowe należy wdrażać tylko na ściśle określonych warunkach, tak by nie wiązały się z dodatkowym ryzykiem dla budżetu ani nie powodowały ryzyka zakłóceń na rynku, niezgodnych z zasadami pomocy państwa.
- (53) W ramach środków rocznych zatwierdzonych przez Parlament Europejski i Radę na dany program instrumenty finansowe powinny mieć charakter uzupełniający wobec innych form finansowania działań Unii, w tym dotacji. Decyzja o ich wykorzystaniu powinna być oparta o ocenę ex ante wykazującą ich większą skuteczność w osiąganiu celów polityki Unii w porównaniu z innymi formami finansowania Unii.
- (54) Sposób realizacji działań przy użyciu instrumentów finansowych powinien zostać określony w akcie podstawowym określającym w szczególności ich cel i czas trwania. Jeżeli w należycie uzasadnionych przypadkach instrumenty finansowe są tworzone bez aktu podstawowego, zezwolenie na nie powinien wydawać Parlament Europejski i Rada w ramach budżetu.
- (55) Należy zdefiniować instrumenty, które mogą zostać objęte części pierwszą tytułem VIII, takie jak pożyczki, gwarancje, inwestycje kapitałowe, inwestycje quasi-kapitałowe oraz instrumenty oparte na podziale ryzyka. Definicja instrumentu opartego na podziale ryzyka powinna pozwolić na zapewnienie poprawy warunków kredytowania w przypadku obligacji projektowych, zabezpieczenia ryzyka obsługi długu w danym projekcie i zmniejszenia ryzyka kredytowego dla posiadaczy obligacji dzięki poprawie warunków kredytowania w formie pożyczki lub gwarancji.

- (56) Roczne spłaty, w tym spłaty kapitałowe, zwolnione gwarancje, a także spłaty kwot głównych pożyczek powinny stanowić wewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel. Dochody, w tym dywidendy, zyski kapitałowe, koszty gwarancji oraz odsetki od pożyczek i kwot złożonych na rachunkach powierniczych powinny być ujmowane w budżecie po odliczeniu kosztów zarządzania i opłat za zarządzanie. Niniejsze rozporządzenie powinno ustanawiać zasady i warunki dotyczące instrumentów finansowych oraz zasady ograniczania odpowiedzialności finansowej Unii, zwalczania nadużyć finansowych i prania brudnych pieniędzy, zakończenia korzystania z instrumentów finansowych i sprawozdawczości.
- (57) Należy uprościć prezentację sprawozdań, wprowadzając przepis stanowiący, że sprawozdania Unii obejmują jedynie skonsolidowane sprawozdanie finansowe oraz zagregowane sprawozdanie budżetowe. Należy również doprecyzować, że proces konsolidacji obejmuje jedynie instytucje i organy ustanowione na mocy TFUE i Traktatu Euratom oraz mające osobowość prawną i otrzymujące wkłady finansowe obciążające budżet oraz inne organy, których sprawozdania rachunkowe muszą być skonsolidowane zgodnie z regułami rachunkowości przyjętymi przez księgowego.
- (58) Zgodnie z wymogami standardów rachunkowości przyjętymi na szczeblu międzynarodowym, na których opierają się reguły rachunkowości Unii, zobowiązania z tytułu emerytur wraz z innymi zobowiązaniami dotyczącymi świadczeń dla pracowników powinny być ujmowane na kontach księgowych Unii, wykazywane odrębnie w bilansie Unii i objaśniane bardziej szczegółowo w informacjach dodatkowych do sprawozdań finansowych.
- (59) Aby wyraźnie rozdzielić obowiązki i zakres odpowiedzialności księgowego Komisji od obowiązków i zakresów odpowiedzialności księgowych instytucji lub organów, ustanowionych na mocy TFUE i Traktatu Euratom oraz mających osobowość prawną i otrzymujących wkłady finansowe obciążające budżet oraz inne organy, których sprawozdania rachunkowe muszą być skonsolidowane zgodnie z regułami rachunkowości przyjętymi przez księgowego każda instytucja lub każdy organ sporządza sprawozdanie z zarządzania budżetem i finansami za dany rok budżetowy, a następnie przekazuje je Parlamentowi Europejskiemu i Radzie oraz Trybunałowi Obrachunkowemu do dnia 31 marca kolejnego roku budżetowego.
- (60) Konieczne jest uaktualnienie unijnych przepisów i reguł dotyczących rachunkowości, aby zapewnić ich spójność z zasadami Rady Międzynarodowych Standardów Rachunkowości dla Sektora Publicznego.
- (61) Trybunał Obrachunkowy powinien zapewniać, aby niektóre jego ustalenia, które mogłyby mieć wpływ na końcowe sprawozdania finansowe kontrolowanych podmiotów albo legalność lub prawidłowość operacji podstawowych, były przekazywane zainteresowanym instytucjom lub organom w stosownym czasie, tak aby pozostawić kontrolowanym podmiotom wystarczający czas na odniesienie się do tych ustaleń.
- (62) Przepisy dotyczące sprawozdań wstępnych i końcowych należy uaktualnić, zwłaszcza w celu określenia informacji sprawozdawczych, które należy dołączać do sprawozdań przesyłanych księgowemu Komisji na potrzeby konsolidacji.
- (63) W zakresie informacji przekazywanych przez Komisję w kontekście procedury udzielania absolutorium, Komisja powinna, w szczególności przedstawiać Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie oceniające finanse Unii zgodnie z art. 318 TFUE.
- (64) W odniesieniu do przepisów szczegółowych niniejszego rozporządzenia dotyczących funduszy strukturalnych, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rybackiego, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz funduszy w przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości zarządzanych w trybie zarządzania dzielonego należy zachować przepis dotyczący spłat płatności zaliczkowych oraz ponownego udostępnienia środków, zawarty w oświadczeniu Komisji załączonym do rozporządzenia Rady (WE) nr 1260/1999 z dnia 21 czerwca 1999 r. ustanawiającego przepisy ogólne w sprawie funduszy strukturalnych⁽¹⁾. Ponadto w drodze odstępstwa od zasady dotyczącej przenoszenia środków należy umożliwić Komisji przenoszenie środków na zobowiązania dostępnych na koniec roku budżetowego wynikających ze spłat płatności zaliczkowych, do czasu zamknięcia programu, oraz korzystanie z tych środków na zobowiązania, kiedy inne środki na zobowiązania nie są już dostępne.
- (65) Ponadto należy doprecyzować udział Wspólnego Centrum Badawczego (WCB) w procedurach udzielania zamówień i udzielania dotacji. Dodatkowo, aby dane zadania były wykonywane skutecznie, dochody pochodzące z udziału w takich procedurach powinny być uznawane, na zasadzie wyjątku, za zewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel.
- (66) Przepisy szczegółowe dotyczące realizacji działań zewnętrznych należy dostosować do zmian dokonanych w odniesieniu do metod ich wykonywania oraz należy zapewnić zróżnicowane podejście w przypadkach, gdy od Unii wymagana jest reakcja na klęski humanitarne, kryzysy międzynarodowe lub potrzeby państw trzecich przechodzących przemiany demokratyczne.
- (67) Niniejsze rozporządzenie powinno ustanawiać ogólne warunki, na których można udzielać wsparcia budżetowego na finansowanie działań zewnętrznych. Warunki te powinny dotyczyć zapewnienia wystarczająco przejrzystego, wiarygodnego i skutecznego zarządzania finansami publicznymi. Ponadto w decyzji w sprawie finansowania Komisja powinna ustalać cele i spodziewane wyniki związane z udzielaniem wsparcia budżetowego. Elementy te, jak również warunki zwracania wsparcia budżetowego, należy zawrzeć w umowie w sprawie finansowania zawieranej z krajem będącym beneficjentem.

⁽¹⁾ Dz.U. L 161 z 26.6.1999, s. 1.

- (68) W celu wzmocnienia międzynarodowej roli Unii w obszarze działań zewnętrznych oraz zapewnienia widoczności jej działań, a także zwiększenia wydajności Komisja powinna mieć możliwość tworzenia funduszy powierniczych Unii na potrzeby działań w sytuacjach nadzwyczajnych i w następstwie takich sytuacji lub działań tematycznych oraz zarządzania tymi funduszami. Takie fundusze powiernicze, mimo że nie zostałyby włączone do budżetu, powinny być zarządzane zgodnie z niniejszym rozporządzeniem w takim zakresie, jaki jest konieczny ze względów bezpieczeństwa i przejrzystości wykorzystania unijnych środków finansowych. W tym celu Komisja powinna przewodniczyć radzie zarządzającej ustanowionej dla każdego funduszu powierniczego w celu zapewnienia reprezentacji darczyńców oraz podejmowania decyzji o wykorzystaniu środków. Ponadto księgowym każdego funduszu powierniczego powinien być księgowy Komisji.
- (69) Okres na udzielanie zamówień i dotacji przez podmioty, którym powierza się realizację działań zewnętrznych w ramach zarządzania pośredniego, powinien być ograniczony do trzech lat od podpisania z Komisją umowy o delegowaniu zadań, chyba że wystąpią określone nadzwyczajne, zewnętrzne okoliczności. Termin ten nie powinien mieć jednak zastosowania do programów wieloletnich realizowanych w oparciu o procedury dotyczące funduszy strukturalnych. Szczegółowe zasady umarzania środków w przypadku takich programów wieloletnich należy określić w przepisach sektorowych.
- (70) W odniesieniu do szczególnych przepisów o zamówieniach mających zastosowanie do działań zewnętrznych należy zezwolić obywatelom państw trzecich mieszkającym na stałe w krajach będących beneficjentami na udział w procedurach przetargowych, również w przypadku realizowania programu nieprzewidzianego w akcie podstawowym i wystąpienia należyście uzasadnionych wyjątkowych okoliczności.
- (71) Należy poprawić obecny sposób przedkładania Parlamentowi Europejskiemu i Radzie przez instytucje sprawozdań w odniesieniu do przedsięwzięć z zakresu nieruchomości. Instytucje powinny informować Parlament Europejski i Radę z wyprzedzeniem o planowanych projektach oraz o etapach w przypadku już realizowanych projektów. Dla przedsięwzięć z zakresu nieruchomości, mających znaczny wpływ na budżet wymagane powinny być zatwierdzenia, a nie opinie Parlamentu Europejskiego i Rady
- (72) Instytucje powinny mieć możliwość opracowywania długofalowej strategii dotyczącej przedsięwzięć z zakresu nieruchomości i korzystania z niższych stóp procentowych wynikających z korzystnego ratingu kredytowego Unii na rynkach finansowych. W tym celu powinno się im zezwolić na zaciąganie pożyczek na pozyskiwanie majątku nieruchomego. Pozwoliłoby to rozwiązać problem złożoności obecnego systemu, umożliwiając zmniejszenie kosztów i zapewniając większą przejrzystość.
- (73) Bazując na dotychczasowych doświadczeniach niniejsze rozporządzenie powinno wyjaśniać zakres działalności, procedurę wyboru i warunki płatności dotyczące osób fizycznych wybieranych na ekspertów.
- (74) W celu uzupełnienia i zmiany niektórych aspektów niniejszego rozporządzenia należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjęcia aktów zgodnie z art. 290 TFUE. Treść i zakres każdego przekazania zostaną szczegółowo określone w odnośnych artykułach. Szczególnie ważne jest, aby w czasie prac przygotowawczych dotyczących aktów delegowanych Komisja prowadziła stosowne konsultacje, w tym na poziomie ekspertów. Przygotowując i opracowując akty delegowane, Komisja powinna zapewnić jednocześnie, terminowe i odpowiednie przekazywanie stosownych dokumentów Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.
- (75) Niniejsze rozporządzenie powinno podlegać przeglądowi tylko wtedy, gdy jest to niezbędne, a najpóźniej dwa lata przed końcem wieloletnich ram finansowych na pierwszy okres po 2013 r. Zbyt częste przeglądy są źródłem niewspółmiernych kosztów w zakresie dostosowania struktur i procedur administracyjnych do nowych zasad. Ponadto zbyt krótki okres może uniemożliwić wyciągnięcie uzasadnionych wniosków ze stosowania obowiązujących zasad.
- (76) Należy ustanowić przepisy przejściowe. Niniejsze rozporządzenie powinno mieć zastosowanie dopiero po przyjęciu aktów delegowanych zawierających zasady stosowania, które mają wejść w życie w grudniu 2012 r. Aby uniknąć stosowania niniejszego rozporządzenia w ostatnim miesiącu roku, należy odroczyć rozpoczęcie jego stosowania do dnia 1 stycznia 2013 r. Ponadto aby zapewnić spójność z przepisami sektorowymi, należy odroczyć rozpoczęcie stosowania przepisów dotyczących metod zarządzania i instrumentów finansowych do dnia 1 stycznia 2014 r. Aby umożliwić zastosowanie przepisów dotyczących przenoszenia środków na płatności z końcem roku w przypadku funduszy strukturalnych już do budżetu na 2012 r., przepisy te powinny mieć zastosowanie od daty wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.
- (77) Niniejsze rozporządzenie powinno wejść w życie w dniu następującym po jego opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej, by umożliwić przyjęcie na czas aktów delegowanych na mocy niniejszego rozporządzenia. Przyjęcie niniejszego rozporządzenia na czas jest niezbędne do stosowania przepisów określonych w aktach delegowanych od dnia 1 stycznia 2013 r., w celu uniknięcia trudności związanych ze zmianą zasad finansowych w ciągu roku budżetowego.
- (78) Zgodnie z art. 28 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 45/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2000 r. o ochronie osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje i organy wspólnotowe i o swobodnym przepływie takich danych⁽¹⁾ przeprowadzono konsultacje z Europejskim Inspektorem Ochrony Danych, który wydał opinię w dniu 15 kwietnia 2011 r.⁽²⁾

(1) Dz.U. L 8 z 12.1.2001, s. 1.

(2) Dz.U. C 215 z 21.7.2011, s. 13.

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

CZĘŚĆ PIERWSZA PRZEPISY WSPÓLNE

TYTUŁ I

PRZEDMIOT, ZAKRES I DEFINICJE

Artykuł 1

Przedmiot

1. Niniejsze rozporządzenie ustanawia zasady regulujące uchwalanie i wykonywanie budżetu ogólnego Unii Europejskiej oraz sposób prezentacji i badania sprawozdań finansowych.

2. Niniejsze rozporządzenie ma zastosowanie do wykonywania budżetu Agencji Dostaw Euratomu.

Artykuł 2

Definicje

Do celów niniejszego rozporządzenia:

- a) „Unia” oznacza Unię Europejską, Europejską Wspólnotę Energii Atomowej lub obydwie, w zależności od kontekstu;
- b) „instytucja” oznacza Parlament Europejski, Radę Europejską, Radę, Komisję Europejską, Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej, Trybunał Obrachunkowy, Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny, Komitet Regionów, Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich, Europejskiego Inspektora Ochrony Danych oraz Europejską Służbę Działań Zewnętrznych („ESDZ”); Europejskiego Banku Centralnego nie uznaje się za instytucję Unii;
- c) „budżet” oznacza instrument, w którym prognozuje się i zatwierdza wszelkie dochody i wydatki uznane za niezbędne dla Unii na każdy rok budżetowy;
- d) „akt podstawowy” oznacza akt prawny, który stanowi podstawę prawną dla danego działania oraz dla wykonania odpowiadających mu wydatków zapisanych w budżecie.

Akt podstawowy może przyjąć jedną z następujących form:

- (i) wykonując przepisy Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej („TFUE”) i Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej („Traktat Euratom”) – formę rozporządzenia, dyrektywy lub decyzji w rozumieniu art. 288 TFUE; lub
- (ii) wykonując przepisy tytułu V Traktatu o Unii Europejskiej („TUE”) – jedną z form, o których mowa w art. 26 ust. 2, art. 28 ust. 1, art. 29, art. 31 ust. 2, art. 33 i 37 TUE;

Zalecenia i opinie nie stanowią aktów podstawowych.

- e) „metoda wykonywania” oznacza jedną z metod wykonywania budżetu opisanych w art. 58, 59 lub 60;
- f) „umowa o delegowaniu zadań” oznacza umowę zawartą z podmiotami i osobami, którym powierza się zadania związane z wykonywaniem budżetu, zgodnie z art. 58 ust. 1 lit. c), ppkt (i) do (viii);
- g) „beneficjent” oznacza osobę fizyczną lub prawną, z którą podpisano umowę o udzielenie dotacji lub którą powiadomiono o decyzji o udzieleniu dotacji;
- h) „wykonawca” oznacza osobę fizyczną lub prawną, z którą zawarto umowę o wykonanie zamówienia;
- i) „odbiorca” oznacza beneficjenta, wykonawcę lub dowolną osobę fizyczną lub prawną otrzymującą nagrody lub środki z instrumentu finansowego;
- j) „nagroda” oznacza wkłady finansowe przyznawane po przeprowadzeniu konkursu;
- k) „pożyczka” oznacza umowę zobowiązującą pożyczkodawcę do udostępnienia pożyczkobiorcy uzgodnionej kwoty w uzgodnionym czasie, zgodnie z którą pożyczkobiorca ma obowiązek spłacić tę kwotę w uzgodnionym czasie;
- l) „gwarancja” oznacza pisemne zobowiązanie do przyjęcia odpowiedzialności za całość lub część długu lub zobowiązania osoby trzeciej lub pomyślnego wywiązania się przez nią z zobowiązania, w sytuacji powodującej uruchomienie gwarancji, takiej jak niespłacenie pożyczki;
- m) „inwestycje kapitałowe” oznaczają wniesienie do przedsiębiorstwa kapitału zainwestowanego pośrednio lub bezpośrednio, w zamian za całkowite lub częściowe udziały w strukturze własności tego przedsiębiorstwa, przy czym inwestor może sprawować pewną kontrolę nad zarządzaniem przedsiębiorstwem oraz może mieć udział w zyskach przedsiębiorstwa;
- n) „inwestycje quasi-kapitałowe” oznaczają rodzaj finansowania mieszczący się między finansowaniem kapitałowym a finansowaniem dłużnym, o poziomie ryzyka wyższym niż dług uprzywilejowany, a niższym niż kapitał podstawowy; inwestycje quasi-kapitałowe mogą mieć taką strukturę jak dług, zazwyczaj niezabezpieczony i podporządkowany, a w niektórych przypadkach wymierny na udziały, lub jak udziały preferencyjne;

- o) „instrument oparty na podziale ryzyka” oznacza instrument finansowy umożliwiający podział określonego ryzyka na co najmniej dwa podmioty, w stosownych przypadkach za uzgodnioną opłatą;
- p) „instrumenty finansowe” oznaczają unijne środki wsparcia finansowego przekazywane z budżetu na zasadzie komplementarności w celu osiągnięcia określonego celu lub określonych celów polityki Unii. Instrumenty takie mogą przybierać formę inwestycji kapitałowych lub quasi-kapitałowych, pożyczek lub gwarancji lub innych instrumentów opartych na podziale ryzyka, a w stosownych przypadkach mogą być łączone z dotacjami;
- q) „regulamin pracowniczy” oznacza regulamin pracowniczy urzędników Unii Europejskiej i warunki zatrudnienia innych pracowników Unii Europejskiej ustanowiony rozporządzeniem Rady (EWG, Euratom, EWWiS) nr 259/68 ⁽¹⁾;
- r) „kontrola” oznacza wszelkie środki podjęte w celu uzyskania wystarczającej pewności co do skuteczności, wydajności i oszczędności operacji, wiarygodności sprawozdawczości, ochrony mienia i informacji, zapobiegania nadużyciom finansowym i nieprawidłowościom oraz ich wykrywania oraz korygowania i monitorowania oraz odpowiedniego zarządzania ryzykiem w zakresie legalności i prawidłowości operacji podstawowych z uwzględnieniem wieloletniego charakteru programów, jak również charakteru płatności. Na kontrole mogą składać się różne weryfikacje, a także wdrażanie wszelkich polityk i procedur prowadzących do osiągnięcia opisanych w pierwszym zdaniu celów;
- s) „weryfikacja” oznacza sprawdzenie konkretnego elementu operacji po stronie dochodów lub wydatków.

Artykuł 3

Zgodność prawa wtórnego z niniejszym rozporządzeniem

- Przepisy dotyczące wykonania dochodów i wydatków budżetowych zawarte w akcie podstawowym są zgodne z zasadami budżetowymi ustanowionymi w części pierwszej tytułu II.
- Bez uszczerbku dla przepisów ust. 1 w każdym wniosku lub zmianie do wniosku przedkładanych władzy ustawodawczej, a zawierających odstępstwa od przepisów innych niż te zawarte w części pierwszej tytułu II lub aktów delegowanych przyjętych zgodnie z niniejszym rozporządzeniem wyraźnie wskazuje się te odstępstwa oraz podaje w preambule i w uzasadnieniu konkretne, uzasadniające je powody.

Artykuł 4

Okresy, daty i terminy

Jeżeli nie przewidziano inaczej, do terminów określonych w niniejszym rozporządzeniu zastosowanie ma rozporządzenie Rady (EWG, Euratom) nr 1182/71 z dnia 3 czerwca 1971 r. określające zasady mające zastosowanie do okresów, dat i terminów ⁽²⁾.

Artykuł 5

Ochrona danych osobowych

Niniejsze rozporządzenie pozostaje bez uszczerbku dla wymogów dyrektywy 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych ⁽³⁾ oraz rozporządzenia (WE) nr 45/2001.

TYTUŁ II

ZASADY BUDŻETOWE

Artykuł 6

Poszanowanie dla zasad budżetowych

Budżet uchwała się i wykonuje zgodnie z zasadami jedności, rzetelności budżetowej, jednoroczności, równowagi, jednostki rozliczeniowej, uniwersalności, specyfikacji, zasadą należytego zarządzania finansami, która wymaga skutecznej i wydajnej kontroli wewnętrznej, oraz zasadą przejrzystości, jak określono w niniejszym rozporządzeniu.

ROZDZIAŁ 1

Zasady jedności i rzetelności budżetowej

Artykuł 7

Zakres budżetu

- Budżet obejmuje:
 - dochody i wydatki Unii, łącznie z wydatkami administracyjnymi instytucji przewidzianymi w postanowieniach TUE odnoszących się do wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, a także łącznie z wydatkami operacyjnymi poniesionymi przy wykonywaniu tych postanowień, jeżeli są one pokrywane z budżetu;

- dochody i wydatki Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej.

- W budżecie zapisuje się gwarancje na prowadzone przez Unię operacje udzielania i zaciągania pożyczek, w tym operacje Europejskiego Mechanizmu Stabilizacji Finansowej oraz instrumentu wsparcia bilansu płatniczego, zgodnie z art. 49 ust. 1 lit. d).

Artykuł 8

Reguły szczególne dotyczące zasad jedności i rzetelności budżetowej

- Bez uszczerbku dla przepisów art. 83 nie pobiera się dochodów ani nie dokonuje wydatków, chyba że są one zapisane w odpowiedniej linii budżetowej.
- Nie można zaciągać żadnych zobowiązań ani zatwierdzać żadnych wydatków przekraczających poziom zatwierdzonych środków.
- Środki mogą zostać zapisane w budżecie tylko jeżeli są przeznaczone na pozycję wydatków uznaną za niezbędną.

⁽¹⁾ Dz.U. L 56 z 4.3.1968, s. 1

⁽²⁾ Dz.U. L 124 z 8.6.1971, s. 1.

⁽³⁾ Dz.U. L 281 z 23.11.1995, s. 31.

4. Odsetki narosłe od płatności zaliczkowych wypłaconych z budżetu nie są należne Unii, chyba że umowy o delegowaniu zadań stanowią inaczej, z wyjątkiem tych umów, które zostały zawarte z krajami trzecimi lub organami, które te kraje wyznaczyły. W przypadkach, w których zostało to przewidziane, odsetki takie są albo ponownie wykorzystywane na dane działanie po odpisaniu ich od wniosków o płatność zgodnie z art. 23 ust. 1 lit. c) akapit pierwszy albo odzyskiwane.

Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących szczegółowych zasad ujmowania na rachunkach odsetek narosłych od płatności zaliczkowych, zgodnie z art. 210.

ROZDZIAŁ 2

Zasada jednoroczności

Artykuł 9

Definicja

Środki zapisane w budżecie są zatwierdzane na okres jednego roku budżetowego, który trwa od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia.

Artykuł 10

Rodzaje środków

1. Budżet zawiera środki zróżnicowane – na które składają się środki na zobowiązania oraz środki na płatności – oraz środki niezróżnicowane.

2. Środki na zobowiązania pokrywają łączny poziom zobowiązań prawnych zaciągniętych w roku budżetowym, z zastrzeżeniem art. 86 ust. 4 i art. 189 ust. 2.

3. Środki na płatności pokrywają płatności z tytułu zobowiązań prawnych zaciągniętych w roku budżetowym lub w poprzednich latach budżetowych.

4. Ustępy 1 i 2 niniejszego artykułu pozostają bez uszczerbku dla przepisów szczególnych części drugiej tytułów I, IV i VI oraz nie stanowią one przeszkody dla zaciągania zobowiązań globalnych ani też dla zaciągania zobowiązań budżetowych w rocznych ratach.

Artykuł 11

Rachunkowość dla dochodów i środków

1. Dochody danego roku budżetowego zapisuje się w księgach rachunkowych na ten rok budżetowy na podstawie kwot pobranych w ciągu tego roku budżetowego. Zasoby własne za styczeń kolejnego roku budżetowego mogą jednak zostać wypłacone z góry na podstawie rozporządzenia Rady (WE, Euratom) nr 1150/2000 z dnia 22 maja 2000 r. wykonującego decyzję 2007/436/WE, Euratom w sprawie systemu zasobów własnych Wspólnot Europejskich⁽¹⁾.

2. Zapisy odnoszące się do zasobów własnych z tytułu podatku od wartości dodanej, zasobów dodatkowych opartych na dochodzie narodowym brutto oraz wszelkich wkładów finansowych można korygować zgodnie z rozporządzeniem (WE, Euratom) nr 1150/2000.

3. Środki zatwierdzone na dany rok budżetowy są wykorzystywane jedynie do pokrycia zobowiązań zaciągniętych i wydatków zrealizowanych w tym roku budżetowym oraz do pokrycia kwot należnych z tytułu zobowiązań z poprzednich lat budżetowych.

Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących szczegółowych zasad odnoszących się do środków na dany rok budżetowy, zgodnie z art. 210.

4. Zobowiązania zapisuje się w księgach rachunkowych na podstawie zobowiązań prawnych zaciągniętych do dnia 31 grudnia. W drodze wyjątku globalne zobowiązania budżetowe, o których mowa w art. 86 ust. 4, oraz zawarte z państwami trzecimi umowy w sprawie finansowania, o których mowa w art. 189 ust. 2, zapisuje się w księgach rachunkowych na podstawie zobowiązań budżetowych zaciągniętych do dnia 31 grudnia.

5. Płatności zapisuje się w księgach rachunkowych na dany rok budżetowy na podstawie płatności dokonanych przez księgowego do dnia 31 grudnia tego roku.

6. Na zasadzie odstępstwa od ust. 3, 4 i 5 wydatki Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji zapisuje się w księgach rachunkowych na dany rok budżetowy zgodnie z przepisami części drugiej tytułu I.

Artykuł 12

Zaciąganie zobowiązań

Ze środków zapisanych w budżecie można zaciągać zobowiązania ze skutkiem od dnia 1 stycznia, gdy tylko budżet zostanie ostatecznie przyjęty, chyba że przepisy części drugiej tytułu I i VI stanowią inaczej.

Artykuł 13

Anulowanie i przenoszenie środków

1. Środki niewykorzystane na koniec roku budżetowego, na który zostały zapisane, zostają anulowane.

Środki te mogą jednak zostać przeniesione, lecz tylko na kolejny rok budżetowy, decyzją podjętą przez zainteresowaną instytucję do dnia 15 lutego, zgodnie z ust. 2 i 3, lub mogą zostać przeniesione automatycznie zgodnie z ust. 4.

2. Zróżnicowane środki na zobowiązania oraz środki niezróżnicowane niewykorzystane do zaciągnięcia zobowiązań na koniec roku budżetowego mogą zostać przeniesione w odniesieniu do:

a) kwot odpowiadających środkom na zobowiązania lub środkom niezróżnicowanym związanym z przedsięwzięciami z zakresu nieruchomości, co do których większość wstępnych etapów procedury zaciągania zobowiązań zakończono do dnia 31 grudnia. Kwoty te można następnie wykorzystać na zaciąganie zobowiązań do dnia 31 marca kolejnego roku lub – w przypadku kwot dotyczących przedsięwzięć z zakresu nieruchomości – do dnia 31 grudnia kolejnego roku;

⁽¹⁾ Dz.U. L 130 z 31.5.2000, s. 1.

b) kwot niezbędnych w związku z faktem, że władza ustawodawcza przyjęła akt podstawowy w ostatnim kwartale roku budżetowego, a Komisja do dnia 31 grudnia nie zdążyła zaciągnąć zobowiązań ze środków przewidzianych na ten cel.

3. Środki na płatności mogą zostać przeniesione w odniesieniu do kwot potrzebnych do pokrycia istniejących zobowiązań lub zobowiązań powiązanych z przeniesionymi środkami na zobowiązania, jeżeli środki na płatności przewidziane w odpowiednich liniach budżetowych na kolejny rok budżetowy nie są wystarczające na pokrycie potrzeb.

Zainteresowana instytucja najpierw wykorzystuje środki zatwierdzone na bieżący rok budżetowy i do czasu ich wyczerpania nie wykorzystuje środków przeniesionych.

4. Środki niezróżnicowane odpowiadające zobowiązaniom będącym przedmiotem należycie zawartych umów według stanu na koniec roku budżetowego są przenoszone automatycznie, wyłączenie na kolejny rok budżetowy.

5. Zainteresowana instytucja do dnia 15 marca powiadamia Parlament Europejski i Radę o podjętej przez siebie decyzji w sprawie przeniesienia i dla każdej linii budżetowej określa, w jaki sposób do każdego przeniesienia zastosowano kryteria określone w ust. 2 i 3.

6. Bez uszczerbku dla przepisów art. 14 nie przenosi się środków umieszczonych w rezerwie i środków na wydatki na personel. Do celów niniejszego artykułu wydatki na personel obejmują wynagrodzenia i dodatki dla członków i pracowników instytucji, do których zastosowanie ma regulamin pracowniczy.

7. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących szczegółowych zasad anulowania i przeniesienia środków, zgodnie z art. 210.

Artykuł 14

Zasady dotyczące przenoszenia dochodów przeznaczonych na określony cel

Przenoszenie dochodów przeznaczonych na określony cel, o których mowa w art. 21, oraz niewykorzystanych środków dostępnych na dzień 31 grudnia wynikających z takich dochodów jest zgodne z następującymi zasadami:

- a) zewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel są przenoszone automatycznie i muszą zostać całkowicie wykorzystane do czasu zakończenia wszystkich operacji związanych z programem lub działaniem, na które są one przeznaczone; zewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel otrzymane w ciągu ostatniego roku trwania programu lub działania można wykorzystywać w pierwszym roku trwania kolejnego programu lub działania;
- b) wewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel są przenoszone tylko na jeden rok z wyjątkiem wewnętrznych dochodów przeznaczonych na określony cel, o których mowa w art. 21 ust. 3 lit. g), które są przenoszone automatycznie.

Artykuł 15

Umorzenie środków

Bez uszczerbku dla przepisów art. 178 i 182, jeżeli środki są umarzone w którymkolwiek roku budżetowym następującym po roku, w którym zostały one zapisane w budżecie, w wyniku całkowitego lub częściowego niewykonania działań, na które zostały przeznaczone, środki te zostają anulowane.

Artykuł 16

Zasady mające zastosowanie w przypadku opóźnionego przyjęcia budżetu

1. Jeżeli budżet nie zostanie ostatecznie przyjęty na początku roku budżetowego, zastosowanie ma procedura określona w art. 315 ust. 1 TFUE (system dwunastych części środków tymczasowych). Zobowiązania i płatności mogą być dokonywane w ramach limitów ustanowionych w ust. 2 niniejszego artykułu.

2. Zobowiązania można zaciągać w poszczególnych rozdziałach do wysokości jednej czwartej łącznej kwoty środków zatwierdzonych w odpowiednim rozdziale na poprzedni rok budżetowy, powiększonych o jedną dwunastą dla każdego upływającego miesiąca.

Nie można przekroczyć limitu środków przewidzianych w projekcie budżetu.

Płatności można dokonywać miesięcznie w poszczególnych rozdziałach do wysokości jednej dwunastej kwoty środków zatwierdzonych w odpowiednim rozdziale na poprzedni rok budżetowy. Suma ta nie może jednak przekraczać jednej dwunastej kwoty środków przewidzianych w odpowiednim rozdziale w projekcie budżetu.

3. Przez środki zatwierdzone w odpowiednim rozdziale na poprzedni rok budżetowy, o których mowa w ust. 1 i 2, rozumie się środki przyjęte w głosowaniu nad budżetem, w tym nad budżetami korygującymi, po skorygowaniu o przesunięcia dokonane w tym roku budżetowym.

4. Jeżeli wymaga tego zapewnienie ciągłości działania Unii oraz potrzeby w zakresie zarządzania, Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną na wniosek Komisji, może zatwierdzić wydatki przekraczające jedną dwunastą kwoty środków tymczasowych, ale, z wyjątkiem należycie uzasadnionych przypadków, nieprzekraczające łącznie czterech dwunastych kwoty środków tymczasowych, zarówno w zakresie zobowiązań, jak i płatności, wykraczające poza środki udostępnione automatycznie zgodnie z ust. 1 i 2. Rada bezzwłocznie przekazuje Parlamentowi Europejskiemu decyzję o zatwierdzeniu środków.

Decyzja wchodzi w życie 30 dni po jej przyjęciu, chyba że Parlament Europejski:

- a) stanowiąc większością głosów wchodzących w jego skład posłów, zdecydował w powyższym terminie o ograniczeniu tych wydatków; w takim przypadku Komisja przedstawia nowy wniosek; lub
- b) poinformuje Radę i Komisję, że nie zamierza ograniczać wydatków; w takim przypadku decyzja wchodzi w życie przed upływem 30 dni.

Dodatkowe dwunaste części są zatwierdzane w całości i są niepodzielne.

5. Jeżeli w danym rozdziale zatwierdzenie czterech dwunastych części środków tymczasowych zgodnie z ust. 4, nie wystarcza do pokrycia wydatków niezbędnych do zapobieżenia przerwaniu ciągłości działalności Unii w obszarze objętym tym rozdziałem, to w drodze wyjątku można zatwierdzić przekroczenie kwoty środków zapisanych w odpowiednim rozdziale budżetu na poprzedni rok budżetowy. Parlament Europejski i Rada stanowią zgodnie z procedurami przewidzianymi w ust. 4. W żadnym wypadku nie można jednak przekroczyć łącznej kwoty środków dostępnych w budżecie na poprzedni rok budżetowy lub w przedstawionym projekcie budżetu.

ROZDZIAŁ 3

Zasada równowagi

Artykuł 17

Definicja i zakres

1. Dochody i środki na płatności muszą znajdować się w równowadze.

2. Unia oraz organy, o których mowa w art. 208, nie mogą zaciągać pożyczek w ramach budżetu.

Artykuł 18

Saldo roku budżetowego

1. Saldo danego roku budżetowego zapisuje się w budżecie na kolejny rok budżetowy jako dochody, w przypadku nadwyżki, lub jako środki na płatności, w przypadku deficytu.

2. Szacunki takich dochodów lub środków na płatności zapisuje się w budżecie w trakcie procedury budżetowej oraz w liście w sprawie poprawek przedkładanym na podstawie art. 39. Szacunki te przygotowuje się zgodnie z rozporządzeniem (WE, Euratom) nr. 1150/2000.

3. Po prezentacji wstępnych sprawozdań rachunkowych za dany rok budżetowy wszelkie rozbieżności między tymi sprawozdaniami rachunkowymi a szacunkami zapisuje się w budżecie na kolejny rok budżetowy w formie budżetu korygującego dotyczącego wyłącznie tej rozbieżności. W takim przypadku Komisja przedstawia projekt budżetu korygującego jednocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie w ciągu 15 dni po przedłożeniu wstępnych sprawozdań rachunkowych.

ROZDZIAŁ 4

Zasada jednostki rozliczeniowej

Artykuł 19

Stosowanie euro

1. Wieloletnie ramy finansowe i budżet sporządza się i wykończy w euro, w euro prezentuje się również sprawozdania rachunkowe. Jednakże do celów przepływów pieniężnych, o których mowa w art. 68 ust. 1, księgowy, w przypadku rachunków zaliczkowych – administratorzy rachunków zaliczkowych, a dla potrzeb zarządzania administracyjnego Komisji i ESDZ – właściwy urzędnik zatwierdzający są upoważnieni do dokonywania operacji w innych walutach, zgodnie z aktami delegowanymi przyjętymi zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.

2. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących szczegółowych zasad odnoszących się do kursu wymiany euro do innych walut, zgodnie z art. 210.

ROZDZIAŁ 5

Zasada uniwersalności

Artykuł 20

Definicja i zakres

Bez uszczerbku dla przepisów art. 21 suma dochodów pokrywa sumę środków na płatności. Bez uszczerbku dla przepisów art. 23 wszystkie dochody i wydatki zapisuje się w pełnej wysokości, nie wprowadzając żadnych korekt między nimi.

Artykuł 21

Dochody przeznaczone na określony cel

1. Zewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel oraz wewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel wykorzystuje się do finansowania szczególnych pozycji wydatków.

2. Zewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel stanowią:

- a) wkłady finansowe państw członkowskich na rzecz niektórych programów badawczych zgodnie z rozporządzeniem (WE, Euratom) nr. 1150/2000;
- b) wkłady finansowe państw członkowskich i państw trzecich, w tym w obu przypadkach ich agencji publicznych, podmiotów lub osób fizycznych, na rzecz niektórych projektów lub programów pomocy zewnętrznej finansowanych przez Unię i zarządzanych w ich imieniu przez Komisję;
- c) odsetki od depozytów i kar, przewidziane w rozporządzeniu Rady (WE) nr 1467/97 z dnia 7 lipca 1997 r. w sprawie przyspieszenia i wyjaśnienia procedury nadmiernego deficytu⁽¹⁾;
- d) dochody, które są przeznaczone na określony cel, takie jak dochody z fundacji, subwencji, darów i zapisów na cele dobroczynne, w tym dochody przeznaczone na określony cel właściwe dla poszczególnych instytucji;
- e) wkłady finansowe na działania Unii, pochodzące od państw trzecich lub od organów nieunijnych, nieujęte w lit. b);
- f) dochody przeznaczone na określony cel, o których mowa w artykułach 181 ust. 2 i 183 ust. 2;
- g) wewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel, o których mowa w ust. 3, w zakresie, w jakim uzupełniają one inne dochody określone w niniejszym ustępie.

3. Wewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel stanowią:

- a) dochody od podmiotów trzecich z tytułu dostarczonych im na zamówienie towarów, usług lub wykonanych robót budowlanych;

⁽¹⁾ Dz.U. L 209 z 2.8.1997, s. 6.

- b) wpływy ze sprzedaży pojazdów, sprzętu, instalacji, materiałów, aparatury naukowej i technicznej w związku z ich wymianą lub złomowaniem po całkowitym zamortyzowaniu ich wartości księgowej;
- c) dochody pochodzące ze zwrotów nienależnie wypłaconych kwot, zgodnie z art. 80;
- d) dochody pochodzące z odsetek od płatności zaliczkowych, z zastrzeżeniem art. 8 ust. 4;
- e) wpływy z tytułu dostarczenia towarów, świadczenia usług i wykonania robót budowlanych na rzecz innych departamentów w ramach jednej instytucji, instytucji lub organów, w tym dokonane przez inne instytucje czy organy zwroty dodatków delegacyjnych wypłaconych w ich imieniu;
- f) rozliczenia roszczeń ubezpieczeniowych;
- g) dochody z najmu;
- h) dochody ze sprzedaży publikacji i filmów, w tym zapisanych na nośnikach elektronicznych;
- i) spłaty środków do instrumentów finansowych zgodnie z art. 140 ust. 6;
- j) dochody wynikające z późniejszych zwrotów podatku zgodnie z art. 23 ust. 3 lit. b).

4. Dochody można przypisać określonym pozycjom wydatków także na podstawie aktu podstawowego. Takie dochody stanowią wewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel, chyba że akt podstawowy stanowi inaczej.

5. Budżet zawiera linie pozwalające uwzględnić zewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel i wewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel oraz, jeżeli to możliwe, wskazuje ich kwotę.

Dochody przeznaczone na określony cel można uwzględnić w projekcie budżetu tylko w odniesieniu do kwot, które są pewne w dniu uchwalenia projektu budżetu.

6. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących ustalenia sposobu uwzględniania zewnętrznych i wewnętrznych dochodów przeznaczonych na określony cel oraz przepisów dotyczących sposobu ujmowania związanego z tym środków, a także zasady wnoszenia wkładu państw członkowskich w programy badawcze, zgodnie z art. 210. Ponadto Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących wpływów z sankcji nałożonych zgodnie z art. 126 ust. 11 TFUE, oraz odnoszących się do dochodów przeznaczonych na określony cel pochodzących z udziału państw EFTA w niektórych programach Unii, zgodnie z art. 210.

Artykuł 22

Darowizny

1. Komisja może przyjąć wszelkie darowizny na rzecz Unii, takie jak fundacje, subwencje, dary i zapisy na cele dobroczynne.

2. Przyjęcie darowizny o wartości nie mniejszej niż 50 000 EUR, które pociąga za sobą obciążenia finansowe, w tym koszty następcze, przekraczające 10 % wartości darowizny, wymaga uzyskania zgody Parlamentu Europejskiego i Rady, które stanowią w tej sprawie w terminie dwóch miesięcy od daty otrzymania wniosku od Komisji. Jeżeli w tym okresie nie zostanie zgłoszony sprzeciw, Komisja podejmuje ostateczną decyzję w sprawie przyjęcia darowizny.

3. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących szczegółowych zasad przyjmowania darowizn na rzecz Unii, zgodnie z art. 210.

Artykuł 23

Zasady dotyczące odpisów oraz korekt z tytułu różnic kursowych

1. Od wniosków o płatność, które następnie stanowią podstawę do wypłaty kwoty netto, można odpisać następujące kwoty:

- a) kary nałożone na strony umów o wykonanie zamówienia lub na beneficjentów;
- b) zniżki, zwroty i rabaty z poszczególnych faktur i zestawień kosztów;
- c) odsetki od płatności zaliczkowych;
- d) korekty nienależnie wypłaconych kwot.

Korekt, o których mowa w lit. d) akapit pierwszy, można dokonywać, odpisując odpowiednie kwoty bezpośrednio od kolejnej płatności okresowej lub od wypłaty salda dla tego samego odbiorcy płatności, w rozdziale, artykule i roku budżetowym, którego dotyczy nadpłata.

Do odpisów, o których mowa w lit. c) i d) akapit pierwszy, zastosowanie mają reguły rachunkowości Unii.

2. Koszty dostarczanych Unii produktów lub świadczonych na jej rzecz usług, zawierające podatki zwracane przez państwa członkowskie na mocy Protokołu w sprawie przywilejów i immunitetów Unii Europejskiej, pokrywane są z budżetu w kwocie pomniejszonej o kwotę podatku.

3. Koszty dostarczanych Unii produktów lub świadczonych na jej rzecz usług, zawierające podatki zwracane przez państwa trzecie na podstawie odpowiednich umów, mogą być pokrywane z budżetu:

- a) w kwocie pomniejszonej o kwotę podatku; lub
- b) w kwocie zawierającej podatek; w takim przypadku późniejsze zwroty podatku traktowane są jak wewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel.

4. Można dokonywać korekt z tytułu różnic kursowych występujących przy wykonywaniu budżetu. Końcowy zysk lub stratę uwzględnia się w saldzie za dany rok.

5. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących szczegółowych zasad odnoszących się do ujęcia na rachunkach kont odzyskiwanych podatków, zgodnie z art. 210.

ROZDZIAŁ 6

Zasada specyfikacji

Artykuł 24

Przepisy ogólne

Środki przeznaczane są na określone cele według tytułów i rozdziałów. Rozdziały następnie dzielą się na artykuły i pozycje.

Artykuł 25

Przesunięcia dokonywane przez instytucje inne niż Komisja

1. Każda instytucja inna niż Komisja może w ramach własnej sekcji budżetu dokonywać przesunięć środków:

- a) między tytułami – do wysokości 10 % środków zapisanych na dany rok w tej linii budżetowej, z której dokonywane jest przesunięcie;
- b) między rozdziałami lub między artykułami – bez ograniczeń.

2. W terminie trzech tygodni przed dokonaniem przesunięć, o których mowa w ust. 1, dana instytucja powiadamia Parlament Europejski i Radę o zamiarze dokonania przesunięcia. Jeżeli w tym terminie Parlament Europejski albo Rada przedstawi należycie uzasadnione powody, zastosowanie ma procedura określona w art. 27.

3. Każda instytucja inna niż Komisja może w ramach własnej sekcji budżetu przedstawić Parlamentowi Europejskiemu i Radzie wnioski w sprawie przesunięć między tytułami przekraczających limit 10 % środków zapisanych na dany rok budżetowy w linii budżetowej, z której ma zostać dokonane przesunięcie. Do przesunięć tych zastosowanie ma procedura określona w art. 27.

4. Każda instytucja inna niż Komisja może w ramach własnej sekcji budżetu dokonywać przesunięć środków w ramach artykułów bez wcześniejszego powiadamiania o tym Parlamentu Europejskiego i Rady.

5. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących szczegółowych zasad obliczania procentowych kwot przesunięć dokonywanych przez instytucje inne niż Komisja, zgodnie z art. 210.

Artykuł 26

Przesunięcia dokonywane przez Komisję

1. Komisja może, w ramach własnej sekcji budżetu, w sposób niezależny:

- a) dokonywać przesunięć środków w ramach poszczególnych rozdziałów;

b) w odniesieniu do wydatków na personel i wydatków administracyjnych wspólnych dla kilku tytułów – dokonywać przesunięć środków między tytułami do wysokości 10 % środków zapisanych na dany rok w linii budżetowej, z której dokonywane jest przesunięcie, oraz do wysokości 30 % środków zapisanych na dany rok w linii budżetowej, do której dokonywane jest przesunięcie;

c) w odniesieniu do wydatków operacyjnych – dokonywać przesunięć środków między rozdziałami w ramach jednego tytułu do wysokości 10 % środków zapisanych na dany rok w linii budżetowej, z której dokonywane jest przesunięcie.

Trzy tygodnie przed dokonaniem przesunięć, o których mowa w lit. b) akapit pierwszy, Komisja powiadamia Parlament Europejski i Radę o zamiarze dokonania przesunięć. Jeżeli w tym terminie Parlament Europejski lub Rada przedstawi należycie uzasadnione powody, zastosowanie ma procedura określona w art. 27.

W drodze wyjątku od akapitu drugiego Komisja może – w dwóch ostatnich miesiącach roku budżetowego – w sposób niezależny dokonywać między tytułami przesunięć środków dotyczących wydatków na personel, personel zewnętrzny i innych pracowników, do wysokości łącznie 5 % środków na dany rok. W ciągu dwóch tygodni od podjęcia decyzji w sprawie tych przesunięć Komisja powiadamia o niej Parlament Europejski i Radę.

2. W ramach własnej sekcji budżetu Komisja może decydować o następujących przesunięciach środków między tytułami, pod warunkiem że bezzwłocznie informuje o tej decyzji Parlament Europejski i Radę:

- a) przesunięcie środków z tytułu „środki tymczasowe”, o którym mowa w art. 46, jeżeli jedynym warunkiem uruchomienia rezerwy jest przyjęcie aktu podstawowego zgodnie z art. 294 TFUE;
- b) w należycie uzasadnionych wyjątkowych przypadkach takich jak międzynarodowe katastrofy i kryzysy humanitarne mające miejsce po 1 grudnia danego roku budżetowego – przesunięcie niewykorzystanych środków na ten rok budżetowy, nadal dostępnych w tytułach budżetowych należących do działu 4 wieloletnich ram finansowych, do tytułów budżetowych dotyczących operacji pomocy w zarządzaniu kryzysowym i pomocy humanitarnej.

3. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących szczegółowych zasad obliczania procentowych kwot przesunięć wewnętrznych dokonywanych przez Komisję oraz uzasadniania wniosków o przesunięcie, zgodnie z art. 210.

Artykuł 27

Wnioski w sprawie przesunięcia przedkładane Parlamentowi Europejskiemu i Radzie przez instytucje

1. Każda instytucja przedkłada swój wniosek w sprawie przesunięcia jednocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

2. Parlament Europejski i Rada podejmują decyzje w sprawie przesunięć środków zgodnie z ust. 3–6 niniejszego artykułu, chyba że przepisy części drugiej tytułu I stanowią inaczej.

3. Z wyjątkiem pilnych sytuacji Parlament Europejski i Rada, która stanowi większością kwalifikowaną, rozpatrują każdy wniosek w sprawie przesunięcia środków w ciągu sześciu tygodni, licząc od dnia, w którym obie instytucje otrzymały wniosek.

4. Wniosek w sprawie przesunięcia środków zostaje zatwierdzony, jeżeli w ciągu sześciu tygodni zaistnieje jedna z poniższych sytuacji:

- a) Parlament Europejski i Rada zatwierdzą wniosek;
- b) wniosek zatwierdzi Parlament Europejski albo Rada, a druga instytucja wstrzyma się od działania;
- c) zarówno Parlament Europejski, jak i Rada wstrzymają się od działania lub nie podejmą decyzji o zmianie lub odrzuceniu wniosku w sprawie przesunięcia środków.

5. Jeżeli ani Parlament Europejski, ani Rada nie zwróć się z odmiennym wnioskiem, okres sześciu tygodni, o którym mowa w ust. 3, skraca się do trzech tygodni w następujących przypadkach:

- a) przesunięcie dotyczy kwoty mniejszej niż 10 % środków zapisanych w linii budżetowej, z której dokonuje się przesunięcia, i nieprzekraczającej 5 000 000 EUR;
- b) przesunięcie dotyczy wyłącznie środków na płatności, a łączna kwota przesunięcia nie przekracza 100 000 000 EUR.

6. Jeżeli Parlament Europejski albo Rada dokona zmian w kwocie przesunięcia, a druga instytucja je zatwierdzi lub wstrzyma się od działania, bądź gdy zarówno Parlament Europejski, jak i Rada dokonają zmian w kwocie przesunięcia, za zatwierdzoną uznaje się niższą z dwóch kwot, chyba że zainteresowana instytucja wycofa swój wniosek w sprawie przesunięcia.

Artykuł 28

Zasady szczególne dotyczące przesunięć

1. Przesunięcia środków można dokonywać tylko do tych linii budżetowych, w których zatwierdzono środki lub które oznaczono jako „pro memoria” (p.m.).

2. Środki odpowiadające dochodom przeznaczonym na określony cel można przesuwać tylko pod warunkiem wykorzystania tych dochodów na cel, na który zostały przeznaczone.

Artykuł 29

Przesunięcia podlegające zasadom szczególnym

1. Przesunięcia środków w ramach tytułów budżetu dotyczących Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji, funduszy strukturalnych, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rybackiego, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz badań naukowych podlegają przepisom szczególnym części drugiej tytułu I, II i III.

2. Decyzje w sprawie przesunięć środków mających umożliwić wykorzystanie rezerwy na pomoc nadzwyczajną podejmuje Parlament Europejski i Rada na wniosek Komisji. Każde działanie w sytuacjach nadzwyczajnych wymaga przedłożenia odrębnego wniosku.

Do celów niniejszego ustępu zastosowanie ma procedura, o której mowa w art. 27 ust. 3 i 4. Jeżeli Parlament Europejski i Rada nie wyrażą zgody na wniosek Komisji i nie osiągną wspólnego stanowiska w sprawie wykorzystania tej rezerwy, wstrzymują się od stanowienia w sprawie wniosku Komisji o przesunięcie środków.

3. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących szczegółowych zasad odnoszących się do wniosków o przesunięcie środków z rezerwy na pomoc nadzwyczajną, zgodnie z art. 210.

ROZDZIAŁ 7

Zasada należytego zarządzania finansami

Artykuł 30

Zasady oszczędności, wydajności i skuteczności

1. Środki wykorzystuje się zgodnie z zasadami należytego zarządzania finansami, czyli zgodnie z zasadami oszczędności, wydajności i skuteczności.

2. Zgodnie z zasadą oszczędności zasoby wykorzystywane przez instytucję w celu wykonywania jej działalności powinny być udostępniane w odpowiednim czasie, we właściwej ilości i jakości oraz po najlepszej cenie.

Zasada wydajności wiąże się z jak najkorzystniejszą relacją pomiędzy wykorzystanymi zasobami a osiągniętymi wynikami.

Zasada skuteczności wiąże się z osiągnięciem określonych celów oraz zamierzonych rezultatów.

3. We wszystkich obszarach działalności objętych budżetem wyznacza się konkretne, wymierne, osiągalne, odpowiednie i określone w czasie cele. Dla każdego działania osiągnięcie tych celów monitorowane jest wskaźnikami wydajności, a organy dokonujące wydatków dostarczają Parlamentowi Europejskiemu i Radzie informacje, o których mowa w art. 38 ust. 3 lit. e). Informacje te dostarczane są corocznie, nie później niż w momencie składania dokumentów załączanych do projektu budżetu.

4. W celu usprawnienia procesu podejmowania decyzji instytucje prowadzą zarówno oceny *ex ante*, jak i *ex post*, zgodnie ze wskazówkami dostarczonymi przez Komisję. Oceny takie mają zastosowanie do wszystkich programów i działań, które pociągają za sobą znaczne wydatki, a o wynikach tych ocen informuje się Parlament Europejski, Radę oraz organy administracyjne dokonujące wydatków.

5. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących szczegółowych zasad odnoszących się do ocen *ex ante*, śródkresowych i *ex post*, zgodnie z art. 210.

Artykuł 31

Obowiązkowa ocena skutków finansowych

1. Do każdego wniosku lub inicjatywy przedkładanych władzy ustawodawczej przez Komisję, Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa („Wysoki Przedstawiciel”) lub państwo członkowskie, a mogących mieć wpływ na budżet, włącznie ze zmianami liczby stanowisk, musi być dołączona ocena skutków finansowych oraz ocena ex-ante przewidziana w art. 30 ust. 4.

Do każdej zmiany we wniosku lub inicjatywie przedłożonych władzy ustawodawczej, a mogących mieć znaczny wpływ na budżet, włącznie ze zmianami liczby stanowisk, musi być dołączona ocena skutków finansowych przygotowana przez instytucję proponującą daną zmianę.

Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących szczegółowych zasad regulujących wymogi, jakie powinna spełniać ocena skutków finansowych, zgodnie z art. 210.

2. W czasie procedury budżetowej Komisja dostarcza informacje niezbędne do porównania zmian w poziomie wymaganych środków z pierwotnymi prognozami przedstawionymi w ocenie skutków finansowych, w świetle postępów w pracach nad wnioskiem lub inicjatywą przedłożonymi władzy ustawodawczej.

3. W celu ograniczenia ryzyka nadużyć finansowych i nieprawidłowości ocena skutków finansowych, o której mowa w ust. 1, zawiera informacje dotyczące utworzonego systemu kontroli wewnętrznej oraz szacunki kosztów i korzyści związanych z kontrolami wprowadzonymi w tym systemie, a także ocenę spodziewanego poziomu ryzyka błędu oraz informacje na temat istniejących i planowanych środków zapobiegania nadużyciom finansowym i środków ochronnych.

Analiza ta uwzględnia prawdopodobną skalę i rodzaj błędów oraz specyfikę danego obszaru polityki i mające zastosowanie przepisy.

Artykuł 32

Wewnętrzna kontrola wykonania budżetu

1. Budżet wykonuje się przy zapewnieniu skutecznej i wydajnej kontroli wewnętrznej dostosowanej do danej metody wykonywania oraz zgodnie ze stosownymi przepisami sektorowymi.

2. Do celów wykonania budżetu kontrolę wewnętrzną definiuje się jako proces stosowany na wszystkich szczeblach zarządzania i mający zapewnić wystarczającą pewność co do osiągnięcia następujących celów:

- a) skuteczności, wydajności i oszczędności operacji;
- b) wiarygodności sprawozdawczości;
- c) ochrony mienia i informacji;
- d) zapobiegania nadużyciom finansowym i nieprawidłowościom oraz ich wykrywania, korygowania i monitorowania;

e) odpowiedniego zarządzania ryzykiem w zakresie legalności i prawidłowości operacji podstawowych, z uwzględnieniem wieloletniego charakteru programów, jak również charakteru danych płatności.

3. Skuteczna kontrola wewnętrzna opiera się na najlepszej praktyce międzynarodowej i obejmuje w szczególności:

- a) podział obowiązków;
- b) właściwe zarządzanie ryzykiem i strategię kontroli, w tym kontrole na szczeblu odbiorców;
- c) unikanie konfliktu interesów;
- d) odpowiednią ścieżkę audytu i integralność danych w systemach danych;
- e) procedury monitorowania wyników i procedury prowadzenia działań następczych w przypadku stwierdzenia słabych punktów oraz wyjątków w systemie kontroli wewnętrznej;
- f) okresową ocenę prawidłowego funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej.

4. Wydajna kontrola wewnętrzna opiera się na następujących elementach:

- a) wdrożeniu właściwej strategii zarządzania ryzykiem i strategii kontroli skoordynowanej przez odpowiednich uczestników łańcucha kontroli;
- b) dostępności wyników przeprowadzonych kontroli dla wszystkich odpowiednich uczestników łańcucha kontroli;
- c) bazowaniu, w stosownych przypadkach na deklaracjach zarządczych partnerów wykonujących oraz na opiniach z niezależnych audytów, pod warunkiem że jakość pracy wykonanej w celu sporządzenia tych dokumentów jest wystarczająca i możliwa do zaakceptowania oraz że praca ta została wykonana przy zastosowaniu uzgodnionych norm;
- d) wdrażaniu bez zbędnej zwłoki środków naprawczych, w tym – w stosownych przypadkach – odstrasżających kar;
- e) jasnych i jednoznacznych przepisach dotyczących poszczególnych polityk;
- f) eliminowaniu wielokrotnych kontroli;
- g) poprawie korzystnej relacji kosztów do korzyści związanych z działaniami kontrolnymi.

5. Jeżeli w czasie realizacji działania utrzymuje się wysoki poziom błędów, to Komisja wskazuje słabe punkty systemów kontroli, analizuje koszty i korzyści ewentualnych środków naprawczych oraz podejmuje lub proponuje stosowne działania, takie jak uproszczenie mających zastosowanie przepisów, udoskonalenie systemów kontroli i modyfikacja programu lub systemów realizacji.

Artykuł 33

Opłacalne systemy kontroli

Przedstawiając zmienione lub nowe wnioski w sprawie wydatkowania środków, Komisja szacuje koszty i korzyści wiążące się z systemami kontroli oraz poziom ryzyka błędu, o których mowa w art. 31 ust. 3.

ROZDZIAŁ 8

Zasada przejrzystości

Artykuł 34

Publikacja sprawozdań rocznych, budżetów i sprawozdań

1. Budżet uchwała się i wykonuje, a sprawozdania roczne prezentuje zgodnie z zasadą przejrzystości.

2. Przewodniczący Parlamentu Europejskiego nakazuje opublikowanie w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* budżetu i wszelkich budżetów korygujących w formie, w jakiej zostały ostatecznie przyjęte.

Budżety publikuje się w terminie trzech miesięcy od daty stwierdzenia ich ostatecznego przyjęcia.

Skonsolidowane roczne sprawozdania rachunkowe oraz sporządzone przez poszczególne instytucje sprawozdania z zarządzania budżetem i finansami publikowane są w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących szczegółowych zasad tymczasowej publikacji budżetu, zgodnie z art. 210.

Artykuł 35

Publikacja informacji o odbiorcach i innych informacji

1. Informacje dotyczące operacji zaciągania i udzielania pożyczek prowadzonych przez Unię na rzecz osób trzecich zamieszcza się w załączniku do budżetu.

2. Komisja w odpowiedni sposób i w odpowiednim czasie udostępnia posiadane informacje o odbiorcach oraz o charakterze i celu działania finansowanego z budżetu, w przypadku bezpośredniego wykonywania budżetu zgodnie z art. 58 ust. 1 lit a), a także informacje o odbiorcach dostarczane przez podmioty, osoby i państwa członkowskie, którym powierzono zadania związane z wykonywaniem budżetu innymi metodami wykonywania.

Obowiązek określony w akapicie pierwszym ma zastosowanie również do pozostałych instytucji w odniesieniu do ich odbiorców.

3. Informacje te są udostępniane z należytym przestrzeganiem wymogów poufności i bezpieczeństwa, w szczególności w zakresie ochrony danych osobowych.

W przypadku osób fizycznych publikacja ogranicza się do ujawnienia nazwiska odbiorcy, miejscowości, przyznanej kwoty i celu, na jaki została przyznana Decyzja o ujawnienie tych danych jest podejmowana w oparciu o odpowiednie kryteria, takie jak okresowość przyznawania środków, ich rodzaj lub znaczenie. Kryteria ujawniania informacji i poziom ich szczegółowości uwzględniają specyfikę danego sektora i poszczególnych metod wykonywania.

Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących ustalenia szczegółowych zasad publikowania informacji o odbiorcach, zgodnie z art. 210. W stosownych przypadkach poziom szczegółowości i kryteria określa się w odpowiednich przepisach sektorowych.

TYTUŁ III

UCHWALANIE I STRUKTURA BUDŻETU

ROZDZIAŁ 1

Uchwalanie budżetu

Artykuł 36

Preliminarz dochodów i wydatków

1. Każda instytucja inna niż Komisja sporządza preliminarz swoich dochodów i wydatków, który do dnia 1 lipca każdego roku przesyła Komisji, a równocześnie przekazuje do wiadomości Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

2. Wysoki Przedstawiciel przeprowadza konsultacje z członkami Komisji odpowiedzialnymi za politykę rozwojową, politykę sąsiedztwa i współpracę międzynarodową, pomoc humanitarną i reagowanie kryzysowe, stosownie do zakresu kompetencji każdego z nich.

3. Komisja sporządza swój preliminarz, który przesyła także, bezpośrednio po przyjęciu do Parlamentu Europejskiego i Rady.

Przygotowując preliminarz Komisja korzysta z informacji, o których mowa w art. 37.

Artykuł 37

Preliminarze budżetowe organów, o których mowa w art. 208

Do dnia 31 marca każdego roku każdy organ, o którym mowa w art. 208, zgodnie ze swoim aktem ustanawiającym, przesyła Komisji, Parlamentowi Europejskiemu i Radzie preliminarz dochodów i wydatków wraz ze swoim planem zatrudnienia oraz projektem programu prac.

Artykuł 38

Projekt budżetu

1. Komisja przedkłada wniosek zawierający projekt budżetu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie do dnia 1 września roku poprzedzającego rok, w którym budżet ma zostać wykonany. Wniosek ten jest również przekazywany przez Komisję do wiadomości parlamentom narodowym.

Projekt budżetu zawiera skrócone ogólne zestawienie dochodów i wydatków Unii oraz stanowi konsolidację preliminarzy, o których mowa w art. 36. Może również zawierać preliminarze inne niż te, które sporządziły instytucje.

Struktura i prezentacja projektu budżetu są zgodne z zasadami określonymi w art. 44-49.

Każda sekcja projektu budżetu poprzedzona jest wprowadzeniem sporządzonym przez daną instytucję.

Komisja sporządza ogólne wprowadzenie do projektu budżetu. Ogólne wprowadzenie zawiera tabele finansowe obejmujące najważniejsze dane według tytułów oraz uzasadnienie zmian wysokości środków w porównaniu z poprzednim rokiem budżetowym według kategorii wydatków zapisanych w wieloletnich ramach finansowych.

2. Aby zapewnić bardziej precyzyjne i wiarygodne prognozy skutków budżetowych obowiązujących przepisów i rozpatrywanych wniosków ustawodawczych, Komisja załącza do projektu budżetu programowanie finansowe na kolejne lata.

Po przyjęciu budżetu programowanie finansowe jest aktualizowane w celu uwzględnienia wyników procedury budżetowej i wszelkich innych stosownych decyzji.

Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących szczegółowych zasad odnoszących się do programowania finansowego, zgodnie z art. 210.

3. Komisja załącza do projektu budżetu:

a) w stosownych przypadkach – wyjaśnienie przyczyn, dla których projekt budżetu zawiera preliminarze odmienne od tych, które sporządziły inne instytucje;

b) wszelkie dokumenty robocze, które uzna za użyteczne w związku z planami zatrudnienia instytucji oraz środkami przyznanymi przez Komisję organom, o których mowa w art. 208, oraz szkołom europejskim; każdy taki dokument roboczy, zawierający ostatni zatwierdzony plan zatrudnienia, przedstawia:

(i) informacje na temat wszystkich pracowników zatrudnionych przez Unię, w tym przez jej prawnie odrębne podmioty, w podziale na rodzaj umowy;

(ii) sprawozdanie dotyczące polityki w zakresie stanowisk i personelu zewnętrznego oraz równowagi płci;

(iii) liczbę stanowisk rzeczywiście obsadzonych na początku roku, w którym przedstawiany jest projekt budżetu, w podziale na grupy zaszerogowania i jednostki administracyjne;

(iv) wykaz stanowisk w podziale na polityki;

(v) dla każdej kategorii personelu zewnętrznego – wstępnie szacowaną liczbę ekwiwalentów pełnych etatów na podstawie zatwierdzonych środków oraz liczbę osób faktycznie zatrudnionych na początku roku, w którym przedstawiany jest projekt budżetu, w podziale na grupy funkcyjne i – w stosownych przypadkach – grupy zaszerogowania;

c) dokument roboczy dotyczący planowanej realizacji środków na dany rok budżetowy oraz zobowiązań pozostających do spłaty, na rzecz organów, o których mowa w art. 208 i, szkół europejskich oraz na realizację projektów pilotażowych i działań przygotowawczych;

d) w odniesieniu do finansowania organizacji międzynarodowych – dokument roboczy zawierający:

(i) zestawienie wszystkich środków w podziale na programy lub fundusze Unii oraz na poszczególne organizacje międzynarodowe;

(ii) wyjaśnienie powodów, dla których bardziej wydajne było dla Unii finansowanie organizacji międzynarodowych niż bezpośrednie działanie;

e) sprawozdania z działalności lub wszelkie inne stosowne dokumenty zawierające:

(i) informacje na temat osiągnięcia wszystkich wcześniej ustalonych, konkretnych, wymiernych, wykonalnych, stosownych i określonych w czasie celów dla poszczególnych działalności oraz na temat nowych celów mierzonych za pomocą wskaźników;

(ii) pełne uzasadnienie zawierające analizę kosztów i korzyści dla proponowanych zmian wysokości środków;

(iii) jasne uzasadnienie interwencji na szczeblu Unii zgodnie m.in. z zasadą pomocniczości;

(iv) informacje o wskaźnikach wykonania z poprzedniego roku oraz o wskaźnikach wykonania na rok bieżący;

(v) podsumowanie wyników oceny, jeżeli mają znaczenie dla zmian w budżecie;

(vi) informacje o nagrodach, których wartość jednostkowa wynosi co najmniej 1 000 000 EUR;

f) skrócone zestawienie harmonogramu należnych płatności w kolejnych latach budżetowych na pokrycie zobowiązań budżetowych zaciągniętych w poprzednich latach budżetowych.

4. Jeżeli Komisja powierza wykonanie budżetu partnerstwom publiczno-prywatnym (PPP), załącza do projektu budżetu dokument roboczy przedstawiający:

- a) roczne sprawozdanie z wyników osiągniętych w poprzednim roku budżetowym przez istniejące PPP, które zawiera informacje o formie prawnej i udziałowcach podmiotów, którym powierza się zadania, zgodnie z art. 58 ust. 1 lit. c) ppkt (vii);
- b) cele wyznaczone na rok budżetowy, którego dotyczy projekt budżetu, ze wskazaniem wszelkich szczególnych potrzeb budżetowych związanych z osiągnięciem danego celu;
- c) koszty administracyjne oraz informacje o wykonaniu budżetu, w tym także w podziale na organ, zgodnie z art. 209, oraz w podziale na PPP w poprzednim roku budżetowym;
- d) kwotę wkładów finansowych z budżetu oraz kwotę wkładów finansowych i wartość wkładów rzeczowych pozostałych partnerów dla każdego PPP.

Jeżeli PPP korzystają z instrumentów finansowych, informacje dotyczące tych instrumentów zawarte są w dokumencie roboczym, o którym mowa w ust. 5.

5. Jeżeli Komisja wykorzystuje instrumenty finansowe, to załącza do projektu budżetu dokument roboczy przedstawiający następujące elementy:

- a) zagregowane zobowiązania budżetowe i płatności z budżetu na rzecz każdego instrumentu finansowego;
- b) dochody i spłaty zgodnie z art. 140 ust. 6 oraz przyrost dodatkowych zasobów na rok budżetowy;
- c) łączną kwotę rezerw na zabezpieczenie przed ryzykiem i zobowiązaniami oraz wszelkie informacje o stopniu ryzyka finansowego, na jakie narażona jest Unia;
- d) utratę wartości aktywów w odniesieniu do instrumentów kapitałowych lub instrumentów opartych na podziale ryzyka, wypłacone gwarancje w odniesieniu do instrumentów gwarancji kredytowej, ze wskazaniem danych liczbowych zarówno za poprzedni rok, jak i odpowiednich skumulowanych danych;
- e) średni czas od zaciągnięcia zobowiązania budżetowego dotyczącego instrumentów finansowych do zobowiązań prawnych w formie kapitału lub zadłużenia dotyczących poszczególnych projektów, jeżeli czas ten przekracza trzy lata. W sprawozdaniu przewidzianym w art. 140 ust. 8, Komisja wyjaśnia przyczyny tego stanu rzeczy i w stosownych przypadkach przedstawia plan działań mający na celu skrócenie tego czasu w trakcie rocznej procedury udzielania absolutorium;
- f) wydatki administracyjne wynikające z opłat za zarządzanie instrumentami finansowymi oraz wydatki wypłacone na pokrycie innych kosztów finansowych i operacyjnych, jeżeli

zarządzanie to zostało powierzone osobom trzecim, w ujęciu ogólnym oraz w podziale na podmioty zarządzające oraz instrumenty finansowe.

6. Komisja załącza również do projektu budżetu wszelkie inne dokumenty robocze, które jej zdaniem mogą uzasadniać jej wnioski budżetowe.

7. Zgodnie z art. 8 ust. 5 decyzji Rady 2010/427/UE z dnia 26 lipca 2010 r. określającej organizację i zasady funkcjonowania Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych⁽¹⁾ oraz aby zapewnić przejrzystość budżetową w obszarze działań zewnętrznych Unii, Komisja przekazuje Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, wraz z projektem budżetu, dokument roboczy kompleksowo przedstawiający:

- a) wszystkie finansowane z budżetu wydatki administracyjne i operacyjne dotyczące działań zewnętrznych Unii, w tym zadań wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa (WPZiB) oraz wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony;
- b) łączne wydatki administracyjne ESDZ za poprzedni rok w podziale na wydatki poszczególnych delegatur Unii i wydatki na administrację centralną ESDZ, wraz z wydatkami operacyjnymi, w podziale na obszary geograficzne (regiony, kraje), obszary tematyczne, delegatury i misje Unii.

8. Dokument roboczy, o którym mowa w ust. 7, przedstawia również:

- a) liczbę stanowisk w każdej grupie zaszeregowania w każdej kategorii oraz liczbę stanowisk stałych i czasowych, w tym pracowników kontraktowych i miejscowych, zatwierdzonych w granicach środków poszczególnych delegatur Unii, a także w administracji centralnej ESDZ;
- b) wszelkie zwiększenia lub zmniejszenia liczby stanowisk w stosunku do poprzedniego roku budżetowego w poszczególnych grupach zaszeregowania i kategoriach, w administracji centralnej ESDZ i we wszystkich delegaturach Unii;
- c) liczbę stanowisk zatwierdzonych na dany rok budżetowy, liczbę stanowisk zatwierdzonych na poprzedni rok, a także liczbę stanowisk zajmowanych przez dyplomatów oddelegowanych z państw członkowskich i Rady oraz spośród personelu Komisji;
- d) szczegółowy obraz łącznego zatrudnienia w delegaturach Unii w chwili przedstawienia projektu budżetu, w podziale na obszary geograficzne, płeć, poszczególne kraje i misje, z rozróżnieniem na stanowiska ujęte w planie zatrudnienia, pracowników kontraktowych, pracowników miejscowych i oddelegowanych ekspertów krajowych, oraz środki postulowane w projekcie budżetu na te kategorie innych pracowników wraz z odpowiednimi szacunkami wyrażonymi jako ekwiwalent pełnych etatów, istniejących w granicach postulowanych środków.

⁽¹⁾ Dz.U. L 201 z 3.8.2010, s. 30.

Artykuł 39

List w sprawie poprawek do projektu budżetu

Na podstawie wszelkich nowych informacji, które nie były dostępne w chwili uchwalania projektu budżetu, Komisja może z własnej inicjatywy lub na wniosek jednej z pozostałych instytucji, w odniesieniu do dotyczących ich sekcji, przedłożyć równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie listy w sprawie poprawek do projektu budżetu, zanim zwołany zostanie komitet pojedynczy, o którym mowa w art. 314 TFUE. Listy mogą obejmować list w sprawie poprawek aktualizujący, w szczególności preliminarz wydatków na rolnictwo.

Artykuł 40

Obowiązki państw członkowskich wynikające z przyjęcia budżetu

1. Przewodniczący Parlamentu Europejskiego ogłasza ostateczne przyjęcie budżetu zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 314 ust. 9 TFUE i w art. 106a Traktatu Euratom.

2. Po ogłoszeniu ostatecznego przyjęcia budżetu każde państwo członkowskie – od dnia 1 stycznia kolejnego roku budżetowego lub od dnia ogłoszenia ostatecznego przyjęcia budżetu, jeżeli nastąpiło to po dniu 1 stycznia – ma obowiązek przekazać Unii należności wymienione w rozporządzeniu (WE, Euratom) nr. 1150/2000.

Artykuł 41

Projekty budżetów korygujących

1. Komisja może przedłożyć projekty budżetów korygujących dotyczące przede wszystkim dochodów w następujących okolicznościach:

- w celu rozliczenia salda z poprzedniego roku budżetowego zgodnie z procedurą ustanowioną w art. 18;
- w celu zmiany prognozy zasobów własnych w związku z aktualizacją na podstawie prognoz gospodarczych; oraz
- w celu uwzględnienia aktualizacji prognoz zasobów własnych i innych dochodów oraz dokonania przeglądu dostępności i zapotrzebowania na środki na płatności.

W przypadku niemożliwych do uniknięcia, wyjątkowych i nieprzewidzianych okoliczności, zwłaszcza w przypadku uruchomienia środków na Fundusz Solidarności Unii Europejskiej, Komisja może przedstawiać projekty budżetów korygujących o charakterze wydatkowym.

2. Wnioski w sprawie budżetów korygujących przedkładane przez instytucje inne niż Komisja w takich samych okolicznościach jak te, o których mowa w ust. 1, są przesyłane Komisji.

Przed przedłożeniem projektu budżetu korygującego Komisja i pozostałe instytucje analizują możliwość realokacji stosownych środków, ze szczególnym uwzględnieniem wszelkich spodziewanych przypadków niepełnej realizacji środków.

Do budżetów korygujących zastosowanie ma art. 40. Budżety korygujące są uzasadniane poprzez odniesienie do budżetu, którego preliminarze zmieniają.

3. Z wyjątkiem należycie uzasadnionych wyjątkowych okoliczności lub w przypadku uruchomienia środków na Fundusz Solidarności Unii Europejskiej, dla którego można przedstawić budżet korygujący w dowolnym terminie w ciągu roku, Komisja przedkłada projekty budżetów korygujących równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie do dnia 1 września każdego roku budżetowego. Do wniosków w sprawie budżetów korygujących od pozostałych instytucji Komisja może załączyć opinię.

4. Parlament Europejski i Rada poddają pod dyskusję projekty budżetów korygujących, z należyтым uwzględnieniem pilności działań.

5. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących szczegółowych zasad odnoszących się do projektów budżetów korygujących, zgodnie z art. 210.

Artykuł 42

Wcześniejsze przekazanie preliminarzy i projektów budżetów

Komisja oraz Parlament Europejski i Rada mogą porozumieć się w sprawie przyspieszenia niektórych terminów przekazania preliminarzy oraz przyjęcia i przekazania projektu budżetu. Porozumienie to nie może jednak powodować skrócenia ani wydłużenia okresów przewidzianych na analizę tych tekstów na mocy art. 314 TFUE i art. 106a Traktatu Euratom.

ROZDZIAŁ 2

Struktura i prezentacja budżetu

Artykuł 43

Struktura budżetu

Budżet składa się z:

- a) ogólnego zestawienia dochodów i wydatków;
- b) oddzielnych sekcji dla każdej instytucji, podzielonych na zestawienia dochodów i wydatków, z wyjątkiem Rady Europejskiej i Rady, które figurują w tej samej sekcji.

Artykuł 44

Nomenklatura budżetowa

1. Parlament Europejski i Rada klasyfikują dochody Komisji oraz dochody i wydatki pozostałych instytucji zgodnie z ich rodzajem lub przeznaczeniem w ramach tytułów, rozdziałów, artykułów i pozycji.

2. Zestawienie wydatków w sekcji dotyczącej Komisji sporządza się na podstawie nomenklatury przyjętej przez Parlament Europejski i Radę i klasyfikuje według celu.

Każdy tytuł odpowiada obszarowi polityki, a każdy rozdział co do zasady odpowiada danej działalności.

Każdy tytuł może zawierać środki operacyjne i środki na wydatki administracyjne.

Środki na wydatki administracyjne na dany tytuł grupuje się w jednym rozdziale.

3. Jeżeli środki na wydatki administracyjne w poszczególnych tytułach są przedstawiane w podziale na cele, należy je klasyfikować następująco:

- a) wydatki na pracowników zatwierdzonych w planie zatrudnienia: kwota środków i liczba stanowisk w planie zatrudnienia odpowiadających tym wydatkom;
- b) wydatki na personel zewnętrzny i inne wydatki, o których mowa w art. 26 ust. 1 lit. b) akapit pierwszy i które są finansowane z działu „administracja” wieloletnich ram finansowych;
- c) wydatki na budynki i inne związane z tym wydatki, łącznie ze sprzętaniem i utrzymaniem, czynszem i kosztami wynajmu, telekomunikacji, wody, gazu i energii elektrycznej;
- d) personel zewnętrzny i wsparcie techniczne bezpośrednio związane z realizacją programów.

Wydatki administracyjne Komisji o charakterze wspólnym dla kilku tytułów są klasyfikowane według rodzaju i ujmowane w odrębnym skróconym zestawieniu.

4. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących szczegółowych zasad klasyfikacji budżetu, zgodnie z art. 210.

Artykuł 45

Zakaz dotyczący dochodów ujemnych

1. Budżet nie zawiera dochodów ujemnych.
2. Zasoby własne wypłacane na mocy decyzji Rady 2007/436/WE, Euratom z dnia 7 czerwca 2007 r. w sprawie systemu zasobów własnych Wspólnot Europejskich⁽¹⁾ są kwotami netto i w takiej postaci wykazuje się je w skróconym zestawieniu dochodów w budżecie.

Artykuł 46

Środki tymczasowe

1. Każda sekcja budżetu może zawierać tytuł „środki tymczasowe”. Środki zapisuje się w tym tytule, jeżeli:

- a) w chwili uchwalania budżetu nie istnieje akt podstawowy dla danego działania; lub

- b) istnieją poważne wątpliwości co do adekwatności środków lub co do tego, czy środki zapisane w danych liniach budżetowych można uruchomić zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami.

Środki w tym tytule mogą być wykorzystane dopiero po dokonaniu przesunięcia zgodnie z procedurą ustanowioną w art. 26 ust. 1 lit. c) akapit pierwszy niniejszego rozporządzenia, jeżeli przyjęcie aktu podstawowego podlega procedurze ustanowionej w art. 294 TFUE, a w pozostałych przypadkach zgodnie z procedurą ustanowioną w art. 27 niniejszego rozporządzenia.

2. W przypadku poważnych trudności z wykonaniem Komisja może zaproponować przesunięcie środków do tytułu „środki tymczasowe” w czasie trwania roku budżetowego. Decyzję w sprawie tych przesunięć podejmują Parlament Europejski i Rada zgodnie z art. 27.

Artykuł 47

Rezerwa ujemna

Sekcja budżetu dotycząca Komisji może obejmować „rezerwę ujemną” wynoszącą maksimum 200 000 000 EUR. Rezerwa ta, którą zapisuje się w oddzielnym tytule, zawiera wyłącznie środki na płatności.

Ta rezerwa ujemna musi być wykorzystana przed końcem roku budżetowego w drodze przesunięcia środków zgodnie z procedurą ustanowioną w art. 26 i 27.

Artykuł 48

Rezerwa na pomoc nadzwyczajną

1. Sekcja budżetu dotycząca Komisji obejmuje rezerwę na pomoc nadzwyczajną dla państw trzecich.

2. Rezerwa, o której mowa w ust. 1, wykorzystywana jest przed końcem roku budżetowego w drodze przesunięcia środków zgodnie z procedurą ustanowioną w art. 27 i 29.

Artykuł 49

Prezentacja budżetu

1. W budżecie wykazuje się:
 - a) w ogólnym zestawieniu dochodów i wydatków:
 - (i) szacowane dochody Unii na dany rok budżetowy („rok n”);
 - (ii) szacowane dochody za poprzedni rok budżetowy oraz dochody za rok $n - 2$;
 - (iii) środki na zobowiązania i środki na płatności na rok n;
 - (iv) środki na zobowiązania i środki na płatności za poprzedni rok budżetowy;

⁽¹⁾ Dz.U. L 163 z 23.6.2007, s. 17.

- (v) zobowiązania zaciągnięte i wydatki zrealizowane w roku $n - 2$, przy czym wydatki wyraża się również jako procent budżetu z roku n ;
- (vi) odpowiednie uwagi na temat poszczególnych części, zgodnie z art. 44 ust. 1;
- b) w każdej sekcji dochody i wydatki uwzględnia się według struktury opisanej w lit. a);
- c) w odniesieniu do personelu:
- (i) dla każdej sekcji – plan zatrudnienia określający liczbę stanowisk w poszczególnych grupach zaszeregowania dla poszczególnych kategorii i służb, a także liczbę stanowisk stałych i czasowych zatwierdzonych w granicach środków;
- (ii) plan zatrudnienia dotyczący personelu wynagradzanego ze środków na działania bezpośrednie w obszarze badań i rozwoju technologicznego oraz plan zatrudnienia dotyczący personelu wynagradzanego z tych samych środków na działania pośrednie; plany zatrudnienia klasyfikuje się według kategorii i grup zaszeregowania z rozróżnieniem na stanowiska stałe i czasowe, zatwierdzone w granicach środków budżetowych;
- (iii) w odniesieniu do personelu naukowo-technicznego klasyfikacja może opierać się na zespołach grup zaszeregowania zgodnie z warunkami określonymi w poszczególnych budżetach; plan zatrudnienia musi określać liczbę wysoko wykwalifikowanych pracowników naukowych lub technicznych, którym przyznaje się specjalne korzyści na podstawie przepisów szczegółowych regulaminu pracowniczego;
- (iv) plan zatrudnienia określający liczbę stanowisk w podziale na grupy zaszeregowania i kategorie dla każdego organu, o którym mowa w art. 208, otrzymującego dotacje pokrywane z budżetu; w planie zatrudnienia oprócz liczby stanowisk zatwierdzonych na dany rok budżetowy wykazuje się liczbę stanowisk zatwierdzonych na poprzedni rok;
- d) w odniesieniu do operacji zaciągania i udzielania pożyczek:
- (i) w ogólnym zestawieniu dochodów – linie budżetowe odpowiadające odpowiednim operacjom, w których zapisuje się wszelkie zwroty otrzymane od odbiorców, którzy początkowo nie dotrzykali umowy, co doprowadziło do uruchomienia gwarancji należytego wykonania umowy. Linie te oznacza się jako „*pro memoria*” (p.m.) wraz z odpowiednimi uwagami;
- (ii) w sekcji dotyczącej Komisji:
- linie budżetowe obejmujące gwarancje należytego wykonania umowy udzielone przez Unię w odniesieniu do danych operacji. Linie te oznacza się jako „*pro memoria*”, o ile nie powstało żadne rzeczywiste obciążenie, które należy pokryć z ostatecznych zasobów,
- uwagi odnoszące się do aktu podstawowego oraz wielkości przewidywanych operacji, czasu ich trwania oraz gwarancji finansowej udzielonej przez Unię w odniesieniu do tych operacji,
- (iii) w dokumencie załączonym do sekcji dotyczącej Komisji, orientacyjnie:
- bieżące operacje kapitałowe i obsługę zadłużenia,
- operacje kapitałowe i obsługę zadłużenia na rok n ;
- e) w odniesieniu do instrumentów finansowych objętych częścią pierwszą tytułu VIII:
- (i) odniesienie do aktu podstawowego;
- (ii) linie budżetowe odpowiadające danym operacjom;
- (iii) ogólny opis instrumentów finansowych, w tym czas ich trwania i ich wpływ na budżet;
- (iv) planowane operacje, w tym ich docelową wielkość w oparciu o efekt mnożnikowy wynikający z istniejących instrumentów;
- f) w odniesieniu do finansowania podmiotów, którym powierzono realizację zadań, zgodnie z art. 58 ust. 1 lit. c) ppkt (vii):
- (i) odniesienie do aktu podstawowego danego programu;
- (ii) odpowiednie linie budżetowe;
- (iii) ogólny opis powierzonych zadań, w tym czas ich trwania i wpływ na budżet;
- g) łączną kwotę wydatków na WPZiB zapisaną w jednym rozdziale, zatytułowanym „WPZiB” i zawierającym szczegółowe artykuły; artykuły te obejmują wydatki na WPZiB i zawierają szczegółowe linie, w których ujęte są co najmniej najważniejsze misje.
2. Oprócz dokumentów określonych w ust. 1 Parlament Europejski i Rada mogą załączyć do budżetu wszelkie inne stosowne dokumenty.
3. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących prezentacji budżetu, w tym definicji faktycznie poniesionych wydatków w ostatnim roku budżetowym, za który zamknięto rozliczenia, uwag do budżetu i planów zatrudnienia, zgodnie z art. 210.

Artykuł 50

Zasady dotyczące planów zatrudnienia personelu

1. Plany zatrudnienia, o których mowa w art. 49 ust. 1 lit. c), określają bezwzględny limit dla każdej instytucji lub organu; poza ustalonym limitem nie można zatrudniać dodatkowego personelu.

Z wyjątkiem grup zaszerogowania AD 16, AD 15 i AD 14 każda instytucja lub organ może jednak zmienić plany zatrudnienia o maksymalnie 10 % zatwierdzonych stanowisk, pod następującymi warunkami:

- a) utrzymania na niezmienionym poziomie środków na personel przewidzianych na cały rok budżetowy;
- b) nieprzekroczenia limitu łącznej liczby stanowisk zatwierdzonych w poszczególnych planach zatrudnienia; oraz
- c) udziału danej instytucji lub organu w analizie porównawczej z innymi instytucjami i organami Unii, co zainicjowała Komisja, dokonując przeglądu swojego stanu zatrudnienia.

W terminie trzech tygodni przed dokonaniem zmian, o których mowa w akapicie drugim, instytucje powiadamiają Parlament Europejski i Radę o zamiarze dokonania takich zmian. Jeżeli

w tym terminie Parlament Europejski lub Rada przedstawi należyte uzasadnione powody, instytucje powstrzymują się od dokonywania zmian, a zastosowanie ma procedura, o której mowa w art. 41.

2. Na zasadzie odstępstwa od ust. 1 akapit pierwszy skutki zatrudnienia w niepełnym wymiarze godzin zatwierdzonego przez organ powołujący zgodnie z regulaminem pracowniczym mogą być kompensowane zatrudnieniem dodatkowego personelu.

ROZDZIAŁ 3

Dyscyplina budżetowa

Artykuł 51

Zgodność z wieloletnimi ramami finansowymi

Budżet jest zgodny z wieloletnimi ramami finansowymi.

Artykuł 52

Zgodność aktów Unii z budżetem

Jeżeli wykonanie postanowień aktu Unii wiąże się z przekroczeniem kwoty środków dostępnych w budżecie, wykonanie tego aktu pod względem finansowym jest możliwe dopiero po dokonaniu odpowiedniej korekty budżetu.

TYTUŁ IV

WYKONANIE BUDŻETU

ROZDZIAŁ 1

Przepisy ogólne

Artykuł 53

Wykonywanie budżetu zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami

1. Komisja wykonuje dochody i wydatki budżetowe zgodnie z niniejszym rozporządzeniem, na własną odpowiedzialność i w granicach zatwierdzonych środków.

2. Państwa członkowskie współpracują z Komisją w taki sposób, aby środki były wykorzystywane zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami.

3. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących szczegółowych zasad wykonywania budżetu zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami oraz dotyczących informacji o przekazywaniu danych osobowych do celów kontroli, zgodnie z art. 210.

Artykuł 54

Akt podstawowy oraz wyjątki

1. Środki przewidziane w budżecie na jakiegokolwiek działanie Unii mogą zostać wykorzystane dopiero po przyjęciu aktu podstawowego.

2. Na zasadzie odstępstwa od ust. 1 następujące środki można wykorzystać bez aktu podstawowego, pod warunkiem że działania, które mają one finansować, podlegają kompetencji Unii:

- a) środki na projekty pilotażowe o charakterze eksperymentalnym mające na celu zbadanie wykonalności działania i jego użyteczności; odpowiednie środki na zobowiązania można zapisać w budżecie na nie więcej niż dwa kolejne lata budżetowe;

Łączna kwota środków na projekty pilotażowe nie może przekroczyć 40 000 000 EUR w jednym roku budżetowym;

- b) środki na działania przygotowawcze w obszarze zastosowania TFUE i Traktatu Euratom, mające na celu przygotowanie wniosków z myślą o podjęciu przyszłych działań. Działania przygotowawcze są spójne i mogą przyjmować różne formy. Odpowiednie środki na zobowiązania można zapisać w budżecie na nie więcej niż trzy kolejne lata budżetowe. Procedura w sprawie przyjęcia odpowiedniego aktu podstawowego musi zakończyć się przed końcem trzeciego roku budżetowego; w toku tej procedury zaciąganie zobowiązań uwzględnia charakter działań przygotowawczych do planowanych działań, realizowanych celów i odbiorców. W związku z powyższym wydatkowane środki na działanie przygotowawcze nie odpowiadają co do wielkości środkom przewidzianym na finansowanie właściwego działania.

Łączna kwota środków na nowe działania przygotowawcze, o których mowa w niniejszej literze, nie może przekroczyć 50 000 000 EUR w jednym roku budżetowym, a łączna kwota zobowiązań faktycznie zaciągniętych na działania przygotowawcze nie może przekroczyć 100 000 000 EUR;

- c) środki na działania przygotowawcze w obszarze tytułu V TUE. Działania te są ograniczone do krótkiego okresu i ukierunkowane na stworzenie warunków do podejmowania przez Unię działań służących realizacji celów WPZiB oraz do przyjmowania niezbędnych instrumentów prawnych.

W przypadku operacji Unii związanych z zarządzaniem kryzysowym celem działań przygotowawczych jest między innymi ocena wymogów operacyjnych, szybkie dostarczenie środków w fazie początkowej lub przygotowanie na miejscu warunków do rozpoczęcia operacji.

Do podjęcia działań przygotowawczych konieczna jest zgoda Rady wyrażona na wniosek Wysokiego Przedstawiciela.

W celu zapewnienia szybkiego podjęcia działań przygotowawczych Wysoki Przedstawiciel jak najszybciej informuje Parlament Europejski i Komisję o zamiarze zainicjowania przez Radę działania przygotowawczego, podając w szczególności szacunkową wysokość potrzebnych do tego celu zasobów. Komisja podejmuje wszelkie środki niezbędne do zapewnienia szybkiej wypłaty środków finansowych;

Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących szczegółowych zasad finansowania działań przygotowawczych w dziedzinie WPZiB, zgodnie z art. 210;

- d) środki na działania jednorazowe lub też na działania o nieokreślonym czasie trwania, prowadzone przez Komisję w ramach zadań wynikających z jej instytucjonalnych prerogatyw przewidzianych w TFUE i Traktacie Euratom, innych niż prawo inicjatywy ustawodawczej, o którym mowa w lit. b), oraz w ramach kompetencji szczególnych przyznanych jej bezpośrednio w tych traktatach, które mają być wymienione w aktach delegowanych przyjętych zgodnie z niniejszym rozporządzeniem;
- e) środki na funkcjonowanie poszczególnych instytucji w ramach ich autonomii administracyjnej.

Przedstawiając projekt budżetu, Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie z działań, o których mowa w lit. a) i b) akapit pierwszy, zawierające także ocenę wyników oraz opis planowanych działań następczych.

3. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących szczegółowych zasad odnoszących się do aktu podstawowego i wyjątków wymienionych w ust. 2 niniejszego artykułu, zgodnie z art. 210.

Artykuł 55

Wykonywanie budżetu przez instytucje inne niż Komisja

Komisja przyznaje pozostałym instytucjom uprawnienia wymagane do wykonywania ich sekcji budżetu.

W celu ułatwienia wydatkowania środków na wydatki administracyjne delegatur Unii ESDZ i Komisja mogą uzgodnić szczegółowe zasady. Zasady te nie zawierają żadnych odstępstw od przepisów niniejszego rozporządzenia ani od aktów delegowanych przyjętych na mocy niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 56

Delegowanie uprawnień do wykonywania budżetu

1. Komisja i każda z pozostałych instytucji może, w ramach swoich służb, delegować swoje uprawnienia do wykonywania budżetu zgodnie z warunkami przewidzianymi w niniejszym rozporządzeniu oraz w ich przepisach wewnętrznych, w granicach, które zostaną określone w akcie o delegowaniu uprawnień. Podmioty, którym zostały delegowane uprawnienia mogą działać wyłącznie w ich granicach.

2. Komisja może jednak delegować na szefów delegatur Unii swoje uprawnienia w kwestii wykonywania budżetu w odniesieniu do środków operacyjnych ujętych w jej sekcji. Jednocześnie informuje o tym Wysokiego Przedstawiciela. Szefowie delegatur Unii, działając w charakterze subdelegowanych urzędników zatwierdzających Komisji, stosują przepisy Komisji dotyczące wykonania budżetu i podlegają tym samym obowiązkom i zasadom rozliczalności, co wszyscy inni subdelegowani urzędnicy zatwierdzający Komisji.

Komisja może wycofać delegowane uprawnienia zgodnie z własnymi przepisami.

Do celów akapitu pierwszego Wysoki Przedstawiciel podejmuje środki niezbędne do ułatwienia współpracy między delegaturami Unii a służbami Komisji.

Artykuł 57

Konflikt interesów

1. Wszystkim podmiotom upoważnionym do działań finansowych oraz wszystkim innym osobom uczestniczącym w wykonywaniu budżetu oraz zarządzaniu budżetem, w tym w działaniach przygotowawczych, a także w audycie lub kontroli budżetu zakazuje się podejmowania jakichkolwiek działań, które mogą spowodować powstanie konfliktu ich interesów z interesami Unii.

W razie wystąpienia takiego zagrożenia dana osoba rezygnuje z wykonywania tych działań i przekazuje sprawę delegowanemu urzędnikowi zatwierdzającemu, który stwierdza na piśmie, czy istnieje konflikt interesów. Dana osoba informuje również swojego przełożonego. W razie stwierdzenia istnienia konfliktu interesów, dana osoba zaprzestaje wszelkich działań w danej sprawie. Delegowany urzędnik zatwierdzający osobiście podejmuje dalsze właściwe działania.

2. Do celów ust. 1 konflikt interesów istnieje wówczas, gdy bezstronne i obiektywne pełnienie funkcji podmiotu upoważnionego do działań finansowych lub innej osoby, o których mowa w ust. 1, jest zagrożone z uwagi na względy rodzinne, emocjonalne, sympatie polityczne lub przynależność państwową, interes gospodarczy lub jakiegokolwiek inne interesy wspólne z odbiorcą.

3. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących określenia działań mogących stanowić konflikt interesów oraz procedury, jaką należy stosować w takich przypadkach, zgodnie z art. 210.

ROZDZIAŁ 2

Metody wykonywania

Artykuł 58

Metody wykonywania budżetu

1. Komisja wykonuje budżet według następujących metod:

- a) bezpośrednio („zarządzanie bezpośrednie”), przy pomocy swoich służb, w tym swoich pracowników w delegaturach Unii pod kierownictwem odpowiedniego szefa delegatury, zgodnie z art. 56 ust. 2, lub za pośrednictwem agencji wykonawczych, o których mowa w art. 62;
- b) w trybie zarządzania dzielonego z państwami członkowskimi („zarządzanie dzielone”); lub
- c) pośrednio („zarządzanie pośrednie”), jeżeli przewiduje to akt podstawowy lub w przypadkach, o których mowa w art. 54 ust. 2 lit. a)-d) akapit pierwszy, przez powierzenie zadań związanych z wykonywaniem budżetu:
 - (i) państwom trzecim lub organom przez nie wyznaczonym;
 - (ii) organizacjom międzynarodowym i ich agencjom;
 - (iii) EBI i Europejskiemu Funduszowi Inwestycyjnemu;
 - (iv) organom, o których mowa w art. 208 i 209;
 - (v) organom publicznym;
 - (vi) organom podlegającym prawu prywatnemu mającym obowiązek świadczenia usługi publicznej, o ile przedstawia one odpowiednie gwarancje finansowe;
 - (vii) organom podlegającym prawu prywatnemu państwa członkowskiego, którym powierza się realizację partnerstwa publiczno-prywatnego i które przedstawia odpowiednie gwarancje finansowe;

(viii) osobom, którym powierza się wykonanie określonych działań w ramach WPZiB na mocy tytułu V TUE, określonym we właściwym akcie podstawowym.

2. Komisja pozostaje odpowiedzialna za wykonanie budżetu zgodnie z art. 317 TFUE i informuje Parlament Europejski i Radę o operacjach prowadzonych przez podmioty i osoby, którym powierzono zadania, zgodnie z ust. 1 lit. c) niniejszego artykułu. Jeżeli podmiot lub osoba, którym powierza się wykonanie zadań, są wskazane w akcie podstawowym, to ocena skutków finansowych, o której mowa w art. 31, zawiera pełne uzasadnienie wyboru tego konkretnego podmiotu lub osoby.

3. Podmioty i osoby, którym powierza się zadania, zgodnie z ust. 1 lit. c) niniejszego artykułu, w pełni współpracują w celu zapewnienia ochrony interesów finansowych Unii. Umowy o delegowaniu zadań przewidują prawo Trybunału Obrachunkowego i Europejskiego Urzędu ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF) do pełnego wykonywania uprawnień zapisanych w TFUE w odniesieniu do audytu zarządzanych przez te podmioty środków finansowych.

Komisja powierza zadania związane z wykonywaniem budżetu podmiotom i osobom wymienionym w ust. 1 lit. c) niniejszego artykułu, pod warunkiem istnienia przejrzystych, niedyskryminacyjnych, wydajnych i skutecznych procedur przeglądu faktycznej realizacji tych zadań.

4. Wszelkie umowy o delegowaniu zadań są udostępniane Parlamentowi Europejskiemu i Radzie na ich wniosek.

5. Podmioty i osoby, którym powierzono zadania, zgodnie z ust. 1 lit. c) niniejszego artykułu, zapewniają zgodnie z art. 35 ust. 2 odpowiednią coroczną publikację ex post informacji na temat odbiorców. Komisję powiadamia się o podjętych działaniach w tym zakresie.

6. Podmioty i osoby, którym powierzono zadania zgodnie z ust. 1 lit. c) nie mają statusu delegowanego urzędnika zatwierdzającego.

7. Komisja może nie powierzyć osobom trzecim uprawnień wykonawczych, jeżeli uprawnienia te wiążą się z dużym zakresem swobody w podejmowaniu decyzji politycznych.

8. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 210, dotyczących szczegółowych zasad regulujących metody wykonywania budżetu, w tym zarządzania bezpośredniego, a także wykonywania uprawnień delegowanych na agencje wykonawcze oraz przepisów szczególnych w sprawie zarządzania pośredniego z udziałem organizacji międzynarodowych, organów, o których mowa w art. 208 i 209, organów prawa publicznego lub organów podlegających prawu prywatnemu świadczących usługi publiczne, organów podlegających prawu prywatnemu państwa członkowskiego, którym powierzono realizację partnerstwa publiczno-prywatnego, oraz osób, którym powierzono wykonywanie szczególnych zadań WPZiB.

Artykuł 59

Zarządzanie dzielone z państwami członkowskimi

1. W przypadku wykonywania przez Komisję budżetu w trybie zarządzania dzielonego zadania wykonawcze delegowane są na państwa członkowskie. Komisja i państwa członkowskie przestrzegają zasad należytego zarządzania finansami, przejrzystości i niedyskryminacji, a zarządzając unijnymi środkami finansowymi zapewniają widoczność działań Unii na zewnątrz. W tym celu Komisja i państwa członkowskie wypełniają swoje odpowiednie obowiązki kontroli i audytu oraz przyjmują wynikające z tych obowiązków zadania określone w niniejszym rozporządzeniu. Przepisy uzupełniające ustanawia się w przepisach sektorowych.

2. Wypełniając zadania związane z wykonywaniem budżetu, państwa członkowskie podejmują wszelkie niezbędne środki, w tym środki ustawodawcze, wykonawcze i administracyjne, by chronić interesy finansowe Unii, w szczególności poprzez:

- a) zapewnianie prawidłowego i faktycznego wykonywania działań finansowanych z budżetu, zgodne z mającymi zastosowanie przepisami sektorowymi i w tym celu wyznaczanie zgodnie z ust. 3 i nadzorowanie organów odpowiedzialnych za zarządzanie środkami finansowymi Unii i ich kontrolę;
- b) zapobieganie nieprawidłowościom i nadużyciom finansowym, wykrywanie ich i korygowanie.

W celu ochrony interesów finansowych Unii państwa członkowskie – zgodnie z zasadą proporcjonalności oraz niniejszym artykułem i właściwymi przepisami sektorowymi – prowadzą kontrole *ex ante* i *ex post*, w tym, w stosownych przypadkach, kontrole na miejscu na reprezentatywnych lub wybranych na podstawie oceny stopnia ryzyka próbkach transakcji. Odzyskują również nienależnie wypłacone środki finansowe, a w razie konieczności wszczynają postępowanie sądowe w tym zakresie.

Państwa członkowskie nakładają na odbiorców skuteczne, odstrasżające i proporcjonalne kary, jeżeli zostały one przewidziane w przepisach sektorowych i w szczegółowych przepisach krajowych.

W ramach oceny ryzyka i zgodnie z przepisami sektorowymi Komisja monitoruje systemy zarządzania i kontroli wprowadzone w państwach członkowskich. W prowadzonych badaniach Komisja przestrzega zasady proporcjonalności i uwzględnia poziom ocenionego ryzyka zgodnie z przepisami sektorowymi.

3. Zgodnie z kryteriami i procedurami określonymi w przepisach sektorowych państwa członkowskie wyznaczają na odpowiednim szczeblu organy, które mają być odpowiedzialne za zarządzanie unijnymi środkami finansowymi i ich kontrolę. Organy te mogą również wykonywać zadania niezwiązane z zarządzaniem unijnymi środkami finansowymi i powierzać niektóre ze swoich zadań innym organom.

Państwa członkowskie mogą opierać decyzję o wyznaczeniu organów na tym, czy systemy zarządzania i kontroli są zasadniczo takie same jak systemy już istniejące w poprzednim okresie i czy funkcjonowały one skutecznie.

Jeżeli wyniki audytów i kontroli wykazują, że wyznaczone organy nie spełniają już kryteriów ustalonych w przepisach sektorowych, państwa członkowskie podejmują środki niezbędne do zapewnienia naprawienia uchybień we wdrażaniu zadań tych organów, w tym przez odwołanie ich wyznaczenia zgodnie z przepisami sektorowymi.

Przepisy sektorowe określają rolę Komisji w procesie określonym w niniejszym ustępie.

4. Organy wyznaczone zgodnie z ust. 3:

- a) wprowadzają skuteczny i wydajny system kontroli wewnętrznej i zapewniają jego funkcjonowanie;
- b) stosują system rachunkowości, który dostarcza rzetelnych, kompletnych i wiarygodnych informacji we właściwym czasie;
- c) dostarczają informacji wymaganych na mocy ust. 5;
- d) zapewniają publikację *ex post* zgodnie z art. 35 ust. 2. Wszelkie przetwarzanie danych osobowych spełnia krajowe przepisy wdrażające dyrektywę 95/46/WE.

5. Do dnia 15 lutego kolejnego roku budżetowego organy wyznaczone zgodnie z ust. 3 przekazują Komisji:

- a) zestawienie wydatków poniesionych w ramach wykonywania swoich zadań w danym okresie referencyjnym określonym w przepisach sektorowych, które to wydatki przedstawiły Komisji w celu uzyskania zwrotu kosztów. Zestawienie to obejmuje płatności zaliczkowe oraz sumy, w odniesieniu do których prowadzone są lub zakończone zostały procedury odzyskania. Zestawieniu towarzyszy deklaracja zarządcza potwierdzająca, że w opinii osób odpowiedzialnych za zarządzanie środkami finansowymi:
 - (i) informacje są prawidłowo przedstawione, kompletne i dokładne;
 - (ii) wydatki zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem określonym w przepisach sektorowych;
 - (iii) wprowadzone systemy kontroli dają niezbędne gwarancje legalności i prawidłowości operacji podstawowych;
- b) roczne podsumowanie końcowych sprawozdań z audytu i przeprowadzonych kontroli, w tym analizę charakteru i zakresu błędów i uchybień stwierdzonych w systemach, jak również podjętych lub planowanych działań naprawczych.

Zestawieniu, o którym mowa w lit. a) akapit pierwszy, oraz podsumowaniu, o którym mowa w lit. b) akapit pierwszy, towarzyszy opinia niezależnego organu kontrolnego, sporządzona zgodnie z przyjętymi na szczeblu międzynarodowym standardami audytu. W opinii tej stwierdza się, czy rachunki przedstawiają prawdziwy i rzetelny obraz sytuacji, czy wydatki, w odniesieniu do których zwrócono się do Komisji o zwrot kosztów, są legalne i prawidłowe oraz czy wprowadzone systemy kontroli funkcjonują prawidłowo. Opinia ta wskazuje również, czy przeprowadzone badanie podaje w wątpliwość stwierdzenia zawarte w deklaracji zarządczej, o której mowa w lit. a) akapit pierwszy.

W wyjątkowych przypadkach Komisja może na wniosek zainteresowanego państwa członkowskiego przesunąć termin ustalony na dzień 15 lutego do dnia 1 marca.

Państwa członkowskie mogą na odpowiednim szczeblu publikować informacje, o których mowa w niniejszym ustępie.

Ponadto państwa członkowskie mogą przedstawiać oświadczenia podpisane na odpowiednim szczeblu i oparte na informacjach, o których mowa w niniejszym ustępie.

6. W celu zapewnienia wykorzystywania środków finansowych zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami Komisja:

- a) stosuje procedury badania i zatwierdzania sprawozdań finansowych wyznaczonych organów, zapewniając kompletność, rzetelność i prawidłowość tych sprawozdań;
- b) wyłącza z wydatków finansowanych przez Unię wypłaty środków, które nastąpiły z naruszeniem mających zastosowanie przepisów;
- c) wstrzymuje bieg terminów płatności lub zawiesza płatności, jeżeli przewidują to przepisy sektorowe.

Komisja kończy lub w części wstrzymuje bieg terminów płatności lub zawieszenie płatności po przedstawieniu uwag przez państwo członkowskie i niezwłocznie po podjęciu przez nie wszelkich niezbędnych środków. Roczne sprawozdanie z działalności, o którym mowa w art. 66 ust. 9 zawiera informacje o wszystkich obowiązkach wymienionych w niniejszym akapicie.

7. Przepisy sektorowe uwzględniają specyfikę programów europejskiej współpracy terytorialnej, zwłaszcza jeśli chodzi o treść deklaracji zarządczych, proces, o którym mowa w ust. 3 oraz funkcję audytu.

8. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących szczegółowych zasad zarządzania dzielonego z państwami członkowskimi, w tym opracowania rejestru organów odpowiedzialnych za zarządzanie i kontrolę środków Unii, a także środków mających na celu propagowanie najlepszych praktyk, zgodnie z art. 210.

Artykuł 60

Zarządzanie pośrednie

1. Podmioty i osoby, którym powierzono zadania wykonywania budżetu, zgodnie z art. 58 ust. 1 lit. c), przestrzegają zasad należytego zarządzania finansami, przejrzystości i niedyskryminacji, a zarządzając unijnymi środkami finansowymi zapewniają widoczność działań Unii na zewnątrz. Zarządzając unijnymi środkami finansowymi, gwarantują one poziom ochrony interesów finansowych Unii równoważny z poziomem wymagany na mocy niniejszego rozporządzenia, z należytym uwzględnieniem:

- a) charakteru powierzonych im zadań oraz związanych z nimi kwot;
- b) rodzajów występującego ryzyka finansowego;
- c) poziomu wiarygodności wynikającego ze stosowanych przez nie systemów, zasad i procedur wraz ze środkami, które podejmuje Komisja, aby nadzorować i wspierać wykonywanie powierzonych im zadań.

2. W celu ochrony interesów finansowych Unii podmioty i osoby, którym powierzono zadania zgodnie z art. 58 ust. 1 lit. c), zgodnie z zasadą proporcjonalności:

- a) wprowadzają skuteczny i wydajny system kontroli wewnętrznej i zapewniają jego funkcjonowanie;
- b) stosują system rachunkowości dostarczający rzetelnych, kompletnych i wiarygodnych informacji we właściwym czasie;
- c) podlegają niezależnym audytom zewnętrznym prowadzonym zgodnie z przyjętymi na szczeblu międzynarodowym standardami audytu przez audytora funkcjonalnie niezależnego od danego podmiotu lub danej osoby;
- d) stosują odpowiednie zasady i procedury w celu zapewnienia finansowania działań ze środków unijnych w formie dotacji, zamówień oraz instrumentów finansowych;
- e) zapewniają, zgodnie z art. 35 ust. 2 publikację *ex post* informacji o odbiorcach;
- f) zapewniają odpowiednią ochronę danych osobowych określonej w dyrektywie 95/46/WE oraz w rozporządzeniu (WE) nr 45/2001.

Osoby, którym powierzono zadania zgodnie z art. 58 ust. 1 lit. c) ppkt (viii), przyjmują swoje przepisy finansowe za uprzednią zgodą Komisji. W terminie sześciu miesięcy od początku ich mandatu spełniają one wymogi ustanowione w lit. a)-e) niniejszego ustępu. Jeżeli po upływie tego terminu spełniają one wspomniane wymogi tylko częściowo, Komisja podejmuje odpowiednie środki naprawcze w celu nadzorowania i wspierania wykonywania powierzonych im zadań.

3. Wypełniając zadania związane z wykonywaniem budżetu, podmioty i osoby, którym powierzono zadania zgodnie z art. 58 ust. 1 lit. c), zapobiegają nieprawidłowościom i nadużyciom finansowym, wykrywają je i korygują. W tym celu przeprowadzają – zgodnie z zasadą proporcjonalności – kontrole *ex ante* i *ex post*, w tym, w stosownych przypadkach, kontrole na miejscu na reprezentatywnych lub wybranych na podstawie oceny stopnia ryzyka próbkach transakcji, w celu zapewnienia faktycznego i prawidłowego wykonywania działań finansowych z budżetu. Odzyskują również nienależnie wypłacone środki finansowe, a w razie konieczności wszczynają postępowanie sądowe w tym zakresie.

4. Komisja może zawiesić płatności na rzecz podmiotów i osób, którym powierzono zadania zgodnie z art. 58 ust. 1 lit. c), zwłaszcza w przypadku wykrycia błędów systemowych podważających wiarygodność systemów kontroli wewnętrznej danego podmiotu lub danej osoby lub legalność i prawidłowość operacji podstawowych.

Niezależnie od przepisów art. 92 właściwy urzędnik zatwierdzający może w całości lub w części przerwać płatności na rzecz takich podmiotów lub osób w celu przeprowadzenia dalszych weryfikacji, jeżeli:

- (i) do wiadomości właściwego urzędnika zatwierdzającego doszły informacje wskazujące na znaczne uchybienia w funkcjonowaniu systemu kontroli wewnętrznej lub na to, że wydatek, który poświadcza dany podmiot lub dana osoba, wiąże się z poważną nieprawidłowością i nie został skorygowany;
- (ii) przerwanie płatności jest niezbędne, aby zapobiec poważnym szkodom dla interesów finansowych Unii.

5. Bez uszczerbku dla przepisów ust. 7 podmioty i osoby, którym powierzono zadania zgodnie z art. 58 ust. 1 lit. c), przekazują Komisji:

- a) sprawozdanie z wykonania powierzonych im zadań;
- b) zestawienie wydatków poniesionych w związku z wykonywaniem powierzonych im zadań; zestawieniu temu towarzyszy deklaracja zarządcza potwierdzająca, że w opinii osób odpowiedzialnych za zarządzanie środkami finansowymi:
 - (i) informacje są prawidłowo przedstawione, kompletne i dokładne;
 - (ii) wydatki zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem określonym w umowach o delegowaniu zadań lub, w stosownych przypadkach, w odpowiednich przepisach sektorowych;
 - (iii) wprowadzone systemy kontroli dają niezbędne gwarancje legalności i prawidłowości operacji podstawowych;
- c) streszczenie końcowych sprawozdań z audytu i przeprowadzonych kontroli, w tym analizę charakteru i zakresu błędów i uchybień stwierdzonych w systemach, jak również podjętych lub planowanych działań naprawczych.

Dokumentom, o których mowa w akapicie pierwszym, towarzyszy opinia niezależnego organu kontrolnego, sporządzona zgodnie z przyjętymi na szczeblu międzynarodowym standardami audytu. Opinia ta wskazuje, czy rachunki przedstawiają prawdziwy i rzetelny obraz sytuacji, czy wprowadzone systemy kontroli funkcjonują prawidłowo i czy operacje podstawowe są legalne i prawidłowe. Opinia ta wskazuje również, czy przeprowadzone badanie podaje w wątpliwość stwierdzenia zawarte w deklaracji zarządczej, o której mowa w lit. b) akapit pierwszy.

Dokumenty, o których mowa w akapicie pierwszym są przedstawiane Komisji do dnia 15 lutego kolejnego roku budżetowego. Opinię, o której mowa w akapicie drugim, przedstawia się Komisji do dnia 15 marca.

Obowiązki określone w niniejszym ustępie pozostają bez uszczerbku dla umów zawartych z organizacjami międzynarodowymi oraz państwami trzecimi. W umowach tych uwzględnia się co najmniej spoczywający na takich podmiotach obowiązek przekazania co roku Komisji oświadczenia, że w danym roku budżetowym wkład Unii został wykorzystany i rozliczony zgodnie z wymogami określonymi w ust. 2 oraz z obowiązkami ustanowionymi w takich umowach.

6. Bez uszczerbku dla ust. 7 Komisja:

- a) nadzoruje wypełnianie przez te osoby i podmioty ich zobowiązań, w szczególności przeprowadzając audyty i oceny realizacji programu;
- b) stosuje procedury badania i zatwierdzania sprawozdań finansowych podmiotów i osób, którym powierzono wykonywanie zadań, zapewniając kompletność, rzetelność i prawidłowość tych sprawozdań;
- c) wyłącza z wydatków finansowanych przez Unię wypłaty środków, które nastąpiły z naruszeniem mających zastosowanie przepisów.

7. Ustępy 5 i 6 nie mają zastosowania do środków przekazanych przez Unię podmiotom, które podlegają odrębnej procedurze udzielania absolutorium na mocy art. 208.

8. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 210, dotyczących szczegółowych zasad zarządzania pośredniego, w tym ustalenia warunków zarządzania pośredniego, zgodnie z którym systemy, zasady i procedury danych podmiotów i osób mają odpowiadać systemom, zasadom i procedurom Komisji, deklaracji zarządczych i oświadczeń o zgodności, a także procedur badania i zatwierdzania sprawozdań finansowych oraz wyłączenia z finansowania Unii wydatków poniesionych z naruszeniem mających zastosowanie przepisów.

Artykuł 61

Ocena ex ante i umowy o delegowaniu zadań

1. Zanim Komisja powierzy zadania związane z wykonywaniem budżetu podmiotom lub osobom, zgodnie z art. 58 ust. 1 lit. c), uzyskuje ona dowody potwierdzające, że spełnione są wymogi określone w art. 60 ust. 2 lit. a)–d) akapit pierwszy.

Dany podmiot lub dana osoba, której powierza się zadania zgodnie z art. 58 ust. 1 lit. c) bezzwłocznie informuje Komisję o istotnych zmianach w swoich systemach, zasadach lub procedurach, które dotyczą zarządzania powierzonymi temu podmiotowi lub tej osobie środkami. Komisja dokonuje przeglądu umów o delegowaniu zadań, zawartych z danym podmiotem lub daną osobą, aby zapewnić ciągłość przestrzegania wymogów określonych w art. 60 ust. 2 lit. a)–d) akapit pierwszy.

2. Jeżeli podmiot, któremu powierza się zadania, nie został określony w akcie podstawowym, Komisja wybiera podmiot z katalogu podmiotów wskazanego w art. 58 ust. 1 lit. c) ppkt (ii), (v), (vi) i (vii), należycie uwzględniając charakter zadań, jakie ma zamiar mu powierzyć, a także doświadczenie oraz możliwości operacyjne i finansowe danych podmiotów. Wybór jest przejrzysty, uzasadniony obiektywnymi względami i nie może prowadzić do powstania konfliktu interesów.

3. Umowy o delegowaniu zadań zawierają wymogi ustanowione w art. 60 ust. 2 lit. a)–d) akapit pierwszy. W umowach tych jasno definiuje się powierzane zadania oraz zawiera się zobowiązanie danych podmiotów lub osób do wypełniania obowiązków ustanowionych w art. 60 ust. 2 lit. e)–f) akapit pierwszy oraz do niepodejmowania żadnych działań mogących prowadzić do powstania konfliktu interesów.

4. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych, dotyczących szczegółowych zasad oceny ex ante w odniesieniu do zasad i procedur funkcjonujących w trybie zarządzania pośredniego oraz treści umów o delegowaniu zadań zgodnie z art. 210.

Artykuł 62

Agencje wykonawcze

1. Komisja może delegować uprawnienia na agencje wykonawcze w celu realizacji całości lub części programu lub projektu Unii w imieniu Komisji i na jej odpowiedzialność zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 58/2003 dnia 19 grudnia 2002 r. ustanawiającym statut agencji wykonawczych, którym zostaną powierzone niektóre zadania w zakresie zarządzania programami wspólnotowymi⁽¹⁾. Agencje wykonawcze są ustanawiane na mocy decyzji Komisji i są osobami prawnymi na mocy prawa Unii.

Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących szczegółowych zasad wykonywania uprawnień delegowanych na agencje wykonawcze, zgodnie z art. 210.

2. Odpowiednie środki operacyjne wykonuje dyrektor agencji wykonawczej w trybie zarządzania bezpośredniego.

Artykuł 63

Ograniczenia w delegowaniu uprawnień

1. Komisja nie powierza zadań związanych z wykonaniem środków finansowych Unii, w tym płatności i odzyskiwania środków, zewnętrznym podmiotom lub organom sektora prywatnego, z wyjątkiem sytuacji, o których mowa w art. 58 ust. 1 lit. c) ppkt (v), (vi) i (vii), lub szczególnych przypadków, gdy dane płatności:

- (i) mają zostać dokonane na rzecz odbiorców płatności wyznaczonych przez Komisję;
- (ii) mają zostać dokonane na warunkach i w kwotach ustalonych przez Komisję; oraz
- (iii) nie wiążą się z korzystaniem ze swobody decyzyjnej przez podmiot lub organ dokonujący płatności.

2. Komisja może powierzyć następujące zadania w drodze umowy zewnętrznym podmiotom lub organom sektora prywatnego, niemającym obowiązku świadczenia usługi publicznej: zadania związane ze specjalistyczną wiedzą techniczną oraz zadania administracyjne, przygotowawcze lub pomocnicze niewiążące się ze sprawowaniem władzy publicznej ani z korzystaniem ze swobody decyzyjnej.

3. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących szczegółowych zasad powierzania zadań niektórym zewnętrznym podmiotom lub organom sektora prywatnego, zgodnie z zasadami udzielania zamówień określonymi w części pierwszej tytułu V, zgodnie z art. 210.

ROZDZIAŁ 3

Podmioty upoważnione do działań finansowych

Sekcja 1

Zasada rozdzielienia obowiązków

Artykuł 64

Rozdzielenie obowiązków

1. Obowiązki urzędnika zatwierdzającego i księgowego są rozdzielone i nie mogą być łączone.

2. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących szczegółowych zasad regulujących prawa i obowiązki wszelkich podmiotów upoważnionych do działań finansowych, zgodnie z art. 210.

Sekcja 2

Urzędnik zatwierdzający

Artykuł 65

Urzędnik zatwierdzający

1. Każda instytucja wykonuje obowiązki urzędnika zatwierdzającego.

⁽¹⁾ Dz.U. L 11 z 16.1.2003, s. 1.

2. Do celów niniejszego tytułu termin „pracownicy” odnosi się do osób, do których ma zastosowanie regulamin pracowniczy.

3. Każda instytucja deleguje, zgodnie ze swoimi przepisami wewnętrznymi, obowiązki urzędnika zatwierdzającego na pracowników odpowiedniego szczebla. W swoich wewnętrznych przepisach administracyjnych wskazuje pracowników, na których deleguje wspomniane obowiązki, zakres delegowanych uprawnień oraz możliwość subdelegowania tych uprawnień przez osobę, na którą je delegowano.

4. Uprawnienia urzędnika zatwierdzającego są delegowane lub subdelegowane jedynie na pracowników.

5. Właściwi urzędnicy zatwierdzający działają w granicach ustanowionych w akcie o delegowaniu lub subdelegowaniu uprawnień. Właściwemu urzędnikowi zatwierdzającemu mogą pomagać pracownik lub pracownicy, którym na odpowiedzialność urzędnika zatwierdzającego powierzono prowadzenie niektórych operacji niezbędnych do wykonania budżetu i przedstawiania sprawozdań rachunkowych.

6. Działając w charakterze subdelegowanych urzędników zatwierdzających zgodnie z art. 56 ust. 2, szefowie delegatur Unii podlegają Komisji jako instytucji odpowiedzialnej za określanie, wykonywanie, monitorowanie i ocenę zadań i obowiązków spoczywających na nich jako na subdelegowanych urzędnikach zatwierdzających. Komisja jednocześnie informuje o tym Wysokiego Przedstawiciela.

7. Właściwemu urzędnikowi zatwierdzającemu mogą pomagać pracownicy, którym na jego odpowiedzialność powierzono wykonywanie niektórych zadań wymaganych do wykonania budżetu i przedstawienia informacji dotyczących finansów i zarządzania. Pracownicy pomagający właściwemu urzędnikom zatwierdzającym podlegają przepisom art. 57.

8. Każda instytucja informuje Trybunał Obrachunkowy, Parlament Europejski i Radę o powołaniu lub zwolnieniu z obowiązków delegowanych urzędników zatwierdzających, audytorów wewnętrznych i księgowych oraz o wszelkich przepisach wewnętrznych przyjętych w odniesieniu do spraw finansowych.

9. Każda instytucja informuje Trybunał Obrachunkowy o powołaniu administratorów rachunków zaliczkowych i o decyzjach o delegowaniu uprawnień zgodnie z art. 69 ust. 1 i art. 70.

10. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 210 w odniesieniu do szczegółowych zasad wspierania właściwych urzędników zatwierdzających oraz przepisów wewnętrznych regulujących delegowanie uprawnień.

Artykuł 66

Uprawnienia i obowiązki urzędnika zatwierdzającego

1. Urzędnik zatwierdzający w każdej z instytucji jest odpowiedzialny za wykonanie dochodów i wydatków zgodnie z zasadami należytego zarządzania finansami oraz za zapewnienie przestrzegania wymogów legalności i prawidłowości.

2. Do celów ust. 1 delegowany urzędnik zatwierdzający – zgodnie z art. 32 i minimalnymi normami przyjętymi przez poszczególne instytucje oraz z należyтым uwzględnieniem ryzyka związanego ze środowiskiem zarządzania i charakterem finansowanych działań – wprowadza strukturę organizacyjną i systemy kontroli wewnętrznej odpowiednie do wykonywanych przez niego obowiązków. Ustanowienie takiej struktury i takich systemów opiera się na kompleksowej analizie ryzyka uwzględniającej ich opłacalność.

3. W celu wykonania wydatków właściwy urzędnik zatwierdzający zaciąga zobowiązania budżetowe i prawne, poświadcza zasadność wydatków, zatwierdza płatności i podejmuje działania wstępne niezbędne do realizacji środków.

4. Na wykonanie dochodów składa się sporządzanie prognoz należności, ustalanie należności do odzyskania i wystawianie nakazów odzyskania środków. Obejmuje ono także odstąpienie, w stosownych przypadkach, od odzyskania ustalonych należności.

5. Każda operacja podlega co najmniej kontroli *ex ante* na podstawie przeglądu dokumentów oraz na podstawie dostępnych wyników już przeprowadzonych kontroli, dotyczących operacyjnych i finansowych aspektów operacji.

Kontrole *ex ante* obejmują zainicjowanie i sprawdzenie operacji.

Sprawdzenia danej operacji dokonują pracownicy inni niż ci, którzy zainicjowali tę operację. Pracownicy którzy dokonują sprawdzenia nie mogą podlegać pracownikom którzy zainicjowali operację.

6. Delegowany urzędnik zatwierdzający może wprowadzić kontrole *ex post* w celu sprawdzenia operacji już zatwierdzonych w wyniku kontroli *ex ante*. Takie kontrole mogą być przeprowadzane na wybranych próbach w zależności od występującego ryzyka.

Kontrole *ex ante* przeprowadzają pracownicy, którzy nie są odpowiedzialni za kontrole *ex post*. Pracownicy odpowiedzialni za kontrole *ex post* nie podlegają pracownikom odpowiedzialnym za kontrole *ex ante*.

Jeżeli delegowany urzędnik zatwierdzający prowadzi audyty finansowe beneficjentów jako kontrole *ex post*, to odpowiednie zasady audytu są jasne, spójne i przejrzyste oraz zapewniają poszanowanie praw zarówno Komisji, jak i podmiotów poddanych audytowi.

7. Pracownicy odpowiedzialni za kontrolowanie zarządzania operacjami finansowymi mają niezbędne umiejętności zawodowe. Pracownicy ci postępują zgodnie ze specjalnym kodeksem standardów zawodowych ustanowionym przez każdą z instytucji.

8. Jeżeli pracownik uczestniczący w zarządzaniu finansami i kontroli transakcji uzna, że decyzja, którą jego przełożony nakazuje mu wykonać lub na którą nakazuje mu on wyrazić zgodę, jest nieprawidłowa lub sprzeczna z zasadami należytego zarządzania finansami lub zasadami zawodowymi, których ten pracownik ma przestrzegać, powiadamia on o tym odpowiednio swojego przełożonego. Jeżeli pracownik dokonuje powiadomienia w formie pisemnej, przełożony odpowiada w formie pisemnej. Jeżeli przełożony nie podejmie żadnych działań lub potwierdzi pierwotną decyzję lub polecenie, a pracownik uważa, że potwierdzenie to nie stanowi wystarczającej reakcji na jego obawy, pracownik powiadamia delegowanego urzędnika zatwierdzającego w formie pisemnej. Jeżeli urzędnik ten nie podejmie żadnych działań, pracownik powiadamia odpowiedni zespół, o którym mowa w art. 73 ust. 6.

W przypadku jakiegokolwiek nielegalnej działalności, nadużycia finansowego lub korupcji, które mogą zaszkodzić interesom Unii, pracownik powiadamia władze i organy określone w mających zastosowanie przepisach. Umowy z audytorami zewnętrznymi prowadzącymi audyty zarządzania finansowego Unii nakładają na audytorów zewnętrznych obowiązek informowania delegowanego urzędnika zatwierdzającego o wszelkich podejrzeniach nielegalnej działalności, nadużyć finansowych lub korupcji, które mogą zaszkodzić interesom Unii.

9. Delegowany urzędnik zatwierdzający składa swojej instytucji sprawozdanie z wykonywanych obowiązków w postaci rocznego sprawozdania z działalności, zawierającego informacje finansowe oraz informacje dotyczące zarządzania, w tym wyniki kontroli, zapewniając, że o ile w ewentualnych zastrzeżeniach co do określonych dochodów i wydatków nie wskazano inaczej, ma on wystarczającą pewność, że:

- a) informacje zawarte w sprawozdaniu przedstawiają prawdziwy i rzetelny obraz sytuacji;
- b) zasoby przeznaczone na działania opisane w sprawozdaniu zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem oraz zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami;
- c) wprowadzone procedury kontroli dają niezbędne gwarancje legalności i prawidłowości operacji podstawowych.

W sprawozdaniu z działalności wskazuje się wyniki operacji w odniesieniu do ustalonych celów, ryzyka związanego z tymi operacjami, wykorzystania przekazanych zasobów oraz skuteczności i wydajności systemów kontroli wewnętrznej, w tym ogólnej oceny kosztów i korzyści z kontroli.

Do dnia 15 czerwca każdego roku Komisja przesyła Parlamentowi Europejskiemu i Radzie podsumowanie sprawozdań rocznych z działalności za poprzedni rok. Parlamentowi Europejskiemu i Radzie udostępniane są również roczne sprawozdania z działalności każdego z delegowanych urzędników zatwierdzających.

10. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 210, dotyczących szczegółowych zasad kontroli *ex ante* i *ex post*, przechowywania dokumentów

potwierdzających, kodeksu standardów zawodowych, niepodjęcia działań przez urzędnika zatwierdzającego, przekazywania informacji księgowemu oraz sprawozdań z procedur negocjacyjnych.

Artykuł 67

Uprawnienia i obowiązki szefów delegatur Unii

1. Działając w charakterze subdelegowanych urzędników zatwierdzających zgodnie z art. 56 ust. 2, szefowie delegatur Unii ściśle współpracują z Komisją w odniesieniu do właściwego wykonania środków finansowych, by zapewnić w szczególności legalność i prawidłowość transakcji finansowych, poszanowanie zasady należytego zarządzania finansami w zarządzaniu środkami finansowymi oraz skuteczną ochronę interesów finansowych Unii.

W tym celu podejmują oni środki niezbędne do zapobiegania wszelkim sytuacjom, które mogłyby narazić Komisję na odpowiedzialność za niewłaściwe wykonanie subdelegowanego na nich budżetu, a także wszelkim konfliktom priorytetów mogącym mieć wpływ na wykonanie subdelegowanych na nich zadań związanych z zarządzaniem finansami.

Jeżeli wystąpi sytuacja lub konflikt, o których mowa w akapicie drugim, szefowie delegatur Unii niezwłocznie informują o tym odpowiedzialnych w tych kwestiach dyrektorów generalnych Komisji i ESDZ. Dyrektorzy generalni podejmują odpowiednie kroki w celu przeciwdziałania tej sytuacji.

2. Jeżeli szefowie delegatur Unii znajdują się w sytuacji, o której mowa w art. 66 ust. 8, przekazują sprawę wyspecjalizowanemu zespołowi do spraw nieprawidłowości finansowych, powołanemu na podstawie art. 73 ust. 6. W przypadku jakiegokolwiek nielegalnej działalności, nadużycia finansowego lub korupcji, które mogą zaszkodzić interesom Unii, powiadamiają oni władze i organy, określone w mających zastosowanie przepisach.

3. Działając w charakterze subdelegowanych urzędników zatwierdzających zgodnie z art. 56 ust. 2, szefowie delegatur Unii składają sprawozdania właściwemu delegowanemu urzędnikowi zatwierdzającemu, by mógł on włączyć je do swojego rocznego sprawozdania z działalności, o którym mowa w art. 66 ust. 9. Sprawozdania szefów delegatur Unii zawierają informacje dotyczące wydajności i skuteczności systemów kontroli wewnętrznej wprowadzonych w ich delegaturze, a także zarządzania operacjami, które zostały na nich subdelegowane, i poświadczenie, o którym mowa w art. 73 ust. 5 akapit trzeci. Sprawozdania te załącza się do rocznego sprawozdania z działalności delegowanego urzędnika zatwierdzającego oraz udostępnia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, w stosownych przypadkach z należyтым uwzględnieniem ich poufnego charakteru.

Szefowie delegatur Unii w pełni współpracują z instytucjami uczestniczącymi w procedurze udzielania absolutorium i w stosownych przypadkach dostarczają wszelkich dodatkowych niezbędnych informacji. W tym kontekście może być od nich wymagany udział w posiedzeniach stosownych organów i wspieranie właściwego delegowanego urzędnika zatwierdzającego.

4. Działając w charakterze subdelegowanych urzędników zatwierdzających zgodnie z art. 56 ust. 2, szefowie delegatur Unii odpowiadają na wszelkie pytania kierowane przez delegowanego urzędnika zatwierdzającego Komisji na jej wniosek lub – w kontekście udzielania absolutorium – na wniosek Parlamentu Europejskiego.

5. Komisja dba o to, by subdelegowanie uprawnień nie wpływało ujemnie na procedurę udzielania absolutorium zgodnie z art. 319 TFUE.

Sekcja 3 Księgowy

Artykuł 68

Uprawnienia i obowiązki księgowego

1. Każda z instytucji wyznacza księgowego, który jest odpowiedzialny w tej instytucji za:

- a) właściwe wykonywanie płatności, pobór dochodów i odzyskiwanie ustalonych należności;
- b) przygotowanie i prezentację sprawozdań finansowych zgodnie z częścią pierwszą tytułu IX;
- c) prowadzenie ksiąg rachunkowych zgodnie z częścią pierwszą tytułu IX;
- d) określanie, procedur księgowych oraz planu kont zgodnie z częścią pierwszą tytułu IX;
- e) określanie i walidację systemów rachunkowości i w stosownych przypadkach walidację systemów ustanowionych przez urzędnika zatwierdzającego w celu dostarczania lub uzasadniania informacji księgowych; w tym celu księgowy jest upoważniony do sprawdzania w dowolnym czasie przestrzegania kryteriów walidacji;
- f) zarządzanie środkami pieniężnymi.

Zakres odpowiedzialności księgowego ESDZ obejmuje wyłącznie sekcję „ESDZ” budżetu, którą wykonuje ESDZ. Za całą sekcję budżetu dotyczącą Komisji, włącznie z operacjami księgowymi dotyczącymi środków subdelegowanych na szefów delegatur Unii, odpowiedzialny pozostaje księgowy Komisji.

Księgowy Komisji działa również jako księgowy ESDZ w odniesieniu do wykonania sekcji „ESDZ” budżetu, z zastrzeżeniem art. 213.

2. Księgowy Komisji odpowiada za określanie reguł rachunkowości i ujednoliconego planu kont zgodnie z częścią pierwszą tytułu IX.

3. Księgowi uzyskują od urzędników zatwierdzających wszelkie informacje niezbędne do sporządzania sprawozdań

finansowych dających prawdziwy obraz sytuacji finansowej instytucji oraz wykonania budżetu. Urzędnicy zatwierdzający gwarantują wiarygodność tych informacji.

4. Księgowy podpisuje sprawozdania przed ich przyjęciem przez instytucję lub organ, o którym mowa w art. 208, zaświadczać tym samym, że ma wystarczającą pewność co do prawdziwości i rzetelności zawartych w nich informacji na temat sytuacji finansowej instytucji lub organu, o którym mowa w art. 208.

W tym celu księgowy sprawdza, czy sprawozdania rachunkowe zostały przygotowane zgodnie z regułami rachunkowości, o których mowa w art. 143, i z procedurami księgowymi, o których mowa w ust. 1 lit. d) niniejszego artykułu oraz czy w sprawozdaniach rachunkowych ujęto wszystkie dochody i wydatki.

Delegowani urzędnicy zatwierdzający przekazują księgowemu wszelkie informacje niezbędne do wypełniania jego obowiązków.

Urzędnicy zatwierdzający ponoszą pełną odpowiedzialność za właściwe wykorzystanie zarządzanych przez nich środków finansowych, za legalność i prawidłowość kontrolowanych przez nich wydatków oraz za kompletność i rzetelność informacji przekazywanych księgowemu.

5. Księgowy jest upoważniony do sprawdzania otrzymanych informacji, jak również do przeprowadzania wszelkich innych weryfikacji, które uzna za niezbędne do podpisania sprawozdań.

W razie potrzeby księgowy zgłasza zastrzeżenia, szczegółowo wyjaśniając ich charakter i zakres.

6. Jeżeli przepisy niniejszego rozporządzenia nie stanowią inaczej, tylko księgowy jest upoważniony do zarządzania środkami pieniężnymi i ich ekwiwalentami. Księgowy jest odpowiedzialny za ich bezpieczne przechowywanie.

7. W ramach realizacji programu lub działania można otwierać w imieniu Komisji i na jej rzecz rachunki powiernicze, by umożliwić zarządzanie nimi jednemu z podmiotów, którym powierzono zadania zgodnie z art. 58 ust. 1 lit. c) ppkt (ii), (iii), (v) lub (vi).

Rachunki te otwiera się na odpowiedzialność urzędnika zatwierdzającego odpowiedzialnego za realizację programu lub działania, w porozumieniu z księgowym Komisji.

Zarządzanie takimi rachunkami odbywa się na odpowiedzialność urzędnika zatwierdzającego.

8. Księgowy Komisji określa zasady otwierania rachunków powierniczych, zarządzania nimi, zamykania ich i korzystania z nich.

9. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych, zgodnie z art. 210, dotyczących szczegółowych zasad regulujących uprawnienia i obowiązki księgowego, w tym powołania go i zwolnienia z obowiązków, opinii o systemie księgowym i ewidencyjnym, zarządzania środkami pieniężnymi i rachunkami bankowymi, podpisywania rachunków, zarządzania saldami rachunków, przelewów i operacji przeliczeniowych, form płatności, danych dotyczących podmiotów prawnych oraz przechowywania dokumentów potwierdzających.

Artykuł 69

Uprawnienia, które mogą być delegowane przez księgowego

1. Księgowy może przy wykonywaniu swoich obowiązków delegować niektóre zadania na podlegających mu pracowników.

Zadania te określa akt o delegowaniu uprawnień.

2. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących szczegółowych zasad odnoszących się do osób uprawnionych do zarządzania rachunkami w jednostce lokalnej, zgodnie z art. 210.

Sekcja 4

Administrator rachunków zaliczkowych

Artykuł 70

Rachunki zaliczkowe

1. W celu poboru dochodów innych niż zasoby własne i wypłaty niewielkich kwot określonych w akcie delegowanym przyjętym na mocy niniejszego rozporządzenia, można tworzyć rachunki zaliczkowe.

W przypadku operacji związanych z pomocą w zakresie zarządzania kryzysowego i pomocą humanitarną w rozumieniu art. 128 rachunki zaliczkowe można jednak wykorzystywać bez żadnych ograniczeń co do kwoty, przy jednoczesnym przestrzeganiu poziomu środków przyjętego przez Parlament Europejski i Radę w odpowiedniej linii budżetowej na bieżący rok budżetowy.

2. Rachunki zaliczkowe zasila księgowy instytucji, a odpowiedzialność za nie ponoszą administratorzy rachunków zaliczkowych wyznaczani przez księgowego instytucji.

3. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych, zgodnie z art. 210, dotyczących warunków odnoszących się do rachunków zaliczkowych, w tym maksymalnych kwot wypłacanych przez administratorów rachunków zaliczkowych, a także zasad dotyczących działań zewnętrznych, w tym zasad wyboru administratorów rachunków zaliczkowych, zasilania rachunków zaliczkowych, weryfikacji dokonywanych przez urzędników zatwierdzających i księgowych oraz przestrzegania procedur udzielania zamówień. Ponadto Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących szczegółowych zasad tworzenia rachunków zaliczkowych oraz administratorów rachunków zaliczkowych w delegaturach Unii, zgodnie z art. 210.

ROZDZIAŁ 4

Odpowiedzialność podmiotów upoważnionych do działań finansowych

Sekcja 1

Zasady ogólne

Artykuł 71

Wycofanie uprawnień delegowanych na podmioty upoważnione do działań finansowych i ich zawieszenie w wykonywaniu obowiązków

1. Organ, który wyznaczył właściwych urzędników zatwierdzających, może w dowolnym czasie wycofać, czasowo lub na stałe, delegowane na nich uprawnienia.

2. Organ, który wyznaczył księgowego lub administratora rachunków zaliczkowych, może w dowolnym czasie, czasowo lub na stałe, zawiesić ich w wykonywaniu obowiązków.

3. Niniejszy artykuł pozostaje bez uszczerbku dla jakiegokolwiek postępowania dyscyplinarnego wszczętego wobec podmiotów upoważnionych do działań finansowych, o których w ust. 1 i 2.

Artykuł 72

Odpowiedzialność urzędnika zatwierdzającego za nielegalną działalność, nadużycia finansowe lub korupcję

1. Niniejszy rozdział pozostaje bez uszczerbku dla wszelkiego rodzaju odpowiedzialności na mocy prawa karnego, jaką mogą ponosić podmioty upoważnione do działań finansowych, o których mowa w art. 71, zgodnie z mającym zastosowanie prawem krajowym oraz z obowiązującymi przepisami w sprawie ochrony interesów finansowych Unii oraz zwalczania korupcji wśród urzędników Unii lub urzędników państw członkowskich.

2. Bez uszczerbku dla przepisów art. 73, 74 i 75 niniejszego rozporządzenia, każdy właściwy urzędnik zatwierdzający, księgowy lub administrator rachunków zaliczkowych podlega postępowaniu dyscyplinarnemu i obowiązkowi zapłaty odszkodowania, ustanowionym w regulaminie pracowniczym. W przypadku jakiegokolwiek nielegalnej działalności, nadużycia finansowego lub korupcji, które mogą zaszkodzić interesom Unii, sprawa jest przedkładana władzom i organom wyznaczonym w mających zastosowanie przepisach, w szczególności OLAF.

3. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących szczegółowych zasad odpowiedzialności urzędników zatwierdzających, księgowych oraz administratorów rachunków zaliczkowych w przypadku nielegalnej działalności, nadużycia finansowego lub korupcji, zgodnie z art. 210.

Sekcja 2

Zasady mające zastosowanie do właściwych urzędników zatwierdzających

Artykuł 73

Zasady mające zastosowanie do urzędników zatwierdzających

1. Właściwy urzędnik zatwierdzający jest zobowiązany do zapłaty odszkodowania zgodnie z przepisami regulaminu pracowniczego.

2. Obowiązek zapłaty odszkodowania ma zastosowanie w szczególności, gdy właściwy urzędnik zatwierdzający, umyślnie lub w wyniku rażącego zaniedbania ze swojej strony:

- a) ustala należności do odzyskania lub wystawia nakazy odzyskania środków, zaciąga zobowiązania lub podpisuje zlecenie płatnicze niezgodnie z niniejszym rozporządzeniem lub z aktami delegowanymi, przyjętymi zgodnie z niniejszym rozporządzeniem;
- b) nie sporządza dokumentu ustalającego należność, nie wystawia nakazu odzyskania środków lub wystawia taki nakaz lub zlecenie płatnicze z opóźnieniem, narażając tym samym instytucję na powództwo cywilne ze strony osób trzecich.

3. Delegowany lub subdelegowany urzędnik zatwierdzający, który uzna, że decyzja, do której podjęcia jest zobowiązany, jest nieprawidłowa lub sprzeczna z zasadami należytego zarządzania finansami, powiadamia na piśmie organ, który delegował na niego uprawnienia. Jeżeli organ, który delegował uprawnienia, wyda wówczas delegowanemu lub subdelegowanemu urzędnikowi zatwierdzającemu uzasadnione polecenie na piśmie, aby podjął tę decyzję, to urzędnik zatwierdzający nie jest pociągany do odpowiedzialności.

4. W przypadku subdelegowania uprawnień w ramach swoich służb delegowany urzędnik zatwierdzający pozostaje odpowiedzialny za wydajność i skuteczność wprowadzonych wewnętrznych systemów zarządzania i kontroli oraz za wybór subdelegowanego urzędnika zatwierdzającego.

5. W przypadku subdelegowania uprawnień na szefów delegatur Unii odpowiedzialność za określenie wprowadzanych wewnętrznych systemów zarządzania i kontroli oraz za ich wydajność i skuteczność ponosi delegowany urzędnik zatwierdzający. Szefowie delegatur Unii są odpowiedzialni za odpowiednie uruchomienie i funkcjonowanie tych systemów zgodnie z instrukcjami delegowanego urzędnika zatwierdzającego, a także za zarządzanie środkami finansowymi oraz operacjami, które wykonują oni w obrębie delegatury Unii, za którą ponoszą odpowiedzialność. Przed objęciem funkcji muszą oni ukończyć specjalne szkolenia dotyczące zadań i obowiązków urzędników zatwierdzających oraz wykonywania budżetu.

Zgodnie z art. 67 ust. 3 szefowie delegatur Unii składają sprawozdania z wykonania swoich obowiązków określonych w akapicie pierwszym niniejszego ustępu.

Co roku szefowie delegatur Unii przekazują delegowanemu urzędnikowi zatwierdzającemu Komisji poświadczenie dotyczące wewnętrznych systemów zarządzania i kontroli wprowadzonych w ich delegaturach, a także zarządzania subdelegowanymi na nich operacjami i ich wyników, aby umożliwić urzędnikowi zatwierdzającemu sporządzenie poświadczenia wiarygodności zgodnie z art. 66 ust. 9.

6. Każda instytucja powołuje wyspecjalizowany zespół do spraw nieprawidłowości finansowych lub bierze udział w pracach wspólnego zespołu ustanowionego przez kilka instytucji. Zespoły te działają w sposób niezależny i stwierdzają wystąpienie nieprawidłowości finansowych oraz określają, jakie powinny być ewentualne konsekwencje.

Na podstawie opinii tego zespołu instytucja podejmuje decyzję w sprawie wszczęcia postępowania dyscyplinarnego lub

obowiązku zapłaty odszkodowania. Jeżeli zespół stwierdzi problemy systemowe, przesyła sprawozdanie wraz z zaleceniami urzędnikowi zatwierdzającemu i delegowanemu urzędnikowi zatwierdzającemu, chyba że ten ostatni ma związek z daną sprawą, a także audytorowi wewnętrznemu.

7. Jeżeli szefowie delegatur Unii działają w charakterze subdelegowanych urzędników zatwierdzających zgodnie z art. 56 ust. 2, to w sprawach, o których mowa w art. 56 ust. 2, właściwy jest wyspecjalizowany zespół do spraw nieprawidłowości finansowych powołany przez Komisję na podstawie ust. 6 niniejszego artykułu.

Jeżeli zespół stwierdzi problemy systemowe, przesyła sprawozdanie wraz z zaleceniami urzędnikowi zatwierdzającemu, Wysokiemu Przedstawicielowi oraz delegowanemu urzędnikowi zatwierdzającemu Komisji, chyba że ten ostatni ma związek z daną sprawą, a także audytorowi wewnętrznemu.

Na podstawie opinii zespołu Komisja może zwrócić się do Wysokiego Przedstawiciela, by jako organ powołujący wszczął przeciwko subdelegowanym urzędnikom zatwierdzającym postępowanie w celu ustalenia odpowiedzialności dyscyplinarnej lub obowiązku zapłaty odszkodowania, jeżeli nieprawidłowości dotyczą subdelegowanych na nich uprawnień Komisji. W takim przypadku Wysoki Przedstawiciel podejmuje stosowne działania zgodnie z regulaminem pracowniczym w celu wykonania decyzji w sprawie odpowiedzialności dyscyplinarnej lub obowiązku zapłaty odszkodowania, zgodnie z zaleceniem Komisji.

Państwa członkowskie w pełni wspierają Unię w egzekwowaniu wszelkich zobowiązań nałożonych na podstawie art. 22 regulaminu pracowniczego na pracowników czasowych, do których ma zastosowanie art. 2 lit. e). Warunków zatrudnienia innych pracowników Wspólnot Europejskich.

8. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących szczegółowych zasad mających zastosowanie do delegowanych urzędników zatwierdzających, w tym potwierdzania poleceń i roli zespołu do spraw nieprawidłowości finansowych, zgodnie z art. 210.

Sekcja 3

Zasady mające zastosowanie do księgowych oraz administratorów rachunków zaliczkowych

Artykuł 74

Zasady mające zastosowanie do księgowych

1. Księgowy podlega postępowaniu dyscyplinarnemu i obowiązkowi zapłaty odszkodowania ustanowionym w regulaminie pracowniczym, zgodnie z określonymi w nim procedurami. Księgowy może w szczególności zostać pociągnięty do odpowiedzialności, jeżeli dopuszcza się któregokolwiek z następujących uchybień:

- a) doprowadzenie do utraty lub zmniejszenia wartości powierzonych mu środków finansowych, składników majątku lub dokumentów;

- b) dokonanie nieuprawnionej zmiany na rachunkach bankowych lub pocztowych rachunkach przelewowych (giro);
- c) odzyskanie należności lub dokonanie płatności kwot niezgodnych z nakazami odzyskania środków lub zleceniami płatniczymi;
- d) niedokonanie poboru należnych dochodów.

2. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących szczegółowych zasad odpowiedzialności księgowych w przypadku innego rodzaju uchybień, zgodnie z art. 210.

Artykuł 75

Zasady mające zastosowanie do administratorów rachunków zaliczkowych

1. Administrator rachunków zaliczkowych podlega postępowaniu dyscyplinarnemu i obowiązowi zapłaty odszkodowania ustanowionym w regulaminie pracowniczym, zgodnie z określonymi w nim procedurami. Administrator rachunków zaliczkowych może w szczególności zostać pociągnięty do odpowiedzialności, jeżeli dopuszcza się któregokolwiek z następujących uchybień:

- a) doprowadzenie do utraty lub zmniejszenia wartości powierzonych mu środków finansowych, składników majątku lub dokumentów;
- b) nieprzedstawienie właściwych dokumentów potwierdzających dotyczących dokonywanych przez niego płatności;
- c) dokonanie płatności na rzecz osób innych niż uprawnione do otrzymania takich płatności;
- d) niedokonanie poboru należnych dochodów.

2. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących szczegółowych zasad odpowiedzialności administratorów rachunków zaliczkowych w przypadku innego rodzaju uchybień, zgodnie z art. 210.

ROZDZIAŁ 5

Operacje po stronie dochodów

Sekcja 1

Udostępnianie zasobów własnych

Artykuł 76

Zasoby własne

1. Prognozę dochodów pochodzących z zasobów własnych, o których mowa w decyzji 2007/436/WE, Euratom, zapisuje się w budżecie w euro. Są one udostępniane zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE, Euratom) nr. 1150/2000.

2. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących szczegółowych zasad mających zastosowanie do zasobów własnych, zgodnie z art. 210.

Sekcja 2

Prognoza należności

Artykuł 77

Prognoza należnej kwoty

1. Kiedy właściwy urzędnik zatwierdzający dysponuje wystarczającymi i wiarygodnymi informacjami na temat środka lub sytuacji, które mogą doprowadzić do powstania kwoty należnej Unii, sporządza prognozę należności.

2. Właściwy urzędnik zatwierdzający dokonuje korekty prognozy należności, gdy tylko uzyska wiedzę o zdarzeniu skutkującym zmianą środka lub sytuacji, które były podstawą sporządzenia prognozy.

Sporządzając nakaz odzyskania środków w odniesieniu do środka lub sytuacji, na podstawie których wcześniej sporządzono prognozę należności, właściwy urzędnik zatwierdzający odpowiednio koryguje tę prognozę.

Jeżeli nakaz odzyskania środków sporządza się na taką samą kwotę jak w pierwotnej prognozie, prognozę tę obniża się do zera.

3. Na zasadzie odstępstwa od ust. 1 prognozy należności nie sporządza się, zanim państwa członkowskie udostępnią Komisji kwoty zasobów własnych określonych w decyzji 2007/436/WE, Euratom, wpłacane w ustalonych odstępach czasowych przez państwa członkowskie. Właściwy urzędnik zatwierdzający wystawia nakaz odzyskania środków w odniesieniu do tych kwot.

4. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących szczegółowych zasad prognozowania należności, zgodnie z art. 210.

Sekcja 3

Ustalanie należności

Artykuł 78

Ustalanie należności

1. Ustalanie należności to czynność polegająca na tym, że urzędnik zatwierdzający:

- a) sprawdza istnienie długu;
- b) określa lub sprawdza stan faktyczny i kwotę długu;
- c) sprawdza warunki, zgodnie z którymi dług jest wymagalny.

2. Zasoby własne udostępniane Komisji oraz wszelkie należności uznane za pewne, o określonej wartości i wymagalne są ustalane nakazem odzyskania środków przekazywanym księgowemu, a następnie notą debetową przesyłaną dłużnikowi, przy czym oba te dokumenty sporządza właściwy urzędnik zatwierdzający.

3. Kwoty wypłacone nienależnie podlegają odzyskaniu.

4. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących szczegółowych zasad ustalania należności, w tym procedury i dokumentów potwierdzających, oraz odsetek za zwłokę, zgodnie z art. 210.

Sekcja 4

Zezwolenie na odzyskanie środków

Artykuł 79

Zezwolenie na odzyskanie środków

1. Zezwolenie na odzyskanie środków to czynność polegająca na tym, że właściwy urzędnik zatwierdzający zleca księgowemu, wystawiając nakaz odzyskania środków, odzyskanie kwoty należnej ustalonej przez właściwego urzędnika zatwierdzającego.

2. Instytucja może formalnie ustalić, że dana kwota jest należna od osób innych niż państwa członkowskie, w drodze decyzji, która stanowi tytuł egzekucyjny w rozumieniu artykułu 299 TFUE.

Jeżeli wymaga tego wydajna i terminowa ochrona interesów finansowych Unii, Komisja może również w wyjątkowych okolicznościach przyjąć tego rodzaju decyzję stanowiącą tytuł egzekucyjny na rzecz innych instytucji na ich wniosek w odniesieniu do roszczeń powstających w związku z pracownikami, do których zastosowanie ma regulamin pracowniczy. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących szczegółowych zasad dotyczących ustanawiania nakazów odzyskiwania środków, zgodnie z art. 210.

Sekcja 5

Odzyskiwanie środków

Artykuł 80

Zasady dotyczące odzyskiwania środków

1. Księgowy działa na podstawie nakazów odzyskania środków na należne kwoty należycie ustalone przez właściwego urzędnika zatwierdzającego. Księgowy z należytą starannością zapewni pobór dochodów Unii i ochronę jej praw.

Księgowy odzyskuje środki przez kompensowanie roszczeń Unii wobec dłużnika z roszczeniami dłużnika wobec Unii. Roszczenia te muszą być pewne, o określonej wartości i wymagalne.

2. Jeżeli delegowany urzędnik zatwierdzający zamierza odstąpić lub częściowo odstąpić od odzyskania ustalonej należności, upewnia się, że odstąpienie to jest prawidłowe i zgodne z zasadą należytego zarządzania finansami i zasadą proporcjonalności. Decyzja o odstąpieniu musi być uzasadniona. Urzędnik zatwierdzający może delegować uprawnienia związane z decyzją o odstąpieniu.

Delegowany urzędnik zatwierdzający może anulować ustaloną należność w części lub w całości. Częściowe anulowanie ustalonej należności nie oznacza odstąpienia od ustalonego prawa Unii do należności.

Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 210, dotyczących szczegółowych zasad regulujących sposób odzyskiwania środków, w tym odzyskiwania przez kompensowanie, procedury odzyskiwania środków w razie braku dobrowolnej płatności, dodatkowego terminu płatności, odzyskiwania grzywien i innych kar, odstąpienia od odzyskania środków i anulowania ustalonej należności.

3. Państwa członkowskie są w pierwszej kolejności odpowiedzialne za prowadzenie kontroli i audytów oraz za odzyskiwanie kwot wypłaconych nienależnie, zgodnie z przepisami sektorowymi. W zakresie, w jakim państwa członkowskie same wykryją i skorygują nieprawidłowości, są zwolnione z nakładanych przez Komisję korekt finansowych w odniesieniu do danych nieprawidłowości.

4. Komisja stosuje wobec państw członkowskich korekty finansowe w celu wykluczenia z finansowania przez Unię wydatków dokonanych z naruszeniem mających zastosowanie przepisów. Komisja opiera korekty finansowe na wskazaniu kwot wypłaconych nienależnie i na ich skutkach finansowych dla budżetu. Jeżeli kwot tych nie można dokładnie ustalić, Komisja może zastosować ekstrapolację korekty lub korekty ryczałtowe zgodnie z przepisami sektorowymi.

Podejmując decyzję w sprawie kwoty korekty finansowej Komisja uwzględni charakter i wagę naruszenia mających zastosowanie przepisów oraz skutki finansowe dla budżetu, także w przypadku uchybień w systemach zarządzania i kontroli.

Kryteria ustalania korekt finansowych i stosowaną procedurę, określa się w przepisach sektorowych.

5. Metodologię ekstrapolacji korekt lub korekt ryczałtowych określa się zgodnie z przepisami sektorowymi w celu umożliwienia Komisji ochrony interesów finansowych Unii.

Artykuł 81

Okres przedawnienia

1. Bez uszczerbku dla przepisów szczegółowych oraz zastosowania decyzji 2007/436/WE, Euratom okres przedawnienia kwot należnych Unii od osób trzecich oraz kwot należnych osobom trzecim od Unii wynosi pięć lat.

2. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących szczegółowych zasad odnoszących się do okresu przedawnienia, zgodnie z art. 210.

Artykuł 82

Traktowanie należności Unii na szczeblu krajowym

W przypadku postępowania upadłościowego należności Unii traktowane są na tych samych preferencyjnych zasadach, co należności tego samego rodzaju wobec organów publicznych w państwach członkowskich, w których prowadzona jest procedura odzyskiwania środków.

Artykuł 83

Grzywny, kary i narosłe odsetki nałożone przez Komisję

1. Kwoty uzyskane z tytułu grzywien, kar i sankcji oraz wszelkie narosłe odsetki lub inne dochody przez nie wygenerowane nie są ujmowane jako dochody budżetowe, dopóki decyzja o ich nałożeniu może zostać uchylona przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

2. Kwoty, o których mowa w ust. 1, są ujmowane jako dochody budżetowe jak najszybciej, nie później niż w roku następującym po wyczerpaniu wszelkich środków prawnych. Kwoty zwracane zgodnie z wyrokiem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej podmiotowi, który je wpłacił, nie są ujmowane jako dochody budżetowe.

3. Ustęp 1 nie ma zastosowania do decyzji dotyczących rozliczeń rachunków lub korekt finansowych.

4. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących szczegółowych zasad odnoszących się do kwot uzyskanych z tytułu grzywien, kar i narosłych odsetek, zgodnie z art. 210.

ROZDZIAŁ 6

Operacje po stronie wydatków

Artykuł 84

Decyzja w sprawie finansowania

1. Na każdą pozycję wydatków zaciągane jest zobowiązanie, poświadczające zasadność tego wydatku, zatwierdza się go i realizuje.

2. Z wyjątkiem środków, które można wykorzystać bez aktu podstawowego zgodnie z art. 54 ust. 2 lit. e) akapit pierwszy zaciągnięcie zobowiązań na wydatki poprzedza decyzja w sprawie finansowania przyjęta przez instytucję lub organy, na które instytucja ta delegowała uprawnienia.

3. W decyzji o finansowaniu, o której mowa w ust. 2, określa się realizowany cel, spodziewane wyniki, metody wykonania i łączną kwotę. Decyzja ta zawiera również opis działań, które mają być finansowane, wskazanie kwot przeznaczonych na poszczególne działania oraz orientacyjny harmonogram wykonania.

W przypadku zarządzania pośredniego w decyzji o finansowaniu określa się również podmiot lub osobę, której powierza się zadania zgodnie z art. 58 ust. 1 lit. c), kryteria zastosowane przy wyborze tego podmiotu lub osoby i powierzone im zadania.

4. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących szczegółowych zasad odnoszących się do decyzji w sprawie finansowania, zgodnie z art. 210.

Sekcja 1

Zaciąganie zobowiązań na wydatki

Artykuł 85

Rodzaje zobowiązań

1. Zobowiązanie budżetowe to operacja polegająca na rezerwacji środków niezbędnych do pokrycia płatności dokonywanych następnie w celu wywiązania się ze zobowiązań prawnych.

Zobowiązanie prawne to czynność polegająca na tym, że urzędnik zatwierdzający zaciąga lub stwierdza zobowiązanie, którego skutkiem jest obciążenie finansowe.

Zobowiązania budżetowe i zobowiązania prawne zaciąga ten sam urzędnik zatwierdzający, z wyjątkiem należycie uzasadnionych przypadków przewidzianych w aktach delegowanych przyjętych na mocy niniejszego rozporządzenia.

2. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 210, dotyczących szczegółowych zasad odnoszących się do rodzajów zobowiązań, przyjmowania zobowiązań globalnych, zasady jedności podpisu, a także wydatków administracyjnych pokrywanych ze zobowiązań tymczasowych.

3. Zobowiązania budżetowe należą do jednej z poniższych kategorii:

- indywidualne: zobowiązanie budżetowe ma charakter indywidualny, gdy beneficjent oraz kwota wydatków są znane;
- globalne: zobowiązanie budżetowe ma charakter globalny, gdy co najmniej jeden z elementów potrzebnych do określenia zobowiązania indywidualnego pozostaje nieznanymi;
- tymczasowe: zobowiązanie budżetowe ma charakter tymczasowy, gdy przeznaczone jest na pokrycie wydatków, o których mowa w art. 170, lub zwykłych wydatków administracyjnych, przy czym ani kwota, ani końcowi odbiorcy płatności nie są ostatecznie znane.

4. Zobowiązania budżetowe z tytułu działań trwających dłużej niż jeden rok budżetowy można rozbić na kilka rocznych rat tylko wtedy, gdy przewiduje to akt podstawowy, lub w przypadku, gdy dotyczą one wydatków administracyjnych.

Artykuł 86

Zasady mające zastosowanie do zobowiązań

1. W odniesieniu do wszelkich środków, które mogą spowodować powstanie wydatków obciążających budżet, właściwy urzędnik zatwierdzający musi zaciągnąć zobowiązanie budżetowe, zanim zaciągnie zobowiązanie prawne wobec osób trzecich lub przekaze środki do funduszu powierniczego na podstawie art. 187.

2. Obowiązek zaciągnięcia zobowiązania budżetowego przed zaciągnięciem zobowiązania prawnego przewidziany w ust. 1 nie ma zastosowania do zobowiązań prawnych zaciągniętych po ogłoszeniu sytuacji kryzysowej w ramach planu ciągłości działania, zgodnie z procedurami przyjętymi przez Komisję lub jakąkolwiek inną instytucję w ramach jej autonomii administracyjnej.

3. W przypadku operacji w dziedzinie pomocy humanitarnej, ochrony ludności i pomocy w zakresie zarządzania kryzysowego obowiązek określony w ust. 1 nie ma zastosowania, jeżeli zapewnienie skutecznej interwencji Unii wymaga, aby Unia natychmiast zaciągnęła zobowiązanie prawne wobec osób trzecich, a nie jest możliwe wcześniejsze zaciągnięcie indywidualnego zobowiązania budżetowego. Zobowiązanie budżetowe jest zaciągane niezwłocznie po zaciągnięciu zobowiązania prawnego wobec osób trzecich.

4. Z zastrzeżeniem przepisów szczególnych części drugiej tytułu IV globalne zobowiązania budżetowe pokrywają łączny koszt odpowiadających im indywidualnych zobowiązań prawnych zaciągniętych do dnia 31 grudnia roku $n + 1$.

Z zastrzeżeniem art. 85 ust. 4 i art. 203 ust. 2 indywidualne zobowiązania prawne odnoszące się do indywidualnych lub tymczasowych zobowiązań budżetowych zaciągane są do dnia 31 grudnia roku n .

Pod koniec okresów, o których mowa w akapicie pierwszym i drugim, właściwy urzędnik zatwierdzający umarza niewykorzystane saldo tych zobowiązań budżetowych.

Kwota każdego indywidualnego zobowiązania prawnego przyjętego w następstwie globalnego zobowiązania budżetowego jest przed podpisaniem ujmowana przez właściwego urzędnika zatwierdzającego na kontaktach budżetowych i w globalnym zobowiązaniu budżetowym.

5. Ostateczny termin wykonania zobowiązań budżetowych i prawnych zaciągniętych z tytułu działań trwających dłużej niż jeden rok budżetowy, z wyjątkiem wydatków na personel, ustala się zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami.

Wszelkie części takich zobowiązań, które nie zostały wykonane w ciągu sześciu miesięcy po tym terminie, zostają umorzone zgodnie z art. 15.

Kwota zobowiązania budżetowego odpowiadającego zobowiązaniu prawnemu, w odniesieniu do którego nie dokonano płatności w rozumieniu art. 90 w ciągu dwóch lat od podpisania zobowiązania prawnego, zostaje umorzona, z wyjątkiem

przypadku, gdy kwota ta wynika ze spraw będących przedmiotem sporu przed sądami lub organami arbitrażowymi lub gdy istnieją szczególne przepisy sektorowe.

6. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących szczegółowych zasad odnoszących się do zobowiązań budżetowych i prawnych, w tym ujmowania zobowiązań indywidualnych, zgodnie z art. 210.

Artykuł 87

Weryfikacje mające zastosowanie do zobowiązań

1. Przyjmując zobowiązanie budżetowe, właściwy urzędnik zatwierdzający zapewnia aby:

- wydatkiem obciążono odpowiednią pozycję w budżecie;
- środki były dostępne;
- wydatek był zgodny z Traktatami, z budżetem, z niniejszym rozporządzeniem, aktami delegowanymi przyjętymi na mocy niniejszego rozporządzenia i wszelkimi aktami przyjętymi zgodnie z Traktatami i wszelkimi innymi uregulowaniami;
- przestrzegana była zasada należytego zarządzania finansami. Możliwość dokonywania płatności zaliczkowych, ich kwota oraz ogólny harmonogram płatności są współmierne do planowanego czasu trwania, postępów w realizacji oraz oceny ryzyka finansowego, z jakim wiąże się takie zaliczkowanie.

2. Ujmując zobowiązanie prawne przez potwierdzenie go podpisem własnoręcznym lub elektronicznym, urzędnik zatwierdzający zapewnia, aby:

- zobowiązanie to było pokryte odpowiadającym mu zobowiązaniem budżetowym;
- wydatek był prawidłowy i zgodny z Traktatami, z budżetem, z niniejszym rozporządzeniem, aktami delegowanymi, przyjętymi zgodnie z niniejszym rozporządzeniem, i przepisami wszelkich aktów przyjętych zgodnie z Traktatami i innymi uregulowaniami;
- przestrzegana była zasada należytego zarządzania finansami.

3. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących szczegółowych zasad weryfikacji mających zastosowanie do zobowiązań, zgodnie z art. 210.

Sekcja 2

Poświadczenie zasadności wydatków

Artykuł 88

Poświadczenie zasadności wydatków

1. Poświadczenie zasadności wydatków to czynność polegająca na tym, że właściwy urzędnik zatwierdzający:

- sprawdza istnienie należności wobec wierzyciela;

b) określa lub sprawdza stan faktyczny i kwotę roszczenia;

(ii) przez jedną lub kilka płatności okresowych odpowiadających częściowemu wykonaniu działania;

c) sprawdza warunki, zgodnie z którymi płatność stała się wymagalna.

(iii) przez płatność salda kwot należnych, jeżeli działanie zostało w pełni wykonane.

2. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 210, dotyczących ustalania szczegółowych zasad poświadczania zasadności wydatków, w tym dopuszczenia płatności wydatków na personel i płatności okresowej oraz płatności salda w ramach umów o udzielenie zamówienia i dotacji, potwierdzenia za zgodność płatności zaliczkowych, a także form 'dopuszczenia płatności' i 'potwierdzenia za zgodność'.

2. W momencie dokonywania każdej z płatności w rachunkowości budżetowej dokonuje się rozróżnienia na poszczególne rodzaje płatności, o których mowa w ust. 1.

3. Reguły rachunkowości, o których mowa w art. 152, obejmują reguły rozliczania płatności zaliczkowych w księgach rachunkowych oraz uznawania kwalifikowalności kosztów.

Sekcja 3

Zatwierdzanie wydatków

Artykuł 89

Zatwierdzanie wydatków

1. Zatwierdzenie wydatku to czynność polegająca na tym, że właściwy urzędnik zatwierdzający, po sprawdzeniu dostępności środków i przez wystawienie zlecenia płatniczego, poleca księgowemu dokonanie płatności z tytułu wydatku, którego zasadność poświadczył właściwy urzędnik zatwierdzający.

4. Właściwy urzędnik zatwierdzający regularnie rozlicza płatności zaliczkowe zgodnie z ekonomicznym charakterem projektu, którego dotyczy, i jego harmonogramem.

Jeżeli właściwy urzędnik zatwierdzający uzna za niewydajne żądanie od beneficjentów i wykonawców sprawozdania finansowego, w przypadku dotacji lub zamówień na kwotę ponad 5 000 000 EUR uzyskuje on od nich informacje na temat skumulowanych wydatków co najmniej raz w roku.

Jeżeli okresowo dokonywane są płatności z tytułu świadczonych usług, w tym usług najmu, lub z tytułu dostaw towarów, to urzędnik zatwierdzający może, na podstawie przeprowadzonej przez siebie analizy ryzyka, zarządzić stosowanie systemu bezpośredniego polecenia zapłaty.

Do celów akapitu drugiego zawiera się odpowiednie postanowienia w zamówieniach, decyzjach o udzieleniu dotacji i umowach o udzielenie dotacji oraz w umowach o delegowaniu zadań.

2. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 210, dotyczących szczegółowych zasad zatwierdzania wydatków, w tym określenia informacji umieszczanych obowiązkowo na zleceniach płatniczych oraz weryfikowania zleceń płatniczych przez urzędnika zatwierdzającego.

Niniejszy ustęp pozostaje bez uszczerbku dla przepisów szczegółowych ustanowionych w części drugiej tytuł IV.

5. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących szczegółowych zasad odnoszących się do rodzajów płatności oraz dokumentów potwierdzających, zgodnie z art. 210.

Sekcja 4

Realizacja wydatków

Artykuł 90

Rodzaje płatności

1. Płatności dokonuje się po przedłożeniu dowodu, że dane działanie jest zgodne z przepisami aktu podstawowego lub z postanowieniami umowy; płatność obejmuje co najmniej jedną z następujących operacji:

Artykuł 91

Płatność ograniczona do dostępnych środków

Księgowy realizuje wydatki w granicach dostępnych środków.

a) płatność całej kwoty należnej;

Sekcja 5

Terminy operacji po stronie wydatków

Artykuł 92

Terminy

b) płatność kwoty należnej na jeden z następujących sposobów:

1. Płatności dokonywane są w terminie:

(i) przez zaliczkowanie, które może być podzielone na kilka płatności po podpisaniu umowy o delegowaniu zadań, zamówienia lub umowy o udzielenie dotacji lub po otrzymaniu powiadomienia o udzieleniu dotacji;

a) 90 dni kalendarzowych w przypadku umów o delegowaniu zadań, zamówień, umów o udzielenie dotacji i decyzji o udzieleniu dotacji, dotyczących usług technicznych lub działań szczególnie trudnych do wyceny, w przypadku których płatności zależą od zatwierdzenia sprawozdania lub świadectwa;

- b) 60 dni kalendarzowych w przypadku wszelkich innych umów o delegowaniu zadań, zamówień, umów o udzieleniu dotacji i decyzji o udzieleniu dotacji, w przypadku których płatności zależą od zatwierdzenia sprawozdania lub świadectwa;
- c) 30 dni kalendarzowych w przypadku wszelkich innych umów o delegowaniu zadań, zamówień, umów o udzieleniu dotacji i decyzji o udzieleniu dotacji.

2. Właściwy urzędnik zatwierdzający może zawiesić termin płatności, jeżeli

- a) kwota figurująca we wniosku o płatność nie jest należna; lub
- b) nie przedstawiono odpowiednich dokumentów potwierdzających.

Jeżeli do właściwego urzędnika zatwierdzającego dotarła informacja podająca w wątpliwość kwalifikowalność wydatków figurujących we wniosku o płatność, może on zawiesić termin płatności w celu sprawdzenia, w tym kontroli na miejscu, że wydatki są faktycznie kwalifikowalne.

3. Danych wierzycieli informuje się pisemnie o powodach tego zawieszenia.

4. Jeżeli okres zawieszenia przekracza dwa miesiące, wierzyciel może zwrócić się do właściwego urzędnika zatwierdzającego o wydanie decyzji o konieczności kontynuowania zawieszenia.

5. Z wyjątkiem przypadku państw członkowskich, po wygaśnięciu terminów określonych w ust. 1 wierzyciel jest uprawniony do otrzymania odsetek.

6. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 210, dotyczących szczegółowych zasad odnoszących się do terminów płatności oraz do określenia okoliczności, w jakich wierzyciele, którzy otrzymali płatności ze zwłoką, są uprawnieni do otrzymania odsetek za zwłokę, uwzględnianych w linii budżetowej, z której dokonano płatności kwoty głównej.

ROZDZIAŁ 7

Systemy informatyczne i e-Administracja

Artykuł 93

Zarządzanie operacjami przy użyciu systemów elektronicznych

1. Jeżeli do zarządzania operacjami po stronie dochodów i wydatków wykorzystuje się systemy komputerowe, to podpisy na dokumentach można składać z wykorzystaniem procedur skomputeryzowanych lub elektronicznych.

2. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących szczegółowych zasad zarządzania operacjami przy użyciu systemów elektronicznych, zgodnie z art. 210.

Artykuł 94

Przekazywanie dokumentów

Z zastrzeżeniem uprzedniej zgody zainteresowanych instytucji i państw członkowskich przekazywanie wszelkich dokumentów między nimi może odbywać się drogą elektroniczną.

Artykuł 95

e- Administracja

1. W trybie zarządzania dzielonego wszelka oficjalna wymiana informacji między państwami członkowskimi a Komisją odbywa się przy użyciu środków wskazanych w przepisach sektorowych. Przepisy te przewidują interoperacyjność danych zgromadzonych lub otrzymanych i przekazanych w ramach zarządzania budżetem.

2. Instytucje i agencje wykonawcze, a także organy, o których mowa w art. 208, ustanawiają i stosują jednolite normy elektronicznej wymiany informacji z osobami trzecimi uczestniczącymi w procedurach udzielania zamówień i udzielania dotacji. W szczególności w jak największym zakresie opracowują one i stosują rozwiązania z zakresu dostarczania, przechowywania i przetwarzania danych przedłożonych w ramach procedur udzielania dotacji i udzielania zamówień, i wyznaczają w tym celu jeden „elektroniczny obszar wymiany danych” dla wnioskodawców, kandydatów i oferentów.

3. Komisja regularnie przedstawia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie z postępów we wdrażaniu e-administracji.

ROZDZIAŁ 8

Zasady zarządzania

Artykuł 96

Dobra administracja

1. Właściwy urzędnik zatwierdzający podaje niezwłocznie do publicznej wiadomości informacje o konieczności przedstawienia dowodów lub dokumentacji, ich formie i wymaganej treści, a w stosownych przypadkach także o orientacyjnym terminie ukończenia procedury udzielania dotacji lub zamówienia

2. Jeżeli z powodu oczywistego błędu pisarskiego popełnionego przez wnioskodawcę lub oferenta wnioskodawca lub oferent nie przedstawił dowodów lub nie złożył oświadczeń, komitet oceniający lub – w stosownych przypadkach – właściwy urzędnik zatwierdzający zwraca się do wnioskodawcy lub oferenta o dostarczenie brakujących informacji lub wyjaśnienie dokumentów potwierdzających, za wyjątkiem należycie uzasadnionych przypadków. Tego rodzaju informacje lub wyjaśnienia nie mogą zasadniczo zmieniać wniosku ani warunków oferty.

Artykuł 97

Wskazanie środków odwoławczych

Jeżeli decyzja podjęta zgodnie z procedurą przez urzędnika zatwierdzającego negatywnie wpływa na prawa wnioskodawcy lub oferenta, beneficjenta lub wykonawcy, to wskazuje się w nim dostępne administracyjne lub sądowe środki odwoławcze umożliwiające zaskarżenie tego aktu.

W szczególności wskazuje się charakter odwołania, organ lub organy, do których można wnieść odwołanie, a także terminy składania odwołań.

ROZDZIAŁ 9

Audytor wewnętrzny

Artykuł 98

Powoływanie audytora wewnętrznego

1. Każda instytucja ustanawia funkcję audytu wewnętrznego, która musi być wykonywana zgodnie z odpowiednimi standardami międzynarodowymi. Audytor wewnętrzny powołany przez instytucję odpowiada przed nią za sprawdzenie właściwego działania systemów i procedur wykonywania budżetu. Audytorem wewnętrznym nie może być ani urzędnik zatwierdzający, ani księgowy.

2. Na potrzeby audytu wewnętrznego ESDZ działalność szefów delegatur Unii w charakterze subdelegowanych urzędników zatwierdzających zgodnie z art. 56 ust. 2 jest przedmiotem wykonywania uprawnień kontrolnych przez audytora wewnętrznego Komisji w odniesieniu do subdelegowanego na nich zarządzania finansami.

Audytor wewnętrzny Komisji działa również jako audytor wewnętrzny ESDZ w odniesieniu do wykonania sekcji „ESDZ” budżetu, z zastrzeżeniem art. 213.

3. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących szczegółowych zasad powoływania audytora wewnętrznego, zgodnie z art. 210.

Artykuł 99

Uprawnienia i obowiązki audytora wewnętrznego

1. Audytor wewnętrzny doradza swojej instytucji w kwestii postępowania w obszarach ryzyka, wydając niezależne opinie na temat jakości systemów zarządzania i kontroli oraz zalecenia służące poprawie warunków wykonywania operacji oraz propagowania należytego zarządzania finansami.

Audytor wewnętrzny jest odpowiedzialny w szczególności za:

- a) ocenę adekwatności i skuteczności wewnętrznych systemów zarządzania oraz działania służb w zakresie realizacji polityk, programów i działań pod kątem związanych z nimi rodzajów ryzyka;
- b) ocenę skuteczności i wydajności systemów kontroli wewnętrznej i audytu wewnętrznego mających zastosowanie do każdej operacji w ramach wykonywania budżetu.

2. Audytor wewnętrzny wykonuje swoje obowiązki w odniesieniu do wszystkich działań i służb instytucji. Korzysta z pełnego i nieograniczonego dostępu do wszystkich informacji

niezbędnych do wykonywania swoich obowiązków, w razie potrzeby na miejscu, także w państwach członkowskich oraz w państwach trzecich.

Audytor wewnętrzny bierze pod uwagę sprawozdania roczne urzędników zatwierdzających i wszelkie inne określone informacje.

3. Audytor wewnętrzny składa instytucji sprawozdanie dotyczące swoich ustaleń i zaleceń. Instytucja zapewnia podjęcie działań w sprawie zaleceń wynikających z audytów. Audytor wewnętrzny składa instytucji również sprawozdanie roczne dotyczące audytu wewnętrznego, wykazując liczbę i rodzaj przeprowadzonych audytów wewnętrznych, przedstawione zalecenia i działania podjęte na ich podstawie.

4. Instytucja udostępnia dane kontaktowe audytora wewnętrznego każdej osobie fizycznej lub prawnej uczestniczącej w operacjach po stronie wydatków do celów kontaktowania się z nim z zachowaniem poufności.

5. Co roku instytucja przesyła Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie zawierające zestawienie liczby i rodzajów przeprowadzonych audytów wewnętrznych, przedstawionych zaleceń i działań podjętych na ich podstawie.

6. Sprawozdania i ustalenia audytora wewnętrznego oraz sprawozdanie instytucji są udostępniane publicznie dopiero po zatwierdzeniu przez audytora wewnętrznego działań podjętych w celu wykonania zawartych w nich zaleceń.

7. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących szczegółowych zasad odnoszących się do uprawnień i obowiązków audytora wewnętrznego, zgodnie z art. 210.

Artykuł 100

Niezależność audytora wewnętrznego

1. Szczegółowe zasady mające zastosowanie do audytora wewnętrznego są ustanawiane przez instytucję w taki sposób, aby gwarantowały całkowitą niezależność audytora wewnętrznego w wykonywaniu jego obowiązków oraz określały zakres odpowiedzialności audytora wewnętrznego.

Jeżeli audytor wewnętrzny jest pracownikiem instytucji, zachowuje on pełną niezależność w wykonywaniu swoich wyłącznych funkcji audytorskich i ponosi odpowiedzialność określoną w regulaminie pracowniczym i aktach delegowanych, przyjętych zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.

2. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 210, dotyczących szczegółowych zasad odnoszących się do niezależności i odpowiedzialności audytora wewnętrznego, w tym prawa audytora wewnętrznego do wniesienia sprawy do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

TYTUŁ V

ZAMÓWIENIA PUBLICZNE

ROZDZIAŁ 1

Przepisy ogólne

Sekcja 1

Zakres i zasady udzielania

Artykuł 101

Definicja zamówień publicznych

1. Zamówienia publiczne są umowami o charakterze odpłatnym zawieranymi na piśmie między co najmniej jednym podmiotem gospodarczym a co najmniej jedną instytucją zamawiającą w rozumieniu art. 117 i 190, w celu uzyskania, w zamian za zapłatę ceny wypłacanej w całości lub w części z budżetu, dostaw ruchomości lub nieruchomości, wykonania robót budowlanych lub świadczenia usług.

Takie zamówienia obejmują:

- a) zamówienia dotyczące nieruchomości;
- b) zamówienia na dostawy;
- c) zamówienia na roboty budowlane;
- d) zamówienia na usługi.

2. Umowy ramowe są umowami zawartymi między co najmniej jednym podmiotem gospodarczym a co najmniej jedną instytucją zamawiającą w celu ustanowienia warunków regulujących zamówienia, które mają zostać udzielone w danym okresie, w szczególności w odniesieniu do cen i – w stosownych przypadkach – przewidywanej ilości. Do umów tych zastosowanie mają przepisy niniejszego tytułu odnoszące się do procedury udzielania zamówień, w tym publikacji ogłoszenia.

3. Bez uszczerbku dla przepisów art. 106–109 niniejszy tytuł nie ma zastosowania do dotacji ani do zamówień dotyczących pomocy technicznej zawartych z EBI lub Europejskim Funduszem Inwestycyjnym.

4. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących szczegółowych zasad odnoszących się do definicji i zakresu umów dotyczących zamówień, w tym umów ramowych i umów szczegółowych, zgodnie z art. 210.

Artykuł 102

Zasady mające zastosowanie do zamówień publicznych

1. Wszystkie zamówienia publiczne finansowane w całości lub części z budżetu są zgodne z zasadami przejrzystości, proporcjonalności, równego traktowania i niedyskryminacji.

2. Wszystkie zamówienia publiczne podlegają procedurze przetargowej w jak najszerszym zakresie, z wyjątkiem sytuacji,

w których stosuje się procedurę negocjacyjną, o której mowa w art. 104 ust. 1 lit. d).

Instytucje zamawiające nie mogą w sposób nienależyty wykorzystywać umów ramowych ani wykorzystywać ich w taki sposób, aby celem lub skutkiem było uniemożliwianie, ograniczanie lub zakłócanie konkurencji.

Sekcja 2

Publikacja

Artykuł 103

Publikacja zamówień publicznych

1. Wszystkie zamówienia o wartości przekraczającej progi przewidziane w art. 118 lub 190 są publikowane w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* przez instytucje zamawiające.

Ogłoszenia o zamówieniach publikowane są z wyprzedzeniem, z wyjątkiem przypadków, o których mowa w art. 104 ust. 2, oraz zamówień na usługi objętych załącznikiem II B do dyrektywy 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi ⁽¹⁾.

Od opublikowania niektórych informacji po udzieleniu zamówienia można odstąpić, jeżeli utrudniłoby to stosowanie prawa, byłoby sprzeczne z interesem publicznym, mogłoby zaszkodzić uzasadnionym interesom gospodarczym przedsiębiorstw publicznych lub prywatnych, lub zakłócić uczciwą konkurencję między tymi przedsiębiorstwami.

2. Zamówienia o wartości poniżej progów przewidzianych w art. 118 lub 190 oraz zamówienia na usługi, o których mowa w załączniku II B do dyrektywy 2004/18/WE, ogłaszane są przy użyciu właściwych środków.

3. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących szczegółowych zasad odnoszących się do wymogów związanych z ogłaszaniem zamówień i publikowaniem ogłoszeń, zgodnie z art. 210.

Sekcja 3

Procedury udzielania zamówień

Artykuł 104

Procedury udzielania zamówień

1. Procedury udzielania zamówień przyjmują jedną z następujących form:

- a) procedury otwartej;
- b) procedury ograniczonej;

⁽¹⁾ Dz.U. L 134 z 30.4.2004, s. 114.

- c) konkursów;
- d) procedury negocjacyjnej;
- e) dialogu konkurencyjnego.

Jeżeli zamówienie publiczne lub umowa ramowa są przedmiotem zainteresowania co najmniej dwóch instytucji, agencji wykonawczych lub organów, o których mowa w art. 208 i 209, i gdy istnieje możliwość osiągnięcia większej wydajności, to dane instytucje zamawiające dążą do przeprowadzenia procedury udzielania zamówień w trybie międzyinstytucjonalnym.

Jeżeli realizacja wspólnego działania jednej z instytucji i co najmniej jednej instytucji zamawiającej z państwa członkowskiego wymaga zamówienia publicznego lub umowy ramowej, to procedurę udzielania zamówienia może przeprowadzić wspólnie dana instytucja i wspomniane instytucje zamawiające w niektórych sytuacjach, które zostaną określone w aktach delegowanych przyjętych na mocy niniejszego rozporządzenia.

Wspólne procedury udzielania zamówienia można prowadzić wraz z państwami EFTA i krajami kandydującymi Unii, jeżeli możliwość taka została wyraźnie przewidziana w umowach dwu- lub wielostronnych.

2. W przypadku zamówień o wartości przekraczającej progi przewidziane w art. 118 lub 190 zastosowanie procedury negocjacyjnej jest dozwolone tylko w przypadkach przewidzianych w aktach delegowanych zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.

3. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących szczegółowych zasad odnoszących się do rodzajów procedur udzielania zamówień, wspólnych zamówień, zamówień o niskiej wartości oraz płatności na podstawie faktur, zgodnie z art. 210.

Artykuł 105

Zawartość dokumentacji przetargowej

Dokumentacja przetargowa zawiera pełny, jasny i precyzyjny opis przedmiotu zamówienia oraz określa kryteria wykluczenia, wyboru i udzielenia mające zastosowanie do danego zamówienia.

Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących szczegółowych zasad odnoszących się do treści dokumentacji przetargowej, w tym możliwości i warunków korekty cen oraz specyfikacji technicznych, zgodnie z art. 210.

Artykuł 106

Kryteria wykluczenia z udziału w procedurach udzielania zamówień

1. Kandydaci lub oferenci są wykluczani z udziału w procedurach udzielania zamówień, jeżeli:

- a) znajdują się w stanie upadłości lub w trakcie likwidacji albo ich działalnością zarządza sąd, prowadzą postępowanie układowe z wierzycielami, zawiesili działalność gospodarczą, prowadzone jest wobec nich postępowanie sądowe dotyczące tych kwestii, bądź też znajdują się w innej tego rodzaju sytuacji wynikającej z podobnej procedury przewidzianej w krajowych przepisach ustawowych lub wykonawczych;
- b) oni sami lub osoby posiadające w stosunku do nich uprawnienia reprezentacyjne, decyzyjne lub kontrolne zostali skazani za przestępstwo dotyczące ich działalności zawodowej prawomocnym wyrokiem (*res judicata*) właściwego organu państwa członkowskiego;
- c) dopuścili się poważnego uchybienia zawodowego dowiedzonego za pomocą wszelkich właściwych środków, których wykorzystanie instytucja zamawiająca może uzasadnić, w tym poprzez decyzje EBI i organizacji międzynarodowych;
- d) nie wypełnili swoich obowiązków w zakresie płacenia składek na ubezpieczenie społeczne lub podatków zgodnie z przepisami państwa, w którym mają siedzibę, lub państwa instytucji zamawiającej lub państwa, w którym zamówienie ma zostać zrealizowane;
- e) wydany został w stosunku do nich lub do osób posiadających w stosunku do nich uprawnienia reprezentacyjne, decyzyjne lub kontrolne prawomocny wyrok (*res judicata*) za nadużycia finansowe, korupcję, udział w organizacji przestępczej, pranie pieniędzy lub jakąkolwiek inną nielegalną działalność naruszającą interesy finansowe Unii;
- f) podlegają karze administracyjnej, o której mowa w art. 109 ust. 1.

Litery a)–d) akapit pierwszy nie mają zastosowania do zakupu dostaw na szczególnie korzystnych warunkach od dostawcy ostatecznie likwidującego swoją działalność gospodarczą lub od syndyka masy upadłościowej lub likwidatora, na podstawie układu z wierzycielami lub innej podobnej procedury na mocy prawa krajowego.

Litery b) i e) akapit pierwszy nie mają zastosowania, jeżeli kandydaci lub oferenci są w stanie wykazać, że przyjęto odpowiednie środki przeciwko osobom posiadającym w stosunku do nich uprawnienia reprezentacyjne, decyzyjne lub kontrolne, wobec których wydano wyrok, o którym mowa w lit. b) lub e) akapit pierwszy.

2. W przypadku procedury negocjacyjnej, w której z przyczyn technicznych lub artystycznych lub z przyczyn związanych z ochroną praw wyłącznych zamówienia można udzielić tylko określone podmiotowi gospodarczemu, instytucja może zdecydować o niewykluczeniu tego podmiotu gospodarczego na podstawie przesłanek, o których mowa w ust. 1 lit. a), c) i d) akapit pierwszy, jeżeli jest to konieczne dla zapewnienia ciągłości funkcjonowania instytucji. W takich przypadkach instytucja należycie uzasadnia swoją decyzję.

3. Kandydaci lub oferenci oświadczają, że nie znajdują się w żadnej z sytuacji wymienionych w ust. 1. Instytucja zamawiająca może jednak odstąpić od żądania takiego zaświadczenia w przypadku zamówień o bardzo niskiej wartości.

Do celów prawidłowego stosowania ust. 1 kandydat lub oferent na każde wezwanie instytucji zamawiającej ma obowiązek:

a) jeżeli jest osobą prawną, przedłożyć informacje o prawie własności lub o prawie do zarządzania osobą prawną, kontrolowania jej oraz prawie do jej reprezentowania oraz zaświadczyć, że nie znajduje się w żadnej z sytuacji, o których mowa w ust. 1;

b) jeżeli przewidywane jest podwykonawstwo, zaświadczyć, że dany podwykonawca nie znajduje się w żadnej z sytuacji, o których mowa w ust. 1.

4. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 210, dotyczących szczegółowych zasad odnoszących się do:

a) kryteriów wykluczenia z udziału w przetargach, w tym zasad odnoszących się do nielegalnej działalności prowadzącej do wykluczenia;

b) dowodów, które mogą przekonująco wykazywać, że nie występuje sytuacja prowadząca do wykluczenia;

c) okresu wykluczenia. Takie wykluczenie nie powinno przekraczać 10 lat.

Artykuł 107

Kryteria wykluczenia mające zastosowanie do udzielania zamówień

1. Zamówienia nie udziela się kandydatom lub oferentom, którzy w trakcie trwania procedury udzielania zamówień:

a) pozostają w konflikcie interesów;

b) są winni błędnego przedstawiania informacji wymaganych przez instytucję zamawiającą jako warunek udziału w procedurze udzielania zamówień lub nie przedłożyli tych informacji;

c) znajdują się w jednej z sytuacji, o których mowa w art. 106 ust. 1, powodujących wykluczenie z danej procedury udzielania zamówień.

2. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 210, dotyczących szczegółowych zasad odnoszących się do kryteriów wykluczenia z udziału w procedurze udzielania zamówienia oraz ustalenia dowodów, które

mogą przekonująco wykazywać, że nie występuje sytuacja prowadząca do wykluczenia. Ponadto Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 210, dotyczących okresu wykluczenia.

Artykuł 108

Centralna baza danych o wykluczeniach

1. Komisja tworzy i prowadzi centralną bazę danych o wykluczeniach. Baza ta zawiera szczegółowe informacje o kandydatach i oferentach znajdujących się w jednej z sytuacji, o których mowa w art. 106, art. 109 ust. 1 lit. b) akapit pierwszy i art. 109 ust. 2 lit. a). Baza ta jest wspólna dla instytucji, agencji wykonawczych oraz organów, o których mowa w art. 208. Parlament Europejski i Rada są co roku informowane o liczbie nowych przypadków i o łącznej liczbie przypadków wprowadzonych do bazy danych.

2. Władze państw członkowskich i państw trzecich oraz organy inne niż te, o których mowa w ust. 1, uczestniczące w wykonaniu budżetu zgodnie z art. 58 i 61, przekazują właściwemu urzędnikowi zatwierdzającemu informacje o kandydatach i oferentach, którzy znajdują się w jednej z sytuacji, o których mowa w art. 106 ust. 1 lit. e) akapit pierwszy, jeżeli postępowanie danego podmiotu naruszyło interesy finansowe Unii. Ten urzędnik zatwierdzający odbiera te informacje i zwraca się do księgowego o wprowadzenie ich do bazy danych.

Władze i organy, o których mowa w akapicie pierwszym, mają dostęp do informacji zawartych w bazie danych, a w stosownych przypadkach mogą na własną odpowiedzialność uwzględnić je przy udzielaniu zamówień związanych z wykonywaniem budżetu.

3. EBC, EBI i Europejski Fundusz Inwestycyjny mają dostęp do informacji zawartych w bazie danych na potrzeby ochrony własnych środków finansowych, a w stosownych przypadkach mogą na własną odpowiedzialność uwzględnić je przy udzielaniu zamówień zgodnie z własnymi zasadami udzielania zamówień.

Przekazują one Komisji informacje o kandydatach i oferentach znajdujących się w jednej z sytuacji, o których mowa w art. 106 ust. 1 lit. e) akapit pierwszy, jeżeli postępowanie danych podmiotów naruszyło interesy finansowe Unii.

4. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących szczegółowych zasad odnoszących się do centralnej bazy danych o wykluczeniach, zgodnie z art. 210, wraz z definicją dotyczącą znormalizowanych procedur oraz specyfikacji technicznych odnoszących się do funkcjonowania bazy danych.

5. Organom państw trzecich można przyznać dostęp tylko wtedy, gdy spełnione są zasady określone w art. 9 rozporządzenia (WE) nr 45/2001 i po dokonaniu oceny danego indywidualnego przypadku.

Artykuł 109**Kary administracyjne i finansowe**

1. Instytucja zamawiająca może nałożyć kary administracyjne lub finansowe na:

- a) wykonawców, kandydatów lub oferentów w przypadkach, o których mowa w art. 107 ust. 1 lit. b);
- b) wykonawców uznanych za winnych poważnego naruszenia zobowiązań wynikających z zamówień finansowanych z budżetu.

We wszystkich przypadkach instytucja zamawiająca musi jednak najpierw umożliwić zainteresowanej osobie przedstawienie uwag.

2. Kary, o których mowa w ust. 1, są proporcjonalne do znaczenia zamówienia oraz powagi uchybienia i mogą polegać na:

- a) wykluczeniu danego kandydata, oferenta lub wykonawcy z zamówień lub dotacji finansowanych z budżetu na okres nie dłuższy niż dziesięć lat; lub
- b) zapłacie kar finansowych przez kandydata, oferenta lub wykonawcę do wartości danego zamówienia.

3. W celu zapewnienia lepszej ochrony interesów finansowych Unii instytucje mogą, zgodnie z zasadą proporcjonalności, podjąć decyzję o opublikowaniu swoich decyzji o nałożeniu kar administracyjnych lub finansowych, o których mowa w ust. 1, po dopełnieniu procedury określonej w ust. 1.

Decyzja o publikacji decyzji o nałożeniu kar administracyjnych lub finansowych, o którym mowa w akapicie pierwszym, uwzględnią w szczególności wagę uchybienia, w tym jego wpływ na interesy finansowe Unii i jej wizerunek, czas, jaki upłynął od momentu zaistnienia uchybienia, czas trwania i powtarzalność danego uchybienia, umyślność bądź stopień zaniedbania, jakiego dopuścił się dany podmiot i podjęte przez niego środki naprawcze.

Decyzję o publikacji włącza się do decyzji o nałożeniu kar administracyjnych lub finansowych, przy czym wyraźnie przewiduje ona publikację decyzji o nałożeniu kar lub jej streszczenia na stronie internetowej instytucji.

Aby zapewnić skutek odstraszący, w opublikowanym streszczeniu podaje się nazwisko osoby odpowiedzialnej za uchybienie, krótki opis uchybienia, program, którego ono dotyczyło, oraz czas trwania wykluczenia lub wysokość kar finansowych.

Publikacja decyzji następuje po wyczerpaniu prawnych środków odwoławczych od tej decyzji lub po upływie terminów przewidzianych na złożenie odwołania, a jej treść pozostaje na danej stronie internetowej do końca okresu wykluczenia lub przez sześć miesięcy od uiszczenia kar finansowych, jeżeli kary te są jedynym wymierzonym środkiem.

W odniesieniu do osób fizycznych decyzja o publikacji jest podejmowana z należyтым uwzględnieniem prawa do prywatności i przy należyтым poszanowaniu praw, o których mowa w rozporządzeniu (WE) nr 45/2001.

4. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 210, dotyczących szczegółowych zasad odnoszących się do różnych kar administracyjnych i finansowych nakładanych na oferentów lub kandydatów, którzy złożyli fałszywe oświadczenia, popełnili poważne błędy, dopuścili się nieprawidłowości lub nadużyć finansowych lub zostali uznani za winnych poważnego naruszenia zobowiązań umownych.

Artykuł 110**Kryteria udzielania zamówień**

1. Zamówienia udzielane są na podstawie kryteriów mających zastosowanie do treści danej oferty po sprawdzeniu – zgodnie z kryteriami wyboru określonymi w dokumentach dotyczących zaproszenia do składania ofert – zdolności podmiotów gospodarczych niewykluczonych na mocy art. 106 i 107 oraz art. 109 ust. 2 lit. a).

2. Zamówienia są udzielane w drodze procedury automatycznego udzielania zamówień lub w drodze procedury przyjęcia oferty najbardziej korzystnej ekonomicznie.

3. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych dotyczących określenia kryteriów wyboru i udzielania zamówień, zgodnie z art. 210. Ponadto Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 210, dotyczących dokumentów dowodzących możliwości gospodarczych i finansowych oraz stanowiących dowód zdolności technicznej i zawodowej, a także szczegółowych zasad odnoszących się do aukcji elektronicznych oraz rażąco niskich ofert.

Artykuł 111**Składanie ofert**

1. Zasady składania ofert gwarantują prawdziwą konkurencję oraz poufność treści ofert do momentu równoczesnego otwarcia wszystkich ofert.

2. Za pomocą właściwych środków i przy zastosowaniu art. 95 Komisja zapewnia oferentom możliwość przedłożenia treści ofert oraz wszelkich dokumentów potwierdzających w formie elektronicznej („elektroniczne zamówienia publiczne”).

W terminie z dnia 28 października 2014 r. oraz w regularnych odstępach czasu po tym terminie Komisja przedstawia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie z postępów we wdrażaniu niniejszego przepisu.

3. Instytucja zamawiająca może, o ile uzna to za właściwe i proporcjonalne, zażądać od oferentów złożenia z wyprzedzeniem wadium gwarantującego, że złożone oferty nie zostaną wycofane.

4. Z wyjątkiem zamówień o niskiej wartości, o których mowa w art. 104 ust. 3 wnioski i oferty otwiera specjalnie wyznaczona w tym celu komisja otwierająca. Wszystkie oferty i wnioski uznane przez komisję za niespełniające ustanowionych warunków są odrzucane.

5. Wszystkie wnioski o dopuszczenie do udziału lub oferty uznane przez komisję otwierającą za spełniające ustanowione warunki podlegają ocenie na podstawie kryteriów przewidzianych w dokumentach odnoszących się do zaproszeń do składania ofert, w celu zaproponowania instytucji zamawiającej udzielenia zamówienia lub w celu przeprowadzenia aukcji elektronicznej.

6. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 210, dotyczących szczegółowych zasad składania ofert oraz ustalania terminów przyjmowania ofert i wniosków o dopuszczenie do udziału, czasu, przez jaki można się zapoznawać z dokumentacją zaproszenia do składania ofert, i terminów mających zastosowanie w przypadkach pilnych. Ponadto Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 210, dotyczących poszczególnych metod komunikacji oraz szczegółowych zasad odnoszących się do możliwości wnoszenia wadium, otwierania ofert, wniosków o dopuszczenie do udziału oraz komitetu oceniającego oferty i wnioski o dopuszczenie do udziału.

Artykuł 112

Zasady równego traktowania i przejrzystości

1. Podczas trwania procedury udzielania zamówienia wszelkie kontakty między instytucją zamawiającą a kandydatami lub oferentami muszą spełniać warunki gwarantujące przejrzystość i równe traktowanie. Nie mogą one prowadzić do zmiany warunków zamówienia lub treści pierwotnej oferty.

2. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących szczegółowych zasad odnoszących się do zasad równego traktowania i przejrzystości, zgodnie z art. 210. Ponadto Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 210, dotyczących dozwolonych kontaktów między instytucjami zamawiającymi a oferentami podczas procedury udzielania zamówienia, minimalnych wymogów w kwestii pisemnego zapisu oceny oraz minimalnych informacji na temat decyzji podjętej przez instytucję zamawiającą.

Artykuł 113

Decyzja o udzieleniu zamówienia

1. Urzędnik zatwierdzający decyduje o tym, komu ma być udzielone zamówienie, zgodnie z kryteriami wyboru i udzielenia

zamówienia ustanowionymi z wyprzedzeniem w dokumentach odnoszących się do zaproszeń do składania ofert i zasadach udzielania zamówień.

2. Instytucja zamawiająca powiadamia wszystkich kandydatów lub oferentów, których wnioski lub oferty zostały odrzucone, o podstawach podjęcia tej decyzji oraz o okresie zawieszenia, o którym mowa w art. 118 ust. 2. Instytucja zamawiająca powiadamia wszystkich oferentów, którzy spełniają kryteria wykluczenia i wyboru i którzy złożyli stosowny wniosek na piśmie, o charakterystyce i czynnikach decydujących o relatywnej przewadze wybranej oferty oraz imieniu i nazwisku lub nazwie oferenta, któremu udzielono zamówienia.

Niektórych szczegółowych informacji nie trzeba jednak ujawniać, jeżeli ich ujawnienie utrudniłoby stosowanie prawa, byłoby sprzeczne z interesem publicznym lub zaszkodziłoby uzasadnionym interesom gospodarczym przedsiębiorstw publicznych lub prywatnych albo zakłóciłoby uczciwą konkurencję między tymi przedsiębiorstwami.

3. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących szczegółowych zasad odnoszących się do decyzji o udzieleniu zamówienia oraz do podpisania i wykonania zamówienia, zgodnie z art. 210.

Artykuł 114

Unieważnienie procedury udzielenia zamówienia

Instytucja zamawiająca może przed podpisaniem umowy zrezygnować z zamówienia lub unieważnić procedurę udzielenia zamówienia, przy czym oferenci ani kandydaci nie są uprawnieni do dochodzenia odszkodowania.

Decyzja musi być uzasadniona i przekazana kandydatom lub oferentom.

Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących szczegółowych zasad unieważnienia procedury udzielania zamówienia, zgodnie z art. 210.

Sekcja 4

Zabezpieczenia i działania naprawcze

Artykuł 115

Zabezpieczenia

Za wyjątkiem zamówień o niskiej wartości instytucja zamawiająca może, jeżeli uzna to za właściwe i proporcjonalne w poszczególnych przypadkach i w oparciu o analizę ryzyka, zażądać od wykonawców złożenia zabezpieczenia w celu:

- a) zapewnienia pełnego wykonania zamówienia; lub
- b) ograniczenia ryzyka finansowego związanego z wypłaceniem płatności zaliczkowych.

Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących szczegółowych zasad, w tym kryteriów analizy ryzyka, odnoszących się do zabezpieczeń wymaganych od wykonawców, zgodnie z art. 210.

Artykuł 116

Błędy, nieprawidłowości i nadużycia finansowe w toku procedury

1. W przypadku ustalenia, że w procedurze udzielania zamówień popełniono istotne błędy, nieprawidłowości lub nadużycia finansowe, instytucja zamawiająca zawiesza procedurę i może podjąć wszelkie niezbędne środki, łącznie z unieważnieniem procedury.

Jeżeli po udzieleniu zamówienia okaże się, że w procedurze udzielania zamówień lub przy jego realizacji popełniono istotne błędy, nieprawidłowości lub nadużycia finansowe, instytucja zamawiająca może, w zależności od tego, na jakim etapie znajduje się procedura, odstąpić od zawarcia umowy na wykonanie zamówienia, zawiesić jej wykonanie lub, w stosownych przypadkach, rozwiązać ją.

Jeżeli te błędy, nieprawidłowości lub nadużycia finansowe powstały po stronie wykonawcy, instytucja zamawiająca może dodatkowo odmówić dokonania płatności, odzyskać już zapłacone kwoty albo rozwiązać wszystkie umowy zawarte z tym wykonawcą, proporcjonalnie do wagi błędów, nieprawidłowości lub nadużyć finansowych.

2. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących szczegółowych zasad zawieszania zamówienia w razie błędów, nieprawidłowości lub nadużyć finansowych, zgodnie z art. 210.

ROZDZIAŁ 2

Przepisy mające zastosowanie do zamówień udzielanych przez instytucje na własny rachunek

Artykuł 117

Instytucja zamawiająca

1. Instytucje uznawane są za instytucje zamawiające w przypadku zamówień udzielanych na ich własny rachunek. Delegują one, zgodnie z art. 65, uprawnienia niezbędne do sprawowania funkcji instytucji zamawiającej.

2. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących szczegółowych zasad delegowania funkcji instytucji zamawiającej, w tym określenia odpowiednich poziomów do obliczania progów, zgodnie z art. 210.

Artykuł 118

Obowiązujące progi

1. Z zastrzeżeniem części drugiej tytułu IV w dyrektywie 2004/18/WE ustanawia się progi decydujące o:

a) zasadach publikacji, o których mowa w art. 103;

b) wyborze procedur, o których mowa w art. 104 ust. 1;

c) odpowiednich terminach.

2. Z zastrzeżeniem wyjątków i warunków określonych w aktach delegowanych przyjętych na mocy niniejszego rozporządzenia, instytucja zamawiająca, w przypadku zamówień objętych zakresem dyrektywy 2004/18/WE, podpisuje daną umowę lub umowę ramową z wybranym oferentem nie wcześniej niż po upływie okresu zawieszenia.

3. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących szczegółowych zasad odnoszących się do mających zastosowanie progów, zamówień odrębnych i zamówień dzielonych na części, szacowania wartości niektórych zamówień oraz okresu zawieszenia przed podpisaniem zamówienia, zgodnie z art. 210.

Artykuł 119

Zasady udziału w procedurach przetargowych

1. Uczestniczyć w procedurach przetargowych mogą na jednakowych warunkach wszystkie osoby fizyczne i prawne objęte zakresem stosowania Traktatów oraz wszystkie osoby fizyczne i prawne z państw trzecich, które zawarły specjalne porozumienie z Unią w dziedzinie zamówień publicznych, na warunkach określonych w tym porozumieniu.

Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych, zgodnie z art. 210 dotyczących szczegółowych zasad w sprawie dowodów wymaganych w odniesieniu do dopuszczenia do udziału w zamówieniach.

2. OLAF wykonuje przyznane Komisji w rozporządzeniu Rady (WE, Euratom) nr 2185/96 z dnia 11 listopada 1996 r. w sprawie kontroli na miejscu oraz inspekcji przeprowadzanych przez Komisję w celu ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich przed nadużyciami finansowymi i innymi nieprawidłowościami⁽¹⁾ uprawnienie do prowadzenia inspekcji i kontroli na miejscu, a zgodnie z obowiązującymi porozumieniami w sprawie współpracy i wzajemnej pomocy – w państwach trzecich i w pomieszczeniach organizacji międzynarodowych.

Artykuł 120

Zasady zamówień Światowej Organizacji Handlu

Jeżeli zastosowanie ma Wielostronne Porozumienie w sprawie Zamówień Publicznych zawarte w ramach Światowej Organizacji Handlu, zamówienia są również otwarte dla obywateli państw, które ratyfikowały to porozumienie, na warunkach w nim ustanowionych.

⁽¹⁾ Dz.U. L 292 z 15.11.1996, s. 2.

TYTUŁ VI

DOTACJE

ROZDZIAŁ I

Zakres i formy dotacji

Artykuł 121

Zakres dotacji

1. Dotacje są bezpośrednimi wkładami finansowymi przyznawanymi z budżetu na zasadzie darowizny na finansowanie dowolnego spośród następujących rodzajów działań:

- a) działania mającego przyczynić się do osiągnięcia celu stanowiącego część polityki Unii;
- b) funkcjonowania organu, który dąży do osiągnięcia celu leżącego w ogólnym interesie Unii lub realizuje cel należący do polityki Unii lub wspierający tę politykę („dotacja na działalność”).

Dotacje udzielane są na podstawie pisemnej umowy albo decyzji Komisji przekazanej wnioskodawcy otrzymującemu dotację.

Komisja może wprowadzić bezpieczne elektroniczne systemy wymiany informacji z beneficjentami.

Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących szczegółowego określenia zakresu dotacji, a także zasad określających, czy należy zastosować umowę o udzielenie dotacji, czy decyzję o udzieleniu dotacji, zgodnie z art. 210. Ponadto Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących szczegółowych zasad odnoszących się do elektronicznych systemów wymiany informacji, w tym warunków, na jakich dokumenty złożone za pomocą takich systemów, w tym umowy w sprawie udzielenia dotacji, są uznawane za oryginały i podpisane, a także stosowania ramowych umów o partnerstwie, zgodnie z art. 210.

2. W rozumieniu niniejszego tytułu dotacjami nie są:

- a) wydatki na członków i personel instytucji oraz środki przeznaczone na szkoły europejskie;
- b) zamówienia publiczne, o których mowa w art. 101, oraz środki pomocowe wypłacane w ramach pomocy makrofinansowej i wsparcia budżetowego;
- c) instrumenty finansowe, jak również pakiety akcji lub udziałów lub udziały w kapitale międzynarodowych instytucji finansowych, takich jak Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju (EBOiR) czy wyspecjalizowanych organów Unii, takich jak Europejski Fundusz Inwestycyjny;
- d) składki członkowskie płacone przez Unię na rzecz organów, których jest członkiem;

e) wydatki wykonywane w trybie zarządzania dzielonego i zarządzania pośredniego w rozumieniu art. 58, 59 i 60, z zastrzeżeniem odmiennych przepisów finansowych mających zastosowanie do budżetu podmiotów lub osób, którym powierzono zadania zgodnie z art. 58 ust. 1 lit. c) lub w umowach o delegowaniu zadań;

f) wkłady wnoszone na rzecz agencji wykonawczych, o których mowa w art. 62 zgodnie z ustanawiającymi je aktami podstawowymi;

g) wydatki związane z rynkami rybołówstwa zgodnie z art. 3 ust. 2 lit. f) rozporządzenia Rady (WE) nr 1290/2005 z dnia 21 czerwca 2005 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej⁽¹⁾;

h) spłaty wydatków na podróże i koszty pobytu poniesionych przez osoby zaproszone lub upoważnione przez instytucje lub, w stosownych przypadkach, wszelkie innego rodzaju rekompensaty wypłacane takim osobom;

i) nagrody przyznane za zwycięstwo w konkursie, do których zastosowanie ma część pierwsza tytułu VII.

3. Obniżone stopy oprocentowania i subwencje na opłaty gwarancyjne traktuje się jak dotacje, pod warunkiem że nie zostały połączone w jeden środek z instrumentami finansowymi, o czym mowa w części pierwszej tytułu VIII.

Tego rodzaju obniżone stopy i subwencje podlegają przepisom niniejszego tytułu z następującymi wyjątkami:

- a) zasada współfinansowania ustanowiona w art. 125 ust. 3;
- b) zasada niedochodowości (non-profit) ustanowiona w art. 125 ust. 4;
- c) w przypadku działań, których celem jest poprawa możliwości finansowych beneficjenta lub generowanie dochodów – ocena możliwości finansowych wnioskodawcy zgodnie z art. 132 ust. 1.

4. Każda instytucja może udzielać dotacje na działania w zakresie komunikacji, jeżeli z należycie uzasadnionych powodów skorzystanie z procedury udzielania zamówień publicznych nie jest właściwe.

Artykuł 122

Beneficjenci

1. Jeżeli kilka osób podmiotów spełnia kryteria udzielania dotacji, a razem tworzą one jeden podmiot, podmiot ten można traktować jak pojedynczego beneficjenta, również w przypadku gdy podmiot ten został utworzony specjalnie w celu realizacji działania finansowanego w drodze dotacji.

⁽¹⁾ Dz.U. L 209 z 11.8.2005, s. 1.

2. Do celów niniejszego tytułu następujące podmioty uznaje się za podmioty stowarzyszone z beneficjentem:

- a) podmioty tworzące razem jednego beneficjenta zgodnie z ust. 1;
- b) podmioty spełniające kryteria kwalifikowalności i które nie znajdują się w jednej z sytuacji, o których mowa w art. 131 ust. 4, oraz które mają związki z beneficjentem, zwłaszcza związki prawne lub kapitałowe, nieograniczone do danego działania, i które nie zostały nawiązane wyłącznie w celu jego realizacji.

3. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 210, dotyczących minimalnej treści umów lub decyzji o udzieleniu dotacji, zwłaszcza jeżeli dotację udzielono kilku podmiotom, a także szczególnych obowiązków ewentualnego koordynatora oraz pozostałych beneficjentów, mającego zastosowanie systemu odpowiedzialności i warunków dodawania lub usuwania beneficjenta.

Artykuł 123

Formy dotacji

1. Dotacje mogą mieć następujące formy:

- a) zwrot określonej części faktycznie poniesionych kosztów kwalifikowalnych, o których mowa w art. 126;
- b) zwrot na podstawie kosztów jednostkowych;
- c) płatności ryczałtowe;
- d) finansowanie według stawek zryczałtowanych;
- e) połączenie form dotacji, o których mowa w lit. a)–d).

2. Określając odpowiednią formę dotacji, w jak największym możliwym stopniu uwzględnia się interesy i metody rachunkowości potencjalnych beneficjentów.

3. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących zasad odnoszących się do poszczególnych form dotacji, w tym dotacji o niskiej wartości, zgodnie z art. 210.

Artykuł 124

Płatności ryczałtowe, koszty jednostkowe i finansowanie według stawek zryczałtowanych

1. Bez uszczerbku dla przepisów aktu podstawowego zezwala się na stosowanie płatności ryczałtowych, kosztów jednostkowych oraz finansowania według stawek zryczałtowanych w drodze decyzji Komisji przy poszanowaniu zasady równego traktowania beneficjentów w tej samej kategorii działań lub programów prac.

Jeżeli maksymalna kwota pojedynczej dotacji nie przekracza kwoty dotacji o niskiej wartości, to zatwierdzić ją może właściwy urzędnik zatwierdzający.

2. Zatwierdzenie opiera się co najmniej na następujących elementach:

- a) uzasadnieniu stosowności takich form finansowania w odniesieniu do charakteru wspieranych działań lub programów prac, a także ryzyka nieprawidłowości i nadużyć finansowych oraz kosztów kontroli;
- b) wskazaniu kosztów lub kategorii kosztów pokrywanych w drodze płatności ryczałtowych, kosztów jednostkowych lub finansowania według stawek zryczałtowanych, z wykluczeniem kosztów niekwalifikowalnych zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami Unii;
- c) opisie metod ustalania płatności ryczałtowych, kosztów jednostkowych lub finansowania według stawek zryczałtowanych, a także warunków pozwalających na wystarczające zapewnienie przestrzegania zasady niedochodowości (non-profit) i współfinansowania oraz unikania podwójnego finansowania kosztów. Metody te opierają się na:
 - (i) danych statystycznych lub podobnych obiektywnych środkach; lub
 - (ii) indywidualnym podejściu do beneficjentów przez odniesienie do zatwierdzonych lub mogących podlegać audytowi danych historycznych dotyczących beneficjenta lub do jego zwyczajowej praktyki księgowania kosztów.

3. W przypadku zatwierdzenia odniesienia do zwyczajowej praktyki księgowania kosztów przez beneficjenta właściwy urzędnik zatwierdzający może dokonać oceny ex ante zgodności tych praktyk z warunkami określonymi w ust. 2 lub zastosować odpowiednią strategię kontroli ex post.

Jeżeli zgodność zwyczajowej praktyki księgowania kosztów przez beneficjenta z warunkami, o których mowa w ust. 2, ustalono ex ante, to kwot płatności ryczałtowych, kosztów jednostkowych lub finansowania według stawek zryczałtowanych określonych przez zastosowanie tej praktyki nie podważa się w kontrolach ex post.

Właściwy urzędnik zatwierdzający może uznać, że zwyczajowa praktyka księgowania kosztów przez beneficjenta jest zgodna z warunkami, o których mowa w ust. 2, jeżeli jest ona akceptowana przez organy krajowe w porównywalnych systemach finansowania.

4. Umowa lub decyzja o udzieleniu dotacji mogą dopuszczać lub wymagać finansowania kosztów pośrednich beneficjenta na podstawie stawek zryczałtowanych maksymalnie do wysokości 7 % łącznych kwalifikowalnych bezpośrednich kosztów danego działania, chyba że beneficjent otrzymał dotację na działalność finansowaną z budżetu. Pułap wynoszący 7 % można przekroczyć na mocy uzasadnionej decyzji Komisji.

5. Właściciele MŚP i inne osoby fizyczne nieotrzymujące wynagrodzenia mogą zadeklarować kwalifikowalne koszty na personel za pracę wykonaną w ramach danego działania lub programu prac w oparciu o koszty jednostkowe określone w drodze decyzji Komisji.

6. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących szczegółowych zasad odnoszących się do płatności ryczałtowych, kosztów jednostkowych i finansowania według stawek zryczałowanych, zgodnie z art. 210.

ROZDZIAŁ 2

Zasady

Artykuł 125

Ogólne zasady mające zastosowanie do dotacji

1. Dotacje podlegają zasadom przejrzystości i równego traktowania.
2. Bez uszczerbku dla przepisów art. 130 dotacje nie mogą być kumulatywne ani przyznawane z mocą wsteczną.
3. Dotacje wiążą się ze współfinansowaniem, bez uszczerbku dla przepisów szczegółowych ustawionych w części drugiej tytułu IV.

Jeżeli niniejsze rozporządzenie nie stanowi inaczej, przepisy regulujące funkcjonowanie partii politycznych na szczeblu europejskim i zasady dotyczące ich finansowania określa rozporządzenie (WE) nr 2004/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 4 listopada 2003 r. w sprawie przepisów regulujących partie polityczne na poziomie europejskim oraz zasad ich finansowania ⁽¹⁾.

4. Celem ani skutkiem dotacji nie może być osiągnięcie zysku w ramach działania lub programu prac beneficjenta („zasada niedochodowości”).

Przepisów akapitu pierwszego nie stosuje się do:

- a) działań mających na celu poprawę możliwości finansowych beneficjenta lub działań generujących dochód w celu zagwarantowania ich ciągłości po upływie okresu finansowania przez Unię przewidzianego w decyzji lub umowie o udzielenie dotacji;
- b) stypendiów naukowych, badawczych lub szkoleniowych wypłacanych osobom fizycznym;
- c) innego wsparcia bezpośredniego wypłacanego osobom fizycznym najbardziej potrzebującym, takim jak bezrobotni i uchodźcy;
- d) dotacji opartych na stawkach zryczałowanych, płatnościach ryczałtowych lub kosztach jednostkowych, jeżeli spełniają one warunki określone w art. 124 ust. 2;
- e) dotacji o niskiej wartości.

W przypadku wypracowania zysku Komisja jest uprawniona do odzyskania odsetka zysku odpowiadającego wkładowi Unii

⁽¹⁾ Dz.U. L 297 z 15.11.2003, s. 1.

w koszty kwalifikowalne faktycznie poniesione przez beneficjenta w celu realizacji działania lub programu prac.

5. Do celów niniejszego tytułu zysk definiuje się jako nadwyżkę wpływów w stosunku do kosztów kwalifikowalnych poniesionych przez beneficjenta, w momencie złożenia wniosku o płatność salda.

Wpływy, o których mowa w akapicie pierwszym, są ograniczone do przychodów wygenerowanych przez dane działanie lub program prac oraz do wkładów finansowych przeznaczonych wyraźnie przez darczyńców na finansowanie kosztów kwalifikowalnych.

W przypadku dotacji na działalność kwot przeznaczonych na tworzenie rezerw nie uwzględnia się do celów sprawdzenia zgodności z zasadą niedochodowości (non-profit).

6. Jeżeli partia polityczna na szczeblu Unii na koniec roku budżetowego, na który udzielono jej dotację na działalność, osiągnie nadwyżkę dochodów nad wydatkami, to w drodze odstępstwa od zasady niedochodowości ustanowionej w ust. 4 część tej nadwyżki odpowiadającą maksimum 25 % łącznych przychodów w danym roku można przenieść na kolejny rok, pod warunkiem że zostanie ona wykorzystana przed końcem pierwszego kwartału kolejnego roku.

Przy sprawdzaniu zgodności z zasadą niedochodowości (non-profit) nie są uwzględniane zasoby własne, w szczególności darowizny i składki członkowskie, ujęte łącznie w rocznych operacjach partii politycznych na szczeblu Unii, których wysokość przekracza 15 % kosztów kwalifikowalnych ponoszonych przez beneficjenta.

Akapit drugi nie ma zastosowania, jeżeli rezerwa finansowa partii politycznej na szczeblu Unii przekracza 100 % jej średnich rocznych dochodów.

7. Dotacje mogą być udzielane EBI lub Europejskiemu Funduszowi Inwestycyjnemu na działania z zakresu pomocy technicznej bez zaproszenia do składania wniosków. W takich przypadkach nie ma zastosowania art. 131 ust. 2 do 5 oraz art. 132 ust. 1.

8. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących uzupełnienia zasad ogólnych mających zastosowanie do dotacji, w tym zasad niedochodowości (non-profit) i współfinansowania, zgodnie z art. 210. Ponadto Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących definicji pomocy technicznej, zgodnie z art. 210.

Artykuł 126

Koszty kwalifikowalne

1. Dotacje nie przekraczają ogólnego pułapu wyrażonego jako wartość bezwzględna ustanowiona na podstawie szacunkowych kosztów kwalifikowalnych.

Dotacje nie przekraczają kosztów kwalifikowalnych.

2. Koszty kwalifikowalne to faktycznie poniesione przez beneficjenta dotacji koszty spełniające wszystkie poniższe kryteria:

- a) zostały poniesione w czasie trwania działania lub programu prac, z wyjątkiem kosztów powiązanych ze sprawozdaniami końcowymi i świadectwami audytu;
- b) są wskazane w szacunkowym łącznym budżecie danego działania lub programu prac;
- c) są niezbędne do realizacji działania lub programu prac, na które przyznano dotację;
- d) możliwa jest ich identyfikacja i weryfikacja, w szczególności są one ujmowane w zapisach księgowych beneficjenta i ustalone zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości kraju, w którym beneficjent ma siedzibę, oraz zgodnie ze zwyczajową praktyką księgowania kosztów przez beneficjenta;
- e) są zgodne z wymogami mających zastosowanie przepisów podatkowych i socjalnych;
- f) są racjonalne, uzasadnione i zgodne z zasadą należytego zarządzania finansami, w szczególności jeżeli chodzi o oszczędność i wydajność.

3. W zaproszeniach do składania wniosków określa się kategorie kosztów uznawanych za kwalifikujące się do finansowania przez Unię.

Bez uszczerbku dla przepisów aktu podstawowego i w uzupełnieniu ust. 2 następujące kategorie kosztów są kwalifikowalne, jeżeli właściwy urzędnik zatwierdzający za takie je uzna w zaproszeniu do składania wniosków:

- a) koszty związane z zabezpieczeniem płatności zaliczkowych wniesionym przez beneficjenta dotacji, jeżeli takiego zabezpieczenia wymaga właściwy urzędnik zatwierdzający zgodnie z art. 134 ust. 1;
- b) koszty związane z audytami zewnętrznymi, jeżeli takich audytów wymaga właściwy urzędnik zatwierdzający;
- c) podatek od wartości dodanej („VAT”), jeżeli nie jest odzyskiwany zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami krajowymi o VAT i został uiszczony przez beneficjenta innego niż osoba niebędąca podatnikiem w rozumieniu art. 13 ust. 1 akapit pierwszy dyrektywy Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej ⁽¹⁾;

d) koszty amortyzacji, pod warunkiem że zostały faktycznie poniesione przez beneficjenta;

e) koszty wynagrodzenia pracowników administracji krajowej w zakresie, w jakim są one powiązane z kosztami działalności, której dany organ publiczny by nie wykonywał, gdyby dany projekt nie był realizowany.

4. W ramach zaproszenia do składania wniosków właściwy urzędnik zatwierdzający może zaakceptować jako kwalifikowalne koszty poniesione przez podmioty stowarzyszone z beneficjentem opisane w art. 122. W takim przypadku zastosowanie mają łącznie następujące warunki:

- a) dane podmioty są wskazane w umowie lub decyzji o udzieleniu dotacji;
- b) dane podmioty przestrzegają zasad mających zastosowanie do beneficjenta zgodnie z umową lub decyzją o udzieleniu dotacji w odniesieniu do kwalifikowalności kosztów, a także praw do prowadzenia weryfikacji i audytu przysługujących Komisji, OLAF i Trybunałowi Obrachunkowemu.

5. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych dotyczących dokładniejszego określenia kosztów kwalifikowalnych, zgodnie z art. 210.

Artykuł 127

Współfinansowanie w formie wkładu rzeczowego

1. Współfinansowania w formie wkładu rzeczowego nie uwzględnia się do celów obliczania zysku wygenerowanego przez dotację.

2. Właściwy urzędnik zatwierdzający może zaakceptować współfinansowanie w formie wkładu rzeczowego, jeżeli zostanie ono uznane za konieczne lub stosowne. Jeśli współfinansowanie w formie wkładu rzeczowego proponuje się jako uzupełnienie dotacji o niskiej wartości, a właściwy urzędnik zatwierdzający zdecydował o jego odrzuceniu, uzasadnia on, dlaczego nie jest ono konieczne lub stosowne.

Taki wkład nie może przekraczać:

- a) kosztów faktycznie poniesionych przez osoby trzecie i należycie popartych dokumentami księgowymi;
- b) albo, w razie braku takich dokumentów, kosztów odpowiadających kosztom ogólnie przyjętym na danym rynku.

Wkłady rzeczowe są odrębnie wyszczególniane w preliminarzu budżetowym w celu odzwierciedlenia łącznych środków przeznaczonych na dane działanie. Ich koszt jednostkowy szacuje się we wstępnym budżecie i nie podlega on późniejszym zmianom.

Wkłady rzeczowe muszą być zgodne z krajowymi przepisami podatkowymi i dotyczącymi zabezpieczenia społecznego.

⁽¹⁾ Dz.U. L 347 z 11.12.2006, s. 1.

Artykuł 128**Przejrzystość**

1. Dotacje udzielane są na podstawie programu prac, publikowanego przed jego realizacją.

Program prac realizowany jest przez publikowanie zaproszeń do składania wniosków, z wyjątkiem należycie uzasadnionych, wyjątkowych, pilnych przypadków lub jeżeli sytuacja beneficjenta lub specyfika działania nie pozostawiają możliwości wyboru w odniesieniu do danego działania, lub jeżeli beneficjent jest wskazany w akcie podstawowym.

Przepisy akapitu pierwszego nie mają zastosowania do środków pomocy przeznaczonych na operacje zarządzania kryzysowego, ochrony ludności lub pomocy humanitarnej.

2. W zaproszeniach do składania wniosków określa się planowaną datę, do której wszyscy wnioskodawcy zostaną poinformowani o wynikach oceny ich wniosków, oraz orientacyjną datę podpisania umów w sprawie udzielenia dotacji lub powiadomienia o decyzjach w sprawie udzielenia dotacji.

Daty te ustala się w oparciu o następujące okresy:

- a) w przypadku informowania wszystkich wnioskodawców o wyniku oceny ich wniosków, maksimum sześć miesięcy od ostatecznej daty składania kompletnych wniosków;
- b) w przypadku podpisywania umów w sprawie udzielenia dotacji z wnioskodawcami lub powiadomienie ich o decyzjach w sprawie udzielenia dotacji, maksimum trzy miesiące od daty poinformowania wnioskodawców, że zostali wybrani.

Okresy te mogą być dostosowane w celu uwzględnienia czasu potrzebnego na dopełnienie procedur szczególnych, jakich może wymagać akt podstawowy zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011⁽¹⁾, a w wyjątkowych, należycie uzasadnionych przypadkach mogą być przekroczone, zwłaszcza w przypadku działań złożonych, jeżeli wpłynęła duża liczba wniosków lub wystąpiły opóźnienia, które można przypisać wnioskodawcom.

Delegowany urzędnik zatwierdzający w swoim rocznym sprawozdaniu z działalności przedstawia średni czas upływający do poinformowania wnioskodawców i podpisania umów o udzieleniu dotacji lub powiadomienia o decyzjach o udzieleniu dotacji. W razie przekroczenia okresów, o których mowa w akapicie drugim, delegowany urzędnik zatwierdzający podaje powody, a jeżeli sytuacja ta nie jest należycie uzasadniona zgodnie z akapitem trzecim, proponuje działania naprawcze.

3. Informacje o wszystkich dotacjach udzielonych w ciągu roku budżetowego podlegają corocznej publikacji zgodnie z art. 35 ust. 2 i 3.

4. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących szczegółowych zasad regulujących wymogi odnoszące się do programu prac, treści zaproszeń do składania

wniosków, wyjątków od zaproszeń do składania wniosków, informacji dla wnioskodawców i publikacji ex post, zgodnie z art. 210.

Artykuł 129**Zasada nielączenia dotacji**

1. Każde działanie może być podstawą przyznania tylko jednej dotacji budżetowej jednemu beneficjentowi, chyba że właściwe akty podstawowe stanowią inaczej.

W ciągu roku budżetowego danemu beneficjentowi można przyznać z budżetu tylko jedną dotację na działalność.

Wnioskodawca bezzwłocznie powiadamia urzędników zatwierdzających o wszelkich wielokrotnych wnioskach i wielokrotnych dotacjach odnoszących się do tego samego działania lub do tego samego programu prac.

W żadnych okolicznościach te same koszty nie mogą być dwukrotnie finansowane z budżetu.

2. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących szczegółowych zasad odnoszących się do zasady nielączenia dotacji, zgodnie z art. 210.

Artykuł 130**Zasada niedziałania wstecz**

1. Dotację można udzielić na działanie, które już się rozpoczęło, pod warunkiem że wnioskodawca może wykazać konieczność rozpoczęcia działania przed podpisaniem umowy o udzielenie dotacji lub powiadomieniem o decyzji o udzieleniu dotacji.

W takich przypadkach koszty kwalifikujące się do finansowania nie mogą być poniesione przed dniem przedłożenia wniosku o udzielenie dotacji, z wyjątkiem należycie uzasadnionych, wyjątkowych przypadków przewidzianych w akcie podstawowym lub w przypadku niezwykle pilnej pomocy z zakresu zarządzania kryzysowego, operacji ochrony ludności i pomocy humanitarnej lub w sytuacjach grożących bezpośrednim lub natychmiastowym przerodzeniem się w konflikt zbrojny lub destabilizacją kraju, jeżeli wczesne zaangażowanie się Unii może mieć zasadnicze znaczenie dla zapobieżenia konfliktowi.

Nie można przyznać z mocą wsteczną dotacji na działania już zakończone.

Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących szczegółowych zasad w sprawie zasady nie działania prawa z mocą wsteczną, zgodnie z art. 210.

2. W przypadku dotacji na działalność umowa o udzieleniu dotacji jest podpisywana lub decyzja o udzieleniu dotacji jest przekazywana w ciągu sześciu miesięcy po rozpoczęciu roku budżetowego beneficjenta. Koszty kwalifikujące się do finansowania nie mogą zostać poniesione przed złożeniem wniosku o udzielenie dotacji ani przed rozpoczęciem roku budżetowego beneficjenta.

⁽¹⁾ Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13.

ROZDZIAŁ 3

Procedura udzielania dotacji

Artykuł 131

Wnioski o udzielenie dotacji

1. Wnioski o udzielenie dotacji przedkładane są na piśmie, w tym w stosownych przypadkach w bezpiecznym formacie elektronicznym.

Komisja umożliwia składanie wniosków o dotacje w formie elektronicznej, jeżeli uzna to za możliwe.

2. Wnioski o udzielenie dotacji kwalifikują się do rozpatrzenia, jeśli przedkładane są przez:

a) osoby prawne; lub

b) osoby fizyczne, jeśli wymaga tego rodzaj lub charakter działania lub cel realizowany przez wnioskodawcę.

Do celów lit. a) akapit pierwszy wnioski o udzielenie dotacji mogą kwalifikować się do rozpatrzenia, jeżeli przedkładane są przez podmioty nieposiadające osobowości prawnej na podstawie mającego zastosowanie prawa krajowego, pod warunkiem że ich przedstawiciele są uprawnieni do podejmowania w imieniu danego podmiotu zobowiązań prawnych oraz dają gwarancję ochrony interesów finansowych Unii równorzędnej z ochroną, jaką dają osoby prawne;

3. We wniosku określa się status prawny wnioskodawcy oraz wykazuje jego finansową i operacyjną zdolność do realizacji proponowanego działania lub programu prac.

W tym celu wnioskodawca składa oświadczenie oraz – o ile nie jest to dotacja o niskiej wartości – wszelkie dokumenty potwierdzające, których właściwy urzędnik zatwierdzający zażąda na podstawie oceny ryzyka. Wymagane dokumenty są wymieniane w zaproszeniu do składania wniosków.

Weryfikacja zdolności finansowej nie ma zastosowania do osób fizycznych otrzymujących stypendia, do najbardziej potrzebujących osób fizycznych otrzymujących wsparcie bezpośrednio, do organów publicznych ani do organizacji międzynarodowych. Właściwy urzędnik zatwierdzający może, stosownie do oceny ryzyka, odstąpić od obowiązku weryfikacji zdolności operacyjnej organów publicznych lub organizacji międzynarodowych.

4. Artykuł 106 ust. 1, art. 107, 108 i 109 mają zastosowanie także do wnioskodawców ubiegających się o dotację. Wnioskodawcy oświadczają, że nie znajdują się w żadnej z sytuacji, o których mowa w tych artykułach. Właściwy urzędnik zatwierdzający nie wymaga jednak takiego oświadczenia w następujących przypadkach:

a) dotacje o niskiej wartości;

b) gdy takie oświadczenie zostało niedawno przedłożone w innej procedurze udzielania dotacji.

5. Właściwy urzędnik zatwierdzający może nakładać na wnioskodawców skuteczne, proporcjonalne i odstrasżające kary administracyjne i finansowe, zgodnie z art. 109.

Kary takie mogą zostać nałożone także na beneficjentów, którzy w momencie przedkładania wniosku lub podczas realizacji dotacji złożyli nieprawdziwe oświadczenia, podając informacje wymagane przez właściwego urzędnika zatwierdzającego, lub nie podali tych informacji.

6. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 210, dotyczących szczegółowych zasad regulujących ustalenia odnoszące się do wniosków o udzielenie dotacji, dowodów na niewystępowanie sytuacji powodującej wykluczenie, wnioskodawców niemających osobowości prawnej, osób prawnych składających się na jednego wnioskodawcę, kar finansowych i administracyjnych, kryteriów kwalifikowalności i dotacji o niskiej wartości.

Artykuł 132

Kryteria wyboru i przyznawania

1. Kryteria wyboru ogłoszone z wyprzedzeniem w zaproszeniu do składania wniosków pozwalają ocenić możliwość zrealizowania przez wnioskodawcę proponowanego działania lub programu prac.

2. Kryteria udzielania dotacji, ogłoszone z wyprzedzeniem w zaproszeniu do składania wniosków, umożliwiają ocenę jakości przedłożonych wniosków w świetle wyznaczonych celów i priorytetów.

3. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących szczegółowych zasad odnoszących się do kryteriów wyboru i udzielania dotacji, zgodnie z art. 210.

Artykuł 133

Procedura oceny

1. W celu wyłonienia wniosków, które mogą uzyskać finansowanie, są one oceniane na podstawie wcześniej ogłoszonych kryteriów wyboru i udzielania dotacji.

2. Właściwy urzędnik zatwierdzający na podstawie oceny przewidzianej w ust. 1 sporządza listę beneficjentów oraz zatwierdzonych kwot.

3. Właściwy urzędnik zatwierdzający powiadamia wnioskodawców na piśmie o decyzji w sprawie ich wniosków. W przypadku nieudzielenia dotacji dana instytucja podaje powody odrzucenia wniosku, odnosząc się w szczególności do kryteriów wyboru i udzielania dotacji.

4. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących szczegółowych zasad oceny i udzielania dotacji oraz informowania wnioskodawców, zgodnie z art. 210.

ROZDZIAŁ 4

Płatności i kontrola

Artykuł 134

Zabezpieczenie płatności zaliczkowych

1. Właściwy urzędnik zatwierdzający może, o ile uzna to za właściwe i proporcjonalne, na podstawie analizy poszczególnych przypadków i z zastrzeżeniem analizy ryzyka zażądać od beneficjenta uprzedniego wniesienia zabezpieczenia w celu ograniczenia ryzyka finansowego związanego z wypłatą płatności zaliczkowych.

2. Niezależnie od ust. 1, w przypadku dotacji o niskiej wartości zabezpieczenie nie jest wymagane.

3. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących szczegółowych zasad odnoszących się do zabezpieczenia płatności zaliczkowych, zgodnie z art. 210.

Artykuł 135

Wypłata dotacji i kontrole

1. Kwota dotacji nie jest ostateczna do momentu zatwierdzenia przez właściwego urzędnika zatwierdzającego końcowych sprawozdań i sprawozdań rachunkowych, bez uszczerbku dla dalszych weryfikacji przeprowadzanych bez zbędnej zwłoki przez daną instytucję.

2. W razie stwierdzenia, że w procedurze udzielania dotacji wystąpiły poważne błędy, nieprawidłowości, lub nadużycia finansowe, właściwy urzędnik zatwierdzający zawiesza procedurę i może podjąć wszelkie niezbędne środki, łącznie z unieważnieniem procedury. Właściwy urzędnik zatwierdzający natychmiast zgłasza OLAF podejrzania o nadużyciach finansowych.

3. Jeżeli po udzieleniu dotacji okaże się, że w toku procedury udzielania dotacji lub w trakcie realizacji dotacji wystąpiły poważne błędy, nieprawidłowości, nadużycia finansowe lub naruszenia obowiązków, to właściwy urzędnik zatwierdzający może – w zależności od tego, na jakim etapie znajduje się procedura oraz po uprzednim umożliwieniu wnioskodawcy lub beneficjentowi zgłoszenia uwag:

- a) odmówić podpisania umowy o udzielenie dotacji lub powiadomienia o decyzji o udzieleniu dotacji;
- b) zawiesić realizację dotacji; lub
- c) w stosownych przypadkach, rozwiązać umowę o udzielenie dotacji lub uchylić decyzję o udzieleniu dotacji.

4. Jeżeli tego rodzaju błędy, nieprawidłowości lub nadużycia finansowe można przypisywać beneficjentowi lub jeżeli beneficjent narusza obowiązki spoczywające na nim na mocy umowy lub decyzji o udzieleniu dotacji, właściwy urzędnik zatwierdzający może ponadto obniżyć dotację lub odzyskać kwoty nienależnie wypłacone z tytułu umowy lub decyzji o udzieleniu dotacji, proporcjonalnie do wagi tychże błędów, nieprawidłowości, nadużyć finansowych lub naruszenia zobowiązań, pod warunkiem umożliwienia beneficjentowi zgłoszenia uwag.

5. Jeżeli kontrole lub audyty wykażą systemowe lub powtarzające się błędy, nieprawidłowości, nadużycia finansowe lub naruszenia obowiązków, które można przypisać beneficjentowi i które mają istotny wpływ na inne dotacje udzielane temu beneficjentowi na podobnych warunkach, to właściwy urzędnik zatwierdzający może zawiesić wykonywanie wszystkich odnośnych dotacji lub, w stosownych przypadkach, rozwiązać odnośne umowy o udzielenie dotacji zawarte z tym beneficjentem lub uchylić decyzje o udzieleniu dotacji dotyczące tego beneficjenta, proporcjonalnie do wagi błędów, nieprawidłowości, nadużyć finansowych lub naruszeń obowiązków, pod warunkiem umożliwienia beneficjentowi zgłoszenia uwag.

Właściwy urzędnik zatwierdzający może ponadto, po przeprowadzeniu postępowania kontradyktoryjnego, obniżyć dotacje lub odzyskać kwoty wypłacone nienależnie w odniesieniu do wszystkich dotacji, których dotyczą systemowe lub powtarzające się błędy, nieprawidłowości, nadużycia finansowe lub naruszenia obowiązków, o których mowa w akapicie pierwszym i które mogą podlegać audytowi zgodnie z umowami lub decyzjami o udzieleniu dotacji.

6. Właściwy urzędnik zatwierdzający określa wysokość kwot, o które dotacja ma być obniżona lub kwot do odzyskania, jeżeli jest to możliwe i wykonalne, na podstawie kosztów niewłaściwie zadeklarowanych jako kwalifikowalne w odniesieniu do każdej odnośnej dotacji, po zatwierdzeniu poprawionych sprawozdań finansowych przedłożonych przez beneficjenta.

7. Jeżeli dokładne określenie kwot kosztów niekwalifikowalnych nie jest możliwe lub wykonalne w odniesieniu do każdej odnośnej dotacji, to obniżane lub odzyskiwane kwoty można określić, ekstrapolując stawkę obniżenia lub odzyskania zastosowaną do dotacji, w przypadku, w których wykazano systemowe lub powtarzające się błędy lub nieprawidłowości, lub – jeżeli koszty niekwalifikowalne nie mogą posłużyć za podstawę do określenia obniżanych lub odzyskiwanych kwot – stosując stawkę zryczałtowaną z uwzględnieniem zasady proporcjonalności. Beneficjentowi umożliwia się zgłoszenie uwag w sprawie metody ekstrapolacji lub stawki zryczałtowanej, która ma być zastosowana, i zaproponowanie należycie uzasadnionej alternatywnej metody lub stawki przed przystąpieniem do obniżenia dotacji lub odzyskania środków.

8. Komisja zapewnia równe traktowanie beneficjentów danego programu, zwłaszcza jeżeli wdraża go kilku właściwych urzędników zatwierdzających.

Beneficjenci są informowani o środkach odwoławczych od decyzji podejmowanych na podstawie art. 3, 4, 5, 6 i 7 niniejszego artykułu, zgodnie z art. 97.

9. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 210, dotyczących szczegółowych zasad płatności dotacji i kontroli, w tym zasad odnoszących się do dokumentów potwierdzających oraz zawieszenia i obniżenia dotacji.

Artykuł 136

Okres przechowywania dokumentacji

1. Beneficjenci przechowują dokumentację, dokumenty potwierdzające, dane statystyczne i inne dokumenty dotyczące dotacji przez pięć lat po dokonaniu płatności salda, a przez trzy lata w przypadku dotacji o niskiej wartości.

2. Dokumentacja dotycząca audytów, odwołań, sporów lub dochodzenia roszczeń wynikających z realizacji projektu jest przechowywana do momentu zakończenia lub rozstrzygnięcia kontroli, odwołań, sporów lub roszczeń.

ROZDZIAŁ 5

Realizacja

Artykuł 137

Umowy dotyczące wykonania i wsparcie finansowe dla osób trzecich

1. Jeżeli realizacja działania lub programu prac wymaga udzielenia wsparcia finansowego osobom trzecim, beneficjent

może udzielić takiego wsparcia, jeśli spełnione są następujące warunki:

a) przed udzieleniem dotacji właściwy urzędnik zatwierdzający sprawdził, czy beneficjent daje odpowiednie gwarancje odzyskania kwot należnych Komisji;

b) warunki przyznania takiego wsparcia są ściśle określone w decyzji o udzieleniu dotacji lub umowie o udzieleniu dotacji między beneficjentem a Komisją, aby zapobiec swobodzie decyzyjnej po stronie beneficjenta;

c) odnośne kwoty są niewielkie, chyba że uzyskanie wsparcia finansowego jest głównym celem działania.

2. Wszystkie decyzje lub umowy o udzielenie dotacji wyraźnie przewidują, że Komisja i Trybunał Obrachunkowy wykonują swoje uprawnienia kontrolne w zakresie dokumentów i lokali oraz informacji, w tym informacji przechowywanych na nośnikach elektronicznych, w stosunku do wszystkich osób trzecich, które otrzymały unijne środki finansowe.

3. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących szczegółowych zasad odnoszących się do umów dotyczących wykonania oraz wsparcia finansowego dla osób trzecich, zgodnie z art. 210.

TYTUŁ VII

NAGRODY

Artykuł 138

Zasady ogólne

1. Przyznawanie nagród jest zgodne z zasadami przejrzystości i równego traktowania oraz wspiera realizację celów polityk Unii.

2. W tym celu nagrody uwzględnia się w programie prac, który jest publikowany przed jego realizacją. Program prac realizowany jest w drodze publikacji konkursów.

Konkursy, w których jednostkowa wartość nagród wynosi co najmniej 1 000 000 EUR, mogą być publikowane tylko wtedy, gdy zostały przewidziane w sprawozdaniach lub wszelkich innych stosownych dokumentach, o których mowa w art. 38 ust. 3 lit. e).

Zasady konkursu określają co najmniej warunki udziału, w tym kryteria wykluczenia, o których mowa w art. 106 ust. 1, art. 107, 108 i 109, kryteria przyznania nagrody, kwotę nagrody i tryb jej wypłacenia.

Nagrody nie mogą być przyznawane bezpośrednio, bez przeprowadzenia konkursu, a informacje o nich oraz są corocznie publikowane zgodnie z art. 35 ust. 2 i 3.

3. Zgłoszenia konkursowe ocenia zespół ekspertów na podstawie opublikowanych zasad konkursu.

Nagrody przyznawane są następnie przez właściwego urzędnika zatwierdzającego na podstawie oceny przedstawionej przez zespół ekspertów, którzy mają swobodę decyzji co do udzielenia rekomendacji do przyznania nagrody, stosownie do oceny jakości zgłoszeń.

4. Kwota nagrody nie jest powiązana z kosztami poniesionymi przez zwycięzcę.

5. Jeżeli realizacja działania lub programu prac wymaga przyznania nagród osobom trzecim przez beneficjenta dotacji unijnej, beneficjent ten może przyznać takie nagrody, pod warunkiem że minimalna treść zasad konkursu, o których mowa w ust. 2, jest ściśle określona w decyzji lub umowie o udzielenie dotacji zawartej między beneficjentem a Komisją i nie pozostawia miejsca na swobodę decyzyjną.

6. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących szczegółowych zasad odnoszących się do nagród, w tym programowania, zasad konkursu, publikacji ex post, oceny oraz informowania i powiadamiania zwycięzców, zgodnie z art. 210.

TYTUŁ VIII

INSTRUMENTY FINANSOWE

Artykuł 139

Zakres

1. Możliwość wykorzystania instrumentów finansowych musi być przewidziana w akcie podstawowym.

Niezależnie od przepisów akapitu pierwszego instrumenty finansowe w należycie uzasadnionych przypadkach mogą być wprowadzane bez zezwolenia w akcie podstawowym, pod warunkiem że instrumenty takie zapisano w budżecie zgodnie z art. 49 ust. 1 lit. e).

2. Jeżeli wsparcie Unii świadczony jest w formie instrumentów finansowych i połączone jest w jeden środek z elementami bezpośrednio związanymi z instrumentami finansowymi ukierunkowanymi na tych samych odbiorców końcowych, w tym z pomocą techniczną, obniżonymi stopami oprocentowania i dotacjami na koszty gwarancji, to niniejszy tytuł ma zastosowanie do wszystkich elementów takiego środka.

3. Jeżeli instrumenty finansowe są połączone z dotacjami finansowanymi z budżetu zgodnie z częścią pierwszą tytułu VI w odniesieniu do elementów niezwiązanych bezpośrednio z instrumentami finansowymi, to utrzymuje się odrębne zapisy dla poszczególnych źródeł finansowania.

4. Komisja może wdrażać instrumenty finansowe w trybie zarządzania bezpośredniego lub w trybie zarządzania pośredniego, zgodnie z aktem podstawowym, powierzając zadania podmiotom, zgodnie z art. 58 ust. 1 lit. c) ppkt (ii), (iii), (v) i (vi).

Wdrażając instrumenty finansowe, podmioty, którym powierzono zadania, zgodnie z art. 58 ust. 1 lit. c) ppkt (ii), (iii), (iv) i (vi), mogą z kolei na swoją odpowiedzialność powierzyć pośrednikom finansowym część zadań związanych z wdrażaniem tych instrumentów, pod warunkiem że podmioty te zapewnią spełnianie przez pośredników finansowych kryteriów określonych w art. 140 ust. 1, 3 i 5. Pośrednicy finansowi są wybierani na podstawie otwartych, przejrzystych, proporcjonalnych i niedyskryminujących procedur, umożliwiających uniknięcie konfliktu interesów.

Komisja pozostaje odpowiedzialna za zapewnienie zgodności ramowego programu wdrażania instrumentów finansowych z zasadą należytego zarządzania finansami oraz wspieranie dzięki tym ramom realizacji zdefiniowanych i określonych w czasie celów polityki, mierzalnych pod względem wyników i rezultatów. Bez uszczerbku dla odpowiedzialności prawnej i umownej podmiotów, którym powierza się zadania, Komisja odpowiada za wdrożenie instrumentów finansowych zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami.

5. Jeżeli instrumenty finansowe są wykonywane w trybie zarządzania dzielonego z państwami członkowskimi, to przepisy mające zastosowanie do tych instrumentów, w tym zasady dotyczące wkładów do instrumentów finansowych zarządzanych pośrednio lub bezpośrednio zgodnie z niniejszym tytułem, określa się w rozporządzeniach, o których mowa w art. 175.

6. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 210, dotyczących szczegółowych zasad odnoszących się do instrumentów finansowych, w tym wyboru podmiotów, którym powierza się wdrażanie instrumentów finansowych, treści umów o delegowaniu zadań, kosztów zarządzania i opłat za zarządzanie, szczególnych zasad dotyczących rachunków powierniczych, bezpośredniego wdrażania instrumentów finansowych oraz wyboru administratorów, pośredników finansowych i odbiorców końcowych.

Artykuł 140

Zasady i warunki dotyczące instrumentów finansowych

1. Instrumenty finansowe wykorzystywane są zgodnie z zasadami należytego zarządzania finansami, przejrzystości, proporcjonalności, niedyskryminacji, równego traktowania i pomocniczości oraz zgodnie z ich celami i – w stosownych przypadkach – w okresie obowiązywania określonym w akcie podstawowym dla tych instrumentów finansowych.

2. Instrumenty finansowe:

- a) stosowane są w celu zaradzenia słabościom rynkowym lub niedostatecznemu poziomowi inwestycji, w przypadkach finansowo opłacalnych, ale niegenerujących wystarczającego finansowania ze źródeł rynkowych;
- b) mają charakter dodatkowy, co oznacza, że celem instrumentów finansowych nie jest zastąpienie instrumentów finansowych danego państwa członkowskiego, finansowania prywatnego lub innych interwencji finansowych ze strony Unii;
- c) nie zakłócają konkurencji na rynku wewnętrznym i są spójne z przepisami dotyczącymi pomocy państwa;
- d) przynoszą efekt mnożnikowy, co oznacza, że wkład Unii w instrument finansowy służy uruchomieniu łącznej inwestycji przekraczającej wkład Unii zgodnie z wcześniej określonymi wskaźnikami;
- e) zapewniają zgodność interesów: wdrażając instrumenty finansowe, Komisja zapewnia istnienie wspólnego interesu w realizacji celów określonych dla danego instrumentu finansowego, który można wesprzeć takimi mechanizmami, jak współinwestowanie, wymogi podziału ryzyka lub zachęty finansowe, przy równoczesnym zapobieganiu konfliktom interesów z innymi działaniami podmiotu, któremu powierzono wykonanie zadań;
- f) instrumenty finansowe są ustanawiane na podstawie oceny ex ante, w tym oceny potencjalnego ponownego wykorzystania dodatkowych zasobów, o których mowa w ust. 8 lit. f).

3. Wydatki budżetowe związane z instrumentem finansowym i zakres odpowiedzialności finansowej Unii w żadnym wypadku nie przekraczają kwoty zaciągniętego na nie zobowiązania budżetowego, co wyklucza zobowiązania warunkowe dla budżetu.

4. Podmioty, którym powierzono zadania, zgodnie z art. 58 ust. 1 lit. c) ppkt (ii), (iii), (v) i (vi), oraz wszyscy pośrednicy finansowi wybrani do udziału w realizacji operacji finansowych związanych z instrumentem finansowym przestrzegają właściwych norm i mających zastosowanie przepisów w zakresie zapobiegania praniu pieniędzy oraz zwalczania terroryzmu i oszustw podatkowych. W przypadku wdrażania instrumentów finansowych zgodnie z niniejszym tytułem podmioty, którym powierzono zadania, zgodnie z art. 58 ust. 1 lit. c) ppkt (ii), (iii), (v) i (vi), nie mają siedziby i nie utrzymują stosunków handlowych z podmiotami zarejestrowanymi na terytoriach, których jurysdykcje nie współpracują z Unią w zakresie stosowania norm podatkowych ustalonych na szczeblu międzynarodowym, oraz wprowadzają tego rodzaju wymogi w umowach zawieranych z wybranymi pośrednikami finansowymi.

5. Podmioty, którym powierzono zadania zgodnie z art. 58 ust. 1 lit. c) ppkt (ii), (iii), (v) i (vi), pośrednicy finansowi, o których mowa w ust. 4 niniejszego artykułu, uczestniczący w zarządzaniu instrumentami finansowymi Unii, oraz końcowi odbiorcy wsparcia Unii zgodnie z niniejszym tytułem zapewniają Trybunałowi Obrachunkowemu pomoc i udzielają mu wszelkich informacji, które Trybunał Obrachunkowy uzna za niezbędne do wykonania swoich obowiązków zgodnie z art. 161.

Do wsparcia Unii na podstawie niniejszego tytułu zastosowanie ma rozporządzenie Rady (Euratom, WE) nr 2185/96 i rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1073/1999 z dnia 25 maja 1999 r. dotyczące dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) ⁽¹⁾.

6. Kwoty odpowiadające co najmniej wkładowi Unii lub – w stosownych przypadkach – ich wielokrotności są wykorzystywane do osiągnięcia określonych celów politycznych realizowanych za pomocą danego instrumentu finansowego i nie generują nienależnych korzyści, zwłaszcza w postaci nienależnych dywidend lub zysków dla osób trzecich.

Bez uszczerbku dla przepisów sektorowych dotyczących zarządzania dzielonego dochody, w tym dywidendy, zyski kapitałowe, koszty gwarancji i odsetki od pożyczek i kwot złożonych na rachunkach powierniczych zwracane Komisji lub na rachunkach powierniczych otwartych z myślą o instrumentach finansowych i związane ze wsparciem z budżetu w ramach danego instrumentu finansowego, ujmowane są w budżecie po odpisaniu kosztów zarządzania i opłat za zarządzanie.

Roczne spłaty, w tym spłaty kapitału, zwolnione gwarancje, a także spłaty kwot głównych pożyczek wpłacone Komisji lub na rachunki powiernicze otwarte z myślą o instrumentach finansowych i związane ze wsparciem z budżetu w ramach danego instrumentu finansowego, stanowią wewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel zgodnie z art. 21 i są wykorzystywane na ten sam instrument finansowy, bez uszczerbku dla przepisów ust. 9 niniejszego artykułu, w okresie nieprzekraczającym okresu, na jaki zaciągnięto zobowiązanie na dane środki, plus dwa lata, chyba że akt podstawowy stanowi inaczej.

7. Komisja dokonuje wpłat na rachunki powiernicze na podstawie wniosków o płatność należycie uzasadnionych prognozami wypłat, z uwzględnieniem salda dostępnego na

rachunkach powierniczych i konieczności uniknięcia nadmiernego salda na takich rachunkach. Jeżeli kwoty na rachunkach powierniczych są wystarczające do pokrycia określonej w umowie minimalnej rezerwy na rachunkach powierniczych, powiększonej o prognozy wydatków na bieżący rok budżetowy oraz kwot potrzebnych do wykluczenia zobowiązań warunkowych związanych ze zobowiązaniami do płatności w walutach innych niż euro, to nie dokonuje się dalszych wpłat na rachunki powiernicze. Prognozy wypłat są dostarczane raz w roku lub – w stosownych przypadkach – co pół roku.

8. Komisja sporządza co roku sprawozdania dla Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie działalności związanej z instrumentami finansowymi. W odniesieniu do każdego wspieranego instrumentu finansowego sprawozdanie zawiera:

- a) wskazanie instrumentu finansowego i aktu podstawowego;
- b) opis instrumentu finansowego, ustalenia dotyczące wdrażania i wartość dodaną wkładu Unii;
- c) instytucje finansowe uczestniczące we wdrażaniu, w tym wszelkie kwestie dotyczące stosowania ust. 5;
- d) zagregowane zobowiązania budżetowe i płatności z budżetu dla poszczególnych instrumentów finansowych;
- e) wyniki instrumentu finansowego, w tym poczynione inwestycje;
- f) ocenę wykorzystania wszelkich kwot zwróconych do danego instrumentu jako wewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel zgodnie z ust. 6;
- g) saldo na rachunku powierniczym;
- h) dochody i spłaty zgodnie z ust. 6;
- i) wartość inwestycji kapitałowych w odniesieniu do poprzednich lat;
- j) skumulowane dane liczbowe dotyczące utraty wartości aktywów instrumentów kapitałowych lub opartych na podziale ryzyka oraz dotyczące gwarancji wypłaconych w odniesieniu do instrumentów gwarancyjnych;
- k) zamierzony i uzyskany efekt mnożnikowy;
- l) wkład instrumentu finansowego w realizację celów danego programu mierzoną ustalonymi wskaźnikami, w tym, w stosownych przypadkach, dywersyfikację geograficzną.

⁽¹⁾ Dz.U. L 136 z 31.5.1999, s. 1.

9. Jeżeli Parlament Europejski lub Rada uzna, że dany instrument finansowy nie osiągnął w skuteczny sposób swoich celów, może zwrócić się do Komisji o przedłożenie wniosku w sprawie zmiany aktu podstawowego w celu zamknięcia tego instrumentu. W razie zamknięcia instrumentu wszelkie nowe spłaty środków z tego instrumentu zgodnie z ust. 6 akapit trzeci uznaje się za dochody ogólne.

10. Cel instrumentów finansowych oraz – w stosownych przypadkach – ich szczególną formę prawną i miejsce rejestracji publikuje się na stronie internetowej Komisji.

11. W przypadku instrumentów finansowych właściwy urzędnik zatwierdzający zapewnia, aby podmioty, którym powierzono zadania zgodnie z art. 58 ust. 1 lit. c) ppkt (ii), (iii), (v) i (vi), do dnia 15 lutego kolejnego roku przedstawiły sprawozdania finansowe obejmujące okres od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia zgodnie z regułami rachunkowości, o których mowa w art. 143 oraz z Międzynarodowymi

Standardami Rachunkowości dla Sektora Publicznego, a także wszelkie informacje niezbędne do sporządzenia sprawozdań finansowych zgodnie z art. 68 ust. 3. Właściwy urzędnik zatwierdzający zapewnia również dostarczenie poddanych audytowi sprawozdań finansowych dotyczących instrumentów finansowych przez te podmioty do dnia 15 maja kolejnego roku.

12. Komisja zapewnia ujednoczone zarządzanie instrumentami finansowymi, zwłaszcza pod względem rachunkowości, sprawozdawczości, monitorowania oraz zarządzania ryzykiem finansowym.

13. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 210, dotyczących szczegółowych zasad wdrażania instrumentów finansowych, w tym warunków korzystania z nich, efektu mnożnikowego, oceny ex ante, monitorowania i traktowania wkładów z funduszy, o których mowa w art. 175.

TYTUŁ IX

PREZENTACJA SPRAWOZDAŃ I RACHUNKOWOŚĆ

ROZDZIAŁ I

Prezentacja sprawozdań

Artykuł 141

Struktura sprawozdania finansowego

Sprawozdanie finansowe obejmuje:

- a) skonsolidowane sprawozdanie finansowe, przedstawiające skonsolidowane informacje finansowe zawarte w sprawozdaniach finansowych instytucji finansowanych z budżetu, sprawozdaniach organów, o których mowa w art. 208, i innych organów, których sprawozdania muszą być skonsolidowane zgodnie z regułami rachunkowości, o których mowa w art. 143;
- b) zagregowane sprawozdanie budżetowe przedstawiające informacje zawarte w sprawozdaniach budżetowych instytucji.

Artykuł 142

Sprawozdanie z zarządzania budżetem i finansami

1. Każda instytucja oraz organ, o których mowa w art. 141, przygotowuje sprawozdanie z zarządzania budżetem i finansami w danym roku budżetowym.

Przesyłają one to sprawozdanie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie oraz Trybunałowi Obrachunkowemu do dnia 31 marca roku następującego po danym roku budżetowym.

2. W sprawozdaniu, o którym mowa w ust. 1, podaje się – zarówno w wartościach bezwzględnych, jak i wyrażonych procentowo – co najmniej wskaźnik realizacji środków oraz zestawienie informacji dotyczących przesunięć środków między poszczególnymi pozycjami w budżecie.

3. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących szczegółowych zasad odnoszących się do sprawozdania z zarządzania budżetem i finansami, zgodnie z art. 210.

Artykuł 143

Zasady sporządzania sprawozdań

1. Księgowy Komisji przyjmuje zasady oparte na przyjętych na szczeblu międzynarodowym standardach rachunkowości dla sektora publicznego. Księgowy może odejść od tych standardów, jeżeli uzna to za niezbędne w celu przedstawienia prawdziwego i rzetelnego obrazu aktywów i pasywów, obciążeń, dochodów i przepływów środków pieniężnych. Jeżeli dana reguła rachunkowości w istotny sposób odbiega od tych standardów, to fakt ten wraz z uzasadnieniem podaje się w informacjach dodatkowych do sprawozdań finansowych.

2. Sprawozdania budżetowe, o których mowa w art. 141, są zgodne z zasadami budżetowymi ustanowionymi w niniejszym rozporządzeniu. Przedstawiają one prawdziwy i rzetelny obraz operacji budżetowych po stronie dochodów i wydatków.

Artykuł 144

Zasady rachunkowości

1. Sprawozdanie finansowe, o którym mowa w art. 141, przedstawia informacje, w tym informacje dotyczące polityki rachunkowości, zapewniając, że informacje te są właściwe, rzetelne, porównywalne i zrozumiałe. Sprawozdanie finansowe sporządza się zgodnie z ogólnie przyjętymi zasadami rachunkowości ujętymi w regułach rachunkowości, o których mowa w art. 143.

2. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych dotyczących ustalenia ram wykonywania przez księgowego zadań wymienionych w niniejszym artykule oraz w art. 145, 146, 148, 151, 154, 156 i 157.

Artykuł 145

Sprawozdanie finansowe

1. Sprawozdanie finansowe sporządzane jest w milionach euro i obejmuje:

- a) bilans i sprawozdanie z finansowych wyników działalności, które przedstawiają wszystkie aktywa i pasywa, sytuację finansową oraz wynik ekonomiczny na dzień 31 grudnia poprzedniego roku; są one prezentowane zgodnie z regułami rachunkowości, o których mowa w art. 143;
- b) rachunek przepływów pieniężnych wykazujący kwoty pobrane i wydatkowane w ciągu roku oraz końcową sytuację finansową;
- c) zestawienie zmian w aktywach netto przedstawiające zestawienie zmian stanu rezerw w ciągu roku oraz skumulowane wyniki.

2. W informacjach dodatkowych do sprawozdania finansowego uzupełnia się i komentuje informacje przedstawione w sprawozdaniach, o których mowa w ust. 1, oraz dostarcza wszelkie dodatkowe informacje zalecane w praktyce rachunkowości przyjętej na szczeblu międzynarodowym, jeżeli informacje takie odnoszą się do działalności Unii.

Artykuł 146

Sprawozdania z wykonania budżetu

1. Sprawozdania z wykonania budżetu sporządzane są w milionach euro. Obejmują one:

- a) sprawozdania, które przedstawiają zbiorczo wszystkie operacje budżetowe po stronie dochodów i wydatków w danym roku;
- b) informacje dodatkowe, które uzupełniają i komentują informacje przedstawione w sprawozdaniu.

2. Sprawozdania z wykonania budżetu przedstawiane są według takiej samej struktury jak sam budżet.

Artykuł 147

Wstępne sprawozdania rachunkowe

1. Do dnia 1 marca kolejnego roku księgowi pozostałych instytucji oraz organów, o których mowa w art. 141, przesyłają swoje wstępne sprawozdania rachunkowe księgowemu Komisji oraz Trybunałowi Obrachunkowemu.

2. Księgowi pozostałych instytucji oraz organów, o których mowa w art. 141, przesyłają również księgowemu Komisji do

dnia 1 marca kolejnego roku pakiet sprawozdawczy w znormalizowanym formacie ustanowionym przez księgowego Komisji na potrzeby konsolidacji.

3. Księgowy Komisji dokonuje konsolidacji tych wstępnych sprawozdań rachunkowych ze wstępnym sprawozdaniem rachunkowym Komisji i przesyła wstępne sprawozdanie rachunkowe Komisji oraz skonsolidowane wstępne sprawozdania rachunkowe Unii Trybunałowi Obrachunkowemu do dnia 31 marca kolejnego roku.

Artykuł 148

Zatwierdzenie końcowego skonsolidowanego sprawozdania rachunkowego

1. Trybunał Obrachunkowy do dnia 1 czerwca przedstawia swoje uwagi na temat wstępnych sprawozdań rachunkowych instytucji innych niż Komisja i poszczególnych organów, o których mowa w art. 141, a do dnia 15 czerwca – uwagi na temat wstępnego sprawozdania rachunkowego Komisji oraz wstępnego skonsolidowanego sprawozdania rachunkowego Unii.

2. Instytucje inne niż Komisja i każdy z organów, o których mowa w art. 141, opracowują swoje końcowe sprawozdania rachunkowe i przesyłają je księgowemu Komisji, Trybunałowi Obrachunkowemu, Parlamentowi Europejskiemu i Radzie najpóźniej do dnia 1 lipca, w celu sporządzenia końcowego skonsolidowanego sprawozdania rachunkowego.

Księgowi pozostałych instytucji oraz organów, o których mowa w art. 141, przesyłają również księgowemu Komisji do dnia 1 lipca pakiet sprawozdawczy w znormalizowanym formacie ustanowionym przez księgowego Komisji na potrzeby konsolidacji.

3. Księgowy każdej instytucji i organu, o których mowa w art. 141, przesyła również Trybunałowi Obrachunkowemu, w kopii do księgowego Komisji, w tym samym dniu, w którym przekazuje swoje końcowe sprawozdanie rachunkowe, oświadczenie dotyczące tego sprawozdania końcowego.

Do końcowego sprawozdania rachunkowego dołączane jest oświadczenie księgowego, w którym stwierdza on, że końcowe sprawozdanie rachunkowe zostało sporządzone zgodnie z niniejszym tytułem oraz obowiązującymi zasadami, przepisami i metodami rachunkowości.

4. Księgowy Komisji sporządza końcowe skonsolidowane sprawozdanie rachunkowe na podstawie informacji dostarczonych mu zgodnie z art. 2 niniejszego artykułu przez inne instytucje niż Komisja i organy, o których mowa w art. 141. Do końcowego sprawozdania skonsolidowanego dołączane jest oświadczenie księgowego Komisji, w którym stwierdza on, że zostało ono sporządzone zgodnie z niniejszym tytułem oraz zasadami, przepisami i metodami rachunkowości określonymi w informacjach dodatkowych do sprawozdań finansowych.

5. Po zatwierdzeniu końcowego skonsolidowanego sprawozdania rachunkowego oraz swojego własnego końcowego sprawozdania rachunkowego Komisja przesyła je Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Trybunałowi Obrachunkowemu do dnia 31 lipca.

W tym samym terminie księgowy Komisji przekazuje Trybunałowi Obrachunkowemu oświadczenie dotyczące końcowego skonsolidowanego sprawozdania rachunkowego.

6. Końcowe skonsolidowane sprawozdanie rachunkowe publikowane jest w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* wraz z poświadczeniem wiarygodności wydanym przez Trybunał Obrachunkowy zgodnie z art. 287 TFUE oraz art. 160a Traktatu Euratom do dnia 15 listopada.

ROZDZIAŁ 2

Informacje na temat wykonania budżetu

Artykuł 149

Sprawozdanie w sprawie gwarancji budżetowych i powiązanych rodzajów ryzyka

Oprócz sprawozdań przewidzianych w art. 145 i 146 Komisja raz do roku składa Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie dotyczące gwarancji budżetowych, o których mowa w art. 49 ust. 1 lit. d), oraz powiązanych z nimi rodzajów ryzyka.

Jednocześnie informacje te są przesyłane Trybunałowi Obrachunkowemu.

Artykuł 150

Informacje na temat wykonania budżetu

1. Oprócz sprawozdań przewidzianych w art. 145 i 146 księgowy Komisji raz w miesiącu przesyła Parlamentowi Europejskiemu i Radzie dane liczbowe, zagregowane przynajmniej na poziomie rozdziałów, dotyczące wykonania budżetu zarówno po stronie dochodów, jak i wydatków, w odniesieniu do wszystkich środków przewidzianych w budżecie

Te dane liczbowe obejmują również szczegółowe informacje na temat wykorzystania przeniesionych środków.

Dane liczbowe są przesyłane w terminie 10 dni roboczych następujących po końcu każdego miesiąca.

2. Trzy razy do roku, w terminie 30 dni roboczych następujących po dniach 31 maja, 31 sierpnia i 31 grudnia, księgowy Komisji przesyła Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie z wykonania budżetu, obejmujące zarówno dochody, jak i wydatki, z podziałem na rozdziały, artykuły i pozycje.

Sprawozdania te przedstawiają również szczegółowe informacje o wykorzystaniu środków przeniesionych z poprzednich lat budżetowych.

3. Dane liczbowe i sprawozdanie z wykonania budżetu są jednocześnie przesyłane Trybunałowi Obrachunkowemu i publikowane na stronie internetowej Komisji.

4. Do dnia 15 września każdego roku księgowy przesyła Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie zawierające informacje na temat odnotowanego ryzyka bieżącego, zaobserwowanych ogólnych tendencji, występujących nowych zagadnień z zakresu rachunkowości, postępów w sprawach dotyczących rachunkowości, w tym w sprawach poruszonych przez Trybunał Obrachunkowy, a także informacje na temat odzyskiwania środków.

ROZDZIAŁ 3

Rachunkowość

Sekcja 1

Przepisy wspólne

Artykuł 151

System rachunkowości

1. System rachunkowości instytucji jest systemem służącym do strukturyzowania informacji budżetowych i finansowych w taki sposób, aby dane liczbowe mogły być zapisywane, klasyfikowane i rejestrowane.

2. Na system rachunkowości składają się konta księgi głównej i konta budżetowe. Konta te prowadzone są w euro w układzie roku kalendarzowego.

3. Delegowany urzędnik zatwierdzający może również prowadzić konta analityczne.

Artykuł 152

Wymogi wspólne dotyczące systemu rachunkowości instytucji

Po konsultacji z księgowymi pozostałych instytucji oraz organów, o których mowa w art. 141, księgowy Komisji zgodnie z art. 143 przyjmuje reguły rachunkowości oraz ujednolicony plan kont do stosowania we wszystkich instytucjach, urzędach, o których mowa w części drugiej tytułu V, oraz organach, o których mowa w art. 141.

Sekcja 2

Konta księgi głównej

Artykuł 153

Konta księgi głównej

Na kontach księgi głównej księgowane są, w porządku chronologicznym i przy wykorzystaniu metody podwójnego zapisu, wszelkie zdarzenia i operacje wpływające na sytuację gospodarczą i finansową oraz aktywa i pasywa instytucji i organów, o których mowa w art. 141.

Artykuł 154

Zapisy w księgach rachunkowych

1. Zmiany na kontach oraz salda ujmowane są w księgach rachunkowych.

2. Wszelkie zapisy rachunkowe, włącznie z zapisami korygującymi na rachunkach, oparte są na dokumentach potwierdzających, do których się odnoszą.

3. System rachunkowości umożliwia pozostawienie jednoznacznej ścieżki audytu wszystkich zapisów księgowych.

Artykuł 155

Korekty księgowe

Po zamknięciu roku budżetowego i do czasu prezentacji sprawozdań rachunkowych księgowy wprowadza wszelkie korekty, które nie pociągają za sobą żadnych wypłat ani wpłat w odniesieniu do tego roku, a są niezbędne do przedstawienia prawdziwych i rzetelnych sprawozdań rachunkowych. Korekty te są zgodne z regułami rachunkowości, o których mowa w art. 143.

Sekcja 3

Konta budżetowe

Artykuł 156

Rachunkowość budżetowa

1. Konta budżetowe zapewniają szczegółową ewidencję wykonania budżetu.

2. Do celu ust. 1 na kontach budżetowych ujmowane są wszystkie operacje budżetowe po stronie dochodów i wydatków przewidziane w części pierwszej tytułu IV.

ROZDZIAŁ 4

Ewidencja majątku

Artykuł 157

Ewidencja

1. Każda instytucja i organ, o którym mowa w art. 141, prowadzi ewidencję wykazującą w ujęciu ilościowym i wartościowym stan wszystkich unijnych środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych oraz aktywów finansowych według wzoru opracowanego przez księgowego Komisji.

Wszystkie instytucje i organy, o których mowa w art. 141, weryfikują, czy zapisy zawarte w ewidencji są zgodne ze stanem faktycznym.

2. Sprzedaż unijnych środków trwałych wymaga zamieszczenia odpowiednich ogłoszeń.

TYTUŁ X

KONTROLA ZEWNĘTRZNA I UDZIELENIE ABSOLUTORIUM

ROZDZIAŁ 1

Kontrola zewnętrzna

Artykuł 158

Kontrola zewnętrzna prowadzona przez Trybunał Obrachunkowy

Parlament Europejski, Rada i Komisja jak najszybciej powiadają Trybunał Obrachunkowy o wszystkich decyzjach i przepisach szczegółowych na podstawie art. 13, 16, 21, 25, 26, 29 i 40.

Artykuł 159

Zasady i procedura kontroli

1. Badanie prowadzone przez Trybunał Obrachunkowy w celu ustalenia, czy wszystkie dochody zostały uzyskane, a wszystkie wydatki poniesione zgodnie z prawem i w odpowiedni sposób, uwzględnia postanowienia Traktatów, budżet, niniejsze rozporządzenie, akty delegowane przyjęte na podstawie niniejszego rozporządzenia oraz wszelkie inne akty przyjęte na mocy Traktatów.

2. Wykonując swoje zadania, Trybunał Obrachunkowy ma prawo wglądu, w trybie przewidzianym w art. 161, do wszystkich dokumentów i informacji dotyczących zarządzania finansami służb lub organów w odniesieniu do operacji finansowych lub współfinansowanych przez Unię. Trybunał ma uprawnienia do wysłuchania każdego urzędnika odpowiedzialnego za operacje po stronie dochodów lub wydatków oraz do stosowania dowolnych procedur kontroli odpowiednio dostosowanych do wyżej wspomnianych służb lub organów. Kontrola w państwach członkowskich prowadzona jest w kontakcie z krajowymi instytucjami kontrolnymi lub, jeżeli nie posiadają

one niezbędnych uprawnień, z właściwymi służbami krajowymi. Trybunał Obrachunkowy oraz krajowe instytucje kontrolne państw członkowskich współpracują w duchu wzajemnego zaufania, zachowując równocześnie swoją niezależność.

W celu uzyskania wszystkich informacji niezbędnych do wykonania zadania powierzonego mu na mocy Traktatów i aktów przyjętych na ich podstawie, Trybunał Obrachunkowy może być obecny, na swój wniosek, przy działaniach kontrolnych prowadzonych w ramach wykonywania budżetu przez jakkolwiek instytucję lub w jej imieniu.

Na wniosek Trybunału Obrachunkowego każda instytucja upoważnia instytucje finansowe przechowujące depozyty Unii do tego, aby umożliwiły Trybunałowi Obrachunkowemu upewnienie się, czy dane zewnętrzne są zgodne z księgami rachunkowymi.

3. W celu wykonania swojego zadania Trybunał Obrachunkowy przedkłada instytucjom i organom, do których stosuje się niniejsze rozporządzenie, nazwiska pracowników, którzy są upoważnieni do ich kontroli.

Artykuł 160

Weryfikacje dotyczące papierów wartościowych i środków pieniężnych

Trybunał Obrachunkowy zapewnia, aby wszystkie papiery wartościowe i środki pieniężne znajdujące się w depozycie lub w kasie były porównywane z dowodami podpisanymi przez depozytariuszy lub z oficjalnymi notami dotyczącymi posiadanych środków pieniężnych i papierów wartościowych. Trybunał może przeprowadzać takie weryfikacje samodzielnie.

Artykuł 161

Prawo dostępu do informacji Trybunału Obrachunkowego

1. Komisja, pozostałe instytucje, organy zarządzające dochodami lub wydatkami w imieniu Unii oraz odbiorcy zapewniają Trybunałowi Obrachunkowemu wszelką pomoc oraz udzielają mu wszelkich informacji, jakie Trybunał uzna za niezbędne do wykonania swoich zadań. Udostępniają oni Trybunałowi Obrachunkowemu wszelkie dokumenty dotyczące udzielania i wykonywania zamówień finansowanych z budżetu oraz wszelkie rozliczenia środków pieniężnych lub materiałów, wszelkie zapisy księgowe lub dokumenty potwierdzające oraz związane z nimi dokumenty administracyjne, wszelkie dokumenty dotyczące dochodów i wydatków, wszelkie ewidencje, wszelkie schematy organizacyjne służb, które Trybunał Obrachunkowy uzna za niezbędne do kontroli sprawozdania budżetowego i sprawozdania na temat wyniku finansowego na podstawie zapisów lub kontroli na miejscu, jak również, do tych samych celów, wszelkie dokumenty i dane utworzone lub przechowywane w formacie elektronicznym.

Organy audytu wewnętrznego i inne służby organów administracji krajowej zapewniają Trybunałowi Obrachunkowemu wszelką pomoc, jaką Trybunał uzna za niezbędną do wykonania swoich zadań.

2. Urzędnicy, których działania są kontrolowane przez Trybunał Obrachunkowy:

- a) okazują prowadzoną przez siebie ewidencję środków pieniężnych w kasie, innych środków pieniężnych, papierów wartościowych i wszelkiego rodzaju materiałów oraz dokumentów potwierdzających dotyczących gospodarowania powierzonymi im środkami, jak również wszystkie księgi, rejestry i inne związane z nimi dokumenty;
- b) przedstawiają korespondencję oraz wszelkie inne dokumenty niezbędne do pełnej realizacji kontroli, o której mowa w art. 159 ust. 1.

Informacji dostarczanych na podstawie lit. b) akapit pierwszy może żądać tylko Trybunał Obrachunkowy.

3. Trybunał Obrachunkowy ma prawo badać pod kątem dochodów i wydatków Unii dokumenty będące w posiadaniu służb instytucji oraz, w szczególności, służb odpowiedzialnych za decyzje dotyczące tych dochodów i wydatków, organów zarządzających dochodami lub wydatkami w imieniu Unii, a także osób fizycznych lub prawnych otrzymujących płatności z budżetu.

4. Zadanie ustalenia, czy uzyskanie dochodów i poniesienie wydatków nastąpiło zgodnie z prawem i w odpowiedni sposób oraz czy zarządzanie finansami było należyte, obejmuje kwestię wykorzystania przez organy spoza instytucji unijnych środków finansowych otrzymanych w formie wkładów.

5. Wypłata unijnych środków finansowych odbiorcom spoza instytucji warunkowana jest wyrażeniem na piśmie zgody przez tych odbiorców lub, w przypadku braku zgody z ich strony,

przez wykonawców lub podwykonawców, na przeprowadzenie przez Trybunał Obrachunkowy kontroli wykorzystania przyznanych środków finansowych.

6. Komisja udostępni Trybunałowi Obrachunkowemu, na jego wniosek, wszelkie informacje dotyczące operacji zaciągania i udzielania pożyczek.

7. Wykorzystanie zintegrowanych systemów komputerowych nie powoduje ograniczenia dostępu Trybunału Obrachunkowego do dokumentów potwierdzających.

Artykuł 162

Sprawozdanie roczne Trybunału Obrachunkowego

1. Trybunał Obrachunkowy przekazuje Komisji i właściwym instytucjom, do dnia 30 czerwca, wszelkie uwagi, których charakter wymaga jego zdaniem zamieszczenia ich w sprawozdaniu rocznym. Uwagi te pozostają poufne i podlegają postępowaniu kontryktoryjnemu. Każda instytucja kieruje swoją odpowiedź do Trybunału Obrachunkowego do dnia 15 października. Odpowiedzi instytucji innych niż Komisja są równocześnie przesyłane Komisji.

2. Sprawozdanie roczne zawiera ocenę pod kątem należytego zarządzania finansami.

3. Sprawozdanie roczne zawiera sekcje dotyczące każdej instytucji. Trybunał Obrachunkowy może dodać sprawozdanie podsumowujące lub ogólne uwagi, które należy jego zdaniem zamieścić.

Trybunał Obrachunkowy podejmuje wszelkie czynności niezbędne do zapewnienia opublikowania odpowiedzi każdej z instytucji na jego uwagi obok lub po każdej z uwag, do których się odnoszą.

4. Trybunał Obrachunkowy przekazuje organom odpowiedzialnym za udzielenie absolutorium oraz pozostałym instytucjom, do dnia 15 listopada, swoje sprawozdanie roczne wraz z odpowiedziami instytucji oraz zapewnia jego opublikowanie w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

5. Niezwłocznie po przekazaniu sprawozdania rocznego przez Trybunał Obrachunkowy Komisja powiadamia zainteresowane państwa członkowskie o zawartych w tych sprawozdaniu informacjach dotyczących zarządzania środkami finansowymi, za które są one odpowiedzialne zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami.

Po otrzymaniu tych informacji państwa członkowskie udzielają Komisji odpowiedzi w terminie 60 dni. Komisja przekazuje podsumowanie tych informacji Trybunałowi Obrachunkowemu, Parlamentowi Europejskiemu i Radzie do dnia 28 lutego.

Artykuł 163

Sprawozdania specjalne Trybunału Obrachunkowego

1. Trybunał Obrachunkowy przekazuje właściwej instytucji lub właściwemu organowi wszelkie dotyczące ich uwagi, których charakter wymaga jego zdaniem zamieszczenia ich w sprawozdaniu specjalnym. Uwagi te pozostają poufne i podlegają postępowaniu kontryktoryjnemu.

Właściwa instytucja lub właściwy organ informuje Trybunał Obrachunkowy w terminie dwóch i pół miesiąca od przekazania tych uwag o wszelkich odpowiedziach, jakich chce udzielić na te uwagi.

Trybunał Obrachunkowy przyjmuje ostateczną wersję sprawozdania specjalnego w kolejnym miesiącu po otrzymaniu odpowiedzi właściwej instytucji lub właściwemu organu.

Sprawozdania specjalne wraz z odpowiedziami właściwej instytucji lub właściwych organów są niezwłocznie przekazywane Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, które decydują, w stosownych przypadkach wspólnie z Komisją, jakie działania należy podjąć w odpowiedzi.

Trybunał Obrachunkowy podejmuje wszelkie kroki niezbędne do zapewnienia opublikowania wraz ze sprawozdaniem specjalnym odpowiedzi każdej właściwej instytucji lub właściwemu organu na jego uwagi.

2. Opinie, o których mowa w art. 287 ust. 4 akapit drugi TFUE, które nie odnoszą się do wniosków lub projektów objętych legislacyjną procedurą konsultacji, mogą być opublikowane przez Trybunał Obrachunkowy w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*. Trybunał Obrachunkowy podejmuje decyzję w sprawie opublikowania po konsultacji z instytucją, która zwróciła się do niego o wydanie opinii, lub instytucją, której ta opinia dotyczy. Do opublikowanych opinii załącza się wszelkie uwagi zainteresowanych instytucji.

ROZDZIAŁ 2

Absolutorium

Artykuł 164

Harmonogram procedury udzielania absolutorium

1. Parlament Europejski, na zalecenie Rady stanowiącej większość kwalifikowaną, w terminie do dnia 15 maja roku $n + 2$ udziela Komisji absolutorium z wykonania budżetu za rok n .

2. Jeżeli termin przewidziany w ust. 1 nie może być dotrzymany, Parlament Europejski lub Rada powiadamia Komisję o przyczynach jego odroczenia.

3. Jeżeli Parlament Europejski odroczy wydanie decyzji o udzieleniu absolutorium, Komisja dokłada wszelkich starań w celu jak najszybszego podjęcia środków zmierzających do usunięcia lub ułatwienia usunięcia przeszkód w podjęciu tej decyzji.

Artykuł 165

Procedura udzielania absolutorium

1. Decyzja o udzieleniu absolutorium obejmuje rachunki dotyczące wszystkich dochodów i wydatków Unii, wynikające z nich saldo oraz aktywa i pasywa Unii wykazane w bilansie.

2. W celu udzielenia absolutorium Parlament Europejski, po wykonaniu tych czynności przez Radę, bada rozliczenia, sprawozdania finansowe oraz sprawozdanie oceniające finanse, o których mowa w art. 318 TFUE. Bada on również sprawozdanie roczne Trybunału Obrachunkowego wraz z odpowiedziami kontrolowanych instytucji, wszelkie sprawozdania specjalne Trybunału Obrachunkowego odnoszące się do danego roku budżetowego oraz wydane przez Trybunał Obrachunkowy poświadczenie wiarygodności dotyczące rozliczeń oraz legalności i prawidłowości operacji podstawowych.

3. Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu, na jego wniosek, wszelkie informacje niezbędne do sprawnego zastosowania procedury udzielania absolutorium za dany rok budżetowy, zgodnie z art. 319 TFUE.

Artykuł 166

Środki następcze

1. Zgodnie z art. 319 TFUE oraz art. 106 a Traktatu Euratom Komisja i pozostałe instytucje podejmują wszelkie właściwe działania w celu uwzględnienia uwag towarzyszących decyzji Parlamentu Europejskiego o udzieleniu absolutorium oraz komentarzy towarzyszących przyjętemu przez Radę zaleceniu w sprawie absolutorium.

2. Na wniosek Parlamentu Europejskiego lub Rady instytucje składają sprawozdanie na temat środków podjętych w odpowiedzi na uwagi i komentarze, a w szczególności co do instrukcji udzielonych ich służbom odpowiedzialnym za wykonanie budżetu. Państwa członkowskie współpracują z Komisją, powiadamiając ją o środkach, jakie podjęły w celu odpowiedzi na te uwagi, aby Komisja mogła uwzględnić je przy sporządzaniu swojego sprawozdania. Sprawozdania instytucji są również przekazywane Trybunałowi Obrachunkowemu.

Artykuł 167

Przepisy szczególne dotyczące ESDZ

ESDZ podlega procedurom przewidzianym w art. 319 TFUE oraz art. 164, 165 i 166 niniejszego rozporządzenia. ESDZ w pełni współpracuje z instytucjami zaangażowanymi w procedurę udzielania absolutorium i w stosownych przypadkach przekazuje wszelkie niezbędne dodatkowe informacje, w tym poprzez udział w posiedzeniach właściwych organów.

CZĘŚĆ DRUGA
PRZEPISY SZCZEGÓLNE

TYTUŁ I

EUROPEJSKI FUNDUSZ ROLNICZY GWARANCJI

Artykuł 168

Przepisy szczególne dotyczące Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji

1. Części pierwsza i trzecia ma zastosowanie do wydatków poniesionych przez władze i organy, o których mowa w przepisach odnoszących się do Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG), a także do dochodów, chyba że niniejszy tytuł stanowi inaczej.

2. Operacje, którymi zarządza bezpośrednio Komisja, realizowane są zgodnie z przepisami ustanowionymi w części pierwszej i trzeciej.

Artykuł 169

Zobowiązania dotyczące środków finansowych EFRG

1. Na każdy rok budżetowy środki finansowe EFRG obejmują środki niezróżnicowane, z wyjątkiem wydatków związanych ze środkami, o których mowa w art. 3 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1290/2005, które pokrywane są ze środków zróżnicowanych.

2. Środki na płatności, które zostały przeniesione, ale nie zostały wykorzystane do końca roku budżetowego, zostają anulowane.

3. Niewykorzystane środki odnoszące się do działań, o których mowa w art. 3 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1290/2005, mogą zostać przeniesione jedynie na kolejny rok budżetowy.

Przeniesienie takie nie przekracza kwoty dostosowania płatności bezpośrednich, o którym mowa w art. 11 rozporządzenia Rady (WE) nr 73/2009 z dnia 19 stycznia 2009 r. ustanawiającego wspólne zasady dla systemów wsparcia bezpośredniego w ramach wspólnej polityki rolnej i ustanawiające określone systemy wsparcia dla rolników⁽¹⁾, zastosowanego w poprzednim roku budżetowym, do wysokości 2 % środków pierwotnie przeznaczonych na ten cel.

Przeniesione środki zwracane są wyłącznie do linii budżetowych obejmujących działania, o których mowa w art. 3 ust. 1 lit. c) rozporządzenia (WE) nr 1290/2005.

Przeniesienie takie może skutkować dodatkową płatnością wyłącznie na rzecz odbiorców końcowych, którzy w poprzednim roku budżetowym byli objęci dostosowaniem płatności bezpośrednich, o którym mowa w art. 11 rozporządzenia (WE) nr 73/2009.

Komisja podejmuje decyzję o przeniesieniu środków do dnia 15 lutego roku, na który dokonywane jest przeniesienie, i powiadamia o niej Parlament Europejski i Radę.

Artykuł 170

Tymczasowe zobowiązania globalne dotyczące środków EFRG

1. Komisja zwraca EFRG wydatki poniesione przez państwa członkowskie.

2. Decyzje Komisji określające wysokość zwrotów tego rodzaju wydatków stanowią tymczasowe zobowiązania globalne, które nie mogą przekroczyć łącznej wartości środków zapisanych na EFRG.

3. Od dnia 15 listopada roku budżetowego zobowiązania z tytułu zwykłych wydatków na zarządzanie EFRG mogą być zaciągane z góry ze środków przewidzianych na kolejny rok budżetowy. Zobowiązania te nie przekraczają jednak wartości trzech czwartych łącznych środków przewidzianych na ten cel na dany rok budżetowy. Mają one zastosowanie tylko do wydatków, których zasadę dokonywania ustalono w obowiązującym akcie podstawowym.

Artykuł 171

Harmonogram zobowiązań budżetowych EFRG

1. Wydatki dokonane przez władze i organy, o których mowa w przepisach odnoszących się do EFRG, są wprowadzane jako zobowiązania w poszczególnych rozdziałach, artykułach i pozycjach, w terminie dwóch miesięcy od otrzymania deklaracji wydatków przesłanych przez państwa członkowskie. Tego rodzaju zobowiązania można zaciągać po upływie dwumiesięcznego terminu, jeśli niezbędna jest procedura przesunięcia środków w przypadku określonych linii budżetowych. Z wyjątkiem przypadków, gdy państwa członkowskie nie dokonały jeszcze płatności lub gdy istnieje wątpliwość co do kwalifikowalności, kwoty te zostają w tym samym dwumiesięcznym terminie zapisane jako płatności.

Zobowiązania, o których mowa w akapicie pierwszym, odpisuje się od globalnego zobowiązania tymczasowego, o którym mowa w art. 170.

2. Tymczasowe zobowiązania globalne, które zaciągnięto na dany rok budżetowy i które nie spowodowały powstania zobowiązania w określonych liniach nomenklatury budżetowej do dnia 1 lutego kolejnego roku budżetowego, zostają anulowane w odniesieniu do danego roku budżetowego.

3. Ustępy 1 i 2 stosuje się z uwzględnieniem badania i zatwierdzania sprawozdań rachunkowych.

⁽¹⁾ Dz.U. L 30 z 31.1.2009, s. 16.

Artykuł 172

Księgowanie wydatków EFRG

W ramach rachunkowości budżetowej wydatki księguje się w danym roku budżetowym na podstawie spłat dokonywanych przez Komisję na rzecz państw członkowskich do dnia 31 grudnia tego roku budżetowego, pod warunkiem że księgowy otrzyma zlecenie płatnicze do dnia 31 stycznia kolejnego roku budżetowego.

Artykuł 173

Przesunięcia środków EFRG

1. Jeżeli Komisja dokonuje przesunięcia środków na podstawie art. 26 ust. 1, podejmuje decyzję do dnia 31 stycznia kolejnego roku budżetowego i powiadamia Parlament Europejski i Radę, zgodnie z art. 26 ust. 1.

2. W przypadkach innych niż te, o których mowa w ust. 1, Komisja przedkłada wnioski w sprawie przesunięcia środków

Parlamentowi Europejskiemu i Radzie do dnia 10 stycznia kolejnego roku budżetowego.

Parlament Europejski i Rada podejmują decyzję w sprawie takich przesunięć środków zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 27, ale do celów niniejszego artykułu obowiązujący termin wynosi trzy tygodnie.

Artykuł 174

Dochody przeznaczone na określony cel EFRG

1. Dochody przeznaczone na określony cel na mocy niniejszego tytułu przeznaczają się zgodnie z pochodzeniem dochodów stosownie do art. 21 ust. 3.

2. Wynik decyzji, o której mowa w art. 30 rozporządzenia (WE) nr 1290/2005, zapisuje się w jednym artykule.

TYTUŁ II

FUNDUSZE STRUKTURALNE, FUNDUSZ SPÓJNOŚCI, EUROPEJSKI FUNDUSZ RYBACKI, EUROPEJSKI FUNDUSZ ROLNY NA RZECZ ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH ORAZ FUNDUSZE W PRZESTRZENI WOLNOŚCI, BEZPIECZEŃSTWA I SPRAWIEDLIWOŚCI ZARZĄDZANE W TRYBIE ZARZĄDZANIA DZIELONEGO

Artykuł 175

Przepisy szczególne

1. Część pierwsza i trzecia ma zastosowanie do wydatków poniesionych przez władze i organy, o których mowa w rozporządzeniu Rady (WE) nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) ⁽¹⁾, rozporządzeniu (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego ⁽²⁾, rozporządzeniu (WE) nr 1081/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego ⁽³⁾, rozporządzeniu Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającym przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności ⁽⁴⁾, rozporządzeniu Rady (WE) nr 1084/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. w sprawie Funduszu Spójności ⁽⁵⁾, rozporządzeniu Rady (WE) nr 1198/2006 z dnia 27 lipca 2006 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rybackiego ⁽⁶⁾, oraz do funduszy w przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, w tym funduszy powstałych w ramach programu „Solidarność i zarządzanie przepływami migracyjnymi”, zarządzanych w trybie zarządzania dzielonego na podstawie art. 59 („fundusze”), oraz do ich dochodów, z zastrzeżeniem odmiennych przepisów niniejszego tytułu.

2. Operacje, którymi zarządza bezpośrednio Komisja, są również realizowane zgodnie z zasadami ustanowionymi w częściach pierwszej i trzeciej.

Artykuł 176

Przestrzeganie przydziałów środków na zobowiązania

Parlament Europejski i Rada przestrzegają przydziałów środków na zobowiązania przewidzianych w odnośnych aktach podstawowych z przeznaczeniem na działania strukturalne, rozwój obszarów wiejskich i Europejski Fundusz Rybacki.

Artykuł 177

Wypłaty wkładów, płatności okresowe i spłaty

1. Wypłaty wkładów finansowych z funduszy dokonywane są przez Komisję zgodnie z rozporządzeniami, o których mowa w art. 175.

2. Terminy płatności okresowych dokonywanych przez Komisję ustanawiane są zgodnie z rozporządzeniami, o których mowa w art. 175.

3. Zgodnie z przepisami, o których mowa w art. 175, pełna lub częściowa spłata płatności zaliczkowych dotyczących danej operacji nie powoduje obniżenia wkładu funduszy w tę operację.

Zwrócone kwoty stanowią wewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel zgodnie z art. 21 ust. 3 lit. c).

⁽¹⁾ Dz.U. L 277 z 21.10.2005, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 210 z 31.7.2006, s. 1.

⁽³⁾ Dz.U. L 210 z 31.7.2006, s. 12.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 210 z 31.7.2006, s. 25.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 210 z 31.7.2006, s. 79.

⁽⁶⁾ Dz.U. L 223 z 15.8.2006, s. 1.

Tryb postępowania ze spłatami dokonywanymi przez państwa członkowskie oraz implikacje tego trybu postępowania względem wysokości wkładów finansowych z funduszy regulowane są rozporządzeniami, o których mowa w art. 175.

4. Na zasadzie odstępstwa od art. 14 środki na zobowiązania wynikające ze spłat płatności zaliczkowych, dostępne w dniu 31 grudnia, można przenosić do czasu zamknięcia programu oraz wykorzystywać w razie potrzeby, pod warunkiem że inne środki na zobowiązania nie są już dostępne.

5. W rachunkowości budżetowej wydatki ujmuje się w rachunkach za dany rok budżetowy na podstawie zwrotów dokonywanych przez Komisję na rzecz państw członkowskich do dnia 31 grudnia tego roku budżetowego, w tym wydatków zaliczonych do dnia 31 stycznia kolejnego roku budżetowego w ciężar środków na płatności udostępnionych w miesiącu po dokonaniu przesunięć, o których mowa w art. 179.

Artykuł 178

Umorzenie środków

1. Komisja automatycznie umarza środki, na które zobowiązania zaciągnięto zgodnie z rozporządzeniami, o których mowa w art. 175.

2. Umorzone środki mogą zostać ponownie udostępnione w przypadku oczywistego błędu, który można przypisać wyłącznie Komisji.

W tym celu Komisja bada umorzenia dokonane w ciągu poprzedniego roku budżetowego i do dnia 15 lutego bieżącego roku budżetowego podejmuje decyzję na podstawie zapotrzebowania, czy niezbędne jest ponowne udostępnienie tych środków.

Artykuł 181

Środki finansowe na badania

1. Część pierwsza i trzecia ma zastosowanie do środków przeznaczonych na badania i rozwój technologiczny, chyba że niniejszy tytuł stanowi inaczej.

Takie środki zapisuje się w jednym z tytułów budżetowych odnoszących się, do obszarów polityki związanej z „pośrednimi badaniami naukowymi” oraz „bezpośrednimi badaniami naukowymi” albo w rozdziale odnoszącym się do działań badawczych w innym tytule.

Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących szczegółowych zasad odnoszących się do rodzajów operacji w ramach badań naukowych, zgodnie z art. 210.

2. Środki odnoszące się do dochodów generowanych przez Fundusz Badawczy Węgla i Stali, ustanowiony na mocy

Artykuł 179

Przesunięcia środków

1. Z wyjątkiem Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, w odniesieniu do wydatków operacyjnych, o których mowa w niniejszym tytule, Komisja może dokonać przesunięć z jednego tytułu do drugiego, pod warunkiem że dane środki przeznaczone są na ten sam cel w rozumieniu rozporządzeń, o których mowa w art. 175, lub stanowią wydatki na pomoc techniczną. Komisja podejmuje decyzje do dnia 31 stycznia kolejnego roku budżetowego.

2. W przypadkach innych niż te, o których mowa w ust. 1, Komisja może, do dnia 10 stycznia kolejnego roku budżetowego, przedłożyć Parlamentowi Europejskiemu i Radzie wnioski w sprawie przesunięcia do funduszu środków na płatności. Przesunięcia środków na płatności można dokonać z dowolnej pozycji w budżecie. Parlament Europejski i Rada podejmują decyzje w sprawie takich przesunięć środków zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 27, ale do celów niniejszego artykułu obowiązujący termin wynosi trzy tygodnie.

3. Jeżeli przesunięcia nie zostały zatwierdzone lub zostały zatwierdzone tylko częściowo przez Parlament Europejski i Radę, to odpowiednią część wydatków, o której mowa w art. 177 ust. 5, zalicza się w ciężar środków płatności na kolejny rok budżetowy.

Artykuł 180

Zarządzanie, wybór i kontrola

Zarządzanie i wybór projektów, a także ich kontrole regulują rozporządzenia, o których mowa w art. 175.

TYTUŁ III

BADANIA

Protokołu nr 37 w sprawie skutków finansowych wygaśnięcia Traktatu EWWiS i w sprawie Funduszu Badawczego Węgla i Stali załączonego do TUE i TFUE, traktuje się jak dochody przeznaczone na określony cel w rozumieniu art. 21. Środki na zobowiązania wygenerowane przez takie dochody zostają udostępnione zaraz po oszacowaniu kwoty należnej, zaś środki na płatności zaraz po otrzymaniu dochodów.

3. W odniesieniu do wydatków operacyjnych, o których mowa w niniejszym tytule, Komisja może dokonać przesunięć między tytułami, pod warunkiem że środki wykorzystywane są na ten sam cel.

4. Eksperti opłacani ze środków przeznaczonych na badania i rozwój technologiczny zatrudniani są zgodnie z procedurami ustanowionymi przez Parlament Europejski i Radę w momencie przyjmowania każdego z ramowych programów badań lub zgodnie z odpowiadającymi zasadami uczestnictwa przedsiębiorstw, ośrodków badawczych i uniwersytetów.

Artykuł 182

Zobowiązania dotyczące środków finansowych na badania

1. Środki na zobowiązania odpowiadające kwocie zobowiązań umorzonych w wyniku całkowitego lub częściowego niezrealizowania projektów dotyczących badań, na które były przeznaczone, mogą być, wyjątkowo i w należycie uzasadnionych przypadkach, ponownie udostępnione, jeżeli ma to zasadnicze znaczenie dla wykonania pierwotnie zaplanowanego programu, chyba że w budżecie na dany rok budżetowy (rok n) są środki finansowe na ten cel.

2. Do celów ust. 1 Komisja na początku każdego roku budżetowego sprawdza umorzenia dokonane w poprzednim roku budżetowym (rok $n - 1$) i ocenia w świetle zapotrzebowania, czy istnieje potrzeba ponownego udostępnienia środków.

Na podstawie dokonanej oceny Komisja może, do dnia 15 lutego każdego roku budżetowego, przedłożyć Parlamentowi Europejskiemu i Radzie stosowne wnioski, podając w odniesieniu do każdej pozycji w budżecie uzasadnienie ponownego udostępnienia tych środków.

3. Parlament Europejski i Rada podejmują decyzję dotyczącą wniosków Komisji w terminie sześciu tygodni. W przypadku niepodjęcia decyzji w tym terminie wnioski uważa się za zatwierdzone.

Kwota środków na zobowiązania do ponownego udostępnienia w roku n w żadnym przypadku nie przekracza 25 % całkowitej kwoty umorzonych środków w tej samej linii budżetowej w roku $n - 1$.

4. Ponownie udostępnione środki na zobowiązania nie podlegają przeniesieniu.

Zobowiązania prawne powiązane ze środkami na zobowiązania, które ponownie udostępniono, zaciągane są do dnia 31 grudnia roku n .

Na koniec roku n niewykorzystane saldo środków na zobowiązania, które zostały ponownie udostępnione, jest ostatecznie umarzone przez właściwego urzędnika zatwierdzającego.

Artykuł 183

Wspólne Centrum Badawcze

1. Wspólne Centrum Badawcze (WCB) może być finansowane ze środków nieujętych w tytułach i rozdziałach, o których mowa w art. 181 ust. 1, w odniesieniu do jego udziału w procedurach udzielania zamówień i udzielania dotacji prowadzonych zgodnie z częścią pierwszą tytułu V i VI oraz finansowanych w całości lub części z budżetu.

Do celów udziału w procedurach udzielania zamówień i udzielania dotacji WCB uznawane jest za osobę prawną z siedzibą w państwie członkowskim.

Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących szczegółowych zasad odnoszących się do WCB, zgodnie z art. 210.

2. Środki dotyczące następujących pozycji są traktowane jak dochody przeznaczone na określony cel w rozumieniu art. 21 ust. 2.

a) procedur udzielania dotacji i udzielania zamówień, w których uczestniczy WCB;

b) działalności WCB prowadzonej w imieniu osób trzecich; lub

c) działań podejmowanych na mocy porozumienia administracyjnego z innymi instytucjami lub innymi służbami Komisji w celu zapewnienia usług techniczno-naukowych.

Środki na zobowiązania wygenerowane przez dochody, o których mowa w lit. a) i c) akapit pierwszy, zostają udostępnione zaraz po oszacowaniu kwoty należnej.

W przypadku działań, o których mowa w lit. c) akapit pierwszy, środki niewykorzystane w okresie pięciu lat zostają anulowane.

3. Wykorzystanie środków wykazuje się w zestawie kont analitycznych w rachunku wyniku budżetowego dla wszystkich kategorii działań, których dotyczą; są one wykazywane oddzielnie od dochodów wynikających z finansowania przez podmioty trzecie (publiczne lub prywatne) oraz od dochodów z innych usług świadczonych na rzecz osób trzecich przez Komisję.

4. W przypadku udziału w procedurach udzielania dotacji lub procedurach przetargowych zgodnie z ust. 1 niniejszego artykułu WCB nie podlega warunkom ustanowionym w art. 106, art. 107 ust. 1 lit. b) i c), art. 108 i 109 oraz art. 131 ust. 4 i 5, jeśli chodzi o przepisy dotyczące wykluczenia i kar w związku z zamówieniami i dotacjami.

Zakłada się również, że WCB spełnia wymogi dotyczące potencjału ekonomicznego i finansowego.

WCB jest zwolnione z obowiązku przedłożenia zabezpieczeń, o których mowa w art. 115 i 134.

5. Przepisy dotyczące udzielania zamówień zawarte w części pierwszej tytułu V nie mają zastosowania do działalności WCB prowadzonej w imieniu osób trzecich.

6. Na zasadzie odstępstwa od przepisów art. 26 Komisja może w ramach tytułu budżetowego odnoszącego się do obszaru polityki „Bezpośrednie badania naukowe” dokonywać przesunięć między rozdziałami do wysokości 15 % środków znajdujących się w linii budżetowej, z której dokonywane jest przesunięcie.

TYTUŁ IV

DZIAŁANIA ZEWNĘTRZNE

ROZDZIAŁ 1

Przepisy ogólne

Artykuł 184

Działania zewnętrzne

1. Część pierwsza i trzecia ma zastosowanie do działań zewnętrznych finansowanych z budżetu, chyba że niniejszy tytuł stanowi inaczej.

Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących szczegółowych zasad odnoszących się do działań, które można finansować w ramach działań zewnętrznych, zgodnie z art. 210.

2. Środki na działania, o których mowa w ust. 1, wykorzystywane są przez Komisję:

- a) w ramach pomocy przyznanej przez nią w sposób niezależny; albo
- b) w ramach partnerstwa z państwem trzecim, o którym mowa w art. 58 ust. 1 lit. c) ppkt (i), poprzez podpisanie umowy w sprawie finansowania.

3. Jeżeli działania zewnętrzne są współfinansowane zarówno ze środków zapisanych w budżecie, jak i z zewnętrznych dochodów przeznaczonych na określony cel, o których mowa w art. 21 ust. 2 lit. b), to środki finansowe, co do których w ramach danego działania nie zaciągnięto zobowiązań po upływie okresu określonego w umowie, o którym mowa w art. 189 ust. 2, są zwracane proporcjonalnie po odpisaniu zryczałtowanej sumy na pokrycie kosztów audytu, ocenie i nieprzewidzianych wydatków, które mogą wystąpić w późniejszym czasie.

4. Do działań, o których mowa w niniejszym tytule, nie ma zastosowania art. 90 ust. 4 akapit drugi.

W przypadku dotacji wykonywanych w trybie zarządzania bezpośredniego, o wysokości ponad 5 000 000 EUR i przeznaczonych na finansowanie działań zewnętrznych, przez cały czas trwania danego działania nierozliczone mogą pozostać maksimum dwie płatności zaliczkowe.

ROZDZIAŁ 2

Realizacja działań

Sekcja 1

Przepisy ogólne

Artykuł 185

Realizacja działań zewnętrznych

Działania, o których mowa w niniejszym tytule, mogą być realizowane bezpośrednio przez Komisję na mocy art. 58 ust.

1 lit. a), w ramach zarządzania dzielonego na mocy art. 58 ust. 1 lit. b), lub pośrednio, przez dowolny z podmiotów lub dowolną z osób, której powierzono zadania zgodnie z art. 58 ust. 1 lit. c), zgodnie z właściwymi przepisami art. 58–63. Środki na działania zewnętrzne mogą być łączone ze środkami finansowymi z innych źródeł z myślą o osiągnięciu wspólnego celu.

Sekcja 2

Wsparcie budżetowe i wielostronne fundusze powiernicze

Artykuł 186

Wykorzystanie wsparcia budżetowego

1. Jeżeli przewiduje to odpowiedni akt podstawowy, Komisja może zapewnić wsparcie budżetowe w państwie trzecim, będącym beneficjentem, jeżeli zarządzanie finansami publicznymi w tym państwie jest wystarczająco przejrzyste, wiarygodne i skuteczne.

Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących szczegółowych zasad korzystania ze wsparcia budżetowego oraz obowiązków odbiorców, zgodnie z art. 210.

2. W decyzji w sprawie finansowania, o której mowa w art. 84, wymienia się cele i spodziewane wyniki udzielenia wsparcia budżetowego państwu trzeciemu, będącemu beneficjentem. Płatność wkładu Unii opiera się na spełnieniu warunków, o których mowa w ust. 1, w tym poprawie zarządzania finansami publicznymi, oraz na jasnych i obiektywnych wskaźnikach dających podstawę do pomiaru postępów w czasie w danym sektorze.

3. Komisja włącza do odpowiednich umów o finansowaniu zawartych zgodnie z art. 184 ust. 2 lit. b) właściwe przepisy, zgodnie z którymi państwo trzecie, będące beneficjentem zobowiązuje się do natychmiastowego zwrotu całości lub części finansowania danej operacji w przypadku stwierdzenia poważnych nieprawidłowości dotyczących płatności danych środków Unii, które to nieprawidłowości można przypisać temu państwu.

W celu dokonania zwrotu, o którym mowa w akapicie pierwszym, zastosowanie może mieć art. 80 ust. 1 akapit drugi.

4. Komisja wspiera w państwie trzecim, będącym beneficjentem rozwój kontroli parlamentarnej i zdolności audytu oraz zwiększenie przejrzystości i publicznego dostępu do informacji.

Artykuł 187

Fundusze powiernicze Unii na rzecz działań zewnętrznych

1. Na potrzeby działań w sytuacjach nadzwyczajnych lub w następstwie takich sytuacji lub działań tematycznych Komisja może tworzyć fundusze powiernicze Unii na podstawie umowy zawartej z innymi darczyńcami. Akt ustanawiający każdy z funduszy powierniczych określa cele danego funduszu.

2. Fundusze powiernicze Unii wdrażane są zgodnie z zasadami należytego zarządzania finansami, przejrzystości, proporcjonalności, niedyskryminacji i równego traktowania, jak również zgodnie z celami szczegółowymi określonymi w poszczególnych aktach ustanawiających.

Fundusze powiernicze Unii wdrażane są bezpośrednio przez Komisję zgodnie z art. 58 ust. 1 lit. a) z wyjątkiem funduszy powierniczych Unii na działania w sytuacjach nadzwyczajnych lub w następstwie takich sytuacji, które mogą być wdrażane również pośrednio w drodze powierzenia zadań związanych z wykonywaniem budżetu podmiotom, zgodnie z art. 58 ust. 1 lit. c) pkt (i), (ii), (v) i (vi).

3. Fundusze powiernicze Unii spełniają następujące warunki:

a) istnieje wartość dodana interwencji Unii; fundusze powiernicze są tworzone i wdrażane na szczeblu Unii tylko wtedy, gdy ich cele, w szczególności ze względu na ich skalę lub możliwe skutki, mogą być lepiej osiągnięte na szczeblu Unii niż na szczeblu krajowym;

b) fundusze powiernicze Unii przynoszą widoczność działań politycznych Unii na zewnątrz oraz korzyści w zarządzaniu oraz umożliwiają Unii lepszą kontrolę ryzyka i wydatkowania wkładów Unii i innych darczyńców; nie powinny być tworzone, jeżeli tylko powielają inne, istniejące kanały finansowania lub podobne instrumenty, nie wnosząc żadnych dodatkowych elementów.

4. Dla każdego funduszu powierniczego Unii ustanawia się radę funduszu pod przewodnictwem Komisji, by zapewnić reprezentację darczyńców i – w charakterze obserwatorów – państw członkowskich niewnoszących wkładów do tych funduszy oraz podejmować decyzje o wykorzystaniu funduszy.

5. Fundusze powiernicze Unii tworzone są na czas określony w ich akcie ustanawiającym. Okres ten może zostać przedłużony decyzją Komisji na wniosek rady właściwego funduszu powierniczego.

Parlament Europejski lub Rada mogą zwrócić się do Komisji o zaprzestanie zasilania danego funduszu powierniczego lub o dokonanie przeglądu aktu ustanawiającego, by w stosownych przypadkach zlikwidować dany fundusz powierniczy. W takim przypadku wszelkie pozostałe środki finansowe są zwracane proporcjonalnie do budżetu jako dochody ogólne oraz państwom członkowskim wnoszącym wkład w ten fundusz i innym darczyńcom.

6. Wkłady Unii i darczyńców są deponowane na specjalnym rachunku bankowym. Wkłady Unii przekazywane są na ten rachunek na podstawie wniosków o płatność należycie uzasadnionych prognozami wypłat, z uwzględnieniem salda dostępnego na rachunku i wynikającego stąd zapotrzebowania na dodatkowe płatności. Prognozy wypłat są dostarczane raz w roku lub – w stosownych przypadkach – co pół roku.

Wkłady nie są włączane do budżetu i zarządzane są przez Komisję, przy czym podlegają odpowiedzialności delegowanego urzędnika zatwierdzającego.

Księgowym funduszu powierniczego Unii jest księgowy Komisji. Odpowiada on za ustanowienie procedur księgowych oraz planu kont, wspólnych dla wszystkich funduszy powierniczych Unii.

Audytór wewnętrzny Komisji oraz Trybunał Obrachunkowy wykonują w stosunku do funduszu powierniczego te same uprawnienia co w odniesieniu do innych działań realizowanych przez Komisję.

Księgowy otwiera i zamyka specjalny rachunek bankowy funduszu powierniczego.

Komisja zapewnia ścisły podział obowiązków między księgowo a urzędników zatwierdzających.

W ramach funduszy zobowiązania zaciągają i środki wypłacają podmioty Komisji, w rozumieniu części pierwszej tytułu IV rozdział 3, upoważnione do działań finansowych.

7. Komisja jest upoważniona do wycofania maksymalnie 5 % kwot zebranych w funduszach powierniczych w celu pokrycia swoich kosztów zarządzania od roku, w którym zaczęto wykorzystywać te wkłady, o których mowa w ust. 6. Przez okres funkcjonowania funduszu powierniczego te opłaty za zarządzanie są traktowane jak dochody przeznaczane na określony cel w rozumieniu art. 21 ust. 2 lit. b).

Księgowy podejmuje działania w sprawie nakazów odzyskania środków przeznaczonych na działania finansowe z funduszu powierniczego. Dochody wynikające z wykonania tych nakazów zwracane są na specjalny rachunek bankowy funduszu powierniczego. Anulowanie nakazów odzyskania środków i odstąpienie od ich wydania odbywa się na mocy przepisów, o których mowa w art. 80.

8. Komisja przedkłada projekt decyzji w sprawie utworzenia, przedłużenia i zlikwidowania funduszu powierniczego Unii właściwemu komitetowi, o którym mowa w akcie podstawowym przewidującym wkład Unii w dany fundusz powierniczy Unii.

9. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących szczegółowych zasad zarządzania, sprawozdawczości i administrowania funduszami powierniczymi na działania zewnętrzne, zgodnie z art. 210.

10. Komisja corocznie przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie kompleksowe i szczegółowe sprawozdanie z działań wspieranych przez fundusze powiernicze Unii, z ich wykonania i wyników, oraz z ich rozliczeń finansowych. Komisja dołącza to sprawozdanie do podsumowania sprawozdań rocznych z działalności, o którym mowa w art. 66 ust. 9 akapit trzeci.

Sekcja 3

Inne tryby zarządzania

Artykuł 188

Realizacja działań zewnętrznych w trybie zarządzania pośredniego

1. Realizacja działań w trybie zarządzania pośredniego, zgodnie z art. 58 ust. 1 lit. c) podlega kontroli Komisji oraz delegatur Unii zgodnie z art. 56 ust. 2. Kontrola ta jest wykonywana w trybie uprzedniej zgody, kontroli *ex post* lub procedury mieszanej.

2. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących szczegółowych zasad realizacji działań zewnętrznych w trybie zarządzania pośredniego, zgodnie z art. 210.

Artykuł 189

Umowy w sprawie finansowania realizacji działań zewnętrznych

1. Prowadzone działania zewnętrzne prowadzą do ustanowienia jednego lub większej liczby następujących instrumentów:

- a) umowy w sprawie finansowania między Komisją a podmiotem lub osobą, o których mowa w art. 185;
- b) zamówienia lub umowy o udzielenie dotacji między Komisją a osobami fizycznymi lub prawnymi odpowiedzialnymi za realizację działań.

Warunki, na jakich udzielana jest pomoc zewnętrzna, ustanawiane są w instrumentach, za pośrednictwem których zarządzane są umowy w sprawie finansowania, zamówienia, lub umowy o udzielenie dotacji przewidziane w lit. a) i b) akapit pierwszy.

2. Umowy w sprawie finansowania zawarte z podmiotami, o których mowa w ust. 1 akapit pierwszy lit. a), zawierane są do dnia 31 grudnia roku $n+1$, gdzie rok n oznacza rok, w którym zaciągnięto zobowiązanie budżetowe.

Umowy w sprawie finansowania wyznaczają okres, w którym podmioty, o których mowa w ust. 1 lit. a) akapit pierwszy, udzielają wszystkich indywidualnych zamówień i zawierają umowy o udzielenie dotacji, które służą realizacji działania. Taki okres nie jest dłuższy niż trzy lata od dnia zawarcia danej umowy w sprawie finansowania, z wyjątkiem:

- a) działań z udziałem wielu darczyńców;
- b) indywidualnych zamówień odnoszących się do audytu i oceny;
- c) następujących nadzwyczajnych okoliczności:

(i) aneksów do już udzielonych zamówień;

(ii) indywidualnych zamówień, które mają być udzielone po przedterminowym rozwiązaniu obowiązującego zamówienia;

(iii) zmian podmiotu, któremu zlecono wykonywanie powierzonych zadań.

3. Ustępu 2 nie stosuje się do wieloletnich programów realizowanych przez zobowiązania podzielone w następujących przypadkach:

- a) Instrument Pomocy Przedakcesyjnej;
- b) europejski instrument polityki sąsiedztwa i partnerstwa.

W powyższych przypadkach Komisja automatycznie umarza środki zgodnie z przepisami sektorowymi.

4. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 210, dotyczących szczegółowych zasad regulujących umowy w sprawie finansowania dotyczące realizacji działań zewnętrznych.

ROZDZIAŁ 3

Udzielanie zamówień

Artykuł 190

Udzielanie zamówień w ramach działań zewnętrznych

1. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących szczegółowych zasad odnoszących się do udzielania zamówień w ramach działań zewnętrznych, zgodnie z art. 210.

2. Przepisy zawarte w części pierwszej tytułu V rozdział 1 odnoszące się do przepisów ogólnych dotyczących zamówień mają zastosowanie do zamówień objętych zakresem niniejszego tytułu z zastrzeżeniem przepisów szczególnych odnoszących się do progów i ustaleń w sprawie udzielania zamówień zewnętrznych, które mają być ustanowione w aktach delegowanych przyjętych zgodnie z niniejszym rozporządzeniem. Do celów niniejszego rozdziału instytucjami zamawiającymi są:

- a) Komisja, w imieniu i na rzecz większej liczby państw trzecich;
 - b) podmioty i osoby, o których mowa w art. 185, którym powierzono odpowiednie zadania dotyczące wykonywania budżetu.
3. Procedury udzielania zamówień są ustanowione w umowach w sprawie finansowania, o których mowa w art. 189.

4. Przepisów niniejszego rozdziału nie stosuje się do działań na podstawie sektorowych aktów podstawowych dotyczących pomocy w zarządzaniu kryzysowym oraz operacji ochrony ludności i pomocy humanitarnej.

Artykuł 191

Zasady udziału w procedurach przetargowych

1. Udział w procedurach przetargowych jest otwarty na jednakowych warunkach dla wszystkich osób objętych zakresem stosowania Traktatów oraz wszystkich innych osób fizycznych i prawnych, zgodnie z przepisami szczegółowymi zawartymi w dokumentach podstawowych regulujących dany sektor współpracy.

2. W przypadkach, o których mowa w art. 54 ust. 2, w wyjątkowych okolicznościach, należycie umotywowanych przez właściwego urzędnika zatwierdzającego możliwe jest podjęcie decyzji o zezwoleniu obywatelom państw trzecich innym niż ci, o których mowa w ust. 1, na uczestnictwo w przetargach na zamówienia.

3. Jeżeli zastosowanie ma umowa w sprawie poszerzenia rynku zamówień na towary lub usługi, której Unia jest stroną, zamówienia finansowane z budżetu są również otwarte dla obywateli państw trzecich innych niż ci, o których mowa w ust. 1 i 2, na warunkach ustanowionych w tej umowie.

4. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących szczegółowych zasad udziału w procedurach przetargowych, zgodnie z art. 210.

ROZDZIAŁ 4

Dotacje

Artykuł 192

Pełne finansowanie działania zewnętrznego

Działanie może być w pełni sfinansowane z budżetu tylko wtedy, gdy ma to zasadnicze znaczenie dla możliwości przeprowadzenia tego działania.

Artykuł 195

Urzędy europejskie

1. Do celów niniejszego tytułu „urzędy europejskie” oznaczają struktury administracyjne powołane przez co najmniej jedną instytucję w celu wykonywania szczególnych zadań przekrojowych.

Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących szczegółowych zasad odnoszących się do zakresu urzędów europejskich oraz delegowania uprawnień przez instytucje na urzędy europejskie, zgodnie z art. 210.

2. Niniejszy tytuł ma zastosowanie do działalności Europejskiego Urzędu ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych, z wyjątkiem art. 198, 199 i 200.

3. Część pierwsza i trzecia ma zastosowanie do działalności urzędów europejskich, chyba że niniejszy tytuł stanowi inaczej.

Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących szczegółowych zasad pełnego finansowania działania zewnętrznego, zgodnie z art. 210.

Artykuł 193

Zasady mające zastosowanie do udzielania dotacji na działania zewnętrzne

Procedury udzielania dotacji, które w trybie zarządzania pośredniego mają stosować podmioty, o których mowa w art. 185, są ustanawiane w umowach zawartych przez Komisję z tymi podmiotami.

Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących szczegółowych zasad odnoszących się do procedur udzielania dotacji mających zastosowanie w trybie zarządzania pośredniego, zgodnie z art. 210.

ROZDZIAŁ 5

Kontrola rachunków

Artykuł 194

Unijna kontrola w ramach działań zewnętrznych

Wszystkie umowy między Komisją a jednym z podmiotów, o których mowa w art. 185, oraz umowy o udzielenie dotacji lub decyzje o udzieleniu dotacji stwierdzają wyraźnie, że Komisja i Trybunał Obrachunkowy są uprawnieni do kontroli, na podstawie dokumentów oraz na miejscu, wszystkich wykonawców i podwykonawców, którzy otrzymali unijne środki finansowe.

TYTUŁ V

URZĘDY EUROPEJSKIE

Artykuł 195

Urzędy europejskie

1. Do celów niniejszego tytułu „urzędy europejskie” oznaczają struktury administracyjne powołane przez co najmniej jedną instytucję w celu wykonywania szczególnych zadań przekrojowych.

Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących szczegółowych zasad odnoszących się do zakresu urzędów europejskich oraz delegowania uprawnień przez instytucje na urzędy europejskie, zgodnie z art. 210.

2. Niniejszy tytuł ma zastosowanie do działalności Europejskiego Urzędu ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych, z wyjątkiem art. 198, 199 i 200.

3. Część pierwsza i trzecia ma zastosowanie do działalności urzędów europejskich, chyba że niniejszy tytuł stanowi inaczej.

Artykuł 196

Środki finansowe dla urzędów europejskich

1. Wysokość środków przeznaczonych dla każdego urzędu europejskiego, których łączna kwota ujmowana jest w odrębnej linii budżetowej w sekcji budżetu odnoszącej się do Komisji, jest szczegółowo określana w załączniku do tej sekcji.

Załącznik sporządza się w formie zestawienia dochodów i wydatków, z takim samym podziałem jaki przyjęto dla sekcji budżetu.

Środki zapisane w tym załączniku obejmują wszystkie potrzeby finansowe każdego z urzędów europejskich związane z wykonywaniem zadań tego urzędu w imieniu instytucji.

Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących szczegółowych zasad odnoszących się do środków dla urzędów europejskich, w tym delegowania niektórych zadań przez księgowego, środków pieniężnych w kasie i rachunków bankowych, zgodnie z art. 210.

2. Plan zatrudnienia każdego z urzędów europejskich stanowi załącznik do planu zatrudnienia Komisji.

3. Dyrektor każdego z urzędów europejskich podejmuje decyzje w sprawie przesunięcia środków w ramach załącznika, o którym mowa w ust. 1. Komisja powiadamia Parlament Europejski i Radę o takich przesunięciach.

4. Sprawozdania rachunkowe każdego z urzędów europejskich włączane są do sprawozdań Unii, o których mowa w art. 141.

Artykuł 197

Urzędnik zatwierdzający urzędów europejskich

Komisja, w odniesieniu do środków zapisanych w załączniku dotyczącym poszczególnych urzędów europejskich, deleguje na dyrektora danego urzędu europejskiego uprawnienia urzędnika zatwierdzającego zgodnie z art. 65.

Artykuł 198

Konta rachunkowe międzyinstytucjonalnych urzędów europejskich

1. Każdy międzyinstytucjonalny urząd europejski opracowuje konta analityczne swoich wydatków, umożliwiające ustalenie, jaka część wykonanych przez nie usług przypada na poszczególne instytucje. Po zatwierdzeniu przez komitet zarządzający danego urzędu europejskiego jego dyrektor ustala kryteria, na których opiera się system rachunkowości.

2. Uwagi dotyczące odrębnej linii budżetowej, w której zapisano łączną kwotę środków budżetowych dla każdego urzędu

europejskiego, zawierają prognozę kosztów usług wykonanych przez ten urząd na rzecz poszczególnych instytucji. Sporządza się ją na podstawie kont analitycznych przewidzianych w ust. 1.

3. Każdy międzyinstytucjonalny urząd europejski zawiadamia zainteresowane instytucje o stanie kont analitycznych.

Artykuł 199

Delegowanie uprawnień urzędnika zatwierdzającego na rzecz międzyinstytucjonalnych urzędów europejskich

1. Każda instytucja może delegować na dyrektora międzyinstytucjonalnego urzędu europejskiego uprawnienia urzędnika zatwierdzającego do zarządzania środkami zapisanymi w jego sekcji oraz ustanowić ograniczenia i warunki w zakresie takiego delegowania uprawnień.

Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących szczegółowych zasad delegowania uprawnień urzędnika zatwierdzającego na dyrektora międzyinstytucjonalnego urzędu europejskiego, zgodnie z art. 210.

2. Audytor wewnętrzny Komisji wykonuje wszystkie obowiązki ustanowione w części pierwszej tytułu IV rozdział 9.

Artykuł 200

Usługi na rzecz osób trzecich

Jeżeli zakres kompetencji urzędu europejskiego przewiduje odpłatne świadczenia na rzecz osób trzecich, to jego dyrektor, po zatwierdzeniu przez Komitet Zarządzający, określa przepisy szczegółowe regulujące tryb świadczenia tych usług oraz prowadzenia odpowiednich ksiąg rachunkowych.

TYTUŁ VI

ŚRODKI NA WYDATKI ADMINISTRACYJNE

Artykuł 201

Przepisy ogólne

1. Część pierwsza i trzecia ma zastosowanie do środków na wydatki administracyjne, chyba że niniejszy tytuł stanowi inaczej.

2. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących szczegółowych zasad odnoszących się do zakresu środków na wydatki administracyjne i gwarancji wynajmu, zgodnie z art. 210.

Artykuł 202

Zobowiązania

1. Od dnia 15 października każdego roku zobowiązania z tytułu stałych wydatków administracyjnych mogą być zaciągane z góry ze środków przewidzianych na kolejny rok budżetowy. Zobowiązania te nie mogą jednak przekroczyć jednej czwartej środków przyjętych przez Parlament Europejski i Radę w odpowiedniej linii budżetowej na bieżący rok budżetowy. Zobowiązania te nie mogą dotyczyć nowych wydatków, niezatwierdzonych jeszcze co do zasady w ostatnim należycie przyjętym budżecie.

2. Wydatki, które muszą zostać zapłacone z góry, zgodnie z przepisami prawa lub postanowieniami umowy, na przykład czynsze, mogą być podstawą dokonywania płatności począwszy od dnia 1 grudnia, które zapisywane są w ciężar środków przewidzianych na kolejny rok budżetowy. W tym przypadku nie ma zastosowania limit, o którym mowa w ust. 1.

Artykuł 203

Przepisy szczególne dotyczące środków na wydatki administracyjne

1. Środki na wydatki administracyjne finansowe są środkami niezróżnicowanymi.

Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących szczegółowych zasad odnoszących się do szczególnych środków na wydatki administracyjne, w tym nieruchomości i zaliczek dla pracowników instytucji, zgodnie z art. 210.

2. Wydatki administracyjne wynikające z zamówień obejmujących okresy dłuższe niż rok budżetowy, zgodnie z lokalnymi praktykami bądź też odnoszące się do dostawy wyposażenia, obciążają budżet w roku budżetowym, w którym są dokonywane.

3. Każda instytucja przedstawia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie do dnia 1 czerwca każdego roku dokument roboczy dotyczący jej polityki nieruchomości, zawierający następujące informacje:

- a) w odniesieniu do każdego budynku – wydatki i powierzchnie, których dotyczą środki z odpowiednich linii budżetowych;
- b) spodziewaną ewolucję ogólnego planu powierzchni i lokalizacji w najbliższych latach, wraz z opisem już zidentyfikowanych, będących w fazie projektowania przedsięwzięć z zakresu nieruchomości;
- c) ostateczne warunki i koszty, a także istotne informacje dotyczące realizacji nowych przedsięwzięć z zakresu nieruchomości uprzednio przedłożonych Parlamentowi Europejskiemu i Radzie w ramach procedury ustanowionej w ust. 4 i 5, a nieuwzględnionych w dokumentach roboczych z poprzedniego roku.

4. W odniesieniu do wszelkich przedsięwzięć z zakresu nieruchomości mogących przynieść znaczne skutki finansowe dla budżetu dana instytucja jak najwcześniej informuje Parlament Europejski i Radę o potrzebnej powierzchni budynków i wstępnym harmonogramie, zanim przystąpi do ewentualnego badania lokalnego rynku w przypadku umów dotyczących nieruchomości lub zanim ogłosi zaproszenie do składania ofert lub przeprowadzi przetarg w przypadku robót budowlanych.

5. W odniesieniu do wszelkich przedsięwzięć z zakresu nieruchomości mogących przynieść znaczne skutki finansowe dla budżetu dana instytucja przedstawia przedsięwzięcie z zakresu nieruchomości zawierające szczegółowe szacunki kosztów i informacje na temat finansowania oraz wykaz projektów umów, które zamierza wykorzystać, i zwraca się do Parlamentu Europejskiego i Rady o zatwierdzenie, zanim zawrze umowy. Na wniosek instytucji przedłożone dokumenty dotyczące przedsięwzięcia z zakresu nieruchomości są traktowane jako poufne.

Z wyjątkiem wystąpienia siły wyższej Parlament Europejski i Rada rozpatrują propozycję przedsięwzięcia z zakresu nieruchomości w terminie czterech tygodni od dnia, w którym obie instytucje otrzymały projekt.

Przedsięwzięcie z zakresu nieruchomości uznaje się za zatwierdzone po upływie wspomnianego czterotygodniowego terminu, chyba że w tym terminie Parlament Europejski lub Rada podejmą decyzję przeciwną propozycji przedsięwzięcia.

Jeżeli Parlament Europejski lub Rada we wspomnianym czterotygodniowym terminie przedstawią należyte uzasadnione obawy, to termin ten przedłuża się jednokrotnie o dwa tygodnie.

Jeżeli Parlament Europejski lub Rada podejmą decyzję przeciwną propozycji przedsięwzięcia z zakresu nieruchomości, to dana instytucja wycofuje swoją propozycję i może przedłożyć nową propozycję.

6. W razie wystąpienia siły wyższej informacje, przewidziane w ust. 4, można przedłożyć wraz z przedsięwzięciem z zakresu nieruchomości. Parlament Europejski i Rada rozpatrują propozycję przedsięwzięcia z zakresu nieruchomości w terminie dwóch tygodni od dnia, w którym obie instytucje otrzymały projekt. Przedsięwzięcie z zakresu nieruchomości uznaje się za zatwierdzone po upływie wspomnianego dwutygodniowego terminu, chyba że w tym terminie Parlament Europejski lub Rada podejmą decyzję przeciwną propozycji przedsięwzięcia.

7. Za przedsięwzięcia z zakresu nieruchomości mogące przynieść znaczne skutki finansowe dla budżetu uznaje się:

- (i) wszelkie przypadki nabycia gruntów;
- (ii) nabycie, sprzedaż, przebudowa, budowa lub wszelkie przedsięwzięcia łączące te elementy i przewidziane do wdrożenia w tym samym czasie, przekraczające kwotę 3 000 000 EUR;
- (iii) wszelkie nowe umowy dotyczące nieruchomości (w tym użytkowania, dzierżawy długoterminowej i przedłużenia obowiązujących umów dotyczących nieruchomości na mniej korzystnych warunkach) nieobjęte ppkt (ii), w których opłaty roczne wynoszą co najmniej 750 000 EUR;
- (iv) przedłużenie lub odnowienie obowiązujących umów dotyczących budynków (w tym użytkowania i dzierżawy długoterminowej) na takich samych lub korzystniejszych warunkach, w których opłaty roczne wynoszą co najmniej 3 000 000 EUR.

Niniejszy ustęp) ma zastosowanie również do przedsięwzięć z zakresu nieruchomości o charakterze międzyinstytucjonalnym oraz do delegatur Unii.

8. Bez uszczerbku dla przepisów art. 17 projekt nabycia budynku może być finansowany z wykorzystaniem pożyczki pod warunkiem uprzedniego zatwierdzenia przez Parlament Europejski i Radę.

Pożyczki są zaciągane i spłacane zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansowego i z należyтым uwzględnieniem najlepszych interesów finansowych Unii.

Jeżeli dana instytucja proponuje sfinansowanie nabycia z wykorzystaniem pożyczki, to w planie finansowania przedkładanym przez daną instytucję wraz z wnioskiem o uprzednie zatwierdzenie określa się w szczególności maksymalny poziom finansowania, jego okres, rodzaj i warunki oraz oszczędności w porównaniu z innymi rodzajami warunków umownych.

Parlament Europejski i Rada rozpatrują wniosek o uprzednie zatwierdzenie w terminie czterech tygodni od dnia, w którym obie instytucje otrzymały projekt, z możliwością jednokrotnego przedłużenia tego terminu o dwa tygodnie. Projekt nabycia z wykorzystaniem pożyczki uznaje się za odrzucony, jeżeli Parlament Europejski i Rada nie zatwierdzą go wyraźnie w wspomnianym terminie.

TYTUŁ VII

EKSPERCI

Artykuł 204

Wynagradzani eksperci

Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 210, dotyczących szczegółowych zasad odnoszących się do wynagradzanych ekspertów zewnętrznych, w tym specjalnej procedury wyboru osób fizycznych na wynagradzanych ekspertów zewnętrznych do pomocy instytucjom przy ocenie wniosków o udzielenie dotacji, projektów oraz ofert

przetargowych oraz w celu uzyskania opinii i doradztwa w szczególnych przypadkach.

Ekspertom takim wypłaca się wynagrodzenie w ustalonej z góry kwocie i są oni wybierani na podstawie swoich umiejętności zawodowych. Wybór dokonywany jest w oparciu o kryteria wyboru zgodne z zasadami niedyskryminacji, równego traktowania i braku konfliktu interesów.

CZĘŚĆ TRZECIA

PRZEPISY PRZEJŚCIOWE I KOŃCOWE

Artykuł 205

Przepisy przejściowe

1. W odniesieniu do funduszy, o których mowa w art. 175 ust. 1, których akty podstawowe zostały uchylone przed dniem 1 stycznia 2013 r., środki, które zostały umorzone wskutek zastosowania art. 178, mogą zostać ponownie udostępnione w przypadku oczywistego błędu, który można przypisać wyłącznie Komisji, lub w przypadku siły wyższej mającej istotny wpływ na realizację operacji wspieranych z tych funduszy.

2. W odniesieniu do przesunięć środków dotyczących wydatków operacyjnych, o których mowa w rozporządzeniach (WE) nr 1260/1999, (WE) nr 1290/2005, (WE) nr 1080/2006, (WE) nr 1081/2006, (WE) nr 1083/2006, (WE) nr 1084/2006 i (WE) nr 1198/2006, w przypadku których do zakończenia pomocy nadal muszą być dokonywane unijne płatności przeznaczonych na finansowe uregulowanie pozostających do spłaty zobowiązań Unii, Komisja może dokonywać przesunięć między tytułami, pod warunkiem że dane środki są przeznaczone na ten sam cel lub są związane z inicjatywami Unii lub działaniami w zakresie pomocy technicznej i innowacji oraz zostają przesunięte do działań o takim samym charakterze.

3. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących szczegółowych zasad odnoszących się do przepisów przejściowych, w tym likwidacji kont gwarancyjnych i aktualizowania progów i kwot, zgodnie z art. 210.

Artykuł 206

Wnioski o udzielenie informacji kierowane przez Parlament Europejski i Radę

Parlament Europejski i Rada są uprawnione do uzyskania wszelkich informacji lub wyjaśnień dotyczących kwestii budżetowych w zakresie swoich kompetencji.

Artykuł 207

Progi i kwoty

Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych dotyczących wszelkich progów i kwot określonych w niniejszym rozporządzeniu, zgodnie z art. 210, bez uszczerbku dla przepisów art. 118.

Artykuł 208

Ramowe rozporządzenie finansowe dla organów ustanowionych na podstawie TFUE i Traktatu Euratom

1. Komisja jest uprawniona do przyjęcia ramowego rozporządzenia finansowego w drodze aktów delegowanych dla organów utworzonych na mocy TFUE oraz Traktatu Euratom oraz mających osobowość prawną i otrzymujących wkłady finansowe obciążające budżet, zgodnie z art. 210.

Ramowe rozporządzenie finansowe zostanie oparte na zasadach i przepisach określonych w niniejszym rozporządzeniu.

Przepisy finansowe tych organów nie mogą odbiegać od ramowego rozporządzenia finansowego, z wyjątkiem przypadków, gdy wymagają tego ich specyficzne potrzeby i po uzyskaniu uprzedniej zgody Komisji.

2. Absolutorium z wykonania budżetu organów, o których mowa w ust. 1, udziela Parlament Europejski na podstawie zalecenia Rady. Organy, o których mowa w ust. 1, w pełni współpracują z instytucjami uczestniczącymi w procedurze udzielania absolutorium i w stosownych przypadkach przekazują wszelkie dodatkowe niezbędne informacje, w tym biorąc udział w posiedzeniach odpowiednich organów.

3. Audytor wewnętrzny Komisji wykonuje te same uprawnienia względem organów, o których mowa w ust. 1, jak te uprawnienia wykonywane względem Komisji.

4. Niezależny audytor zewnętrzny sprawdza, czy roczne sprawozdanie finansowe każdego z organów, o którym mowa w ust. 1 prawidłowo przedstawia jego przychody, wydatki i sytuację finansową, zanim przeprowadzona zostanie konsolidacja w końcowym sprawozdaniu finansowym Komisji. Jeżeli akt podstawowy, o którym mowa w ust. 1, nie przewiduje inaczej, Trybunał Obrachunkowy przygotowuje specjalne sprawozdania roczne dotyczące poszczególnych organów zgodnie z wymogami art. 287 ust. 1 TFUE. Przygotowując to sprawozdanie, Trybunał uwzględnia audyt przeprowadzony przez niezależnego audytora zewnętrznego oraz działania podjęte w odpowiedzi na ustalenia audytora.

Artykuł 209

Modelowe rozporządzenie finansowe dla organów realizujących partnerstwa publiczno-prywatne

Ustanowione aktem podstawowym organy mające osobowość prawną, którym powierzono realizację partnerstwa publiczno-prywatnego, przyjmują swoje przepisy finansowe.

Przepisy te obejmują zestaw zasad niezbędnych do zapewnienia należytego zarządzania unijnymi środkami finansowymi.

Komisja jest uprawniona do przyjęcia modelu rozporządzenia finansowego w drodze aktów delegowanych, które ustanawiają zasady niezbędne do zapewnienia należytego zarządzania finansowego funduszami Unii i w oparciu o art. 60, zgodnie z art. 210.

Przepisy finansowe tych organów nie mogą odbiegać od modelowego rozporządzenia finansowego, chyba że wymagają tego ich specyficzne potrzeby i po uzyskaniu uprzedniej zgody Komisji.

Artykuł 210

Wykonywanie przekazanych uprawnień

1. Powierzenie Komisji uprawnień do przyjęcia aktów delegowanych podlega warunkom określonym w niniejszym artykule.

2. Uprawnienia do przyjęcia aktów delegowanych, o których mowa w art. 8, 11, 13, 19, 21, 22, 23, 25, 26, 29, 30, 31, 34, 35, 38, 41, 44, 49, 53, 54, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 68, 69, 70, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 92, 93, 98, 99, 100, 101, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 137, 138, 139, 140, 142, 144, 181, 183, 184, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 195, 196, 199, 201, 203, 204, 205, 207, 208 i 209 powierza się Komisji do końca okresu objętego wieloletnimi ramami finansowymi na pierwszy okres po roku 2013, o których mowa w art. 312 TFUE. Komisja sporządza sprawozdanie dotyczące przekazania uprawnień nie później niż dwa lata przed upływem pierwszego okresu po roku 2013 objętego wieloletnimi ramami finansowymi. Przekazanie uprawnień zostaje automatycznie przedłużone na okresy odpowiadające kolejnym wieloletnim ramom finansowym, chyba że Parlament Europejski lub Rada sprzeciwią się takiemu przedłużeniu nie później niż trzy miesiące przed końcem każdego okresu ważności każdego odpowiadających wieloletnich ram finansowych.

3. Przekazanie uprawnień, o których mowa w art. 8, 11, 13, 19, 21, 22, 23, 25, 26, 29, 30, 31, 34, 35, 38, 41, 44, 49, 53, 54, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 68, 69, 70, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 92, 93, 98, 99, 100, 101, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 137, 138, 139, 140, 142, 144, 181, 183, 184, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 195, 196, 199, 201, 203, 204, 205,

207, 208 i 209, może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Parlament Europejski lub Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja o odwołaniu staje się skuteczna od następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* lub w określonym w tej decyzji późniejszym terminie. Nie wpływa ona na ważność jakichkolwiek już obowiązujących aktów delegowanych.

4. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja przekazuje go równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

5. Akt delegowany przyjęty na podstawie art. 8, 11, 13, 19, 21, 22, 23, 25, 26, 29, 30, 31, 34, 35, 38, 41, 44, 49, 53, 54, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 68, 69, 70, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 92, 93, 98, 99, 100, 101, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 137, 138, 139, 140, 142, 144, 181, 183, 184, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 195, 196, 199, 201, 203, 204, 205, 207, 208 i 209 wchodzi w życie tylko wtedy, kiedy Parlament Europejski albo Rada nie wyraziły sprzeciwu w terminie dwóch miesięcy od przekazania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie lub kiedy przed upływem tego terminu zarówno Parlament, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o dwa miesiące z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.

Artykuł 211

Przegląd

Niniejsze rozporządzenie podlega przeglądowi zawsze wtedy, gdy okaże się to niezbędne, a w każdym razie w terminie dwóch lat przed końcem pierwszego okresu po roku 2013 wieloletnich ram finansowych.

Przegląd taki obejmuje między innymi wykonanie przepisów części pierwszej tytułu VIII.

Artykuł 212

Uchylenie

Rozporządzenie (WE, Euratom) nr 1605/2002 uchyla się ze skutkiem od dnia 1 stycznia 2013 r. z wyjątkiem:

- a) art. 53-57, które mają nadal zastosowanie do wszelkich zobowiązań zaciągniętych do dnia 31 grudnia 2013 r.;
- b) art. 166 ust. 3 lit. a), która ma nadal zastosowanie do wszelkich zobowiązań zaciągniętych do dnia 31 grudnia 2012 r.; oraz
- c) art. 166 ust. 3 lit. b), która ma nadal zastosowanie do wszelkich zobowiązań zaciągniętych od dnia 1 stycznia 2013 r. do dnia 31 grudnia 2013 r.

Tytuł VI części pierwszej rozporządzenia (WE, Euratom) nr 1605/2002 może mieć zastosowanie do umów o udzielenie dotacji podpisanych i decyzji o udzieleniu dotacji przekazanych do dnia 31 grudnia 2013 r. w ramach zobowiązań globalnych zaciągniętych w budżecie na rok 2012 lub lata wcześniejsze, jeżeli właściwy urzędnik zatwierdzający tak zadecyduje, z należytym uwzględnieniem zasad równego traktowania i przejrzystości.

Odesłania do uchylonego rozporządzenia należy odczytywać jako odesłania do niniejszego rozporządzenia, zgodnie z tabelą korelacji w załączniku.

Artykuł 213

Przegląd dotyczący ESDZ

Artykuł 68 ust. 1 akapit trzeci oraz art. 98 ust. 2 akapit drugi zostaną poddane przeglądowi w 2013 r. z należytym uwzględnieniem specyfiki ESDZ, zwłaszcza delegatur Unii, i – w stosownych przypadkach – odpowiednich zdolności ESDZ do zarządzania finansami.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane w państwach członkowskich.

Sporządzono w Strasburgu dnia 25 października 2012 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego

M. SCHULZ
Przewodniczący

Artykuł 214

Wejście w życie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie następnego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie stosuje się od dnia 1 stycznia 2013 r., z wyjątkiem:

- a) art. 58-63, które mają zastosowanie tylko do zobowiązań zaciągniętych od dnia 1 stycznia 2014 r.;
- b) art. 50 ust. 1 lit. c) akapit drugi i artykuły 82, 139 i 140, które mają zastosowanie od dnia 1 stycznia 2014 r.;
- c) artykuły 177, 179 i 210, które mają zastosowanie od dnia z dnia 27 października 2012 r.

W imieniu Rady

A. D. MAVROYIANNIS
Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK

TABELA KORELACJI

Rozporządzenie Rady (EC, Euratom) nr 1605/2002	Nowe rozporządzenie	Tytuł jednostki redakcyjnej
CZĘŚĆ PIERWSZA	CZĘŚĆ PIERWSZA	PRZEPISY WSPÓLNE
TYTUŁ I	TYTUŁ I	PRZEDMIOT, ZAKRES I DEFINICJE
Artykuł 1	Artykuł 1	Przedmiot
—	Artykuł 2	Definicje
Artykuł 2	Artykuł 3	Zgodność prawa wtórnego z niniejszym rozporządzeniem
—	Artykuł 5	Ochrona danych osobowych
TYTUŁ II	TYTUŁ II	ZASADY BUDŻETOWE
Artykuł 3	Artykuł 6	Poszanowanie dla zasad budżetowych
ROZDZIAŁ 1	ROZDZIAŁ 1	Zasady jedności i rzetelności budżetowej
Artykuł 4	Artykuł 7	Zakres budżetu
Artykuł 5	Artykuł 8	Reguły szczególne dotyczące zasad jedności i rzetelności budżetowej
Artykuł 5a	Artykuł 4	Okresy, daty i terminy
ROZDZIAŁ 2	ROZDZIAŁ 2	Zasada jednoroczności
Artykuł 6	Artykuł 9	Definicja
Artykuł 7	Artykuł 10	Rodzaje środków
Artykuł 8	Artykuł 11	Rachunkowość dla dochodów i środków
Artykuł 9	Artykuł 13	Anulowanie i przenoszenie środków
Artykuł 10	Artykuł 14	Zasady dotyczące przenoszenia dochodów przeznaczonych na określony cel
Artykuł 11	Artykuł 15	Umorzenie środków
Artykuł 12	Artykuł 12	Zaciąganie zobowiązań
Artykuł 13	Artykuł 16	Zasady mające zastosowanie w przypadku opóźnionego przyjęcia budżetu
ROZDZIAŁ 3	ROZDZIAŁ 3	Zasada równowagi
Artykuł 14	Artykuł 17	Definicja i zakres
Artykuł 15	Artykuł 18	Saldo roku budżetowego
ROZDZIAŁ 4	ROZDZIAŁ 4	Zasada jednostki rozliczeniowej
Artykuł 16	Artykuł 19	Stosowanie euro
ROZDZIAŁ 5	ROZDZIAŁ 5	Zasada uniwersalności
Artykuł 17	Artykuł 20	Definicja i zakres
Artykuł 18	Artykuł 21	Dochody przeznaczone na określony cel
Artykuł 19	Artykuł 22	Darowizny
Artykuł 20	Artykuł 23	Zasady dotyczące odpisów oraz korekt z tytułu różnic kursowych
ROZDZIAŁ 6	ROZDZIAŁ 6	Zasada specyfikacji
Artykuł 21	Artykuł 24	Przepisy ogólne

Rozporządzenie Rady (EC, Euratom) nr 1605/2002	Nowe rozporządzenie	Tytuł jednostki redakcyjnej
Artykuł 22	Artykuł 25	Przesunięcia dokonywane przez instytucje inne niż Komisja
Artykuł 23	Artykuł 26	Przesunięcia dokonywane przez Komisję
Artykuł 24	Artykuł 27	Wnioski w sprawie przesunięcia przedkładane Parlamentowi Europejskiemu i Radzie przez instytucje
Artykuł 25	Artykuł 28	Zasady szczególne dotyczące przesunięć
Artykuł 26	Artykuł 29	Przesunięcia podlegające zasadom szczególnym
ROZDZIAŁ 7	ROZDZIAŁ 7	Zasada należytego zarządzania finansami
Artykuł 27	Artykuł 30	Zasady oszczędności, wydajności i skuteczności
Artykuł 28	Artykuł 31	Obowiązkowa ocena skutków finansowych
—	Artykuł 32	Wewnętrzna kontrola wykonania budżetu
—	Artykuł 33	Opłacalne systemy kontroli
ROZDZIAŁ 8	ROZDZIAŁ 8	Zasada przejrzystości
Artykuł 29	Artykuł 34	Publikacja sprawozdań rocznych, budżetów i sprawozdań
Artykuł 30	Artykuł 35	Publikacja informacji o odbiorcach i innych informacji
TYTUŁ III	TYTUŁ III	UCHWALANIE I STRUKTURA BUDŻETU
ROZDZIAŁ 1	ROZDZIAŁ I	Uchwalanie budżetu
Artykuł 31	Artykuł 36	Preliminarz dochodów i wydatków
Artykuł 32	Artykuł 37	Preliminarze budżetowe organów, o których mowa w art. 200
Artykuł 33	Artykuł 38	Projekt budżetu
Artykuł 34	Artykuł 39	List w sprawie poprawek do projektu budżetu
Artykuł 35	—	—
Artykuł 36	Artykuł 40	Obowiązki państw członkowskich wynikające z przyjęcia budżetu
Artykuł 37	Artykuł 41	Projekty budżetów korygujących
Artykuł 38	—	—
Artykuł 39	Artykuł 42	Wcześniejsze przekazanie preliminarzy i projektów budżetów
ROZDZIAŁ 2	ROZDZIAŁ 2	Struktura i prezentacja budżetu
Artykuł 40	Artykuł 43	Struktura budżetu
Artykuł 41	Artykuł 44	Nomenklatura budżetowa
Artykuł 42	Artykuł 45	Zakaz dotyczący dochodów ujemnych
Artykuł 43	Artykuł 46	Środki tymczasowe
Artykuł 44	Artykuł 47	Rezerwa ujemna
Artykuł 45	Artykuł 48	Rezerwa na pomoc nadzwyczajną
Artykuł 46	Artykuł 49	Prezentacja budżetu
Artykuł 47	Artykuł 50	Zasady dotyczące planów zatrudnienia personelu
—	ROZDZIAŁ 3	Dyscyplina budżetowa
—	Artykuł 51	Zgodność z wieloletnimi ramami finansowymi

Rozporządzenie Rady (EC, Euratom) nr 1605/2002	Nowe rozporządzenie	Tytuł jednostki redakcyjnej
—	Artykuł 52	Zgodność aktów Unii z budżetem
TYTUŁ IV	TYTUŁ IV	WYKONANIE BUDŻETU
ROZDZIAŁ 1	ROZDZIAŁ 1	Przepisy ogólne
Artykuł 48	Artykuł 53	Wykonywanie budżetu zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami
Artykuł 49	Artykuł 54	Akt podstawowy oraz wyjątki
Artykuł 50	Artykuł 55	Wykonywanie budżetu przez instytucje inne niż Komisja
Artykuł 51	Artykuł 56	Delegowanie uprawnień do wykonywania budżetu
Artykuł 52	Artykuł 57	Konflikt interesów
ROZDZIAŁ 2	ROZDZIAŁ 2	Metody wykonywania
Artykuł 53	Artykuł 58	Metody wykonywania budżetu
Artykuł 53a	—	—
Artykuł 53b	Artykuł 59	Zarządzanie dzielone z państwami członkowskimi
Artykuł 53c	Artykuł 60	Zarządzanie pośrednie
Artykuł 53d	—	—
Artykuł 54	Artykuł 61	Ocena <i>ex ante</i> i umowy o delegowaniu zadań
Artykuł 55	Artykuł 62	Agencje wykonawcze
Artykuł 56	—	—
Artykuł 57	Artykuł 63	Ograniczenia w delegowaniu uprawnień
ROZDZIAŁ 3	ROZDZIAŁ 3	Podmioty upoważnione do działań finansowych
Sekcja 1	Sekcja 1	Zasada rozdzielania obowiązków
Artykuł 58	Artykuł 64	Rozdzielenie obowiązków
Sekcja 2	Sekcja 2	Urzędnik zatwierdzający
Artykuł 59	Artykuł 65	Urzędnik zatwierdzający
Artykuł 60	Artykuł 66	Uprawnienia i obowiązki urzędnika zatwierdzającego
Artykuł 60a	Artykuł 67	Uprawnienia i obowiązki szefów delegatur Unii
Sekcja 3	Sekcja 3	Księgowy
Artykuł 61	Artykuł 68	Uprawnienia i obowiązki księgowego
Artykuł 62	Artykuł 69	Uprawnienia, które mogą być delegowane przez księgowego
Sekcja 4	Sekcja 4	Administrator rachunków zaliczkowych
Artykuł 63	Artykuł 70	Rachunki zaliczkowe
ROZDZIAŁ 4	ROZDZIAŁ 4	Odpowiedzialność podmiotów upoważnionych do działań finansowych
Sekcja 1	Sekcja 1	Zasady ogólne
Artykuł 64	Artykuł 71	Wycofanie uprawnień delegowanych na podmioty upoważnione do działań finansowych i ich zawieszenie w wykonywaniu obowiązków
Artykuł 65	Artykuł 72	Odpowiedzialność urzędnika zatwierdzającego za nielegalną działalność, nadużycia finansowe lub korupcję

Rozporządzenie Rady (EC, Euratom) nr 1605/2002	Nowe rozporządzenie	Tytuł jednostki redakcyjnej
Sekcja 2	Sekcja 2	Zasady mające zastosowanie do właściwych urzędników zatwierdzających
Artykuł 66	Artykuł 73	Zasady mające zastosowanie do urzędników zatwierdzających
Sekcja 3	Sekcja 3	Zasady mające zastosowanie do księgowych oraz administratorów rachunków zaliczkowych
Artykuł 67	Artykuł 74	Zasady mające zastosowanie do księgowych
Artykuł 68	Artykuł 75	Zasady mające zastosowanie do administratorów rachunków zaliczkowych
ROZDZIAŁ 5	ROZDZIAŁ 5	Operacje po stronie dochodów
Sekcja 1	Sekcja 1	Udostępnianie zasobów własnych
Artykuł 69	Artykuł 76	Zasoby własne
Sekcja 2	Sekcja 2	Prognoza należności
Artykuł 70	Artykuł 77	Prognoza należnych kwot
Sekcja 3	Sekcja 3	Ustalanie należności
Artykuł 71	Artykuł 78	Ustalanie należności
Sekcja 4	Sekcja 4	Zezwolenie na odzyskanie środków
Artykuł 72	Artykuł 79	Zezwolenie na odzyskanie środków
Sekcja 5	Sekcja 5	Odzyskiwanie środków
Artykuł 73	Artykuł 80	Zasady dotyczące odzyskiwania środków
Artykuł 73a	Artykuł 81	Okres przedawnienia
—	Artykuł 82	Traktowanie należności Unii na szczeblu krajowym
Artykuł 74	Artykuł 83	Grzywny, kary i narosłe odsetki nałożone przez Komisję
ROZDZIAŁ 6	ROZDZIAŁ 6	Operacje po stronie wydatków
Artykuł 75	Artykuł 84	Decyzja w sprawie finansowania
Sekcja 1	Sekcja 1	Zaciąganie zobowiązań na wydatki
Artykuł 76	Artykuł 85	Rodzaje zobowiązań
Artykuł 77	Artykuł 86	Zasady mające zastosowanie do zobowiązań
Artykuł 78	Artykuł 87	Weryfikacje mające zastosowanie do zobowiązań
Sekcja 2	Sekcja 2	Poświadczanie zasadności wydatków
Artykuł 79	Artykuł 88	Poświadczanie zasadności wydatków
Sekcja 3	Sekcja 3	Zatwierdzanie wydatków
Artykuł 80	Artykuł 89	Zatwierdzanie wydatków
Sekcja 4	Sekcja 4	Realizacja wydatków
Artykuł 81	Artykuł 90	Rodzaje płatności
Artykuł 82	Artykuł 91	Płatność ograniczona do dostępnych środków
Sekcja 5	Sekcja 5	Terminy operacji po stronie wydatków
Artykuł 83	Artykuł 92	Terminy
ROZDZIAŁ 7	ROZDZIAŁ 7	Systemy informatyczne i e-administracja
Artykuł 84	Artykuł 93	Administrowanie operacjami przy użyciu systemów elektronicznych

Rozporządzenie Rady (EC, Euratom) nr 1605/2002	Nowe rozporządzenie	Tytuł jednostki redakcyjnej
—	Artykuł 94	Przekazywanie dokumentów
—	Artykuł 95	e-Administracja
—	ROZDZIAŁ 8	Zasady zarządzania
—	Artykuł 96	Dobra administracja
—	Artykuł 97	Wskazanie środków odwoławczych
ROZDZIAŁ 8	ROZDZIAŁ 9	Audytor wewnętrzny
Artykuł 85	Artykuł 98	Powoływanie audytora wewnętrznego
Artykuł 86	Artykuł 99	Uprawnienia i obowiązki audytora wewnętrznego
Artykuł 87	Artykuł 100	Niezależność audytora wewnętrznego
TYTUŁ V	TYTUŁ V	ZAMÓWIENIA PUBLICZNE
ROZDZIAŁ 1	ROZDZIAŁ 1	Przepisy ogólne
Sekcja 1	Sekcja 1	Zakres i zasady udzielania
Artykuł 88	Artykuł 101	Definicja zamówień publicznych
Artykuł 89	Artykuł 102	Zasady mające zastosowanie do zamówień publicznych
Sekcja 2	Sekcja 2	Publikacja
Artykuł 90	Artykuł 103	Publikacja zamówień publicznych
Sekcja 3	Sekcja 3	Procedury udzielania zamówień
Artykuł 91	Artykuł 104	Procedury udzielania zamówień
Artykuł 92	Artykuł 105	Zawartość dokumentacji przetargowej
Artykuł 93	Artykuł 106	Kryteria wykluczenia z udziału w procedurach udzielania zamówień
Artykuł 94	Artykuł 107	Kryteria wykluczenia mające zastosowanie do udzielania zamówień
Artykuł 95	Artykuł 108	Centralna baza danych o wykluczeniach
Artykuł 96	Artykuł 109	Kary administracyjne i finansowe
Artykuł 97	Artykuł 110	Kryteria udzielania zamówień
Artykuł 98	Artykuł 111	Składanie ofert
Artykuł 99	Artykuł 112	Zasady równego traktowania i przejrzystości
Artykuł 100	Artykuł 113	Decyzja o udzieleniu zamówienia
Artykuł 101	Artykuł 114	Unieważnienie procedury udzielenia zamówienia
Sekcja 4	Sekcja 4	Zabezpieczenia i działania naprawcze
Artykuł 102	Artykuł 115	Zabezpieczenia
Artykuł 103	Artykuł 116	Błędy, nieprawidłowości i nadużycia finansowe w toku procedury
ROZDZIAŁ 2	ROZDZIAŁ 2	Przepisy mające zastosowanie do zamówień udzielanych przez instytucje na własny rachunek
Artykuł 104	Artykuł 117	Instytucja zamawiająca
Artykuł 105	Artykuł 118	Mające zastosowanie progi
Artykuł 106	Artykuł 119	Zasady udziału w procedurach przetargowych

Rozporządzenie Rady (EC, Euratom) nr 1605/2002	Nowe rozporządzenie	Tytuł jednostki redakcyjnej
Artykuł 107	Artykuł 120	Zasady zamówień Światowej Organizacji Handlu
TYTUŁ VI	TYTUŁ VI	DOTACJE
ROZDZIAŁ 1	ROZDZIAŁ 1	Zakres i formy dotacji
Artykuł 108	Artykuł 121	Zakres dotacji
—	Artykuł 122	Beneficjenci
Artykuł 108a	Artykuł 123	Formy dotacji
—	Artykuł 124	Płatności ryczałtowe, koszty jednostkowe i finansowanie według stawek zryczałtowanych
ROZDZIAŁ 2	ROZDZIAŁ 2	Zasady
Artykuł 109	Artykuł 125	Ogólne zasady mające zastosowanie do dotacji
—	Artykuł 126	Koszty kwalifikowalne
—	Artykuł 127	Współfinansowanie w formie wkładu rzeczowego
Artykuł 110	Artykuł 128	Przejrzystość
Artykuł 111	Artykuł 129	Zasada nielączenia dotacji
Artykuł 112	Artykuł 130	Zasada niedziałania wstecz
Artykuł 113	—	—
ROZDZIAŁ 3	ROZDZIAŁ 3	Procedura udzielania dotacji
Artykuł 114	Artykuł 131	Wnioski o udzielenie dotacji
Artykuł 115	Artykuł 132	Kryteria wyboru i przyznawania
Artykuł 116	Artykuł 133	Procedura oceny
Artykuł 117	—	—
ROZDZIAŁ 4	ROZDZIAŁ 4	Płatności i kontrola
Artykuł 118	Artykuł 134	Zabezpieczenie płatności zaliczkowych
Artykuł 119	Artykuł 135	Wypłata dotacji i kontrole
—	Artykuł 136	Okres przechowywania dokumentacji
ROZDZIAŁ 5	ROZDZIAŁ 5	Realizacja
Artykuł 120	Artykuł 137	Umowy dotyczące wykonania i wsparcie finansowe dla osób trzecich
—	TYTUŁ VII	NAGRODY
—	Artykuł 138	Zasady ogólne
—	TYTUŁ VIII	INSTRUMENTY FINANSOWE
—	Artykuł 139	Zakres
—	Artykuł 140	Zasady i warunki dotyczące instrumentów finansowych
TYTUŁ VII	TYTUŁ IX	PREZENTACJA SPRAWOZDAŃ I RACHUNKOWOŚĆ
ROZDZIAŁ 1	ROZDZIAŁ 1	Prezentacja sprawozdań
Artykuł 121	Artykuł 141	Struktura sprawozdania finansowego
Artykuł 122	Artykuł 142	Sprawozdanie z zarządzania budżetem i finansami

Rozporządzenie Rady (EC, Euratom) nr 1605/2002	Nowe rozporządzenie	Tytuł jednostki redakcyjnej
Artykuł 123	Artykuł 143	Zasady sporządzania sprawozdań
Artykuł 124	Artykuł 144	Zasady rachunkowości
Artykuł 125	—	—
Artykuł 126	Artykuł 145	Sprawozdanie finansowe
Artykuł 127	Artykuł 146	Sprawozdanie z wykonania budżetu
Artykuł 128	Artykuł 147	Wstępne sprawozdania rachunkowe
Artykuł 129	Artykuł 148	Zatwierdzenie końcowego skonsolidowanego sprawozdania rachunkowego
ROZDZIAŁ 2	ROZDZIAŁ 2	Informacje na temat wykonania budżetu
Artykuł 130	Artykuł 149	Sprawozdanie w sprawie gwarancji budżetowych i powiązanych rodzajów ryzyka
Artykuł 131	Artykuł 150	Informacje na temat wykonania budżetu
ROZDZIAŁ 3	ROZDZIAŁ 3	Rachunkowość
Sekcja 1	Sekcja 1	Przepisy wspólne
Artykuł 132	Artykuł 151	System rachunkowości
Artykuł 133	Artykuł 152	Wymogi wspólne dotyczące systemu rachunkowości instytucji
Sekcja 2	Sekcja 2	Konta księgi głównej
Artykuł 134	Artykuł 153	Konta księgi głównej
Artykuł 135	Artykuł 154	Zapisy w księgach rachunkowych
Artykuł 136	Artykuł 155	Korekty księgowo
Sekcja 3	Sekcja 3	Konta budżetowe
Artykuł 137	Artykuł 156	Rachunkowość budżetowa
ROZDZIAŁ 4	ROZDZIAŁ 4	Ewidencja majątku
Artykuł 138	Artykuł 157	Ewidencja
TYTUŁ VIII	TYTUŁ X	KONTROLA ZEWNĘTRZNA I UDZIELENIE ABSOLUTORIUM
ROZDZIAŁ 1	ROZDZIAŁ 1	Kontrola zewnętrzna
Artykuł 139	Artykuł 158	Kontrola zewnętrzna prowadzona przez Trybunał Obrachunkowy
Artykuł 140	Artykuł 159	Zasady i procedura kontroli
Artykuł 141	Artykuł 160	Weryfikacje dotyczące papierów wartościowych i środków pieniężnych
Artykuł 142	Artykuł 161	Prawo dostępu do informacji Trybunału Obrachunkowego
Artykuł 143	Artykuł 162	Sprawozdanie roczne Trybunału Obrachunkowego
Artykuł 144	Artykuł 163	Sprawozdania specjalne Trybunału Obrachunkowego
ROZDZIAŁ 2	ROZDZIAŁ 2	Absolutorium
Artykuł 145	Artykuł 164	Harmonogram procedury udzielania absolutorium
Artykuł 146	Artykuł 165	Procedura udzielania absolutorium
Artykuł 147	Artykuł 166	Środki następcze
Artykuł 147a	Artykuł 167	Przepisy szczególnie dotyczące ESDZ

Rozporządzenie Rady (EC, Euratom) nr 1605/2002	Nowe rozporządzenie	Tytuł jednostki redakcyjnej
CZEŚĆ DRUGA	CZEŚĆ DRUGA	PRZEPISY SZCZEGÓLNE
TYTUŁ I	TYTUŁ I	EUROPEJSKI FUNDUSZ ROLNICZY GWARANCJI
Artykuł 148	Artykuł 168	Przepisy szczególne dotyczące Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji
Artykuł 149	Artykuł 169	Zobowiązania dotyczące środków finansowych EFRG
Artykuł 150	Artykuł 170	Tymczasowe zobowiązania globalne dotyczące środków EFRG
Artykuł 151	Artykuł 171	Harmonogram zobowiązań budżetowych EFRG
Artykuł 152	Artykuł 172	Księgowanie środków EFRG
Artykuł 153	Artykuł 173	Przesunięcia środków EFRG
Artykuł 154	Artykuł 174	Dochody przeznaczone na określony cel EFRG
TYTUŁ II	TYTUŁ II	FUNDUSZE STRUKTURALNE, FUNDUSZ SPÓJNOŚCI, EUROPEJSKI FUNDUSZ RYBACKI, EUROPEJSKI FUNDUSZ ROLNY NA RZECZ ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH ORAZ FUNDUSZE W PRZESTRZENI WOLNOŚCI, BEZPIECZEŃSTWA I SPRAWIEDLIWOŚCI ZARZĄDZANE W TRYBIE ZARZĄDZANIA DZIELONEGO
Artykuł 155	Artykuł 175	Przepisy szczególne
—	Artykuł 176	Przestrzeganie przydziałów środków na zobowiązania
Artykuł 156	Artykuł 177	Wypłaty wkładów, płatności okresowe i spłaty
Artykuł 157	Artykuł 178	Umorzenie środków
Artykuł 158	Artykuł 179	Przesunięcie środków
Artykuł 159	Artykuł 180	Zarządzanie, wybór i kontrola
TYTUŁ III	TYTUŁ III	BADANIA
Artykuł 160	Artykuł 181	Środki finansowe na badania
Artykuł 160a	Artykuł 182	Zobowiązania dotyczące środków finansowych na badania
Artykuł 161	Artykuł 183	Wspólne Centrum Badawcze
TYTUŁ IV	TYTUŁ IV	DZIAŁANIA ZEWNĘTRZNE
ROZDZIAŁ I	ROZDZIAŁ 1	Przepisy ogólne
Artykuł 162	Artykuł 184	Działania zewnętrzne
ROZDZIAŁ 2	ROZDZIAŁ 2	Realizacja działań
—	Sekcja 1	Przepisy ogólne
Artykuł 163	Artykuł 185	Realizacja działań zewnętrznych
—	Sekcja 2	Wsparcie budżetowe i wielostronne fundusze powiernicze
—	Artykuł 186	Wykorzystanie wsparcia budżetowego
Artykuł 164 (uchylony)	Artykuł 187	Fundusze powiernicze Unii na rzecz działań zewnętrznych
—	Sekcja 3	Inne tryby zarządzania
Artykuł 165	Artykuł 188	Realizacja działań zewnętrznych w trybie zarządzania pośredniego
Artykuł 166	Artykuł 189	Umowy w sprawie finansowania realizacji działań zewnętrznych
ROZDZIAŁ 3	ROZDZIAŁ 3	Udzielanie zamówień
Artykuł 167	Artykuł 190	Udzielanie zamówień w ramach działań zewnętrznych

Rozporządzenie Rady (EC, Euratom) nr 1605/2002	Nowe rozporządzenie	Tytuł jednostki redakcyjnej
Artykuł 168	Artykuł 191	Zasady udziału w procedurach przetargowych
ROZDZIAŁ 4	ROZDZIAŁ 4	Dotacje
Artykuł 169	Artykuł 192	Pełne finansowanie działania zewnętrznego
Artykuł 169a	Artykuł 193	Zasady mające zastosowanie do udzielania dotacji na działania zewnętrzne
ROZDZIAŁ 5	ROZDZIAŁ 5	Kontrola rachunków
Artykuł 170	Artykuł 194	Unijna kontrola w ramach działań zewnętrznych
TYTUŁ V	TYTUŁ V	URZĘDY EUROPEJSKIE
Artykuł 171	Artykuł 195	Urzędy europejskie
Artykuł 172	Artykuł 196	Środki finansowe dla urzędów europejskich
Artykuł 173	Artykuł 197	Urzędnik zatwierdzający urzędów europejskich
Artykuł 174	Artykuł 198	Konta rachunkowe międzyinstytucjonalnych urzędów europejskich
Artykuł 174a	Artykuł 199	Delegowanie uprawnień urzędnika zatwierdzającego na rzecz międzyinstytucjonalnych urzędów europejskich
Artykuł 175	Artykuł 200	Usługi na rzecz osób trzecich
Artykuł 176 (uchylony)	—	—
TYTUŁ VI	TYTUŁ VI	ŚRODKI NA WYDATKI ADMINISTRACYJNE
Artykuł 177	Artykuł 201	Przepisy ogólne
Artykuł 178	Artykuł 202	Zobowiązania
Artykuł 179	Artykuł 203	Przepisy szczególne dotyczące środków na wydatki administracyjne
TYTUŁ VII	TYTUŁ VII	EKSPERCI
Artykuł 179a	Artykuł 204	Eksperci
CZĘŚĆ TRZECIA	CZĘŚĆ TRZECIA	PRZEPISY PRZEJŚCIOWE I KOŃCOWE
TYTUŁ I	—	—
Artykuł 180 (uchylony)	—	—
Artykuł 181	Artykuł 205	Przepisy przejściowe
TYTUŁ II	—	—
Artykuł 182	Artykuł 206	Wnioski o udzielenie informacji kierowane przez Parlament Europejski i Radę
Artykuł 183	Artykuł 210	Wykonywanie przekazanych uprawnień
Artykuł 185	Artykuł 208	Ramowe rozporządzenie finansowe dla agencji i organów ustanowionych na podstawie TFUE i Traktatu Euratom
—	Artykuł 209	Modelowe rozporządzenie finansowe dla organów realizujących partnerstwa publiczno-prywatne
Artykuł 184	Artykuł 211	Przegląd
Artykuł 186	Artykuł 212	Uchylenie
Artykuł 186a	Artykuł 213	Przegląd dotyczący ESDZ
Artykuł 187	Artykuł 214	Wejście w życie

WSPÓLNE OŚWIADCZENIE W SPRAWIE KWESTII ZWIĄZANYCH Z WIELOLETNIMI RAMAMI FINANSOWYMI

„Parlament Europejski, Rada i Komisja uzgodniły, że rozporządzenie finansowe zostanie poddane przeglądowi w celu uwzględnienia zmian, które stały się niezbędne w związku z wynikiem negocjacji dotyczących wieloletnich ram finansowych na lata 2014-2020, w tym następujących kwestii:

- zasady przenoszenia w odniesieniu do rezerwy na pomoc nadzwyczajną i projektów finansowanych w ramach instrumentu „Łącząc Europę”;
- przeniesienie niewykorzystanych środków i salda budżetowego oraz związany z tym wniosek dotyczący włączenia tychże do rezerwy na płatności i zobowiązania;
- ewentualne włączenie do budżetu Unii Europejskiego Funduszu Rozwoju;
- traktowanie funduszy wynikających z porozumień w sprawie walki z nielegalnym handlem wyrobami tytoniowymi”.

WSPÓLNE OŚWIADCZENIE W SPRAWIE WYDATKÓW DOTYCZĄCYCH NIERUCHOMOŚCI W ODNIESIENIU DO ART. 203

„Parlament Europejski, Rada i Komisja uzgadniają, że:

1. procedura wczesnego ostrzegania, o której mowa w art. 203 ust. 4, oraz procedura uprzedniego zatwierdzania, o której mowa w art. 203 ust. 5, nie mają zastosowania do nabywania gruntów nieodpłatnie lub za symboliczną kwotę;
 2. wszelkie odniesienia do nieruchomości w art. 203 mają zastosowanie tylko do nieruchomości niemieszkalnych; Parlament Europejski i Rada mogą zwrócić się o wszelkie informacje dotyczące budynków mieszkalnych;
 3. w wyjątkowych lub pilnych okolicznościach politycznych informacje dotyczące przedsięwzięć z zakresu nieruchomości związanych z delegaturami lub urzędami UE w państwach trzecich, o których mowa w art. 203 ust. 4, można przedkładać łącznie z informacjami o przedsięwzięciach z zakresu nieruchomości objętych art. 203 ust. 5; w takich przypadkach Parlament Europejski, Rada i Komisja zobowiązują się do rozpatrywania przedsięwzięć z zakresu nieruchomości przy najbliższej okazji;
 4. procedura uprzedniego zatwierdzania, o której mowa w art. 203 ust. 5 i 6, nie ma zastosowania do umów wstępnych lub badań przygotowawczych mających na celu ocenę szczegółowych kosztów i finansowania przedsięwzięć z zakresu nieruchomości;
 5. progi wynoszące 750 000 lub 3 000 000 EUR, o których mowa w art. 203 ust. 7 ppkt (ii)-(iv), obejmują wyposażenie budynku; w przypadku umów najmu progi te mają zastosowanie do czynszu bez opłat, ale obejmują koszty związane z wyposażeniem budynku;
 6. wydatki, o których mowa w art. 203 ust. 3 lit. a), nie obejmują opłat;
 7. w rok po wejściu w życie rozporządzenia finansowego Komisja przedstawia sprawozdanie ze stosowania procedur, o których mowa w art. 203”.
-

**WSPÓLNE OŚWIADCZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY I KOMISJI W SPRAWIE ART. 203
UST. 3**

„Parlament Europejski, Rada i Komisja uzgadniają, że odpowiednie przepisy zostaną włączone do ramowego rozporządzenia finansowego dla organów ustanowionych na podstawie TFUE i Traktatu Euratom.”
